శ్రీః

శ్రీహయగ్రీవాయనమః

శ్రీమదాగ్నేయపురాణాంతర్గతత్రింశదధ్యాయాత్మక

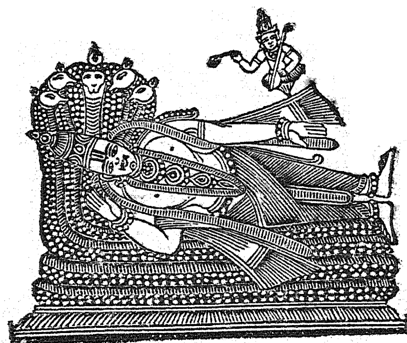
* తులాకావేరీమాహాత్మ్యస్య *

స్కాందపురాణోక్త తులాకావేరిస్నాన

వ్రతోద్యాపనవిశిష్టస్య

శ్రీమన్మహీశూరపురీమధ్యవిద్యోతమాన దివ్యరత్న
సింహాసనారూఢ శ్రీమచ్చామరాజేంద్రాస్థానపండిత
నల్లూరు సజ్జయశ్రీనివాసార్యతనూజశ్రీనివాస
తాతాచార్యసాహాయ్యకేన నానాదేశానీతానేక
ప్రాచీనవిద్వత్పుస్తకసాహాయ్యేనచ
యథామతిసంశోధ్య పరిష్కృత్య
తాదృశశ్రీమచ్చామరాజేంద్రాశ్రితేన
ధర్మాధికారిచక్రవర్త్యయ్యంగార్యేణ
మహీశూరపురీమధ్యవర్తిన్యాం
విద్యాతరంగిణ్యాఖ్య స్వీయముద్రాక్షరశాలాయాం
సుష్ఠుముద్రాపితం విజయతేతమామ్
ఇదానీమేతన్మూల్యం పాదోనమేకరూప్యమ

సన్ ౧౮౮౩

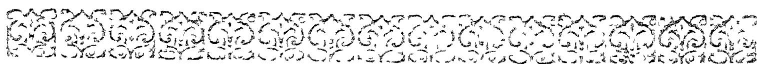

శ్రీరస్తు

తులాకావేరీమాహాత్మ్యవిషయసూచికా.

పుటం	అధ్యాయః	విషయాః
		హేంద్రాదిసన్నిధౌహసిఅర్జునస్య భద్రావివాహశ్చ
౧౩౧	౨౧	అర్జునబలరామయోర్యుద్ధసన్నాహః
౧౩౭	౨౨	అర్జునస్య ఇంద్రప్రస్థ ప్రతిగమనమ్, తేనైవ పాండవానాం ప్రతితులాకావేరీమాహాత్మ్యకథనంచ
౧౪౬	౨౩	హరిశ్చంద్రం ప్రత్యగస్త్యేన కావేర్యుత్పత్తికథనమ్
౧౫౨	౨౪	లోపాముద్రాగస్త్యయోర్వివాహకథనమ్
౧౫౭	౨౫	కావేర్యాఃకుండికాతోనిర్గమనమ్
౧౬౩	౨౬	కావేర్యగస్త్యయోస్సంవాదః
౧౬౭	౨౭	దేవాదీనాం కావేరీవర్ణనమ్
౧౭౪	౨౮	కావేరీసముద్రయోర్వివాహః
౧౭౯	౨౯	హరిశ్చంద్రకృతతులాకావేరీమాహాత్మ్యప్రశంసా
౧౯౩	౩౦	ధర్మవర్మకృతదాల్భ్యపూజావర్ణనమ్
౧౮౮	౩౧	స్కాందపురాణోక్తతులాకావేరీస్నానవ్రతోద్యాపనవిధిః ******************

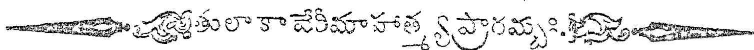
శుక్లాంబరధరంవిష్ణుంశశివర్ణంచతుర్భుజమ్ । ప్రసన్నవదనంధ్యాయేత్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥ ౧ ॥ యస్యద్విరదవక్త్రాద్యాః పారిషద్యాఃపరశ్శతమ్ । విఘ్నంనిఘ్నంతిసతతంవిష్వక్సేనంతమాశ్రయే॥౨ సమ్యగ్జ్ఞానైకలాపేనమహతాభరతేనచ । ఉపబృంహితవేదాయ నమోవ్యాసాయవిష్ణవే ॥ ౩ ॥ వ్యాసంవసిష్ఠనప్తారంశక్తేఃపౌత్రమకల్మషమ్ । పరాశరాత్మజంవందే శుకతాతంతపోనిధిమ్ ॥ ౪ ॥ వ్యాసాయవిష్ణురూపాయవ్యాసరూపాయవిష్ణవే । నమోవై బ్రహ్మనిధయే వాసిష్ఠాయనమోనమః ॥ ౫ ॥ పురాణరత్నమదాగ్నేయే గోప్యంపావనపావనమ్ । జగతాముపకారాయ ముక్తయేపాపినామపి ॥ ౬ ॥తులాకావేరిమాహాత్మ్యందయయా యేనదర్శితమ్। భక్త్యాభజామస్తందేవంకృష్ణద్వైపాయనంమునిమ్ ॥ ౭ ॥ అచతుర్వదనోబ్రహ్మాద్విబాహురపరోహరిః । అఫాలలోచనశ్శంభుర్భగవాన్బాదరాయణః॥ ౮ ॥ నారాయణంనమస్కృత్య నరంచైవనరోత్తమమ్ । దేవీంసరస్వతీంవ్యాసంతతోజయముదీరయేత్ ॥ ౯ ॥ ******************

శ్రీ

శ్రీమతే హయగ్రీవాయనమః

శ్రీమదాగ్నేయపురాణాంతర్గత

శ్రీతులాకావేరీమాహాత్మ్యప్రారమ్భః.

శ్రీసూతః ॥ — ధర్మపుత్రాఖ్యరాజర్షిర్నిచుళాపురవల్లభః ।
భూయః పప్రచ్ఛ తం నత్వా దాల్భ్యం భాగవతోత్తమం ॥ ౧ ॥ రాజా
॥ భగవన్ప్రాణినస్సర్వే కేనోపాయేన సర్వదా । భవంతి పుత్రాన్
సంప్రాప్య సుఖసచ్చిరజీవినః ॥ ౨ ॥ కథం స్యాత్పాపనిర్హారశ్శ్రీశే
భక్తిః కథం భవేత్ । కేన ధర్మేణ సంతుష్టో భగవాన్భూతభావనః ॥ ౩
ప్రసీదతి మనుష్యాణాం భుక్తిముక్తిఫలప్రదః । విశేషాత్పాపభూయి
ష్ఠే దురాచారే కలౌ యుగే ॥ ౪ ॥ పావనో ధర్మవిద్బ్రహ్మన్మహాపాత
కినోపి వా । ఏతత్సర్వమశేషేణ తపశ్శిష్యస్య మే వద ॥ ౫ ॥ సూతః ॥
ఇతి రాజ్ఞా సుసంపృష్టో భగవాన్భగవత్ప్రియః । బభాషే ధర్మపుత్రాణాం
ధర్మిష్ఠం బ్రాహ్మణోత్తమః ॥ ౬ ॥ దాల్భ్యః ॥ సాధుపృష్టం మహాభా
గ భగవద్భక్తివర్ధనం । యత్త్వమనాగతం శ్రోతుం దివ్యం విష్ణుకథాం శు
భాం ॥ ౭ ॥ తస్మాత్తే కథయిష్యామి సర్వం తత్త్వం యథామతి । అస్మిన్న
ర్థే పురా పృష్టో హరిశ్చంద్రేణ కుంభజః ॥ ౮ ॥ కురుక్షేత్రే మునీంద్రా
ణామగ్రతో యదవర్ణయత్ । తత్తేహం సంప్రవక్ష్యామి శృణుష్వా
వహితో నృప ॥ ౯ ॥ పురాయోధ్యాపతిశ్శ్రీమాన్ హరిశ్చంద్ర ఇతి
శ్రుతః । కురుక్షేత్రం శుభక్షేత్రం యజనార్థమవాప్తవాన్ ॥ ౧౦ ॥
తత్రస్థితాన్మహాభాగాన్ శౌనకాదిమునీశ్వరాన్ । దృష్ట్వా వినయసం
పన్నో నమశ్చక్రే కృతాంజలిః ॥ ౧౧ ॥ తం దృష్ట్వా నృపశార్దూలం హ
రిశ్చంద్రం హరిప్రియం । ఇదమూచురనూచానా మునయస్సత్యవాది

నః ॥ ౧౨ ॥ మునయః—స్వాగతం తే మహారాజ పాలితా ధర్మతః ప్ర
జాః । కచ్చిత్సుకుశలం రాష్ట్రే పురే కోశే చ మూగణా ॥ ౧౩ ॥ అరయ
శ్చ జితా రాజన్ సుహృద్బంధూంశ్చ రక్షసి । గృహ్ణాన్ షష్ఠాంశముర్వ్యం
యో మధీన్ రాజా న పాలయేత్ ॥ ౧౪ ॥ ఆబ్రహ్మకల్పం నరకాన్ భుక్త్వా
స్యాత్సకుయోనిజః । తస్మాద్బ్రహ్మణభక్తశ్చ రాజ్యం ధర్మేణ పాలయేన్ ॥
జితేంద్రియో యశస్వీ చ దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ । బ్రహ్మణ్యశ్చ
వదాన్యశ్చ పుణ్యశ్లోకాగ్రణీస్సుధీః ॥ ౧౬ ॥ త్వం హి దాంతశ్చ శాం
తశ్చ శ్లాఘనీయోసి సత్తమైః । ఇత్యుక్త్వా మునయస్సర్వే హరిశ్చంద్రా
య ధీమతే ॥ ౧౭ ॥ ఆతిథ్యం విధివచ్చక్రూ రాజ్ఞే ధర్మప్రకారతః । ఆస
నం చ దదుస్తస్మై తస్మిం స్థిత్వా చ తాన్నృపః ॥ ౧౮ ॥ అబ్రవీద్వినయాద్భ
క్తః కృతాంజలిరిదం వచః । ధన్యోస్మ్యనుగృహీతోస్మి పావితోస్మి మునీ
శ్వరాః ॥ ౧౯ ॥ యద్ద్రక్షం తపోరాశీన్ భవతో లోకపూజితాన్ ।
కించ కాచిద్వివక్షాస్తి శ్రుత్వా మే తద్విధీయతాం ॥ ౨౦ ॥ అత్రస్థితాం
శ్చ వశ్శ్రుత్వా సేవార్థమహమాగతః । కేనోపాయేన సంసారం త
రేయం ముక్తరం ద్విజాః ॥ ౨౧ ॥ భుక్తిముక్తీ కథం స్యాతాం దీర్ఘాయు
ర్వంశవృద్ధయః । కథం తుష్టో భవేచ్ఛ్రీమాన్ భగవాన్పురుషోత్తమః ॥
తత్త్వమేకం వినిశ్చిత్య ధర్మసారం బ్రువంతు మే ॥ మునయః॥—సాధు
ప్రశ్నః కృతో రాజన్ధర్మైకకృతబుద్ధినా । భవతా నృపశార్దూల త
త్త్వం బ్రూమస్తవ ప్రియం ॥ ౨౩ ॥ అశ్వమేధమహాయజ్ఞం బ్రహ్మహ
త్యాపనోదనం । భుక్తిముక్తిప్రదం శ్రేష్ఠం హరిసంతోషసాధనం ॥ ౨౪
హరిశ్చంద్రః—యూయమేవ మహాయజ్ఞం యజ్ఞేశప్రీణనం శుభం । కా
రయిత్వాద్య విప్రేంద్రాః కృతార్థం కురుతాద్య మాం ॥ ౨౫ ॥ ఏతస్మి
న్నంతరే విప్రా నైమిశారణ్యవాసినః । పురస్కృత్య తదా సూతం పౌ
రాణికమథాగమన్ ॥ ౨౬ ॥ వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిః కాశ్యపో
భృగుః । విశ్వామిత్రో మహాతేజా దుర్వాసాస్తపసాం నిధిః ॥ ౨౭ ॥

హారీతో త్రిర్మ్యంకణశ్చ వీతిహోత్రశ్చ గాలవః । మార్కండేయోఽథక
ణ్వస్సితౌ యాజోపయాజకౌ ॥ ౨౮ ॥ భరద్వాజో గౌతమశ్చ జైగీ
షవ్యశ్చ పరాశరః । వ్యాసశ్శాతాతపో ముద్గో మాద్గలః కపిలస్తథా ॥ ౨౯ ॥
హాలీకిర్వారుణోగస్త్యో మతంగశ్చ మహాతపాః । జాతుకర్ణో వసి
ష్ఠశ్చ శతానందశ్చ శాశ్వతః ॥ ౩౦ ॥ సత్యవ్రతస్సత్యతపా ఆసురిర్నా
రదః కవిః । ధౌమ్యోంగిరాశ్చ కాళిందో మాండవ్యో మహాశ్రియః ॥
గర్గో గతక్షతో హోతా ధూమకేతుర్జలప్లవః । ఊర్ధ్వరేతా మహాతే
జాశ్శంఖశ్చ లిఖితస్తథా ॥ ౩౨ ॥ బోధాయనో యాజ్ఞవల్క్యో యజ్ఞ
కేతుర్మరుత్క్రతుః । పులస్త్యః పులహో గౌర ఆశ్వలాయన ఇత్యపి ॥ ౩౩
ఆపస్తంబో యజ్ఞరాశిర్మరీచిర్భృగురుత్తమః । ఏతే చాన్యే మహాత్మానో
మునయస్సంశితవ్రతాః ॥ ౩౪ ॥ శిష్యప్రశిష్యసహితా దాంతాశ్శాం
తా జితేంద్రియాః । అబ్భక్షా వాయుభక్షాశ్చ పత్రమూలఫలాశనాః ॥ ౩౫ ॥
గృహస్థా యతయః కేచిద్వానప్రస్థాశ్రమాః పరే । లోకానుగ్రహక
ర్తారో న్యాయశాస్త్రప్రవర్తకాః ॥ ౩౬ ॥ వేదవేదాంతవేత్తారో
హృషీకేశపదాశ్రయాః । తులాకావేరిమాహాత్మ్యం శ్రోతుకామా హ
రిప్రియం ॥ ౩౭ ॥ కురుక్షేత్రం సమాజగ్ముర్లోకాఘక్షపయిష్ణవః । తా
న్దృష్ట్వా మునయస్సర్వే కురుక్షేత్రనివాసినః ॥ ౩౮ ॥ అపూజయన్ లో
కపూజ్యాన్ ప్రత్యుత్థానాసనార్హణైః । అన్యోన్యకుశలప్రశ్నై
స్సానందా బాష్పపరిప్లుతాః ॥ ౩౯ ॥ ఆసనేషూపవిష్టేషు సర్వేష్వాసతతా
పసాః । తాన్దృష్ట్వా మునిశార్దూలాన్ హరిశ్చంద్రో జితేంద్రియః ॥ ౪౦
కాయం నిపాతయామాస భూమౌ హాటకదండవత్ । కృతాంజలిపుటో
భూత్వా చానందబాష్పపరిప్లుతః ॥ ౪౧ ॥ సగద్గదమువాచేదం వాక్యం
వాక్యవిశారదః ॥ రాజా — అద్య మే సఫలం జన్మ హ్యద్య మే సఫలం కులం ।
పితరస్తర్పితా విప్రా అద్య మే సఫలం వ్రతం ॥ ౪౨ ॥ ఆరాధితో మ
యా విష్ణుః ప్రపన్నో భూన్మమ ప్రియం । రాజ్ఞో ధర్మస్య మూఖణస్యా

పైశ్వర్యోన్మత్తచేతసః ॥౪౩॥ యన్నేత్రగోచరాయూయంపూర్వజ
న్మతపఃఫలం । కిమలభ్యం ప్రసన్నేషు భవత్సుత్రిజగత్సు మే ॥ ౪౪ ॥
ఇత్యాదివాంసం రాజానం ప్రత్యూచుర్మునిపుంగవాః । హరిశ్చంద్ర
మహాభాగహరిభక్తిపరాయణ ॥ ౪౫ ॥ వసిష్ఠశిష్యస్యలవకింవక్తవ్యాస
సదర్శనే । సుఖమాస్వాసనేహ్యస్మిన్నిత్యాసనమథోదదుః ॥ ౪౬ ॥ఆ
సనస్థేనృపేతస్మిన్ శౌనకశ్శారిభక్తిమాన్ । ఉవాచవచనం సర్వాన్ము
నీంద్రాన్వీక్ష్యసత్తమః ॥ ౪౭ ॥ శౌనకః— అయం రాజాధ్వరం క
ర్తుముద్యుక్తోహయమేధకం । యదృచ్ఛయాగతాయూయమేనం యా
జయతాధ్వరే ॥ ౪౮ ॥ తద్వాక్యం నారదాగస్త్యాశ్శ్రుత్వావాక్యమథో
చతుః । అసౌ రాజామహాప్రాజ్ఞో వశీదాంతో జితేంద్రియః ॥ ౪౯ ॥
యజ్ఞార్హ ఏవతత్సత్యం తథాపిశ్రూయతాంవచః । విశ్వామిత్రఋణా
త్పూర్వం భీతోరణ్యం పలాయితః ॥ ౫౦ ॥దుఃఖార్తస్సంచరన్సర్వాం
సత్యవాదీక్షుధాతురః । తపస్యంతం మహాత్మానం కిందమందమినాంవ
రం ॥౫౧॥ దృష్ట్వాపిదైవయోగేనహ్యున్మత్తఇవతస్థివాన్ । ఏనం దృష్ట్వా
సుదుఃఖార్తం బ్రాహ్మణోచింతయత్తదా ॥ ౫౨ ॥ హరిశ్చంద్రఇతి
శ్రీమానయం భువనవిశ్రుతః । జితేంద్రియో జితక్రోధో నిత్యం బ్రా
హ్మణపూజకః ॥ ౫౩ ॥ కస్మాన్నపూజయేన్మామిత్యేవం ధ్యానముపాగమ
త్ । విశ్వామిత్రకృతం సర్వం తత్క్షణాదవబుద్ధ్యసః ॥ ౫౪ ॥ నసస్థా
స్యమతిర్యానమితికారుణికోమునిః । అవగత్యావమానేన బ్రాహ్మణ
స్యాస్యభూపతేః ॥ ౫౫ ॥ ప్రాయశ్చిత్తంవినావిప్రానాధికారోధ్వ
రోత్తమే । కాయేనమనసావాచా యోపమన్యేతభూసురం ॥ ౫౬ ॥స
ర్వోనష్టాయురైశ్వర్యః పితృభిర్నివతేదధః । ప్రాయశ్చిత్తీయతే
మోహాజ్ఞానాచ్చేద్బ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౫౭ ॥ కావేర్యాం తు తులామా
సే వైశాఖే మేషగేంబవా । నర్మదాయాం సకృత్స్నాత్వా శుద్ధస్స్యాదవ
జ్ఞతత్పరః ॥ ౫౮ ॥ కావేరీహితులామాసే సర్వతీర్థైరుపాశ్రితా ।స్నా

తానాంసర్వపాపఘ్నీ సర్వకామసమృద్ధిదా ॥ ౫౯ ॥ మోక్షలక్ష్మీప్ర
దాత్రీచ సర్వయజ్ఞఫలప్రదా । షట్షష్టికోటితీర్థాని ద్వీపసప్తభువనే
షుచ ॥ ౬౦ ॥ తానిచాయాంతికావేర్యాం స్వాఘౌఘవినివృత్తయే ।
స్నాతుం తులాగతేభానౌ కేనవాన్యేనహేతునా ॥ ౬౧ ॥ అయుతం
శరదాంశేషస్సహస్రవదనైర్వదన్ । పారంనాప్నోతికావేర్యామాహా
త్మ్యస్యనసంశయః ॥ ౬౨ ॥ స్నాత్వాతులార్కే కావేర్యాం త్రిరా
త్రంనివసన్నరః । ముక్తపాపోదివంయాతి సపాపోప్యపరఃకిము ॥ ౬౩ ॥
తీరయోరుభయోర్యస్మాత్ కావేర్యాస్సహ్యభూధరాత్ । ఆసాగరంశివ
క్షేత్రం విష్ణుక్షేత్రాణిచాంతరా ॥ ౬౪ ॥ మునీనామాశ్రమాదివ్యా
స్సర్వసిద్ధివిధాయినః । తపఃప్రారంభమాత్రేణ సంపూర్ణఫలదాన్య
ణాం ॥ ౬౫ ॥ కావేరీమహిమాకేనవర్ణ్యతేయుగకోటిభిః । విధేర్నా
రాయణాచ్ఛంభోర్ఋతేసత్యం జగత్త్రయే ॥ ౬౬ ॥ కావేరీపిచయో
నద్యఆవర్తాస్స్యుర్జలాశయాః । దేవతావాలుకాస్తస్యాస్సర్వతీర్థ
ఫలంభవేత్ ॥ ౬౭ ॥ యావంతఃపాంసవోభూమేర్యావంత్యోవ్యోమ్ని
తారకాః । యావంత్యోవర్షధారాస్స్యుర్యావంత్యుర్వ్యాంతృణానిచ ॥
తావత్కోటిశతైస్తీర్థైః కావేరీసేవ్యతేతదా । యావంతోబిందవస్తే
స్యుః పూరాఃకావేరిపాథసః ॥ ౬౯ ॥ తావత్తీర్థజలాకారాకావేరీ
త్యవధారయ । ఏకత్రైవసముద్భూతాః పయోధేఃకతిశీకరాః ॥ ౭౦ ॥ త
త్సంఖ్యాతీర్థతోయానామైర్వహత్యద్ధాకవేరజా । అనేకకోటిబ్రహ్మాం
డమధ్యస్థాస్తీర్థకోటయః ॥ ౭౧ ॥ కావేర్యాంయోజితాయస్మాత్కేన
వర్ణ్యేతకవేరజా । అస్యాంతులాగతేభానౌమాసియస్స్నాతిమానవః ॥
సముక్తస్సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకేమహీయతే । తస్మాత్త్వమపిరాజేం
ద్ర స్నాత్వాకావేరిపాథసి ॥ ౭౩ ॥ తులాంగతేదివానాథేసర్వకామా
నవాప్స్యసి । తచ్ఛ్రుత్వాసతయోర్వాక్యం హరిశ్చంద్రోతివిస్మితః ॥
ఉవాచవాక్యంతావేవంశుద్ధోయజనతత్పరః । అహందాసోస్మిభవతాం

భవంతః కరుణాబ్ధయః ॥ ౨౫ ॥ యథాయజేయంయజ్ఞేశం హయమేధే నకర్మణా । తథాహం రతమాంవిప్రా బ్రూయాంనిస్నాతు కావేరియాః॥౨౬॥ సహ్యజాయాంతులామాసే వైశాఖసర్మదాజలే । కథం స్నానంతుకర్తవ్యం కోవిధిఃకింఫలంభవేత్ ॥ ౨౭ ॥ సర్వమాసేష్వతిశయో విప్రమస్యాభవయోః కథం । కాదేవతాచకింవానం కదాస్నానంమునీశ్వరాః॥౨౮ మమసర్వంవిస్తరేణ బ్రూతస్నానవిధింద్విజాః ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే ద్వితీయభాగే షష్టసారప్రశ్నే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే మునిహరిశ్చంద్రసంవాదే ప్రథమోధ్యాయః

దాల్భ్యః ॥ — తచ్ఛ్రుత్వాసత్యసంధస్య హరిశ్చంద్రస్యభాషణం । మునిమధ్యేమహాతేజాఅగస్త్యోనృపమబ్రవీత్ ॥ ౧ ॥ అగస్త్యః॥ సాధుపృష్టంమహాభాగహరిశ్చంద్రనృపోత్తమ । తులాకావేరిమాహాత్మ్యమధ్యాయంశ్లోకమేవవా ॥ ౨ ॥ యశ్శృణోతిపఠన్ స్నాత్వాతస్యపుణ్యఫలంతు కః । వదేత్సాక్షాన్మహావిష్ణోర్ఋతేన్యోభూమిపోత్తమ ॥ ౩ ॥ పూర్వపుణ్యప్రభావేనసాధుసంగస్తవాభవత్ । ఇష్టాపూర్తతపశ్చర్యావేదపారాయణవ్రతైః ॥ ౪ ॥ అనేకజన్మసంసిద్ధైర్భవేత్సత్సంగతిర్ధ్రువం । సత్సంగత్యాభవేత్పుణ్యకథాయాశ్శ్రవణేమతిః॥ సత్కథాశ్రవణాత్పాపం త్రివిధంనశ్యతిధ్రువం । శుద్ధస్యాపిమనఃపుంసోనిష్పాపస్యనృపోత్తమ ॥ ౬ ॥ హృదబ్జేచమనశ్శుద్ధౌధ్యాయేత్పాదాంబుజంహరేః । సకృద్ధ్యాతోమహారాజ భగవాన్ పురుషోత్తమః ॥ ౭ ॥ ప్రసన్నోనిజసారూప్యం కర్మాలభ్యందదాతివై । తస్మాద్భూపకృతార్థస్త్వం సత్సంగనిరతోభవ ॥ ౮ ॥ సహ్యజాయాస్తుమాహాత్మ్యం విస్తరేణబ్రవీమితే । శ్రీకంఠవిశ్వేశ్వరసన్నిభాని లింగానియద్రోధసిలక్షకోట్యః । జలప్రవాహేచసహస్రకోట్యః తవేరజాయాశ్శివమూర్తయస్స్యుః ॥ ౯ ॥ పయాంసితీర్థానిశిలాశ్చదేవా దివౌకసోవాలుకతాంప్రపన్నాః । అతోనదీసహ్యగిరిప్రసూతా సరి

త్సముఖ్యామనుజైరలభ్యా ॥ ౧౦ ॥ క్షేత్రసిద్ధిం విధాతిన్యాణామ
నైః(స్త్రీ)భిఃకింపురుషార్ణవస్త్రైః । తులామాసేతుకావేరీస(ర్వ)రిద్వా
శ్రితానదీ । పంచపాతకసంహర్త్రీ వాజిమేధఫలప్రదా ॥ ౧౧ ॥తు
లామాసేతుకావేరీం ప్రశంసంతిమహర్షయః । దివిదేవాశ్చపితరస్నా
ఘసాధ్వితిహర్షితాః ॥ ౧౨ ॥ తులామాసేతుకావేర్యాం త్ర్యహం
యస్నాతిమానవః । ముక్తపాపోభవంహిత్వా విష్ణులోకంసగచ్ఛతి॥
కృతస్నానస్తుకావేర్యాం మాఘేమాసిచతౌలికే । త్రికోటికులసంయు
క్తోబ్రహ్మలోకేమహీయతే ॥ ౧౪ ॥ నీరాన్నంస్యాత్తులామాసి దత్తం
కోటిగుణంభవేత్ । సత్పాత్రేపుణ్యకాలేచాప్యనంతంఫలమృచ్ఛతి ॥
పితౄనుద్దిశ్యయద్దత్తం శ్రాద్ధంపిండంతిలోదకం । ఆకల్పం తృప్తయే
భూయాదితివేదానుశాసనం ॥ ౧౬ ॥ బ్రహ్మాద్యాదేవతాస్సర్వా మా
తరస్సప్తచైవహి । సర్వాశ్చాప్సరసాగౌరీవాణీవైకుంఠవల్లభా ॥ ౧౭ ॥
ఇంద్రాణీరోహిణీచైవ యాశ్చాన్యాఅమరాంగనాః । తులామాసేతు
కావేర్యాం సంప్రాప్యస్నాంతినిత్యశః ॥ ౧౮ ॥ కిమత్రబహునోక్తే
న భుక్తయేముక్తయేనృణాం । బ్రహ్మణానిర్మితాపూర్వం కావేరీతీర్థ
నాయికా ॥ ౧౯ ॥ కావేర్యాంతునదీసంగే యస్నాతి ప్రాతరన్వ
హం । విశిష్యతౌలికేమాసి సర్వతీర్థఫలమ్భజతే ॥ ౨౦ ॥ శ్వశురస్య
స్వపితుశ్చ త్రికోటికులముద్ధరేత్ । సహ్యజాయాంతులామాసిస్నా
నమంహఃక్షయాయచ ॥ ౨౧ ॥ ఇష్టకామాప్తయేసర్వాస్నాంతి సేహన
రా(స్త్రి)యః । కావేరీతీరజన్మానో మృగపక్షిమహీరుహాః ॥ ౨౨ ॥ త
ద్వారిశీతవాతైశ్చసస్పృష్టాముక్తింప్రయాంతివై । భక్త్యాపునఃకింమ
నుజాహ్యఖిలాశానిర్మలాంభసి ॥ ౨౩ ॥ తస్మాత్కావేరీమాహాత్మ్యంసా
క్షాచ్ఛేషేణవాగ్విదా । నశక్యంవిస్తరాద్వక్తుం దివ్యవర్షశతైరపి ॥
అహంసంక్షేపతోవక్ష్యే వైభవంసహ్యజోద్భవం । విద్వత్ప్రభావంతు
శసీమాహాత్మ్యంజహ్నుజోద్భవం ॥ ౨౫ ॥ఏకాదశ్యాశ్చమాహాత్మ్యం

పద్యప్రాప్తిసముద్భవం । తుళస్యర్చాప్రభావంచ సాలగ్రామశిలో
పరి ॥ ౨౬ ॥ సహస్రవదనోనంతశ్శక్తోవక్తుంస్వయంప్రభుః । కావే
ర్యామహిమానంత్వం ప్రోచ్యమానంమయాధునా ॥ ౨౭ ॥ శృణుష్వా
వహితో రాజన్ సహస్రారాయుధప్రియం । కావేర్యాస్స్మరణంశస్త్రా
కీర్తనందర్శనంశ్రవః ॥ ౨౮ ॥ స్పర్శనంతజ్జలస్నానం జన్మాంతరతపః
ఫలం । అనేకజన్మసంసిద్ధపుణ్యరాశేర్నగస్యచ ॥ ౨౯ ॥ స్నాతుంమ
తిర్భవేద్రాజన్ కావేర్యావిమలేజలే । తులామాసేచకావేర్యాం మా
ఘే వైశాఖఏవచ ॥ ౩౦ ॥ యస్నాతితత్ఫలంవక్తుం శక్తఏవ హరిస్స్వ
యం । యథాగంగానదీశ్రేష్ఠావిష్ణుపాదాబ్జసంభవా ॥ ౩౧ ॥ యథా
పుష్పేషుతులసీవ్రతేష్వేకాదశీవ్రతం । యథాపంచమహాయజ్ఞా గృ
హస్థాశ్రమకర్మణి ॥ ౩౨ ॥ శుద్ధాయథామనశ్శుద్ధిర్యథాదేవేషుమా
ధవః । యథావర్ణేషుచోంకారో మంత్రేషుత్రిపదాయథా ॥ ౩౩ ॥
యథాసామచవేదేషు యథారుద్రేషుశంకరః । అరుంధతీబ్రాహ్మణీనాం
నారీణాంకమలాయథా ॥ ౩౪ ॥ యథాన్నదానందానేషుగ్రహేష్వేవం
దుర్యథాపిచ । తథాసరిత్సుకావేరీ రాజేంద్రప్రవరాస్మృతా ॥౩౫॥
తేజస్వినాంయథాసూర్యోయజ్ఞానాంమనయజ్ఞవత్ । మిత్రేష్వపియ
థాధర్మో జపవత్తపసాంనృప ॥ ౩౬ ॥ విష్ణుపూజేవపూజానాం గార్హ
స్థ్యంచాశ్రమేష్వివ । యథావర్ణేషుభూదేవాః క్షమావత్సురసా
యథా ॥ ౩౭ ॥ తథాసరిత్సురాజేంద్ర కావేరీప్రవరాస్మృతా । బ్ర
హ్మాస్త్రంచయథాస్త్రేషు పుణ్యక్షేత్రేషురంగవత్ ॥ ౩౮ ॥ పావనేషు
యథాసేతుస్స్నాతానాంపౌరుషంయథా । తథాసరిత్సురాజేంద్ర కా
వేరీప్రవరాస్మృతా ॥ ౩౯ ॥ ధేనూనాంకామధుగ్ధేనుర్యాగేషుచ య
థాకృతం । జాహ్నవ్యాఃకీర్తనాన్ముక్తిర్ధనుష్కోట్యాస్తుదర్శనాత్॥
శ్రవణాద్బ్రహ్మగాథాయాః కావేర్యాస్స్మరణాద్భవేత్ । ఆసేతుశైలా
సనగం క్ష్మార్ణభూమిరియంస్మృతా ॥ ౪౧ ॥ నవయోజనసాహస్రం మ

ధ్యం వైశాల్యమాగతం । దీర్ఘతశ్చ తథామధ్యే సహస్రాద్యోజనః ॥
ఏతస్మిన్నంతరే రాజన్ సుదేశః పుణ్యకారణం । పుణ్యప్రసాధ్యలో
కాహి తుష్టిమన్యత్రభోగదః ॥ ౪౩ ॥ జన్మాంతరసహస్రేషు యత్పు
ణ్యం సముపార్జితం । తత్పుణ్యేన భవేజ్జన్మ నరమాత్రం తు కేవలం ॥ ౪౪ ॥
బహుజన్మభవైః పుణ్యైర్యశ్చ వేదేత్యాద్యశో ద్విజః । న్యాయాత్స్వత్వాత్కా
కతాళీయాదస్యాం భూమా హి విప్రతా ॥ ౪౫ ॥ దుర్లభం మానుషం జ
న్మ బహుపుణ్యసముద్భవం । యో న స్నాతి చ కావేర్యాం స పశుస్సృగాక్ష
రః ॥ ౪౬ ॥ విశేషేణ తులామాసే యస్స్నాయాత్సహ్యజాజలే । కిం
తస్య కర్మావరణైరిష్టాపూర్తాదికైశ్చ వా ॥ ౪౭ ॥ కిం తపోభిశ్చ కిం వే
దైః కిం తీర్థైః కిం వ్రతాదిభిః । కావేర్యాం తు సకృత్స్నాత్వా సాక్షా
న్నారాయణో భవేత్ ॥ ౪౮ ॥ అన్యత్ర తేషు వైకల్యే ప్రాయశ్చిత్తం
విధీయతే । తూష్ణీం కావేరజాస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనం ॥ ౪౯ ॥ కిం
పునర్నియమేనైవ కావేర్యాం స్నాతి యో నరః । స సప్తకులముద్ధృత్య
హ్యుభయత్ర హరిం వ్రజేత్ ॥ ౫౦ ॥ బ్రాహ్మే ముహూర్త ఉత్థాయ హరి
ధ్యానపరాయణః । అథోషసి చ సంస్నాయాద్దంతధావనపూర్వకం ॥ ౫౧ ॥
నమస్కృత్య తు కావేరీం పుష్పాంజలిపురస్సరం । నమస్కృత్యేశ్వరం
గిరిశం దద్యాదర్ఘ్యం శుచిర్జలే ॥ ౫౨ ॥ కృత్వా సంధ్యాదికం కర్మ జ
ప్త్వా చ శ్రుతిమాతరం । పౌరాణికం ద్విజం భక్త్యా హ్యాహూయ శృణుయా
త్కథాం ॥ ౫౩ ॥ సర్వే సమ్మిళితా భూత్వా చైకాగ్రమనసస్తథా ।
నిధాయ చాసనం శుభ్రం తన్మధ్యే శుద్ధమున్నతం ॥ ౫౪ ॥ శ్లక్ష్ణం మృదు
మనోజ్ఞం చ సూక్ష్మవస్త్రోత్తరచ్ఛదం । తస్మిన్ జితేంద్రియం శాంతం జి
తక్రోధం సదాశుచిం ॥ ౫౫ ॥ వేదవేదాంగతత్త్వజ్ఞం వేదాంతశ్రవణా
దృతం । ధర్మశాస్త్రప్రవక్తారం పురాణేషు మహామతిం ॥ ౫౬ ॥ స
దాచారపరం విప్రం స్థాపయిత్వా వరాసనే । భూషయిత్వా యథాన్యా
య్యం నవవస్త్రాదిభూషణైః ॥ ౫౭ ॥ మనుష్యబుద్ధిం సంత్యజ్య వ్యాసో

సోవదతిస్వయం । ఇతినిశ్చిత్యవిప్రేంద్రం సంప్రార్థ్యచమనోరథం ॥
పురాణపఠనేనాస్మాన్ పావయాశుద్విజోత్తమ । తులాకావేరిమాహా
త్మ్యం శ్రోతుకామావయంవిభో ॥ ౪౯ ॥ ఇతిసంప్రార్థ్యతం రా
జన్ శృణుయాద్వైసమాహితః । యావత్సమాప్తిమానేన శృణు
యాత్పాపనాశనం ॥ ౫౦ ॥ యత్కించిన్నియమంకృత్వా స్నాతవ్యం
మానవైర్నృప । తూష్ణీమశక్తస్సంస్నాయాన్నాచేత్స్నానంతునిష్ఫ
లం ॥ ౫౧ ॥ తస్మాత్స్నానవిధింకృత్వా స్నాత్వాస్వర్గతిమాప్నుయా
త్ । తైలాభ్యంగందివాస్వాపం క్షౌరంతాంబూలభక్షణం ॥ ౫౨ ॥దు
రాచారాశనంచైవ స్త్రీసంగందుష్టసంగతిం । వృథావార్తాంకటే శ
య్యాంనిషిద్ధవ్యంజనాదికం ॥ ౫౩ ॥ ప్రతిగ్రహంపరాన్నంచపంథా
నంవర్జయేద్ద్విజః । విశేషనియమంవక్ష్యే తులాసంస్థేదివాకరే॥౫౪॥
కవేరజాయాంయస్స్నాయాత్ శృణుష్వనృపసత్తమ । కూశ్మాండంబృ
హతీభేదం నిష్పావంచకుళుత్థకం ॥ ౫౫ ॥ రాజమాషంమహామాషమా
ఢకంశాకమేవచ । కోశాతకీమలాబూంచ శిగ్రుంచతరుణీంతథా॥ ౫౬॥
భోజనంకాంస్యపాత్రేచ నిశాభోజనమేవచ । ప్రాతఃకాలేచమధ్యా
హ్నే సాయంకాలేతథైవచ ॥౫౭॥ భిస్సటాంసూరణంచైవకర్కంధూ
ర్వారుకంతథా । పాగసీంవిష్ణుశాకంచ బాలైర్జగ్ధంచభోజనం ॥ ౫౮
తథాపర్యుషితంచాన్నం మాహిషంచావికంపయః । దుష్టాన్నమనివే
ద్యాన్నం స్త్రీశేషంకేశదూషితం ॥ ౫౯ ॥ శ్రాద్ధశేషంవర్జయేత్తు
శూద్రశేషంవిచక్షణః । పుణ్యంనలభ్యతేరాజన్ కాయక్లేశం వినాభు
వి ॥ ౬౦ ॥ తస్మాదేవంవిధింకుర్యాత్కావేర్యాంస్నానతత్పరః । నిషిద్ధ
భక్షణంకృత్వా మోహాత్సూకరతాంవ్రజేత్ ॥ ౬౧ ॥పూర్వోక్తవ్యంజ
నత్యాగాదిష్టవస్తువివర్జనాత్ । తులాయాంసహ్యజాస్నానే ముక్తిరే
వనసంశయః ॥ ౬౨ ॥ విధిహీనంతుయత్స్నానం కేవలంపాపనాశనం ।
దేహస్తు బుద్బుదాకారో విణ్మూత్రక్లేశకృదాలయః ॥ ౬౩ ॥ జాగరూ

కోయమో రాజన్ రంధ్రాన్వేషీచ దేహినః । ఉదయాస్తమయారాజ
న్నాయుఃక్షయకరౌ రిపూ ॥ ౭౪ ॥ నకర్తవ్యం నకర్తవ్యం నకర్త
వ్యం వృథాదినం । స్వాధీనో వర్తతే దేహ ఇంద్రియాణి సుఖానిచ ॥ ౭౫ ॥
నద్యశ్చ సులభాః పుణ్యాశ్శరత్కాలశ్చ నావహః । నిహాపి పిశాచికాంహి
త్వా హ్యపరకాలే సముత్థితః ॥ ౭౬ ॥ కుర్యాత్కావేరజాతాయామేస్నానం
నరకభీతిమాన్ । భూయోభూయః ప్రవక్ష్యామి భుజముద్యమ్య దక్షిణం ॥
ప్రవహతి తటినీనాముత్తమా సహ్యజాతా సకలదురితసంఘధ్వంసదీక్షా
సుదక్షా । విహితవిధినియత్నైశ్చ స్నాంత్యకామానరామే ప్రభవతి పర
లోకస్సన్నమాత్రేణ తేషాం ॥ ౭౭ ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ద్వితీయోధ్యాయః

అగస్త్యః ॥ — ॥ శృణుభూప ప్రవక్ష్యామి తులాకావేరి వైభవం ।
తులామాసేచ కావేరీస్నానాత్సర్వార్థదా నృణాం ॥ ౧ ॥ తస్మాత్సర్వ
ప్రయత్నేన తులాసంస్థే దివాకరే । సర్వపాపప్రణాశిన్యాం కావేర్యాం
స్నానమాచర ॥ ౨ ॥ మాతృహా పితృహా గోఘ్నో భ్రూణహా గురుతల్ప
గః । వేదాధ్యయనహీనశ్చ సదాచారవివర్జితః ॥ ౩ ॥ సురాపీ కేవ
లాన్నాదీ వహ్నిశ్రాద్ధవివర్జితః । కావేర్యాంతు సకృత్స్నాత్వా బ్రహ్మ
లోకే మహీయతే ॥ ౪ ॥ ఉష్ణోదకేన వా స్నాయాదశక్తస్తు బహిర్జలే ।
తదశక్తస్తు కావేర్యా మాహాత్మ్యం శృణుయాన్నరః ॥ ౫ ॥ తత్రాప్య
శక్తో మాహాత్మ్యవక్తారం పూజయేద్ధనైః । రిక్తస్తు పూజయేద్వాక్యైశ్శ్లా
ఘనైర్ఘటయేద్ధనైః ॥ ౬ ॥ ఇనోదయేతు నారీణాం వైదికాచారవర్జనా
త్ । హీనజాతేశ్చ బాలానాం తూష్ణీంస్నానం ప్రచక్షతే ॥ ౭ ॥ య
స్స్నాత్వా సహ్యజావారి ప్రాతఃకాలే తిలాక్షతైః । తర్పయేత్పితృదే
వర్షీన్ దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ ॥ ౮ ॥ ప్రీణంతి పితరస్తస్య సి
ద్ధాశ్చ మునయస్సురాః । యక్షాః కింపురుషానాగారుద్రాదిత్యామరుద్గ
ణాః ॥ ౯ ॥ కిన్నరానసనస్సాధ్యాస్సర్వేలోకాశ్చతర్పితాః । నత్వా

స్తుత్వానముద్యంతమాదిత్యంలోకసాక్షిణం ॥ ౧౦ ॥ యథాశక్తిచమా
హాత్మ్యంశృణుయాచ్ఛ్రావయేదపి । మరుద్వృధాయామాహాత్మ్యం
లిఖితంయశ్చమందిరే ॥ ౧౧ ॥ పూజయేదన్వహంవిప్రస్స్వయంవాగీ
శ్వరోభవేత్ । విప్రాయవిదుషేదేయంమాహాత్మ్యంధర్మసాధనం॥౧౨॥
సమస్తపాపనిర్ముక్తోవిష్ణులోకేమహీయతే । శృణురాజన్ప్రవక్ష్యామి
తస్మాసేదానముత్తమం ॥ ౧౩ ॥ మరుద్వృధాయాంయస్స్నాత్వాసం
తర్ప్యపితృదేవతాః । తత్కాలీనం శుభం ద్రవ్యం ద్విజేంద్రాయ ద
దాతివై ॥ ౧౪ ॥ భుక్త్వేహసకలాన్భోగాన్ బ్రహ్మలోకేమహీయతే ।
ఘృతేనవాపితైలేన తులామాసేనిరంతరం ॥ ౧౫ ॥ హరస్యవా హరేర
గ్రే దీపారాధనమాచరేత్ । ససూర్యలోకమాప్నోతి పశ్చాజ్జ్ఞానీహ
జాయతే ॥ ౧౬ ॥ యోవస్త్రదానంకురుతే దరిద్రాయద్విజాతయే ।స
దీర్ఘాయుర్ధనీభూత్వా సోమలోకేమహీయతే ॥ ౧౭ ॥ దరిద్రాయ
చపాంథాయ శ్రోత్రియాయకుటుంబినే । భూమింవా నిలయంవాపి
యోదద్యాత్స్నానతత్పరః ॥ ౧౮ ॥ బ్రహ్మలోకమసౌభుక్త్వాభూమౌ
సమ్రాట్ప్రభోభవేత్ । యోదదాతిదరిద్రాయధనంవాధాన్యమేవవా॥
సదీర్ఘాయుర్ధనీభూత్వాకుబేరస్యసఖాభవేత్ ।యఃకుర్యాన్మధుదానం
తులాలిస్థేర్కేద్విజన్మనే ॥ ౨౦ ॥ వంధ్యోపిపుత్రవాన్భూయాచ్ఛ్రో
త్రియోజన్మజన్మని । కృషీవలాయరిక్తాయ దద్యాదనడుహోపియః ॥
గోలోకేసకలాన్భుక్త్వా పశ్చాద్భూమ్యధిపోభవేత్ । సబాలాయచ
విప్రాయ గాంసవత్సాంపదాతియః ॥ ౨౧ ॥ సపుత్రవాన్భవేదా
ఢ్యస్తస్యవంశశ్చవర్ధతే । ఋణత్రయవినిర్ముక్తఃపితృలోకమవాప్ను
యాత్ ॥ ౨౩ ॥ యోదద్యాత్తుతులామాసే మహిషీంమృత్యునాశినీం ।
నాపమృత్యుభయంతస్య తద్వంశ్యాశ్చశతాయుషః ॥ ౨౪ ॥ యోఽజ
దానంకురుతే తులామాసేద్విజన్మనే । భుక్త్వేహసకలాన్భోగాన్ దీ
ర్ఘాయుర్బహుపుత్రవాన్ ॥ ౨౫ ॥ పశ్చాత్స్వర్గంతుసంప్రాప్య

యావదింద్రాశ్చతుర్దశ । దివ్యస్త్రీభిస్సమం క్రీడన్ పశ్చాద్గ్రామా
ధిపో భవేత్ ॥ ౨౬ ॥ యః కుర్యాత్తాండులం దానం దరిద్రాయ ద్విజ
న్మనే । తస్య గేహే మహారాజ నవసేచ్ఛకలిః క్వచిత్ ॥ ౨౭ ॥ యోఽరం
భ ఫలదాతా స్యాత్స రంభాస్తనపీడితః । తులామాసే చ తాంబూలం
యో దద్యాన్నాళికేరకం ॥ ౨౮ ॥ రంభాధరరసాస్వాదలంపటస్స్యాన్న
సంశయః । కర్పూరాగురుకస్తూరీగంధం దద్యాద్ద్విజాయ యః ॥ ౨౯ ॥
సర్వాప్సరఃకుచతటీచర్చాపంకిలదేహవాన్ । స్వర్గే భుక్త్వా దేవ
భోగాన్ సార్వభౌమోఽభిజాయతే ॥ ౩౦ ॥ యో గవ్యదానం కురుతే తు
లాసంస్థే వివస్వతి । పశువృద్ధిం పుత్రవృద్ధిమాయుర్వృద్ధిమవాప్నుయా
త్ ॥ ౩౧ ॥ యశ్చామలకపిష్టానాం దానం కుర్యాద్ద్విజాతయే । త
త్త్వజ్ఞానమవాప్నోతి స స్యాద్భాగవతోత్తమః ॥ ౩౨ ॥ యః కుర్యా
త్తిలదానం వై పితౄనుద్దిశ్య భక్తితః । పితౄణాం తత్క్షణాదేవ గయా
శ్రాద్ధఫలం భవేత్ ॥ ౩౩ ॥ యో మంచముపధానం వా స్వాస్తరం మృదు
సంస్తరం । శీతార్తస్య దరిద్రస్య ప్రదదాతి కుటుంబినః ॥ ౩౪ ॥ స భూ
యాద్దివ్యనారీణాం కుచకుంకుమపంకిలః । తులామాసే తు యో దద్యా
చ్ఛీతార్తాయ తు కంబళం ॥ ౩౫ ॥ వాయురోగాదిభిర్ఘోరైర్ముచ్యతే
నాత్ర సంశయః । యశ్ఛత్రదానం కురుతే స ప్రాసాదే హి మోదతే ॥ ౩౬ ॥
అర్చనార్థం రమేశస్య మల్లికాకుసుమాని వై । కైతకం పాటలం వాపి
తత్కాలకుసుమాని వై ॥ ౩౭ ॥ స భుక్త్వా సకలాన్ భోగాన్ బ్రహ్మలోకే
మహీయతే । పశ్చాద్ధనీ చ సత్పుత్రో విష్ణుభక్తః ప్రజాయతే ॥ ౩౮ ॥
యజ్ఞోపవీతయుగళం యో దద్యాదగ్రజన్మనే । స బ్రాహ్మణవరిష్ఠస్స్యా
ద్దశజన్మసు వేదవిత్ ॥ ౩౯ ॥ త్రివృస్త్రాంజంతు వేదాంగం వణిజే నేయో
విశాం పతే । వితరేద్వీతరోగస్స్యాత్సర్వవిద్యావిశారదః ॥ ౪౦ ॥ య
జ్ఞోపవీతసిద్ధ్యర్థం తూలదానం కరోతి యః । స కుష్ఠైర్నాభిభూయే
త స బ్రాహ్మణ్యమవాప్నుయాత్ ॥ ౪౧ ॥ యః కుర్యాద్విష్ణుభక్తాయ

తులసీదానముత్తమం। గత్వాఽనివార్యలోకాంత్ససాప్సభా మోభవి
ష్యతి ॥ ౪౨ ॥ సమిద్దానంకాష్ఠదానం యఃకుర్యాత్సహవిర్భుజే। తు
లామాసేతురాజేంద్ర సవిద్వానగ్నిమాన్భవేత్ ॥ ౪౩ ॥ తులామాసే
తుకావేరీ తీరేతువయసాశ్రితం। నానాశాకసమాయుక్తం నానారస
సమన్వితమ్ ॥ ౪౪ ॥ యోన్నందదాతిరాజేంద్ర సదేవో నాత్రసంశ
యః। యోముద్గమాషమసుతైలమరీచిరూక్షద్రవ్యంగుడంచణకశర్కర
సర్పిషాంచ । దానంకరోతినిజశక్త్యనుసారతశ్చ సస్వర్గభాక్సకల
లోకసుఖాలయశ్చ ॥ ౪౫ ॥ తులామాసేతుకావేర్యాం యస్స్నా
యాద్రంగసన్నిధౌ । తస్యపుణ్యఫలంవక్తుం శక్తఏనహరిస్స్వయం ॥
బ్రాహ్మణీస్వైరిణీకాచిత్స్నాత్వాసహ్యోద్భవాజలే । స్వర్గలోకంచ
సంప్రాప్య తద్భక్త్యాచహరింగతా ॥ ౪౬ ॥తిస్రఃకోట్యర్ధకోట్యశ్చతీ
ర్థానిభువనత్రయే । తానిసర్వాణిరాజేంద్రపురస్కృత్యతుజాహ్న
వీమ్ ॥ ౪౭ ॥కేశవస్యాజ్ఞయాయాంతి తులామాసేమరుద్వృధాం । శత
వర్షంతుగంగాయాం యస్స్నాతినియమస్థితః ॥ ౪౯ ॥ సస్నానం
కురుతేతౌలౌ మాసిసహ్యసుతాజలే । బ్రహ్మాణంపర్యపృచ్ఛత్తం గం
గాలోకైకపావనీ ॥ ౫౦ ॥ సపాపానాంమహాపాపైర్లేపితా శోక
సంయుతా। స్వశుద్ధ్యుపాయంరాజేంద్రగంగైషావచనాద్విధేః॥ ౫౧ ॥
తులామాసేతుకావేర్యాంస్నాతిశ్రీరంగసన్నిధౌ । కావేర్యాంమాస
లస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనం ॥ ౫౨॥ భావశుద్ధ్యాతుయస్స్నాయా
త్కులకోటింసముద్ధరేత్ । తులామాసేతుయత్స్నానం భుక్తిముక్త్యే
కసాధనమ్ ॥ ౫౩ ॥ సహ్యజాయాస్తుమాహాత్మ్యం కోబ్రూయాద్భువ
నత్రయే । సఏవవక్తాశ్రోతాచ సహస్రవదనస్స్వయం ॥ ౫౪ ॥ హరి
శ్చంద్రః ॥ — ॥ బ్రాహ్మణీకీదృశీబ్రహ్మన్ కస్యభార్యాచపాంసులా ।
కథంజాతాగతాస్స్వర్గం పాపిష్ఠానరకాతిథిః ॥ ౫౫ ॥ వక్తుమర్హస్యశే
షేణ మునివర్యనమోస్తుతే । భవాదృశాముని శ్రేష్ఠాలోకానుగ్రహకా

రిణః ॥ ౫౬ ॥ నిశాచరుతదయాపంతో బ్రూహియద్గుహ్యంచ మాదృ
శాం । కృపాంకురుమయిబ్రహ్మన్ దానోస్మితపకేవలమ్ ॥ ౫౭ ॥ అగ
స్త్యః ॥ — సాధుపృష్టో మహారాజ సత్కథాకథనేచ్ఛయా । వక్ష్యే
మరుద్వృధాస్తోత్రం స్వగతాం స్వైరిణీముఖా ॥ ౫౮ ॥ ఆసీద్రాజన్
పురీశ్రేష్ఠా మధురా మధురాకృతిః । కృతమాలానదీతీరే ఋషభాద్రిస
మీపతః ॥ ౫౯ ॥ రథాశ్వగజసంపూర్ణా భీమప్రాకారసంవృతా ।
బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యైశ్చ శూద్రైశ్చ బహుభిరావృతా ॥ ౬౦ ॥ హర్మ్య
ప్రాసాదసంపూర్ణా నానానిగమశోభితా । తస్యాం కశ్చిద్ద్విజేన్ద్రో
భూద్వేదవేదాంతపారగః ॥ ౬౧ ॥ దాంతశ్శాంతస్సర్వసహో ద్వం
ద్వాతీతో విమత్సరః । విష్ణుభక్తో మహాయోగీ నిత్యంచాతిథిపూజకః ॥
వేదరాశిరితిఖ్యాతో విదుషామగ్రణీర్నృప । పంచయజ్ఞపరో నిత్యం ప్రా
తస్స్నానపరాయణః ॥ ౬౩ ॥ తస్యభార్యాభవచ్ఛుద్ధా సాధ్వీ నిత్యం
పతివ్రతా । చంద్రకాంతేతివిఖ్యాతా చంద్రకాంతముఖోజ్జ్వలా ॥ ౬౪
కుంభస్తనీ నృపశ్యామా తప్తహాటకవర్ణినీ । సర్వావయవసంయుక్తా స
ర్వాభరణభూషితా ॥ ౬౫ ॥ మత్తహంసస్వరా రాజన్మత్తమాతంగగా
మినీ । మంజువేషా మందహాసా బింబోష్ఠీ లోకమోహనా ॥ ౬౬ ॥
స్ఫురత్తిలకహారాఢ్యా రత్నవన్ముద్రికాంగులీ । గంధకుంకుమకస్తూరీ
చర్చారాజత్స్తనాంతరా ॥ ౬౭ ॥ ఏవంభూతా చంద్రకాంతా కాంతా
కాంతప్రియా సతీ । పతిం పరిచచారాథ పరలోకప్పురీశ్వరమ్ ॥ ౬౮ ॥
శుశ్రూషాకారిణీ భర్తుః పాదసంవాహనేరతా । అస్తి కాచిత్సమీపే
స్యాః బ్రాహ్మణీ పతిఘాతినీ ॥ ౬౯ ॥ విద్యావలీతివిఖ్యాతా చటులాకు
టిలాకృతిః । పాతివ్రత్యంతు సాధ్వీనాం నిఘ్నంతీ పుంశ్చలీ సదా ॥ ౭౦ ॥
స్వవృత్తమనురంజంతీ చంద్రకాంతాముపాచహ ॥ విద్యావలీ ॥ — ॥
చంద్రకాంతే మహాభాగే మమ నేత్రస్వరూపిణి । రహస్యం వద మేకించి
త్త్వాహం ప్రియమార్త్తినీ ॥ ౭౧ ॥ అవశ్యం సవతీ నావాత్త్వద్భర్తా తవశోభనే ।

అథశ్రీవఃయోపనంస్త్రీణాంకాలోదేశశ్చతాదృశః ॥ ౨౨ ॥ స్వచ్ఛం
దాత్వంస్వయంనిత్య-కిముసంభోగలాలసా । శ్రుత్వాద్యసంగమోపా
యశ్చింత్యతే దక్షయామయా ॥ ౨౩ ॥ శ్రుత్వాతద్వచనంఘోరం బ్రా
హ్మణీవిషసంమితమ్ । ఉవాచలజ్జితాకించిత్సాధ్వీపతిపరాయణా ॥౨౪
కిమిదంప్రోచ్యతేదుష్టం వాక్యందుర్మనసాత్వయా । అనుత్తరా యది
స్యాంతేమిథ్యాదుష్టాభవామ్యహమ్ ॥ ౨౫ ॥ త్వత్తోభీతావదామ్యద్య
ఘోవోహిభవకారణం । ఆరభ్యపంచమదినమాషోడశదినావధి ॥ ౨౬ ॥
ఋతికాలస్తువప్రోక్తస్సమయశ్శోభనావహః । మధ్యేహి దివసాన్హి
త్వా నిషిద్ధాన్బహుశోపదన్ ॥ ౨౭ ॥ సంభావయతిమాంభద్రే శ్రుతి
స్మృతివిచక్షణః । పరలోకస్తుసంసాధ్యఆవాభ్యాం భోగపూర్వకమ్ ॥
నిషేకదివసేశుద్ధేయదిగర్భఃప్రజాయతే। ఉత్పన్నశ్చసుతోవిద్వాన్
దీర్ఘాయుస్సుధనీభవేత్ ॥ ౨౮ ॥ అన్యకాలేప్రజాజాతా ఆయురా
రోగ్యవర్జితాః। దుఃఖదాశ్చసదాపిత్రోరితిసంతోవదంతిహి ॥౩౦
షష్ఠ్యష్టమీహరిదినంద్వాదశీచచతుర్దశీ । పర్వద్వయంచసంక్రాంతి
శ్శ్రాద్ధాహోజన్మతారకా ॥ ౩౧ ॥ శ్రవణంవ్రతకాలశ్చదివాసంధ్యా
ముఖంతథా । ఏతేకాలానిషిద్ధాస్సుర్భద్రేమైథునకర్మణి ॥ ౩౨ ॥
శీమక్షౌరంవ్యవాయంచాప్యభ్యంగందంతధావనమ్ । ఆచరేద్యఃపతే
త్సద్యశ్చతుర్వేద్యపిసోమకృత్ ॥ ౩౩ ॥ ఏవం గృహస్థస్యవిధిర్మయా
ప్రోక్తోద్యసంగ్రహాత్ ।తద్వాక్యంబ్రాహ్మణీశ్రుత్వాతాంవశీకర్తుమ
బ్రవీత్ ॥ ౩౪ ॥ అథదేవ్యృణుమెవాక్యం శుభదంనష్టమంగళే । ఆ
త్వాపిప్రియోహినీరోగస్సర్వేషాంప్రాణినామపి ॥ ౩౫ ॥ ఏతద్వయసి
సమ్భోగస్త్యజ్యతేయాపనేకథం।భవేజ్జర్ఝరితోదేహోలమ్బస్తనజుగు
ప్సితః ॥ ౩౬ ॥ అమైథునోహిరోగీస్యాత్తద్భర్త్రాపి భుజిష్యయా ।
సఖిక్రీడత్యహోరాత్రం త్వం నజానాసివంచనామ్ ॥ ౩౭ ॥ ఋ
జుస్త్వంశుద్ధభావాచ భర్తాధూర్తశ్శరస్తవ। మమేష్టాస్సాశుభాదాసీ

చ మైతద్వృత్తమబ్రవీత్ ॥ ౮౯ ॥ తపస్విన్యా స్వయాఖ్యాతం సుఖ
దుఃఖసమానయా। తచ్ఛ్రుత్వా సా పతిం ప్రోచే పతివ్రతానాం మహతాం
పునః ॥ ౯౦ ॥ శతేనా వాప్యశతేనా వాపి మూర్ఖో దుర్భాగ్యవానథాపి వా । రోగి
ణో వాపి మూర్ఖో వా స్త్రీణాం భర్తా హి దైవతమ్ ॥ ౯౧ ॥ నహ్యమిత్ర
సంసారో నాన్యత్ప్రాణః న దైవతమ్ । నచాన్యస్తు మహాభర్తా క్రియాపి
తాం కిము విద్యతే ॥ ౯౨ ॥ స్వర్గే మహ్యాం నారీణాం పతిః పరమేశ్వ
రః । తనిస్యాదన్యథ మిథ్యా యా నారీ పతినిందినీ ॥ ౯౩ ॥ విద్యావ
ల్యా మహతాం భూయో భర్త్రా పాతకసంయుతః । శోభనేనైవ కార
ణ్యా భస్మీకృతా చ పుంశ్చలా ॥ ౯౪ ॥ ఏతాదృశ్యః స్త్రియో భద్రే దేవతా
స్స్యైన చేం భవన్ । పుణ్యజ్ఞా దేవవాస్యస్త్రాస్స మూర్జ్ఞాత్వాంగమధ్రువం ॥
ఇహవా పరలోకేవా సర్వేషాం హి సుఖం ఫలమ్। స్వర్గశ్చ దుఃఖే
దృశ్యః పుణ్యమిత్యపి తన్మృషా ॥ ౯౫ ॥ సర్వేషామపి జంతూనాం ప్రా
ప్తవ్యం నరకం ధ్రువమ్ । న స్వర్గో నరకః స్వర్గం పాపినాం పాపినాపి
వా ॥ ౯౬ ॥ అహం చ సర్వం జానామి పుణ్యపాపవినిశ్చయమ్ । పతిం
హత్వా ఽభవన్ భర్త్రా స్వాధీనా నిశ్చయా భువి ॥ ౯౭ ॥ స్వాధీనో లభతే
సౌఖ్యం స్వాధీనో లభతే తపః । స్వాధీనో లభతే పుణ్యమస్వాధీనస్య కిం
సుఖమ్ ॥ ౯౮ ॥ ఏతాదృశైశ్చ తద్వాక్యైర్బహువిధప్రమాణైః ।
చటులైస్సహ దృష్టాన్తైర్దురాచారప్రదైః ॥ ౯౯ ॥ బోధితా చ
ద్విరా సాపి పూర్వమప్యర్థయంత్రితా । స్త్రీచాపల్యాత్ స్థిరత్వాచ్చ
నసా మైథునేచ్ఛయా ॥ ౧౦౦ ॥ దృష్టసౌఖ్యమదృష్టం నైకం ఘటన్యస్య సహ
సా । కులాచారం చ సద్వృత్తం పరిత్యజ్య పతివ్రతా ॥ ౧౦౧ ॥ మహా స్వై
పాంసులా జాతా మాసం పశ్చాత్ప్రకాశితా । తద్దుర్వృత్తం స విజ్ఞాయ త
ద్భర్తా బ్రాహ్మణోత్తమః ॥ ౧౦౨ ॥ పశ్చాత్ప్రింతయా సాపి సంనిరుద్ధా
స్వగృహే వశీ। తామింగితజ్ఞో నిర్బంధ్య ప్రశ్నం ముక్తకేశీం
బహిష్కృత్య గృహాద్భార్యాం త్యక్త్వా చ గృహసంపదః । మమ స్త్రీ

యాఽభూదవ్యక్తమేతాదృగితి విస్మితః ॥ ౧౦౪ ॥ కల్పాంగత్తాఘనిష్పత్తిం
హరిప్రసన్నజ్ఞానోద్భవాం । పశ్చాత్త్వత్తః పావభీరుస్సహ్యజాతీచ వాసస్య
భూత్ ॥ ౧౦౫ ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమహాత్మ్యే తృతీయోఽధ్యాయః

అగస్త్యః ॥ — ॥ చంద్రకాంతాపితత్పుర్యాం యూనలహాయ
జారకాణ్ । హృత్వా తేభ్యోన్నవాసస్స్రగ్గంధభూషాధనాదికమ్ ॥ ౧ ॥
తైస్సమం బుభుజే భోగాన్ స్నానహన్నైర్వాసపాశనైః । బ్రాహ్మణాః క్షత్రి
యా వైశ్యాశ్శూద్రాశ్చండాలజాఃఖలాః ॥ ౨ ॥ తయాసమ్యోగమా
సేదుర్దేవా ముహ్యంతి వీక్ష్యయాం। అథతత్పురవాసీతు పాండ్యోద్రా
మిడసత్తమః ॥ ౩ ॥ ఇంద్రద్యుమ్న ఇతిఖ్యాతస్తాం నారీం కులదూషిణీం।
దూతైర్విద్రావయామాస స్వరాష్ట్రాత్పాపశంకయా ॥ ౪ ॥ చంద్ర
కాంతా విట్టైస్సాకం నిర్లజ్జా చవిలాసినీ । సర్వద్రవ్యహృతే రాజ్ఞా రి
క్తాప్రాప మదద్వృధాం ॥ ౫ ॥ తస్యామాసక్తమనసః కామభోగైశ్చని
జతాః । చోరయిత్వా బహుద్రవ్యం తస్యైదదురరిందమ ॥ ౬ ॥ త
స్యాస్తు చంద్రకాంతాయా దుశ్చారిణ్యా ఇల స్తతః । మహాపాపాన్మహా
రోగో బభూవాస్యా మహీపతే ॥ ౭ ॥ తేన రోగేణ మహతా క్రమాత్ క్ష
యముపాగతా । భుక్త్వా మస్వంతరం ఘోరాన్నరకానేకవింశతిం ॥ ౮ ॥
పునర్బాణాస్యాస్సుతా జాతా స్వైరిణీ నిచశ్వపురే । పతిద్రోహేణ పా
పేన వ్యాధిగ్రంథి ప్రపీడితా ॥ ౯ ॥ సక్రిమిగ్రంథిరభవత్తూర్ణనా
సాంగుళీష్వపి । వికోశంతీ దివారాత్రం హాహేతి రుదతీ సదా ॥ ౧౦ ॥
దహ్యమానా దతాపేన బాధితా క్రిమికోటిభిః । పూర్వసంచితపుణ్యేన
ప్రాప్తాతత్సహ్యజాతటం ॥ ౧౧ ॥ ప్రాప్యాపశ్యన్మహాభాగాన్ కా
వేర్యాం స్నానతత్పరాన్ । శ్రీరంగసన్నిధానస్య మాహాత్మ్యం శ్రు
త్వాతాద్విజాన్ ౧౨ ॥ తైవాత్తత్రాగతా సస్నౌ తాపశాంత్యర్థమ
ప్యసి । తులామాసే తు కావేర్యా మాహాత్మ్యేవత నేసతి॥ ౧౩ ॥ శుశ్రా

[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ంవేయుక్త్వాం యమః తత్ర గత్వా సర్వపాపినః । ఉక్త్వా [illegible]
భూయో వదౌరవాదీన్ [illegible] సహకరిష్యతి ॥ అంజలి
కాశ్యపవత్ తస్య యాతనా [illegible] ప్రతాప్య
తే ॥ ౧౯ ॥ నేమిరాజ [illegible] యమాలయం సకే । స్వా
సదయే [illegible] ॥ ౨౦ ॥ కాలధ
ర్మే [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ కోటిసూర్యప్రతీకాశం విమానమ
ధిరోహయన్ । వైవస్వతపురం [illegible] ॥ ౨౧
పుణ్యపాపఫలం భోక్తుం [illegible] । కృత్వా పాపం మ
హాఘోరం భుంజానాన్ [illegible] ॥ ౨౨ ॥ గచ్ఛన్ గచ్ఛన్
సుఖం సోఽథ [illegible] యమమార్గతః । యమమార్గం [illegible]
[illegible] ॥ ౨౩ ॥ మార్గే [illegible]
[illegible] । ఇత్యుక్త్వా యమదూతాన్ [illegible] ॥ ౨౪
హాహాకారం [illegible] । [illegible]
నానాకారాన్ [illegible] ॥ ౨౫ ॥ ఘోరాన్ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥

ఇదంక్షీరమిదంతక్రమిదమాజ్యమిదందధి। రసాఢ్యం పాసకందివ్యమిదం
దివ్యంరసాయనం ॥ ౨౮ ॥ పూపంపిప్రముఖాదత్తంయుష్మాభిరిదమో
దనం। ఏలాలవంగకర్పూరవాసితంశీతలంజలం ॥ ౨౯ ॥ ఇమానిమా
తకదళీపనసామ్రాణ్యగ్నివానిచ। ఫలాన్యత్రావసుఖంయాతగంధకుంకుమ
చర్చితాః ॥ ౩౦ ॥ దత్తంపూర్వంద్విజేంద్రేభ్యో యద్యద్భక్త్యాచసాధ
వః। భవద్భిర్దానశీలైశ్చ తదిదానీముపస్థితమ్ ॥ ౩౧ ॥ నాదత్తంలభ్య
తేకించిత్సాధునాపితపస్వినా। దానాద్ధనమవాప్నోతి తపసా త్రిదివం
నరః ॥ ౩౨ ॥ తస్మాద్ద్విజేభ్యోదాతవ్యం స్వల్పంవిత్తానుసారతః। నా
దాత్రా లభ్యతేనాకో నాదాత్రా లభ్యతేధనం ॥ ౩౩ ॥ నాదాత్రా ల
భ్యతేసౌఖ్యం నాదాతుర్దానసంశుచి। నాదాత్రాలభ్యతే పుత్రో నా
దాతుర్జ్ఞానముత్తమం ॥ ౩౪ ॥ నాదాతుఃపితృసంతోషో నదాతా
పశువృద్ధిమాన్। నదాతానరకంగచ్ఛేన్నదాతావివిధాన్వ్యధాః ॥౩౫॥
కృతాఃపంచమహాయజ్ఞాః ప్రాతస్స్నానంసదాకృతం। మాఘేమా
ధవమాసేచ తులామాసేచకార్తికే ॥ ౩౬ ॥ స్నానాన్నదుర్వృథాము
క్యపుణ్యసౌత్రోవహాసుచ। త్రిదివంప్రాప్యతే సద్భిరస్మాన్ జిత్వా
భయంకరాన్ ॥౩౭ ॥ హేసాధ్వ్యోరుంధతీతుల్యాభవత్యోభర్తృవల్ల
భాః। స్వకృతంసుకృతంభూమౌ పాథేయంపారలౌకికం ॥ ౩౮ ॥ స
దాచారరతాయూయం నిత్యశుద్ధాఃపతిప్రియాః। వైదికైఃకర్మభి
ర్లభ్యస్సులభస్త్రిదివోభవత్ ॥ ౩౯ ॥ నిషిద్ధేషుచ రుక్ణేషుదుష్టేష్వ
పిచభర్తృషు। భక్తియాపంచపాధేయం కృతంప్రాప్యస్యథఫలత్ఫలం ॥
తస్మాద్ధర్మాదనన్యంతు సుఖంస్వర్గంగమిష్యథ। ఇత్యేవముపచారేణ
యమదూతైస్సుపూజితాః ॥ ౪౦ ॥ దివ్యంవిమానమారూఢాః ప్రాణే
నస్త్రిదివంగతాః। క్వచిద్దేశేషుపాపిష్ఠారురుదుశ్చుక్రుశుర్భృశం ॥౪౨॥
దంష్ట్రాకరాళవదనైరూర్ధ్వకేశైర్భయంకరైః। ముసండీముద్గరగదా
భిః భిండివాలాసిక్షురిభిః ॥ ౪౩ ॥ వదద్భిశ్ఛింధిభింధీతి భర్త్సితా అర్దితా

ముహుః । కర్తవ్యం [illegible] ప్రవాలుకే ॥ ౪౭ ॥ త
స్మాయన్వే [illegible] ఉక్ష్యమాణా వేగేన
పాత్యమానాః [illegible] తుల్యమానా దహ్య
మానాదివా [illegible] కృచ్ఛ్రాన్నానాభిన్నాశ్చ లోకకః
నిజకర్మానుసారేణ ముచ్యంతే [illegible] । పంచ [illegible] వదనై
స్సన్ [illegible] ॥ ౪౮ ॥ [illegible]
[illegible] ప్రమాదితాః । [illegible] పరస్త్రీసాపవాదాయినః ॥
[illegible] నిషిద్ధకర్మనిరతాస్స
దాచారవివర్జితాః ॥ ౪౯ ॥ ధర్మ్యార్థవంతః [illegible] దాంభికాః
పతితాః [illegible] । స్నానసంధ్యావిహీనాశ్చ వేదశాస్త్రవివర్జితాః ॥ ౫౦॥
దేవతార్చా పితృశ్రాద్ధవర్జితాః పితృనిందకాః । పరార్థానాం నిరో
ధారః పరదారైకతత్పరాః ॥ ౫౧ ॥ అక్రియాణాం చ వస్తూనాం విక్రే
తారః కుబుద్ధయః । శిష్టాచారపరాన్నిత్యం శివవిష్ణువినిందకాః ॥ ౫౨॥
బాధకాశ్చ ద్విజాన్ [illegible] పరివ్రాజకాంశ్చ విశేషతః । భృతకాధ్యాప
కా నిత్యం భృత్యావమానాదిహింసకాః ॥ ౫౩ ॥ దుష్ప్రతిగ్రాహకర్తారో దుష్ట
సంసర్గదూషితాః । అన్యాయాచారిణో లుబ్ధా మోఘీకృతశుభాశ్రితాః ॥
సంపూర్ణయౌవనాం ధేనుం దత్త్వా [illegible] పోషణే రతాః । అపాత్రాః పరపాకా
శ్చ పరాన్నాస్వాదలోలుపాః ॥ ౫౪ ॥ తులాస్నానాదిహీనాశ్చ త్యక్త
ధర్మాశ్చ తౌలికే । పరక్షేత్రాపహర్తారోఽనధికార్యప్రవర్తినః ॥౫౫॥
షష్ట్యాద్యేవం చ కుర్వాణాస్స్వయం స్వాద్వన్నభోజనః । ధర్మ్యార్థవంతః
పిత్రాన్మాత్రాదిసత్యాః కూటసాక్షిణః ॥ ౫౬ ॥ సత్పాత్రమవమన్యా
న్యాఽసత్పాత్రప్రపూజకాః । సంధ్యాజపవిహీనాశ్చ దేవబ్రాహ్మణ
హింసకాః ॥ ౫౭ ॥ వృషచ్ఛేదరతాస్సార్ధే యజ్ఞహోమవివర్జి
తాః । పుణ్యగాథానిరోద్ధారః పుణ్యభూమివినిందకాః ॥ ౫౮ ॥ వ
త్తేచాన్యైర్బాధ్యమానాః శ్రమమూత్రైః ప్రమత్తజః దీర్ఘకాలం [illegible]

మన్నం దీయతాం దీయతాం జలం ॥ ౧౦ ॥ గచ్ఛతాం గచ్ఛతాం మధ్యే
మిత్యాక్రోశంతి భూరిశః । మార్గే సహ క్షణం యమయామం ప్రాప్య పా
పాదితాః కశాభిర్భృశం ॥ ౧౧ ॥ ఆకాశే భ్రమితా మేఘాః ప్రకృ
లాహతే । భిన్నాభిన్నాశ్చలసిహః క్రూరై ర్యమకింకరైః ॥ ౧౨ ॥ కట్టా
బవజ్రైస్తాడ్యమానాశ్చ యమానాం తైర్భటైః । ... క్రూరైర్ఘోరై
స్తాడితా వారిభిః ॥ ౧౩ ॥ మహాశీతైః ప్రభిన్నైశ్చ మహానాద్యా వేప
వ । సంస్మృత్య సంస్మృత్య మహాక్షిప్తాః స్వపాపాని మానవాః ॥ ౧౪ ॥ అ
కృతపుణ్యమార్గా దుర్గాగేహకతావనసమ్పుష్టము । బాధితాః భూమిపా
వైశ్యాశ్చ శూద్రా దారినార్యశ్చ చుక్రుశుః ॥ ౧౫ ॥ పరదారరతా మిత్రద్రోహా
శ్రాద్ధోద్యద్ద్రవ్యలిప్సయా । పరాన్నభక్షకాః పుణ్యకర్మప్రవణవర్జితాః ॥
తులాస్నానాదిహీనాశ్చ బాధ్యమానాః ప్రచుక్రుశుః । నార్యశ్చ పతి
ద్వేషిణ్యస్స్వతంత్రాః పాపమానసాః ॥ ౧౭ ॥ కృపణ్యహీనా అయ
జ్ఞానాత్ కృత్ప్రైస్త్వంవర్తా భగవేపు చ । వాగ్దూషిణ్యశ్చ జిహ్వాసు శ్వశ్రూ
శ్వశురాన్ గురూన్ ॥ ౧౮ ॥ పాపకర్మరతా నిత్యం సదాచారవివ
ర్జితాః । నిర్దయాశ్చ శతాశ్చ కర్కశాః పుంశ్చల్యః పతినిందితాః ॥ ౧౯ ॥
తస్మాద్దుఃఖం జంతుపాపస్య ఫలం కిమిహోదిత । ఇతి నిర్భర్త్సితా నార్యో
దురుపుంగకర్మచాదితాః ॥ ౨౦ ॥ హాహాకారో మహానాసీ ద్దేవం సంయ
మినీపథి । తత్తత్పాపవిశుద్ధ్యర్థం తత్తత్కర్మానుసారతః ॥ ౨౧ ॥ బ
బాధిరే భృశం పాపా యమదూతా భయంకరాః । అహం ప్రభురహం
దక్షో ధనవానహమిత్యపి ॥ ౨౨ ॥ కస్సమోఽస్తి కులీనోఽహమితి గర్వా
ద్విలోచనైః । భవద్భిర్భర్త్సితా స్సంత స్తత్పాపఫలమాప్స్యథ ॥ ౨౩ ॥
షడశీతిసహస్రాణి యోజనానాం ప్రకీర్తితే । యాతనాభిర్నిశ్వసంతః ప్రా
ప్య సంయమినీంపురీం ॥ ౨౪ ॥ పాపాః పాపానుసారేణ నిరయేషు నిపాతి
తాః । ఏతే న్నృపా దురాత్మానో రాజ్యలిప్సాపరా న్నరాః ॥ ౨౫ ॥ ద్విజ
ద్రవ్యాపహర్తారో ధనయౌవనమదోద్ధతాః । ఏతాన్ఛింది న్నృపాన్ దుష్టా

హాహాకారం విదధ్రే సహసా [illegible] హరిహరాదయః కావేర్యాస్తత్ర గా
నావితా[illegible] । తతో [illegible] మమాసీదపరాధినా ॥
అబ్రువన్ సర్వదేవాస్తే పాపం యదమరా కృతా । తద్విద్యాస్త్రీయ [illegible]
[illegible] కావేరీం మమ ॥ ౧౯ ॥ ఏవం సంయమినీనాథే కృష్టే
శ్రీలోకలోకేశ్వరః । ఏవమాగత్య [illegible] పాపినః [illegible] నిర్మితాః ॥
దేవతాశ్చ సర్వాస్తాశ్చ [illegible] నరాః । ఉద్ధరేయుః కశ్చ మహాను
న్నానేనాత్ర పాపినః ॥ ౨౦ ॥ కేవలం పాపినస్సర్వే మత్సమా సక
లాశ్చ వేత్ । అత్రైవ తీర్థే స్నాత్వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౨౧
ఇతి బ్రాహ్మణ మహాత్మ్యం శ్రుత్వా ముదం తతః । కావేరీస్నానజం పుణ్యం
యదుక్తం తన్నిబోధతే ॥ ౨౨ ॥ తీర్థానాం చ పదాన్యేషాం స్నానం చ
సఫలం మమ । సాఫల్యమహోపకారాత్సైవ సమాప్తా పాపినాం ప్రాప్తాః ॥ ౨౩ ॥ స
సోఽస్య సుదర్శనః లోకే [illegible] । తత్త్వాద్యా ఋషిసాధ్యా
ప్రతిపన్నస్య సుకృతేః । [illegible] యస్య యమాలయస్య ని
ష్ఫలం । ఉపకారో పరోపకారాణాం [illegible] యత్నైః ॥ ౨౪ ॥ ప
రోపకారేణ [illegible] పరోపకారేణ పశ్యత యజ్ఞాః । ప
రోపకారేణ జపస్తపః [illegible] పరోపకారేణ హరిస్తుష్టి [illegible]
త్ ॥ ౨౫ ॥ పరోపకారేణ చిత్తశుద్ధిః పరోపకారేణ చ మంత్రసిద్ధిః । ప
రోపకారేణ సర్వసిద్ధిః పరోపకారేణ ఇతర వా ఫలం ॥ ౨౬ ॥ తస్మాత్స
ర్వప్రయత్నేన సదా కార్యాః ప్రాణాః । ఉద్ధరేద్వా ప్రయత్నేన సత్యం
దూరతీర్థా ప్రతీక్షస్వ ॥ ౨౭ ॥ ఇతి నిశ్చిత్య మనసా పాపినాముద్ధరణే
చ్ఛయా । ధామినీ కరుణాపూర్ణా దేవరాశిః ప్రసన్నా ॥ ౨౮ ॥
స్నాపయిష్ట మాధవం ధ్యాయేత్ తానవాప్య ప్రపేదిరే । విష్ణుమానసేన తా
పేరాం స్నానపుణ్యమహాత్ర్యం ॥ ౨౯ ॥ తద్దత్తమధ్యపాపిభ్యస్స
ర్వలోకాశ్చ సాక్షిణః । ఇత్యుక్త్వా వైపరీత్యేన యమాపాద్యాపునః
పునః ॥ ౩౦ ॥ శివదూతైస్సహముంచతే సుఖాస్సమాదిరితం । స్వ

త్వాఽదిత్యాయమభ్రైః పాపినస్సుఖినోఽభవన్ ॥ ౯౧ ॥ యమపాశై
ర్విని ర్ముక్తా యామ్యబాధావిసర్జితాః । హృష్టాః పుష్టాశ్చ తుష్టాశ్చ
క్షుత్పిపాసావివర్జితాః ॥ ౯౨ ॥ ఛిత్త్వా పాశాన్ సముచ్చేలుస్తత్క్షణా
త్సజ్జనా యథా । ప్రీతాస్తే దేవయానేషు సమారూఢా దివం యయుః ॥ ౯౩ ॥
మమద్వృథా ప్రభావం తు శ్రుత్వా విస్మితమానసాః । తస్మాద్రాజన్ తు
లామాసే కావేరీస్నానవైభవం ॥ ౯౪ ॥ వక్తుం సహస్రవదనాచ్ఛక్నో
త్యన్యోనకశ్చన । త్రిదినస్నానతః పాపా బహవస్త్రిదివం గతాః ॥
అథ తత్ప్రేక్ష్య విప్రేంద్ర యమదూతాస్తమబ్రువన్ । తత్తత్కర్మా
నుసారేణ తత్తత్పాపఫలం జనాః ॥ ౯౬ ॥ ప్రాప్నువంతి మహాదుఃఖం
పాపం కృత్వాక్షితౌ ద్విజ । కిమేతద్భవతాఽకార్యం యమాజ్ఞోల్లంఘనం
కృతం ॥ ౯౭ ॥ మధ్యస్థశ్చ యమశ్శాస్తా పాపశాంత్యర్థమున్నయన్ ।
నిపాతయతి చాస్మాభిః పాపిష్ఠాన్నరకేషు హి ॥ ౯౮ ॥ రౌరవాదీంశ్చ న
రకాననుభూయ క్రమేణ తే । శుద్ధాశ్చ కర్మశేషేణ జాయంతే కష్టయో
నిషు ॥ ౯౯ ॥ పునః కర్మానుసారేణ భూమౌ కుర్వంత్యఘం జనాః । ఏవం
పరంపరాదుఃఖం ప్రాప్నువంత్యసినోఽజనాః ॥ ౧౦౦ ॥ అజ్ఞానాద్దర్శితా
మార్గే హ్యస్మాభిస్స్నేహకారణాత్ । శీఘ్రం గంతవ్యమిత్యుక్త్వా హ్యా
నయంస్తం యమాలయమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ స తు సంయమినీం గచ్ఛన్నంతరా
నరకాగ్నిభిః । పాపినాం దహ్యమానానాం శుశ్రావ కరుణాం గిరం ॥ ౧౦౨ ॥
క్వచిద్విక్రోశతాం ఘోరం క్వచిచ్చ రుదతాం భృశం । క్వచిద్ధాహేతి ఘో
షోఽపి శతశోఽథ సహస్రశః ॥ ౧౦౩ ॥ నానావిధేషు ఘోరేషు నరకేషు ని
పాతితాన్ । శూలేషు గ్రథితాన్ కాన్యపి పోథితాంశ్చ శిలాతలే ॥ ౧౦౪ ॥
తప్తాంస్తామ్రకటాహేషు క్రకచైశ్చ విదారితాన్ । జలం చాన్నం ప్రార్థ
యతో ముహ్యమానాన్ముహుర్ముహుః ॥ ౧౦౫ ॥ క్షిప్తాన్ తైలకటా
హేషు తప్తసీసేషు పార్థివ । సక్షారలవణామ్భోభిస్తప్తైస్తైలైశ్చ ప్రో
క్షితాన్ ॥ ౧౦౬ ॥ సప్రాణితాంశ్చ శిలాద్యైః పునరేవ ప్రబాధితాన్ ।

నియమేన చ వర్త్యాముపీడ్యమానాన్నిపాత్య చ ॥ ౧౦౭ ॥ భ్రామితాః క్షుబ్ధు
యంత్రేషు స్వమాంసంఖాదయంతి చ । ఏవం నానావిధైర్దుఃఖైర్బహుశో నా
రకాస్థితత్రాఘృతం ॥ ౧౦౮ ॥ వేదరాశే కృపావిశేషో విధివన్ముదమబ్రవీ
త్ ॥ ౧౦౯ ॥ యే నారకజనాః పాపం కృత్వా కింకరతాడనాః । కిమ
ధ్యానం వా కృతం పాపం క్షణికం దేహమాశ్రితైః । ౧౧౦ ॥ సులభం చ మ
నుష్యత్వం ప్రాప్య నారాధితో హరిః । సస్నాతం తు మహానద్యాం ప్ర
వర్త్తాషాదిమాస్సు చ ॥ ౧౧౧ ॥ సుక్షేత్రం పాపనాశకం మేరు జలం చ త్రం నవా
ద్విజాః । న సంధ్యా న జపో కారి న హోమో నాతిథిపూజనం ॥ ౧౧౨ ॥ న కా
వేర్యాం సకృత్స్నానం మాఘే తౌలే చ మాధవే । ఏకాదశ్యుపవాసాది
వ్రతం నాన్యదనుష్ఠితమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ న పూజితో మహావిష్ణుర్నశంకరో లో
కశంకరః । ఏకం చ తులసీపత్రం నక్షిప్తం కేశవోపరి ॥ ౧౧౪ ॥ న శ్రా
ద్ధాదిక్రియాకారి పితరస్తర్పితా నహి । నకృతా విష్ణుశుశ్రూషా న కృతం గు
రుపూజనం ॥ ౧౧౫ ॥ నాకారి భగవత్సేవా న కృతం ద్విజతర్పణం । ప
రోపకారో నాకారి దరిద్రాయ స్వజాతయే ॥ ౧౧౬ ॥ అపి వా వైష్ణవీగా
థా వ్యాసకథాఘవినాశినీ । సర్వాభీష్టప్రదా న్యూనాం నశ్రుతా జన్మ
కృంతనీ ॥ ౧౧౭ ॥ ఇతి పృష్టా ద్విజేంద్రేణ నారకా వేదరాశినా । తద్వా
క్యపీయూషపానేన తర్పితాస్తం వచోబ్రువన్ ॥ ౧౧౮ ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే చతుర్థోధ్యాయః

నారకాః ॥ — ॥ బ్రహ్మన్ మర్త్యకృతపాపానాం వక్తుం సంఖ్యా న విద్య
తే । తథాపి పృచ్ఛతస్తేద్య వక్ష్యామః కించిదుచ్యతే ॥ ౧ ॥ వయం జ
ననమారభ్య పాపకర్మరతాస్సదా । అరుణోదయకాలే చ శయితం సు
ఖనిద్రయా ॥ ౨ ॥ సంధ్యాజపవిహీనాశ్చ తేన దహ్యామహే వయం ।
న హుతం చ హవిశ్శాగ్నౌ న చ పంచమహాధ్వరాః ॥ ౩ ॥ నకృతో తిథిస
త్కారస్తేన దహ్యామహే వయం । అన్నార్థినశ్చ మధ్యాహ్నే హ్యాగ
తాః క్షుత్పిపాసితాః ॥ ౪ ॥ నమానితాశ్చ లాభేన తేన దహ్యామహే వ

షం । లాక్షాచలవణాన్నాని తైలమాజ్యంపయోదధి ॥ ౫ ॥తిలంవస్త్రం
చవిక్రీతం తేనదహ్యామహేవయం। పరనిందాపరద్రోహః పరాన్నస్త్రీ
ధనానిచ ॥ ౬ ॥ ఆహృతానిద్విజాస్మాభిస్తేనదహ్యామహే వయం । ని
షిద్ధదివసేష్వేవ యోషిత్సంగఃకృతోసకృత్ ॥ ౭ ॥ ఏకాదశ్యాంసదా
భుక్తం తేనదహ్యామహేవయం । నామాయాంచకృతంశ్రాద్ధం మృతా
హేఽపరపక్షకే॥౮॥ ధుర్వార్తావాదినోనిత్యంత్యక్తవిష్ణుకథామృతాః।
అసత్సంగరతానిత్యం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౯ ॥ నాస్మాభిఃపూజితా
మాతానపితాదేవతాగురుః । నబ్రాహ్మణాశ్చభూదేవాస్తేనదహ్యామహే
వయం ॥ ౧౦ ॥ యాచకాయదదామీతి సంపాద్యాశాం తదర్థినే ।
కించిన్నదత్తంవిప్రేంద్ర తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౧ ॥ నకదాచిన్మ
హానద్యాం సుస్నాతంప్రాతరుత్థితైః । నమధ్యాహ్నేనసంధ్యాంతాతే
నదహ్యామహేవయం ॥౧౨॥ స్వాదన్నంచరహోభుక్తమకృత్వావైశ్వ
దేవికం । నభిక్షాభిక్షవేదత్తా తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౩ ॥ నాకా
రితీర్థయాత్రాచ నవిష్ణాత్సవదర్శనం । పుణ్యకాలాశ్చనోవంధ్యా
స్తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౪ ॥ కుటుమ్బినే దరిద్రాయ శ్రోత్రియా
యవిశేషతః । కించిన్నదత్తంలోభేన తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౫ ॥
నగాయత్రీసకృజ్జప్తా సర్వాఘౌఘవినాశినీ । నాధ్వరశ్చకృతోస్మాభి
స్తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౬ ॥ నిషిద్ధేషుచవారేషు నిషిద్ధవ్యంజనా
దికం । అకారితైలాభ్యంగశ్చ తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౭ ॥ భుక్తం
పర్యుషితాన్నంచ శ్రాద్ధశూద్రావశేషితం । అలాబుతింత్రిణీయుక్తం
తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౮ ॥ మూలకందధిమిశ్రంచ క్షీరంచలవణా
న్వితం । కోశాతకీచపిణ్యాకం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౧౯ ॥ శిగ్రుశా
కశ్చవార్తాకం శ్వేతనిష్పావమేవచ । భక్షితంచతథాస్మాభిస్తేనదహ్యా
మహేవయం ॥ ౨౦ ॥ తైలాక్తైర్నిశిసుప్తంచనిద్రితంచ తథాహని ।
అభ్యక్తైర్మైహితంచాపి తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౨౧ ॥అకాలేఽభోజి

విప్రోంశపాలస్య స్థాతురాస్వినా । అనివేదితమన్నం చ తేనదహ్యామ
హేవయం ॥ ౨౨ ॥ పోషితౌ పితరౌ వృద్ధౌ స్నానాద్యాపనసైన్యసా
త్యక్తైః । అన్నార్థేఽక్షుధితేరాత్రౌ బాలాస్తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౨౩ ॥
తీర్థస్నాతనారీపత్న్యాం న్యుపనస్తాన్వహ్నమేవచ । ఏకాహస్య దినం సా
న్నం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౨౪ ॥ రాత్రౌ వివిధదివానేకం సదా నః
తం మద్యవృష్ట్యా । ఉపక్ష్మయాత్కృతస్సంగస్తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౨౫
పరార్థానాం నిర్గ్రాహః పిశునాః పరపృష్ఠయః । స్వార్థాయ సాధనా
నిత్యం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౨౬ ॥ అహం వివాహసహాయస్తా
నాభిన్నవానహం । ఇత్యేవం ధిక్కృతాస్సంతి స్తేనదహ్యామహేవయం ॥
ఉపవాసావసః కృతో నిత్యం దివా మైథునమేవచ । మ్యాలవిద్యారతా ని
త్యం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౨౯ ॥ నిషిద్ధే చ దినే ప్రాతః భక్ష్యం గో
కారిసంధ్యయోః । పత్న్యాస్సార్థం తథా భుక్తం తేనదహ్యామహేవయం ॥
శిశుర్నిత్యం తంత్రిణీయుక్త్వా వార్తాకం భక్షితం సిత । ఉపారకే చ ద్వాదశ్యాం
తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౩౦ ॥ తూష్ణీం క్రియాం సముద్దిశ్య గృహీత్వా
లింగులాదికం । కృతం స్వోదరభరణం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౩౧ ॥
అభ్యస్య వేదశాస్త్రాణి నిషిద్ధాచారకర్మభిః । ఉపేక్షితాస్సుతాం ధర్మా
స్తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౩౨ ॥ భృతకాధ్యాపనం కృత్వా కుటుంబభ
రణం కృతం । అసత్యవాదినో నిత్యం తేనదహ్యామహేవయం ॥ ౩౩ ॥ బ
హునాత్ర కిమిహోక్తేన వర్ణయామో వ్యయాతనాః । రౌరవః కాలసూ
త్రశ్చ మహారౌరవ ఏవచ ॥ ౩౪ ॥ కరాళవికరాళౌ చ తమిస్రః క్రక
చస్తథా । కుంభీపాకస్తప్తజలస్సంతాపస్తప్తవాలుకః ॥ ౩౫ ॥ త
ప్తసీసస్తప్తతైలస్తప్తాయఃపిండభక్షణం । విణ్మూత్రభక్షణం ఘోరం రే
తఃపానం భయంకరం ॥ ౩౬ ॥ శ్వమాంసభోజనం చైవ స్వమాంసాశనమే
వచ । రక్తపానం వసాభక్షస్సర్పవృశ్చికపీడనం ॥ ౩౭ ॥ ఘోరం త్వాలో
దకం చైవ ఘోరా వైతరణీ నదీ । తప్తశైలనిపాతశ్చ మహాముద్గరమర్ద

నమ్ ॥ ౩౭ ॥ తప్తపాషాణపేషశ్చ వహ్నిజ్వాలాప్రవేశనమ్ । అంగా
రభక్షణం ఘోరమంగారశయనం తథా ॥ ౩౮ ॥ నఖసూచీప్రవేశం చైవ శి
శ్నశేఫస్యనిపీడనమ్ । వృషణాగ్రశిలాపాతస్ఫులింగానాం తథైవ చ ॥
తామిస్రమంధతామిస్రం ఘోరం హాలాహలస్తథా । ఏతేచాన్యే మహా
ఘోరానరకాశ్శోకమోహదాః ॥ ౪౦ ॥ అస్మాభిరనుభూతాశ్చ మజ్జా
మోఽన్యేష్వపి ద్విజ । సప్తమన్వంతరాణ్యాసన్ కేషాంచిచ్చ చతుర్దశ ॥
పద్మాయుతాన్యబ్దానివరేషాంనియుతానిచ । ఉత్తరోత్తరమత్యంతం
దుఃఖదా నరకాహ్యేనః ॥ ౪౩ ॥ నముక్తిర్జాయతేఽస్మాకం పూర్వకర్మ
ఫలాత్ప్రమే । కించాస్మద్దుఃఖతో ఘోరమేతస్త్రీదుఃఖముచ్యతే ॥౪౪॥
ఏషా ఘోరతరా పాపాహ్యధోముఖనిపాతితా । క్రకచైర్దారితా ద
ష్టాక్రిమికీటాదివృశ్చికైః ॥ ౪౫ ॥ బ్రాహ్మణీయం పురాబ్రహ్మన్ పతితా
కులదూషణీ । ఉజ్జయిన్యాః పురోదేశే సుఘోషాగారవాసినీ ॥ ౪౬ ॥
దురాచారా సదాక్రుద్ధా బహుపుత్రాతిగర్వితా । శ్వశ్రూశ్వశురయో
ర్నిత్యమప్రియా స్వోదరంభరిః ॥ ౪౭ ॥ సపత్నీపుత్రహంత్రీ చ తద్ధనాహ
రణేచ్ఛయా । నిత్యం నిద్రాలురలసా భర్తృనిర్భర్త్సనకారిణీ ॥ ౪౮ ॥ ప
తిశుశ్రూషయా హీనా గురుదూషణకారిణీ । సజ్జనాప్రియకర్త్రీ చ కుల
ఘ్నీ పితృఘకల్పితా ॥ ౪౯ ॥ భర్త్సయంతీ దరిద్రాంశ్చ భిక్షూనన్నా
ర్థినశ్వరా । స్వైరిణీప్రియకర్త్రీ చ సాధ్వీనాం దూషణే రతా ॥ ౫౦ ॥
భర్త్రా చ భర్త్సితా కించిన్నరిష్యామీతి వాదినీ । రహస్యం ద్రవ్యదాత్రీ చ
స్వతంత్రాణాంచ యోషితామ్ ॥ ౫౧ ॥ దేవద్విజగురుద్రోహకారిణీ
స్వైరిణీప్రియా । అత్యుత్కటైః పాపఫలైశ్శ్వాసకాసాదిభిర్గదైః ॥
మృతా సంయమినీమార్గే మర్దితా ముసలాదిభిః । పూర్వోక్తాన్నార
కానేతాననుభూయార్బుదత్రయమ్ ॥ ౫౩ ॥ కోలాహలే మహాఘోరే
పాతితా దంశవృశ్చికైః । అధోముఖీ లమ్బమానా పీడ్యతే విద్యుజ్జాశ
నా ॥ ౫౪ ॥ అంతికేనస్యాశ్చ దృశ్యేతే ఉభౌచ పురుషాధమౌ । హాహా

కారం ప్రకుర్వాతే క్రోశ-త్రాణహేతోర్మహీపతే ॥ ౫౫ ॥ అయంరా
జా మహాపాపీ బ్రహ్మహా పాపరాయణః । అన్యాయకారీ రాజ్యే చ సదా
తాఘసంగ్రహే ॥ ౫౬ ॥ తేన పాపేన నష్టాయు వర్షాన్తే నరకాగ్నినా ।
అసౌ బ్రహ్మహత్యా తే హ్యన్నసంకీర్ణగాత్రోఽమహాసినః ॥ ౫౭ ॥ బ్రహ్మచారీ గురు
ద్రోహీ కృతఘ్నో మద్యలభక్షణః । అభిష్టాశ్వస మిత్రాగ్నిర్వేదాధ్యయ
నవర్జితః ॥ ౫౮ ॥ నపితాపితృమాతౄణాం ఖిన్నైర్వారిణేమాతృత్రిమార్గ
తేన జాతా స్మ హా పాపా దల్పాయుష్మిరయిం గతః ॥ ౫౯ ॥ అనయోః నా
పయో త్రింశద్వర్తాస్సమా స్త్రికాలయోః ॥ ఏకయోః మహాదుఃఖముత్పన్నంన
యాంతు నసహామహే ॥ ౬౦ ॥ అస్మద్దుఃఖాద్దుఃఖతరముభాభ్యామనుభూ
యతే । తస్మాస్సుహూర్తమాత్రం తు ప్రాప్య తీర్థం దర్శనసేవ్యతాః ॥ ౬౧ ॥ వ
యంజీవామహే బ్రహ్మన్ సాక్షాత్త్వం సుఖదో హరిః । ఇతి తద్వ్యసన శా
దన్యోన్యమభిభాషణాత్ ॥ ౬౨ ॥ విష్ణుపాదాబ్జపుణ్యాచ్చ హరిరిత్య
క్షరద్వయమ్ । ఉచ్చార్య నరకేభ్యస్తేవిధూతాఖిలపాతనాః ॥ ౬౩ ॥
తాన్ దృష్ట్వా ప్రచలితాన్ విప్రో నరకేభ్యస్సువిస్మితః । హరిశబ్దప్రభావం
చ దృష్ట్వా చ ధ్యాయన్ పునస్స్విదమ్ ॥ ౬౪ ॥ కేన పుణ్యప్రభావేన నిరయ
స్థా ఇమే జనాః । ఉత్తీర్య నరకేభ్యశ్చ విచిత్రామిహ దృశ్యతే ॥ ౬౫ ॥ ప్రా
రబ్ధకర్మణా నసుఖాయ లోకేన శక్యముద్ధర్తుమఘాఘినస్తాన్ । నయజ్ఞ
దానైస్తపో వ్రతాద్యైర్నో గేనవా నశ్యతి కర్మబంధః ॥ ౬౬ ॥ ద
ధైర్విప్రాస్త్యాత్తాం భూమి స్తపోభిశ్శుధ్యతాం జనాత్ । దానాంభోభవ
తాద్వాధిర్నాఘుక్తం స్మయే హ్యనుమ్ ॥ ౬౭ ॥ యత్ర క్వ కామనయా
కుర్యాద్వైదికం పాపమేవవా । భోక్తవ్యం తత్ఫలం నూనం తత్సంకల్పో
ఝి హి బంధదః ॥ ౬౮ ॥ తస్మాత్ పంచతరా ఏకం స్వతంత్రం త్రిజగత్పతిం ।
కో వా నాశయతే బంధం బుద్ధం పాపమాధికం చ వా ॥ ౬౯ ॥ తాదృశం కీ
ర్తనం విష్ణోర్చేభిర్నాకారి ముక్తిదమ్ । అమీషాం కేనపుణ్యేన నిరయో
త్తరణం త్వహో ॥ ౭౦ ॥ ఇతి చింతాకులో విప్రః ప్రసాధ్యానసముపా

గమత్ । అహోఽజ్ఞాతమహోఽజ్ఞాతమహోఽజ్ఞాతమితిస్మయన్ ॥ ౨౦ ॥ స
సర్వాన్నత్తవన్నత్వా విష్ణుభక్తిజడీకృతః । అనువాదప్రసంగేన హరేరే
షామభూత్సుఖమ్ ॥ ౨౧ ॥ హరిస్మరణమాత్రేణ నరకస్థా ఇమే జనాః ।
ఆసన్నిష్కల్మషాస్సర్వే మహాపాతకినోఽపి చ ॥ ౨౩ ॥ ఇమాన్ దుంధరి
తియామ్యాశ్చేతిక్లిం కుర్వంతి జనా అమీ । మృత్యుశ్చ లోకసంహారీ దు
ష్టశ్చేద్దంతి నారకాన్ ॥ ౨౪ ॥ తస్మాదేషాంగక్షణార్ధం కించ వైకుంఠసి
ద్ధయే । అన్యేషాం నరకస్థానాం హరిశబ్దమశృణ్వతామ్ ॥ ౨౫ ॥ ఉచ్చ
కైశ్శ్రావయిష్యేహం హరినామామృతాని తు । స్తేనస్సురాపో మిత్రధ్రు
గ్బ్రహ్మహా గురుతల్పగః ॥ ౨౬ ॥ స్త్రీరాజపితృగోహంతా యే చ పాత
కినోఽపరే । దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చార్య హరిరిత్యక్షరద్వయం ॥ ౨౭ ॥ యే
న స్నాంతి తులామాసే కావేరీనిర్మలే జలే । దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చా
ర్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౨౮ ॥ స్నానం న కుర్యుర్యే మాసే మాధవే
మాధవప్రియే । దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చార్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౨౯
ఔపాసనవిహీనాశ్చ గాయత్ర్యతిథివర్జితాః । దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చా
ర్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౩౦ ॥ పంచయజ్ఞవిహీనాశ్చ ప్రాతస్స్నా
నవివర్జితాః । అపుత్రిణోఽప్యనాచారా నిషిద్ధవ్యంజనాదనాః ॥ ౩౧ ॥
పరార్థఘాతకాః పాపాః పరనిందాసుతత్పరాః । దగ్ధపాపాస్స్యురు
చ్చార్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ ॥ ౩౨ ॥ అసద్వార్తారతా విష్ణుకథాశ్ర
వణవర్జితాః । నిత్యనైమిత్తికభ్రష్టాస్తీర్థయాత్రావివర్జితాః ॥ ౩౩
అరామాయణగాథాశ్చ ప్రాతర్ధ్యాతవర్జితాః । సాలగ్రామార్చనా
హీనాస్సదా శూద్రాన్నభోజినః ॥ ౩౪ ॥ దగ్ధపాపాస్స్యురుచ్చార్య
హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ । అమహాలయకర్తారో హ్యమాశ్రాద్ధవివర్జితాః ॥
గురుద్రోహకృతఘ్నాశ్చ మాతాపితృవినిందకాః । అదత్త్వా భోజినో
సత్యాస్స్నేష్యాన్ అస్నానభోజనాః ॥ ౩౬ ॥ యే కేచిత్పాపకర్తారః ప
క్తిభేదరతాశ్చ యే । తే సర్వే ముక్తిభాజస్స్యుర్హరిస్మరణమాత్రతః ॥

ఏవమేవకృతసర్వేశాజస్రకోట్యంహసామపి । యేస్తువంత్యనువాదేన నామస్వస్త్యయనంహరేః ॥ ౮౮ ॥ శ్రీమాన్భక్తపరాధీనో భగవాన్ హరిరీశ్వరః । దయాళుస్స్మృతిమాత్రేణ తేషాందుఃఖాన్యపోహతి ॥ ౮౯ ॥ సంసారార్ణవమగ్నానాంమహాపాపకృతామపి । నోపేక్షితావినావిష్ణుం చతుర్దశజగత్స్వపి ॥ ౯౦ ॥ ఇతినిశ్చిత్యమనసా హర్షగద్గదయాగిరా । నృత్యన్హసన్నుత్పతంశ్చ ధూన్వన్వాసోహరింజగౌ ॥ ౯౧ ॥ స్వామిన్ననంతపురుషోత్తమపుష్కరాక్షభక్తార్తిభంజనహరేభగవన్మురారే । శ్రీమన్నృసింహనరలోకవిడంబనాత్తలీలావతారకతరణీందువిలోచనేశ ॥ ౯౨ ॥ లక్ష్మీమహీకరసరోరుహలాలితాంఘ్రిపద్మాప్రమేయమధుభంజనమంజువేష । సన్మంగళప్రదవిభోభజతాంతవాంఘ్రిపంకజమహంస్మరణమాత్రభవార్తినాశ ॥ ౯౩ ॥ సత్యేశవంద్యనవనీరదనీలవర్ణస్వర్ణాంబరోజ్జ్వలసువర్ణరథామరేశ । నారాయణాచ్యుతవిభోనవనీతచోరశ్రీకేశవశ్రుతిశిరోభిరదృశ్యమూర్తే ॥ ౯౪ ॥ శ్రీకృష్ణవిష్ణోరఘునాథరఘోజ్జస్తుప్రియోష్ణాంశుకులావతంస ।ముకుందగోవిందగజేంద్రబంధోరథాంగనీరోద్భవభూషితాంస ॥ ౯౫ ॥ విశ్వేశవిశ్వంభరవిశ్వమూర్తేవిశ్వాతిశాయిప్రభశాశ్వతాంగ । నిరూపనిత్యావ్యయనిర్వికారనాగేశభోగేశయలోకబంధో ॥ ౯౬ ॥ త్రైగుణ్యమూర్తేత్రిపరివర్తితలోకలీలప్రావణ్యనమ్రసురసంఘమునీంద్రవంద్య । ఇంద్రానుజేంద్రవసుజేంద్రసమారసాంద్రస్తోత్రస్తుతస్తుతినిధేమయిదేహిరక్షామ్ ॥ ౯౭ ॥ ఇతిహరిగుణవర్ణనాకథాయాశ్శ్రవణనిరస్తసమస్తకర్మబంధాః । ద్విజవరమభినంద్యనారకాస్తేసపదిహరింత్వగమన్విమానసంస్థాః ॥ ౯౮ ॥ ఏతాదృశోయంమహిమావేదరాశేర్ద్విజస్యవై । తులాస్నానేనసిద్ధంహి నారకోత్తారణాదికమ్ ॥ ౯౯ ॥

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యే పంచమోఽధ్యాయః

అగస్త్యః ॥ — ॥ మహానదీమహాపుణ్యా బ్రహ్మణా దర్శితా పురా । జనానాం మృత్యుబద్ధానాం సంసారార్ణవమజ్జతామ్ ॥ ౧ ॥ నిరగ్నీనామయజ్ఞానాం మహాపాతకినామపి । అవైశ్వదేవకార్యాణాం దురాచారాన్నభోజినామ్ ॥ ౨ ॥ అవేదానాం కృతఘ్నానాం దురాచారరతాత్మనామ్ । ఉత్తారణార్థం విధినా కాయక్లేశం వినా క్షితౌ ॥ ౩ ॥ కావేరీపుణ్యసలిలా సర్వాభీష్టప్రదాయినీ । సర్వతీర్థేషు యత్పుణ్యం సర్వతీర్థేషు యత్ఫలమ్ ॥ ౪ ॥ తత్ఫలం సకృదాప్నోతి తులాకావేరిమజ్జనాత్ । అన్నదానం తు దుర్భిక్షే యః కరోతి దినే దినే ॥ ౫ ॥ తత్ఫలం సకృదాప్నోతి తులాకావేరిమజ్జనాత్ । శ్రోత్రియాయ దరిద్రాయ యో దదాతి ధనాదికమ్ ॥ ౬ ॥ తత్ఫలం సకృదాప్నోతి తులాకావేరిమజ్జనాత్ । ప్రోషితాయ దరిద్రాయ స్వాశ్రయం ప్రదదాతి యః ॥ ౭ ॥ అతిథింపూజయేద్యస్తు వైశ్వదేవాంతరాగతమ్ । తత్ఫలం సకృదాప్నోతి తులాకావేరిమజ్జనాత్ ॥ ౮ ॥ నిత్యకర్మణ్యశక్తో యో నిరగ్నిర్వేదవర్జితః । తులాస్నానేన శుద్ధస్స్యాదన్యథా నరకం వ్రజేత్ ॥౯॥ ప్రాతస్స్నాత్వా తు యో విప్రస్సంజపేద్వేదమాతరమ్ । కన్యాగతే రవౌ యస్తు పక్షశ్రాద్ధం సమాచరేత్ ॥ ౧౦ ॥ ద్వాదశ్యాం వా వ్యతీపాతే రిక్తాయాం చ దదాతి యః । తత్ఫలం సకృదాప్నోతి తుతుకావేరిమజ్జనాత్ ॥ ౧౧ ॥ ఏషా దక్షిణగంగేతి కావేరీ విధినోదితా । మహాపాతకయుక్తానాముపపాతకినామపి ॥ ౧౨ ॥ సర్వేషాముపకారాయ దక్షిణాం దిశమాగతా । శతసంవత్సరస్నానాద్గంగాయాం యత్ఫలం భవేత్ ॥ ౧౩ ॥ సహ్యజాయాం సకృత్స్నాత్వా తులాయాం తత్సమాప్నుయాత్ । తిస్రః కోట్యోర్ధకోటీ చ తీర్థాని భువనత్రయే ॥ ౧౪ ॥ తాని సర్వాణి రాజేంద్ర పురస్కృత్య చ జాహ్నవీమ్ । కేశవస్యాజ్ఞయా యాంతి తులామాసే మరుద్వృధామ్ ॥ ౧౫ ॥ తులాకావేరిమాహాత్మ్యశ్రవణాత్స్నానదానతః । సర్వపాపవిశుద్ధాస్స్యుర్వైకుంఠపదభాజనః ॥ ౧౬ ॥ తులాస్నానాద్వై

దరాశిర్బ్రాహ్మణో మేరువిక్రమః । స్వైరిణీసంగజాత్పాపాన్ముక్తో ఘా
తాద్విమిశ్రితః ॥ ౧౭ ॥ దృష్ట్వాతు నారకాన్ సర్వాన్ సంయమిన్యాం ప్రవిశ్య
చ । దత్త్వా తేభ్యోఽపి స్వపుణ్యం జిత్వా యమమగాద్ధరిమ్ ॥ ౧౮ ॥ హరి
శ్చంద్రః ॥ — ॥ జిత్వా యమం కథం విప్రో వైకుంఠపురమాసదత్ ।
వైకుంఠమగమత్ప్రశ్నాత్తన్మే బ్రూహి సునిశ్చితమ్ ॥ ౧౯ ॥ అగ
స్త్యః ॥ — ॥ ఏతమాకర్ణ్య వృత్తాంతం శాస్తా దండధరో యమః ।
మహాక్రోధకృతమత్యుగ్రో దహన్నివ జగత్త్రయమ్ ॥ ౨౦ ॥ గ్రసన్నివ జ
గత్సర్వం భక్షయన్నివ పర్వతాన్ । పిబన్నివ చ పాథోధిం హస్తం హస్తే
న పీడయన్ ॥ ౨౧ ॥ ఉచ్ఛ్వసన్మహావఘ్ఘోరం దంతాన్ కటకటాప
యన్ । ధూన్వన్ శిరః సమహాభీమై రాజయక్ష్మాదిభిర్వృతః ॥ ౨౨ ॥
ఘోరం మహిషమారూఢో నిరగాత్కాలదండభృత్ । దిశో దశ చ రాజేం
ద్ర ప్రతిఘోషేణ పూరితాః ॥ ౨౩ ॥ సర్వే చుక్షుభిరే లోకా విపరి
తాస్సగ్రహాః । సముద్రాభిన్నమర్యాదా నిష్కంపమభవజ్జగత్ ॥ ౨౪
కిమిదం కుత ఆయాతి యుగాంతో వా సమాగతః । యమో భాతి లులాయ
స్థో బడవాగ్నిరివజ్వలన్ ॥ ౨౫ ॥ ఇతి సర్వే ద్రవంతి స్మ దృష్ట్వా దండధ
రం యమమ్ । ససైన్యం మహిషస్థం తం కాలదండధరం ప్రభుమ్ ॥ ౨౬ ॥
దూరేఽనుమాయ శాస్తారం కించిద్భీతస్స భూసురః । నమో నారాయణా
యేతి తదోద్ఘోషయదుచ్చకైః ॥ ౨౭ ॥ నిజరక్షాం చకారాథ స విష్ణుక
వచేన వై ॥ హరిశ్చంద్రః ॥ బ్రహ్మన్ శ్రీవిష్ణుకవచం కీదృశం కింప్రభా
వకమ్ । కేనోక్తం కఋషిశ్ఛందో దైవతం కీదృశం మునే ॥ ౨౮ ॥ అగ
స్త్యః ॥ — ॥ హరిశ్చంద్ర ప్రవక్ష్యామి శృణుష్వావహితోఽధునా ।
శ్రీవిష్ణుకవచం దివ్యం రహస్యం సర్వగోపితమ్ ॥ ౨౯ ॥ సృష్ట్యాదౌ క
మలస్థాయ బ్రహ్మణే హరిణోదితం । కారుణ్యేన మమ ప్రోక్తం బ్రహ్మణా
క్షీరసాగరే ॥ ౩౦ ॥ గోపనీయం ప్రయత్నేన భవతా చ జయప్రదం ।
ఇదం శ్రీవిష్ణుకవచమనుష్టుప్ఛందసాయుతమ్ ॥ ౩౧ ॥ కఋషిశ్చ హరి

శ్ఛంద్ర శ్రీనారాయణదైవతమ్ । కేశవాదిద్వాదశాంగకరన్యాసస
మన్వితమ్ ॥ ౩౨ ॥ శాంతాకారమితిధ్యాత్వా జప్త్వాభీష్టమవాప్ను
యాత్ । పూర్వతో మాం హరిః పాతు పశ్చాచ్చక్రీచ దక్షిణే ॥ ౩౩ ॥కృ
ష్ణ ఉత్తరతః పాతు శ్రీశో విష్ణుశ్చ సర్వతః । ఊర్ధ్వం మే నందకీ పాతు అ
ధస్తాచ్ఛార్ఙ్గభృత్సదా ॥ ౩౪ ॥ పాదౌ పాతు సరోజాంఘ్రిర్జంఘే
పాతు జనార్దనః । జానునీ మే జగన్నాథ ఊరూ పాతు త్రివిక్రమః ॥ ౩౫॥
గుహ్యం పాతు హృషీకేశః పృష్ఠం పాతు మమావ్యయః । పాతు నాభిం మ
మానంతః కుక్షిం రాక్షసమర్దనః ॥ ౩౬ ॥ దామోదరో మే హృదయం
వక్షః పాతు నృకేసరీ । కరౌ మే కాళియారాతిర్భుజౌ భక్తార్తిభంజనః ॥
కంఠం కాలాంబుదశ్యామస్స్కంధౌ మే కంసమర్దనః । నారాయణో
వ్యాన్నాసాం మే కర్ణౌ కేశిప్రభంజనః ॥ ౩౭ ॥కపోలౌ పాతు వైకుం
ఠో జిహ్వాం పాతు దయానిధిః । ఆస్యం దశాస్యహంతావ్యాన్నేత్రే మే
పద్మలోచనః ॥ ౩౯ ॥ భ్రువౌ మే పాతు భూమీశో లలాటం మే సదా
చ్యుతః । ముఖం మే పాతు గోవిందశ్శిరో గరుడవాహనః ॥ ౪౦ ॥ మాం
శేషశాయీ సర్వేభ్యో వ్యాధిభ్యో భక్తవత్సలః । పిశాచాగ్నిజలేభ్యో
మామాపద్భ్యోవతు వామనః ॥ ౪౧ ॥ సర్వేభ్యో దురితేభ్యశ్చ పాతు
మాం పురుషోత్తమః । ఇదం శ్రీవిష్ణుకవచం సర్వమంగళదాయకం ॥౪౨
సర్వరోగప్రశమనం సర్వశత్రువినాశనమ్ । ఏవం జజాప తత్కాలే హ్య
త్ర రక్షాకరం పరమ్ ॥ ౪౩ ॥ త్రిసంధ్యం యః పఠేచ్ఛుద్ధస్సర్వత్ర విజయీ
భవేత్ । వేదరాశిం తతో దృష్ట్వా విప్రం వైష్ణవవల్లభమ్ ॥ ౪౪ ॥ తే
యామ్యాః ప్రాద్రవన్ సర్వే సింహాత్త్రస్తా మృగా ఇవ । స చిత్రగుప్తం
తం సారిం వినా వ్యాధ్యాదయోనుగాః ॥ ౪౫ ॥పశ్చాద్భాగమపశ్యంశో
దహ్యమానా ద్విజౌజసా । తం దృష్ట్వా బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠం విష్ణుభక్తం జి
తేంద్రియం ॥ ౪౬ ॥ యమస్సౌమ్యాః ప్రసన్నాత్మా స్యందనస్థో హ్యదృ
శ్యత । నరకాన్ రహితాన్ పాపైర్ధావతో వీక్ష్య చానుగాన్ ॥ ౪౭ ॥

వైష్ణవం వీక్ష్య విప్రేంద్రం విస్మితః ప్రశశంస హ । సోఽపి తస్య కథాం శ్రు
త్వా ద్విజో మానసప్రహర్షణం ॥ ౮ ॥ ఉవాచ బ్రాహ్మణం నత్వా స్వాగతం
తే ద్విజోత్తమ । ఇదమర్ఘ్యమిదం పాద్యమిదమాచమనీయకం ॥ ౯ ॥
ఇత్యాతిథ్యం యథా కృత్వా సదయ్యనతమానసీ । ధన్యోఽస్మ్యద్య కృతార్థో
ఽస్మి జన్మ మే సఫలితం మునే ॥ ౧౦ ॥ భవాన్నా పాటమిందాఖ్యాయా
న్నెప్పురమిహాగతః । తవపుణ్య ప్రభావేన సహాపి రోష దేవస్తై ॥ ౧౧ ॥
జితోఽహం హరిభక్త్యా చ మైత్రేయాద్య మహత్వచక్షుషా । తత్ర త్వాప ఫలం ఘో
రం నరకే మనిపాతితాః ॥ ౧౨ ॥ దయ్యా యమానా వివారాత్రం పాపిష్ఠాః
పాలితాస్త్వయా । బ్రహ్మన్ విస్మయకారోఽయం భగవత్యంబుజేక్షణే ॥ ౧౩
స్తేనస్సురాపో మిత్రఘ్నో బ్రహ్మహా గురుతల్పగః । నిత్యనైమిత్తికత్యా
గీ యేచ పాతకినోఽపరే ॥ ౧౪ ॥ సర్వేషామప్యఘవతామియమేవ సుని
ష్కృతిః । సంకీర్తనం హరేర్బ్రహ్మన్ లోభాన్మోహాచ్ఛదంభతః ॥ ౧౫
త్వయా భాగవతశ్రేష్ఠ పరమగ్ఘాసహేష్ణునా । భక్త్యాసంకీర్త్య కృష్ణాఖ్యా
మమీషాం రక్షణం కృతం ॥ ౧౬ ॥ ఇదం రహస్యం కృష్ణస్య కీర్తనం ది
వ్యమౌషధం । మమాధికారో వ్యర్థస్స్యాన్న త్ర కార్యమిదం త్వయా ॥
ఇత్యుక్త్వా బ్రాహ్మణం సోఽరిర్నిశ్వసన్ చింతయాకులః । స్వాధికారచ్యు
తిం వీక్ష్య పునస్తత్రేదమబ్రవీత్ ॥ ౧౮ ॥ జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపి పా
పం కృత్వా నరాధమాః । అవశేన హరిం స్మృత్వా నిష్పాపా యాంతి మా
ధవం ॥ ౧౯ ॥ తస్మాత్తులామాసవిశ్వాసం కృత్వా సంకీర్తనే హరేః । పతం
తు ప్రాయశః పాపాద్విపహస్తావియథావిలే ॥ ౨౦ ॥ తస్య ప్రభావమజ్ఞా
త్వా యమలోకం ప్రయాంతు చ । అద్య ప్రభృతి చానర్ధా మాయాత్సు
క్కీర్తనేన హరేః । భూయాత్స్వచిత్స్వచిచ్చక్తిః కేశవేశదయు గ్రహా
త్ ॥ ౨౧ ॥ శ్రీకృష్ణ విష్ణో భగవన్ మురారే సంకీర్తయంతీతి త ఏవ సంతః । న
మాం చ పశ్యంతి మమాపి కింకరాన్ బిభేమ్యహం చక్రధరస్య కీర్తనాత్ ॥
ఇదానీం తు త్వయా దృష్టం మమ రూపం భయంకరం । పాపిష్ఠానామిదం-

రూపం ప్రసన్నంస్యాద్భవాదృశాం ॥ ౬౩ ॥ ఇదంవిమానమారుహ్య సూర్యకోటిసమప్రభం । గచ్ఛలోకాన్యథేష్టంవై విష్ణుతేజోనివారితః ॥ ౬౪ ॥ యేనస్నాంతితులామాసే నిర్మలేసహ్యజాజలే । తన్మాహాత్మ్యంనశృణ్వంతిసర్వాభీష్టప్రదాయకం ॥ ౬౫ ॥ యేనదాస్యంతిసత్పాత్రే పుణ్యక్షేత్రేవిశేషతః । కీర్తనంయేనకుర్వంతి కృష్ణస్యకమలాపతేః ॥ ౬౬ ॥ తే ప్రయాంతుచమల్లోకం తేషాముగ్రోభవామ్యహం । గచ్ఛలోకాన్యథేష్టంత్వం విష్ణుభక్తద్విజోత్తమ ॥ ౬౭ ॥ ఇత్థంసంపూజితోవిప్రస్సూరిణాహరిభీరుణా । విమానస్థోర్చితోదేవైస్త్రాయమానోఽగమద్ధరిం ॥ ౬౮ ॥ యమశ్చాశ్వాస్యసైన్యంస్వం కథయన్నస్యవైభవం । హరికీర్తనమాహాత్మ్యంతులామాహాత్మ్యమేవచ ॥ ౬౯ ॥ కావేరీమహిమానంచ స్వగృహంప్రాపపార్థివ । తస్మాత్తులార్కే సంప్రాప్తే కావేర్యాఃపుణ్యవారిణి ॥ ౭౦ ॥ స్నానందానంకురుష్వత్వం మాహాత్మ్యశ్రవణంతథా । విత్తశాఠ్యమకుర్వాణస్తులాంప్రాప్తేదివాకరే ॥ ౭౧ ॥ స్నానంకృత్వాద్విజేంద్రేభ్యః కురుదానంమహామతే । తేనపుణ్యప్రభావేన సర్వాభీష్టాన్యవాప్నుహి ॥ ౭౨ ॥ ఏతత్తేసర్వమాఖ్యాతం యస్మాత్త్వంపరిపృష్టవాన్ । ఇదంపాపఘ్నమాఖ్యానంవేదరాశిప్రభావజం ॥ ౭౩ ॥ పుత్రాయురారోగ్యకరం సర్వసంపత్ప్రదాయకం । యఃపఠేచ్ఛ్రావయేద్వాపి సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥*

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమహాత్మ్యేషష్ఠోధ్యాయః

హరిశ్చంద్రః ॥ — ॥ సమస్తధర్మజ్ఞమరుద్వృధాయాః పయస్యహోమాసినిమజ్జ్యతౌలికే । ఉపేయివాన్ స్నానఫలంమహీతలే ధనాత్మజారోగ్యరిపుక్షయాదికః ॥ ౧ ॥ కథంవిధేయశ్చ మరుద్వృధాప్లవః కదాహికాలేకమలేక్షణోహరిః । ఉపాసితవ్యఃకుసుమైశ్చకైర్మనే విశేషతోవర్ణయమేనమోస్తుతే ॥ ౨ ॥ అగస్త్యః ॥— ॥ సుసాధుపృష్టోభవతాహమద్యభో కవేరకన్యామహిమాతవోచ్యతే । కవేరక

స్యమహిమన్నివమతిః పురాతనైః పుణ్యైస్తైర్షపిసన్మునే ॥ ౩ ॥ స్వ
రాజ్యాన్మహాభాగాఃసాద్యపదీంధ్యాయ్యభిస్సహ । ఉద్వాహ్య తీర్థయా
త్రార్థం ప్రతిశ్రుత్యాగ్రజం ప్రతి ॥ ౪ ॥ కేనచిత్త్వంతరేణైవ కా
వేరీతీరమాప్తవాన్ । వైశాఖేతత్రచస్నాత్వామాసయుక్తోమునీశ్వరైః ॥
సహ్యజాయాస్తుమాహాత్మ్యం శ్రుత్వామాహాత్మ్యపావకం । ప్రతిపూ
జ్యద్విజాంశాంతంధాపాసత్రగ్వస్త్రగోధనైః ॥ ౬ ॥ తత్రసన్నిహితం వి
ష్ణుం రంగేశంచ ప్రణమ్యచ । పశ్చాద్ద్వారవతీమేత్య సుభద్రోద్వాహ
నోత్సుకః ॥ ౭ ॥ ప్రార్థయంతీంస్వయంభక్త్యాఉద్వాహ్యభగినీంహ
రేః । విజిత్యసమరేశత్రూన్ దుర్యోధనముఖాన్బహూన్ ॥ ౮ ॥ కా
వేరీస్నానమాహాత్మ్యాద్భ్రాతృభీరాజ్యమాప్తవాన్ ॥ హరిశ్చంద్రః॥
కిమర్థంఫల్గునోబ్రహ్మన్ తీర్థయాత్రాపరోభవత్ । ఉపయేమేక
థంశౌరేర్భగినీమజయద్ద్విషః ॥ ఏతద్విస్తార్యతత్సర్వం శిష్యస్యబ్రూ
హిమేద్విజ ॥ ౯ ॥ అగస్త్యః ॥ — ॥ పురాపాంచాలతనయాం పం
చాప్యుద్వాహ్యపాండవాః । వంచితాఃపంచబాణేనతయాసాకంచరే
మిరే ॥ ౧౦ ॥ తస్యామాసక్తహృదయాన్ పంచాప్యుద్వీక్ష్య పాండ
వాన్ । దేవర్షిర్నారదోభ్యేత్య తానాహూయరహోబ్రవీత్ ॥ ఆ
హూయద్రౌపదీంసాధ్వీం దర్శయన్ధర్మసంగ్రహం॥ ౧౧॥ స్త్రియోహి
మూలంనరకస్యపుంసాం స్త్రియోహిమూలంనిధనస్యపుంసాం । స్త్రి
యోహిమూలంవ్యసనస్య పుంసాం స్త్రియోహిమూలం కలహస్యపుం
సామ్ ॥ ౧౨ ॥అంతఃకుద్ధాప్రసన్నాస్యాఅగాధహృదయాస్త్రియః
నశౌచంనాపిచాచారో నచసజ్జనసంగతిః ॥ ౧౩ ॥ నబిభ్యతి స్త్రియో
మృత్యోరుదరంభరయోగవం । అన్నదేచచ్ఛలాత్పుత్రే క్షణంస్నేహం
ప్రకుర్వతే ॥ ౧౪ ॥ రుగ్ణేభర్తరిరిక్తేచ శపంతిస్వార్థసాధనాః । నా
పవాదాద్భయంస్త్రీణాంనమృత్యోర్నరకాదపి ॥ ౧౫ ॥ నేక్షంతేవా
పితృకులం నభర్తృకులమేవచ । నలజ్జానచవాక్యాస్తేత్వం నిత్యమోదనత

త్సరాః ॥ ౧౬ ॥ స్త్రీణామష్టగుణఃకామ స్త్వహోరాత్రంరిరంసవః
నేచ్ఛంతి మైథునంపత్యౌ స్వప్రాగల్భ్యాభిశంకయా ॥ ౧౭ ॥ వృష
స్యంత్యోపి భర్తౄన్సర్వాన్ స్వయంనాయాంతి దుర్ధియః । అయం
స్వభావస్సాధ్వీనామపి శేషేణకలౌయుగే ॥ ౧౮ ॥ స్త్రీణాంప్రసవిని
నాంతు కార్శ్యంస్యాద్ద్విగుణంధవే । యువతీనాంవితంతూనామపుత్రా
ణాంతుకింపునః ॥ ౧౯ ॥ వంధ్యాయువత్యోవిధవాయస్మిన్గ్రామే వ
సంతిహి । కలిశ్చవ్యాధయోమృత్యు స్తత్రసన్నిహితాస్సదా ॥ ౨౦ ॥
ఉత్తమాశ్చస్త్రియోలోకే శుచయశ్శుచిస్మితాః । అపాపాః పుణ్యసం
కల్పాశ్శుశ్రూషంత్యఃపతింగురూన్ ॥ ౨౧ ॥ భూషయంత్యః కులం పి
త్రోః పుత్రిణ్యోశ్నువతే దివం । రోగిణంనిర్ధనంరుష్టంనాన్నదంవా
జుగుప్సితం ॥ ౨౨ ॥ ఉన్మత్తంవాజడంమూర్ఖంసాధ్వ్య స్తంమన్వతే
హరిం । ఇదంచశ్రూయతాంభద్రే హేవత్సేవచనంమమ ॥ ౨౩ ॥ య
దర్థమాగతోవ్యాహ మేవంవచ్మిత్వదగ్రతః । సుందఇత్యుపసుందశ్చ
భ్రాతరౌదైత్యవల్లభౌ ॥ ౨౪ ॥ సఞ్చరంతౌస్నేహయుక్తౌ దదృశాతే
స్త్రియంపథి । తిలోత్తమేతివిఖ్యాతాహ్యప్సరాశ్చారుహాసినీ ॥ ౨౫ ॥
ఉత్పలాక్షీసుబింబోష్ఠీసర్వాభరణభూషితా । తాందృష్ట్వాత్వగ్రజస్సుం
దస్స్మరబాణప్రపీడితః ॥ ౨౬ ॥ గతస్నేహోగతవ్రీళఃక్షీబోభ్రాతరమ
బ్రవీత్ । ప్రజావతీతవాయాతి శుశ్రూషాకేప్రియతాంత్వయా ॥ ౨౭ ॥ త
చ్ఛ్రుత్వాఽవరజంభ్రాతా తాందృష్ట్వామోహితోమహాసుర । స్నుషే
యంస్యాత్తవభ్రాతశ్శుశ్రూషార్థముపాగతా ॥ ౨౮ ॥ పాతిత్యంలభ
తేదారాగృహ్ణీయాశ్చేదిమాంస్త్రియం । శ్రుత్వైవమనుజేనోక్తం వ
చనంసపితాఽగ్రజః ॥ ౨౯ ॥ గదయాప్రాహరన్మూర్ధ్ని తస్యాధో
వజ్రకల్పయా । ఉపసుందశ్చసఙ్క్రుద్ధో గదయాప్రజహారతం ॥ ౩౦ ॥
గదాభ్యాంవజ్రకల్పాభ్యాం తత్క్షణాన్నిహతావుభౌ । అన్యోన్యంతాడ
యిత్వాతౌ దైతేయౌసాతిలోత్తమా ॥ ౩౧ ॥ దేవకార్యంచనిర్వర్త్య

పురందరసాదనంగతా । ఏవం స్త్రీ యస్సముత్పన్నా మకరాయే జనస్య
వై ॥ ౩౨ ॥ తస్మాత్త్వమపి సాధ్వీత్వం జనన్యా సహ దీక్షితే । ఇ
హ భుక్త్వాఽఖిలాన్భోగానంతే ప్రాప్స్యసి సద్గతిమ్ ॥ ౩౩ ॥ యూయంచ
పాండవాస్సర్వే స్నేహయుక్తాః పరస్పరమ్ । అన్యోన్యమధ్వనః పశ్చాదపి
యథా స్నేహో వివర్ధతే ॥ ౩౪ ॥ గార్హస్థ్యధర్మనిరతాః స్నానదా
నాద్విజప్రియాః । కృష్ణభక్తిరతా నిత్యం క్షేత్రధర్మం కరిష్యథ ॥ ౩౫ ॥
కింతపోభిః కిం శాస్త్రైః కిమిష్టాపూర్తకర్మభిః । తౌలకావేరజాస్నానా
బ్రహ్మహాపి విశుద్ధ్యతి ॥ ౩౬ ॥ కిముతశ్రద్ధయా స్నాతి తులామాసే య
థావిధి । వంశద్వయం సముత్తార్య త్రిసప్తకులముద్ధరేత్ ॥ ౩౭ ॥ జన్ము
న్మోత్రితాంఘ్రిదేహానాం దార్ఢ్యకాలే నృపాత్మజాః । మాఘే చ మా
ధవే మాసి తౌలికే మాసి కార్తికే ॥ ౩౮ ॥ సహ్యజాయాం సకృత్స్నా
త్వా సర్వపాపాత్ప్రముచ్యతే ॥ అగస్త్యః ॥ — ॥ ధర్మసారం రహ
స్యంతం నారదప్రోక్తముత్తమమ్ । శ్రుత్వా ధర్మాత్మజో హృష్టః పూజ
యామాస నారదమ్ ॥ ౩౯ ॥ పూజయిత్వా యథాన్యాయమర్ఘ్యపాద్యా
దిలక్షణైః । మరుద్వృధాయా మాహాత్మ్యం శ్రుత్వా హర్షాశ్రులోచ
నః ॥ ౪౦ ॥ ధర్మరాజః ॥ — ॥ కస్మిన్కాలే తు కావేర్యాం తులాస్నా
నం ప్రశస్యతే । కిం ఫలం కిం విధేయం స్యాత్ తత్ర కా దేవతా స్మృతా ॥ ౪౧ ॥
కించ గార్హస్థ్యధర్మాంశ్చ వక్తుమర్హస్యశేషతః ॥ నారదః — ॥ సమ్య
క్పృష్టోస్మ్యహం భద్ర ధర్మసారే వ్యధర్మజ ॥ ౪౨ ॥ వక్ష్యే మరుద్వృధా
స్త్రాత్రం శృణు నాన్యమనా నృప । కావేర్యాం కేవలస్నానం సప్తజన్మాఘ
నాశనమ్ ॥ ౪౩ ॥ భావశుద్ధ్యా తు యత్స్నానం కులకోటిం సముద్ధరేత్ ।
తులామాసే తు యత్స్నానం భుక్తిముక్త్యేకసాధనమ్ ॥ ౪౪ ॥ సహ్యజా
యాస్తు మాహాత్మ్యం కో బ్రూయాద్భువనత్రయే । సవివక్తా శ్రోతా చ
సహస్రవదనస్స్వయమ్ ॥ ౪౫ ॥ తులామాసే సకృత్స్నాత్వా కావేర్యాం
రంగసన్నిధౌ । పల్లికాకుసుమైశ్శుభ్రైస్తత్తాలీనైశ్చ పంకజైః ॥

అర్చయిత్వాచ్యుతంవిష్ణుంపాయసాన్నంనివేదయేత్ । నివేదయిత్వా శ్రవణద్వాదశ్యాంపాయసంహరేః ॥ ౩౭ ॥ భోజయేద్బ్రాహ్మణాన్భక్త్యాసార్వభౌమోభవేద్భువి । ద్వాదశాబ్దంకురుక్షేత్రే భోజయేద్యోద్విజాంచ్ఛుచీన్ ॥ ౪౮ ॥ ద్వాదశ్యాంతత్ఫలంయాతి పాయసాన్నప్రదానతః । ద్వాదశ్యాంపాయసంప్రాశ్యయానారీపుత్రార్థినీ॥౪౯॥ దీర్ఘాయుఃపుత్రిణీసాస్యాద్దీర్ఘమాంగల్యమశ్నుతే । సజ్ఞానావిధవాచస్యాదన్తేవిష్ణుపదంవ్రజేత్ ॥ ౫౦ ॥ అమాయాంవాసఙ్క్రమేషుకన్యామాస్యపరాగయోః । అశ్రాద్ధకృద్ద్విజోరాజన్ సద్యశ్చండాలతాంవ్రజేత్ ॥ ౫౧ ॥ అన్నాభావేద్విజాభావే ప్రవాసేసూతకేపథి । ఆమశ్రాద్ధం ద్విజఃకుర్యాచ్ఛూద్రఃకుర్యాత్సదైవహి ॥ ౫౨ ॥ అర్ధభారన్తదర్ధంవా తండులస్థం విధీయతే । పణద్వయమభావేపితదర్ధంవేతికేచన ॥ ౫౩ ॥ మహాలయేష్వమాయాంచసఙ్క్రమేపిచపాండవ । రిక్తోవావ్యాధితోవాపిస్వర్గేచ్ఛుశ్శ్రాద్ధమాచరేత్ ॥ ౫౪ ॥ రిక్తస్సర్వాణ్యకృత్వాపి హేమశ్రాద్ధంసమాచరేత్ । సర్వాశక్తౌ తులామాసేద్వాదశ్యాంద్వాదశద్విజాన్ ॥ ౫౫ ॥ భోజయేత్పాయసాన్నేన సర్వశ్రాద్ధఫలంలభేత్ । తదర్ధంవాదరిద్రోపి పితృభక్త్యాప్రభోజయేత్ ॥ దధ్యన్నదానాద్వైశాఖే మాఘేవస్త్రప్రదానతః । కార్తికేచ్ఛత్రదానాచ్చదీపారాధనతోహరేః ॥ ౫౭ ॥ మార్గశీర్షేపుష్యకాలే ముద్గాన్నస్యనివేదనాత్ । చైత్రేపానకదానాచ్చ పితౄణాంమన్వణోభవేత్ ॥ ౫౮ ॥ లుబ్ధోవానాస్తికఃకుష్ఠీదరిద్రోనైవజాయతే।మాగంగాయమునారేవామాసేతుర్వాచపుష్కరం ॥ ౫౯ ॥ మాబ్ధిగంగాసంగమశ్చమాప్రభాసోహిరణ్వతీ । నద్వారకా నచాయోధ్యా బదరీమాచనైమిశం ॥ ౬౦ ॥ మాగౌతమీమామధురామాగోకర్ణంచ కౌరవం । తులామాసేసహ్యజాయాం యదిస్నానంసకృద్భవేత్ ॥ ౬౧ ॥ నూనంక్లేశంవినాముక్తిశ్శక్త్యాసాధయితుంనృప । యదిస్నాయాత్సహ్య

జాయాం గౌతమం నేవ దేవైః ॥ ౧౨ ॥ హన్యైర్వాన్యైర్లంకర్తుం శక్తిమిపహా
రిష్యన్వయం । మాస్తస్తమూయం వాహావాః నతంన్యాతావనిష్కృ
తిః ॥ ౧౩ ॥ సర్వేషాంపతిష్యాయుక్షదివస్తాదిమాస్తుచ । స్నానం చ పత
మా త్రిభే ఉత్తరేయమహంహిన ॥ ౧౪ ॥ కల్లోలబాహూముష్ట్రల్య్రాగ
జన్త్యేనమరుద్వృధా । బహురాత్రికముక్తైన శృణుష్వన్యాగసక్రమః ।
తావేతేజలసంసిక్తస్సిక్తోప్పదినమశ్నుతే । భుక్తముక్తిఫలావాప్తిః సం
ప్రసన్నాద్దయాకృతే ॥ ౧౫ ॥ పురామరుద్వృధావారి కణస్స్పృష్టస్స
సూకరః । నష్టపాపః క్షణాదేవ దేవలోకమగాద్వర ॥ ౧౬ ॥ యుధిష్ఠి
రః— ॥ సూకరః కోదృశో విద్వన్ కుత్రత్యస్సహ్యజాజలే । కథంసిక్తో
దివంయాతపతద్వస్తార్యమేనద ॥ ౧౭ ॥ నారదః— ॥ యథాధికారం
స్నానస్య ఫలమాప్నోత్యసంశయః । ఔదాసీన్యేన నాస్తిక్యాద్యత్తాన్న
నంపాపనాశనం ॥ ౧౯ ॥ మానుష్యబనందేహం కర్మకృత్స్నమస్తిమా
న్నావిత్ । పురాబాహ్లీకదేశే భూద్బహుధాన్యఇతిశ్రుతః ॥ ౨౦ ॥ అ
గ్రహారో మహాన్ పుణ్యో వేదఘోషసమన్వితః । వేదశాస్త్రార్థతత్వజ్ఞైః
పణ్ణ్యయజ్ఞపరాయణైః ॥ ౨౧ ॥ అగ్రహారోత్తమేతస్మిన్ శ్రుతిస్మృతి
విచక్షణః । బ్రహ్మశర్మేతివిఖ్యాతో బహుపాతకిబహుప్రజః ॥ ౨౨ ॥ ఆ
శ్వలాయనగోత్రీయశ్శ్రౌతస్మార్తవిచక్షణః । సర్వశాస్త్రార్థతత్వజ్ఞ
స్సర్వకర్మవిశారదః ॥ ౨౩ ॥ కృషీవలశ్చకృష్యైత్వైర్లోభేష్టుహాస్యసువర్ణ
వాన్ । తక్రాదీనాంచవిక్రేతా వస్త్రాణాంవాససామపి ॥ ౨౪ ॥ అక్రే
యాణాంచవస్తూనాం విక్రేతాధనసంగ్రహీ । పరాన్నభోక్తాస్వగృహే
నతుభుఙ్క్తేకదాచన ॥ ౨౫ ॥ జ్యోతిర్విద్యామయాజీచనక్షత్రస్సూచన
వర్జితః । పవిత్రకూర్చదర్భాదీన్ సమిధో గృహ్యాగచ్ఛతి ॥ ౨౬ ॥ గ్రా
మాద్గ్రామాంతరంగచ్ఛన్ శ్రాద్ధభోజనతత్పరః । అసౌ శ్రాద్ధక్రియాపే
దీబహుపాతకివేదవిత్ ॥ ౨౭ ॥ సర్వేచన్యూనతే శ్రాద్ధే (స్వా) ర్థేయాంతే
తమన్నహమ్ । అనాహూతస్స్వయంగత్వా భుక్త్వాస్వేతంత్ర్యమాన

హా ॥ ౨౮ ॥ గ్రామాద్గ్రామాంతరం గచ్ఛేచ్ఛ్రాద్ధహేతోరసౌ స్వ
తః । సభోక్తా సూకరస్యైవ నాశ్నంతి పితరోఽస్య చ ॥ ౨౯ ॥ ప్రాయ
శ్చిత్తం న కురుతే శ్రుతిస్మృత్యర్థవద్యపి । కుతః శ్రాద్ధం కుతః హోమః
కుతః కాదీయతే ధనం ॥ ౩౦ ॥ ఇతి భ్రమతి దేశేషు న కదాచిద్గృహే వ
సేత్ । గృహే భార్యా భుంజతో బాలాన్ కృష్టాన్నం భర్త్సయత్యసౌ ॥ ౩౧ ॥
కేవలాన్నం స్వయం భుంక్తే సదా స్వోదరపూరకః । తస్య నారీ సతీ ప్రా
తా భర్తృశుశ్రూషణే రతా ॥ ౩౨ ॥ ప్రోషితేఽల్పాశనా నిత్యం భర్త్సితా
పి న కుప్యతి । తస్మాత్ప్రకారభీత్యా సా సంగృహ్య త్వర్థమన్వహం ॥ ౩౩ ॥
నిపుణా గృహిణీ స్వార్థే బోధయామాస తం పతిం । కాయస్తు క్షణిక
స్స్యాదస్మిన్ జలబుద్బుదసన్నిభః ॥ ౩౪ ॥ అద్య శ్వో వా పరశ్వో వా
మృత్యురేవ ప్రాణినాం ధ్రువః । ధర్మః కార్యో వృథా దేహో హ్యన్యథా
నరకో ధ్రువః ॥ ౩౫ ॥ క్లేశదైః కింధనైరేభీ రాజతస్కరబంధుభిః । కి
మర్థం భుజ్యతే భర్తః పరాన్నం నరకప్రదం ॥ ౩౬ ॥ పత్యాప్రియాహ
తా నారీ హ్యభైక్షాశీ వ్రతీ తథా । అబ్రహ్మణ్యో హ్యహోతా రాజాహతో విప్రో
నిరగ్నికః ॥ ౩౭ ॥ తస్మాదౌపాసనం కృత్వా భోక్తవ్యం భవతా త్వయా ।
ఇమే బాలా హ్యనాథాశ్చ ఉపలాలనవర్జితాః ॥ ౩౮ ॥ అహం జీవన్మృ
తప్రాయా త్వద్ధీనా విధవా యథా । సర్వేషామాశ్రమాణాం చ గార్హ
స్థ్యం శ్రేష్ఠముచ్యతే ॥ ౩౯ ॥ యదానుకూలా నారీ స్యాత్తదా లక్ష్మీర్వసే
ద్గృహే । ప్రతికూలా యదా నారీ తదాత్మాజ్యాన్యథా పతేత్ ॥ ౪౦ ॥
శూద్రప్రాయా ఇమే పుత్రా వేదశాస్త్రవివర్జితాః । అనాచారాః
కృతఘ్నాస్స్యుశ్శిక్షణీయా ఇమే సుతాః ॥ ౪౧ ॥ ఇదం గృహమహం
భార్యా ఇమే పుత్రా ఇదం ధనం । త్వదంతే వినివర్తంతే ధర్మ ఏకస్సుహృ
త్తవ ॥ ౪౨ ॥ తస్మాద్ధర్మమపేక్షస్వ నాపేక్షస్వ గృహాదికం । యథా
గృహీత్వా పాథేయం యాతి గేహాత్స్థలాంతరం ॥ ౪౩ ॥ పారలౌకికపా
థేయం కర్తవ్యం పుణ్యముత్తమం । యమలోకస్య పాథేయమన్నం వి

ప్రియమున్నయమ ॥ ౯౮ ॥ సర్వ్యాగాదిపాపాన్యాప్నోతి [illegible] ప్రాప్నోని
వాకరే ॥ వృష్టిపోలితిద్ధానా [illegible] ॥ ౯౯ ॥ కేవలస్య
జ్ఞయాయాంతి ఘటా మాసేమదున్నిర్ధాం । తస్మాదప్యేకమాసం తా
వేద్యాంతాత్రిభాస్కరే ॥ ౧౦౦ ॥ సహ్యామాయాన్తుమాహాత్మ్యం సర్వ
లోకప్రదం న్యణాం । అస్మిన్నేవ్విభారతేమాన్ కిం త్స్యసామానవిశేషణే ॥
సంలోకదర్శనాత్పానం సర్వకామాభిపర్షణం ॥

ఇతిశ్రీ ఆగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే సప్తమోధ్యాయః

సునీలా ॥ ౦ ॥ కావేరీతీర్థస్నానాత్ కావేర్యాం లోకనా । కావేరీ
తేతవాతాద్దైన్యస్సర్వే ప్రాయాంతి హరేః పదం ॥ ౧ ॥ తస్మాత్త్వం [illegible]
హాత్మ్యంకో బ్రూయాద్భువనత్రయే । తస్మాత్త్వం కురు స్నానం సర్వకా
మార్థసిద్ధయే ॥ ౨ ॥ ధర్మసారం ప్రవక్ష్యామి మన్వాద్యాభిష్టుతం స్మృతౌ
ధనం దేహి గృహం దేహి అన్నం దేహి కుటుంబినే । ౩ ॥ పాహి పాహి
అయాతే దేహం వా దేహీతి వదతి । [illegible] తస్మై నాస్తీతి నారీభ
వేష్యతి ॥ ౪ ॥ నాస్తి నాస్తీతి యో బ్రూయాత్ సోదనాభిక్షితో [illegible] । అ
స్త్యస్తీతి లోకే సుఖమితి దేవా వదంతి తే ॥ ౫ ॥ [illegible]
సమత్స్యాత్రైన పూర్వసంచితైః । అనుకూలాభవేయం తే యథేష్టం ధర్మ
మాచర ॥ ౬ ॥ కస్య కస్య బాంధవో లోకే కః కస్య సుఖమాదిశేత్ । కః
కస్య పోషకో బ్రహ్మన్ కః కస్య మరణే సుహృత్ ॥ ౭ ॥ ధర్మ ఏవ సహాయ
స్సైదిహ లోకే పరత్ర చ । [illegible]
భోజినః ॥ ౮ ॥ కించిన్న దత్వా విప్రాయ పశ్చాత్ [illegible] సి । నే
త్రయోశ్చ శ్రియో ర్వ్యభవోః పాదయోశ్చ [illegible] ॥ ౯ ॥ సా
పం విన్యవతమానే కురుష్వం ధర్మసంగ్రహం । ఇత్యుక్తః ప్రియయా భ
ర్తా నిజసౌఖ్యస్య హేతునా ॥ ౧౦ ॥ హసన్ ఇదం ప్రియామాహ స్వ
ప్రియామాన్ధం ఉభాషితం । సర్వం జ్ఞాతం హి కల్యాణి దైవం హి బలవత్తరం ॥
మమైతావత్ప్రియో మార్గ్యా వాప్స రాజితధీః కృతాః । ఇతః పరం భవేద్దై

నరకాన్నభవేన్మమ ॥ ౧౩ ॥ తస్మాత్ప్రాత్యకంవినిశ్చిత్య మేనశ్రేయో
హామాప్నుయాం । నస్నాతంనార్చితోవహ్నిర్నబిత్తైర్వైరర్చితస్స్వపః ॥
నస్నాతంచతులామాసేకావేర్యాంకామసిద్ధయే । నదత్తమన్నంవిప్రే
భ్యో నశ్రుతావాహరేకథా ॥ ౧౪ ॥మయాజన్మకృతంవ్యర్థంశిశ్నో
దరపరేణతు ॥ సుశీలా— ॥ ప్రాతరుత్థాయసంస్నాయప్రాతస్సం
ధ్యాముపాస్యచ ॥ ౧౫ ॥ కుర్వన్పఞ్చమహాయజ్ఞాన్నిష్టాపూర్తాదికాన్
కురు । అశ్వత్థస్థాపనంచాపి కురువాశ్వత్థసేవనం ॥ ౧౬ ॥ సుస్థంస్థా
ప్యాశ్వత్థవృక్షంద్విరేకంవాభివర్ధయేత్ । వర్ధంతేతత్కృపాపుత్రా
వర్ధంతేచధనాదయః ॥ ౧౭ ॥ సప్తప్రదక్షిణంయేన క్రియతేబోధిసం
ప్రతి । ప్రదక్షిణీకృతాభూమిస్తేనసాబ్ధివనాచలా ॥ ౧౮ ॥ త్రిమూర్తి
రూపిణంవృక్షమశ్వత్థంప్రణమేత్తుయః । త్రిమూర్తీనాంసదేవానాం
నమస్కారఃకృతోభవేత్ ॥ ౧౯ ॥ ధూపైర్దీపైశ్చసద్గంధైస్స్రక్తా
మ్బూలఫలాదిభిః । పూజయిత్వానమేద్వృక్షమశ్వత్థంసధనీభవేత్ ॥
నమధ్యాహ్నేనసాయాహ్నేనాపరాహ్ణేనరాత్రిషు । అశ్వత్థసేవనం
కార్యం నశుక్రాంగారవారయోః ॥ ౨౧ ॥కించవక్ష్యేరహస్యంతేశ్రు
తంపౌరాణికాన్మయా। శ్రాద్ధాహస్సుచసర్వేషుస్థిరవారేద్విజశ్శుచిః॥
ప్రదక్షిణనమస్కారాన్కృత్వాశ్వత్థతరుంప్రతి । పుంసూక్తం పితృ
సూక్తంచ తద్విష్ణోరితిమంత్రకం ॥ ౨౩ ॥ జపన్సించేజ్జలైశ్శుద్ధైర్నాసీ
ఘ్రాత్వాపితౄన్స్మరన్ ।గయాశ్రాద్ధంకృతంతేన పితౄణామనృణోభ
వేత్ ॥ ౨౪ ॥ ప్రాతరాలింగ్యమధ్యాహ్నేముచ్యతేవ్యాధిమృత్యు
భిః । భానువారేభిషించేద్యస్సోక్షిబాధాద్విముచ్యతే ॥ ౨౫ ॥ సో
మేభౌమేభిషించేద్యోగ్రహబాధాద్విముచ్యతే । ఆరాత్తఇతిమంత్రే
ణ అశ్వత్థేవచఇత్యృచా ॥ ౨౬ ॥ అశ్వోరూపమితిద్వాభ్యాంకుర్యా
దాలింగనంతరోః । గురౌస్నాత్వాభిషేక్తాయోలభేతాన్యాంసుధీశ్స్ను
షామ్ ॥ ౨౭ ॥ అసత్యేనేత్యుపస్థాయ మందేభీష్టమవాప్నుయాత్ ।

ఏవం సర్వత్ర కావేర్యాః స్నానం పుణ్యఫలప్రదమ్ ॥ ౨౮ ॥ మహాదోషాదేవ
త్వా సర్వస్మాన్మహాపాపాత్ప్రముచ్యతే । నారీ — । పతివ్రతాస్త్రీ
సుస్నాత్వా భర్తృప్రియా నిత్యం భర్తృసేవనే ॥ ౨౯ ॥ తత్రైవ గృహస్థ
జలే ... తేజసాన్వితః । అస్పృష్ట్వా పావనం కృత్వా దేవీం ధ్యాత్వా మహత్త్ర
భామ్ ॥ ౩౦ ॥ నిత్యం వేదోక్తగంధాద్యైర్నానాపుష్పఫలాద్యైః । ప్ర
దక్షిణాభ్యాం సాభోభిః సేవి జలసేవనతత్పరః ॥ ౩౧ ॥ తస్య భార్యా సుశీలా
సాధ్వీ పత్యుర్హితే రతా । ... పురంద
రమ్ ॥ ౩౨ ॥ పిత్రోర్దేవ... గృహాగతా ... । ... దేవ
ద్విజాసా ... గతా ॥ ౩౩ ॥ సంతుష్టా చ సమీపస్థా భ
ర్తృభక్త్యా ... । సుస్నేహాత్తాయ ప్రార్థ్యా స్నేహాద్ధరిం మత్వా
న మేత్పతిమ్ ॥ ౩౪ ॥ ప్రణమేద్భర్తారం పశ్యేదాయురారోగ్యసిద్ధ
యే । దేవాలయే మతే గత్వా ... సంప్రార్థంతరే ॥ ౩౫ ॥ సౌమంగల్యం
ప్రార్థయంతీ వసు ... దీనా సతీ । తులామాసే చ కార్తిక్యాం
మాఘమాసే చ మాధవే ॥ ౩౬ ॥ సహ్య ... తాయేస్నాయా
త్వా ... గోత్రజా । యథేష్టం భోజనే భర్తుస్తత్సంపాద్య హరేత్స్వ
యమ్ ॥ ౩౭ ॥ భుక్త్వోత్థ్యక్తాసనే భర్తా సమాహూతా సమీపగా । ఉ
క్తాపి విప్రియం కించిద్భర్తురగ్రే న వాదిశేత్ ॥ ౩౮ ॥ శయానస్య నిశీథ
తుః పాదసంవాహనే రతా । సుమనా ... గచ్ఛేద్భూషితా గంధ
చర్చితా ॥ ౩౯ ॥ ... నిజభర్తరి । భ
ర్తుః పూర్వం సముత్థాయ గృహశుద్ధిం కరోత్యలమ్ ॥ ౪౦ ॥ ప్రాతస్స్నా
నరతా భర్తురాయుష్యవర్ధనే పతివ్రతా । ఆర్తే ... ప్రాణైర్వి
వసం ... నమాస్థితా ॥ ౪౧ ॥ ... వాణి
ణా । ... దివసం స్నాత్వా స్నానదినే శుచిః ॥ ౪౨ ॥ హరి
... పితా ... స్మరంతీ పతిపాదాబ్జం స్వ
పదాంగుష్ఠనిరీక్షణా ॥ ౪౩ ॥ ఇతరాన్ ... సర్వాంతి స్మరంతీ పతిమేవహి

భర్తారంభగవానేవేతి ధ్యాయంతీసతతంశుచిః ॥ ౪౪ ॥ సమేస్త్రృత్యప్ర
తిదినంగురూన్వృద్ధాన్సతోఽద్విజాన్ । మధ్యాహ్నకాలేహ్యతిథీన్
భిక్షుకాన్సత్కరోతిసా ॥ ౪౫ ॥ దేవార్థంవైశ్వదేవార్థం పచం
తీశుద్ధమానసా । ఉపకుర్యాద్దరిద్రేభ్యోధనాద్యైఃపత్యనుజ్ఞయా ॥౪౬
ఏవంభూతామహాభాగామధ్యాహ్నేఽతిథిభిక్షుకాన్ । భోజయిత్వాస
తీభర్తుఃపర్యవేషయదేకదా ॥ ౪౭ ॥ ఏతస్మింతరేమాతా వైవస్వత
నియోజితాః । బ్రహ్మశర్మగృహంప్రాప్తాఃతద్గ్రహణతత్పరాః॥౪౮
పాతివ్రత్యప్రభావేన సుశీలాయాఃప్రధావితాః । సందహ్యమానా
స్తేజోభిర్యమంప్రాపుస్స్వమీపగాః ॥ ౪౯ ॥ గంతుంనశక్తాస్తద్గేహంధా
వితాస్స్వగృహంతికాత్ । సుశీలాతేజసాదగ్ధావిద్రుతాస్సదిశోదశ॥౫౦
ఏతద్వాక్యంయమశ్శ్రుత్వాచిత్రగుప్తమథాబ్రవీత్ । క్షీణాయుర్బ్ర
హ్మశర్మాద్యపాపైర్దుర్భోజనాదిభిః ॥ ౫౧ ॥ కింకరావినివృత్తాశ్చత
ద్భార్యాతేజసాహతాః । చిత్రగుప్తజవాద్గత్వాబ్రహ్మశర్మాణమానయ॥
ఇత్యుక్తశ్చిత్రగుప్తోఽపిబ్రహ్మశర్మగృహంగతః।భీతోఽంతికేఽవతస్థేస్య
సుశీలాయాఅసన్నిధౌ ॥ ౫౩ ॥ సుశర్మా— ॥ స్వాద్విదంవ్యంజనంభ
క్ష్యోదియతాంమేనిశాభుజే । ఇతిద్విజవచశ్శ్రుత్వా చిత్రగుప్తో జహాస
సః ॥ ౫౪ ॥ సుశీలాతద్ధ్వనింశ్రుత్వానాపశ్యత్కించిదంతికే । కిమిదం
కఇహాయాతః కేవలంశ్రూయతేధ్వనిః ॥ ౫౫ ॥ ఇతివిస్మయమాపన్నా
చింతయంత్యేవమాజగౌ । పూజితశ్చేన్మయాదేవః పాతివ్రత్యంమమా
స్తిచేత్ ॥ ౫౬ ॥ యద్యహంశుద్ధభావాస్మ్యం స్ఫురతాంశబ్దకారణం।
యచ్చకించిజ్జగత్యస్మిన్దృశ్యతేశ్రూయతేపివా ॥ ౫౭ ॥ అంతర్బహిశ్చ
తత్సర్వంవ్యాప్యనారాయణస్థితః । ఇత్యేషాచేత్ప్రతిసత్యా స్ఫుర
తాంశబ్దకారణమ్ ॥ ౫౮ ॥ భర్తైవదైవతంనార్యా ఇతిసత్యంవచస్స
తామ్ । యద్యాతిథ్యంసదాకుర్యాంస్ఫురతాంశబ్దకారణమ్ ॥ ౫౯ ॥
కావేర్యాంతుతులామాసే స్నానంసమ్యగనుష్ఠితం । పూజితాశ్చ మ

మాసం తత్స్మరణాంగ్బురాణాం ॥ ౬౦ ॥ నారాయణపరం బ్రహ్మ త
త్త్వం నారాయణః పరః । నారాయణపరో జ్యోతి రాత్మా నారాయణః ప
రః । ఇత్యేషా చేచ్ఛ్రుతిః స్మృత్యా స్ఫురితాం శబ్దరాశిణమ్ ॥ ౬౧ ॥ ఇత్థం
సుశీలా శ్వశ్రుతాత్తత్కం వచస్సచిత్రగుప్తా పిని శుష్యవిస్మితః । సత్యాత్ప్రబు
ద్ధైరివ పాకయుత్రీస్తా హ్యాదృశ్యతా స్యాః పురతశ్చ విస్మితః ॥ ౬౨ ॥ తం
దీప్తిమంతం మధురాకృతిం శుభం విలోక్య దివ్యాభరణైరలంకృతమ్ । సై
శ్వాసరో వా హరి వశ్య ఏవ వా హరో హరిర్వా ఇమాం ఖ్యత్యచింతయత్ ॥
చింతయంత్యా స్సశిష్టిత్యా పాతివ్రత్య ప్రభావతః । చిత్రగుప్త ఇతి జ్ఞాత్వా ప్ర
భర్త్రానయన కారణాత్ ॥ ౬౪ ॥ ఆగతోఽయమితి జ్ఞాత్వా ప్రణనామ ప
తిప్రియా । ప్రణమంతీం చ తాం కాంతాం సుశీలాం కాంచనప్రభామ్ ॥ ౬౫ ॥
దృష్ట్వా ఖ చిత్రగుప్తా సా వాశీర్వచనముక్తవాన్ । తద్వాక్యం మంగళం
శ్రుత్వా సౌమంగల్యం సమాగతం ॥ ౬౬ ॥ ఇతి హృష్టా త్వర్ఘ్యపా
ద్యైః పూజ్యంతం సమపూజయత్ । అవోచచ్చ వచో దేవ తవ సత్యం వ
చస్సదా ॥ ౬౭ ॥ సౌమంగల్యం త్వయా దత్తం పరిపాలయ మే ఘనా ।
ఇత్యుక్తా ప్రీతితః కించిచ్చిత్రగుప్తో బ్రవీచ్చ తామ్ ॥ ౬౮ ॥ త్వద్భర్త్రా
సయనాయాహమాగతో భవనం తవ । నమంతీం భవతీం దృష్ట్వా హ్యాశిషా
పంవదోఽబ్రువం ॥ ౬౯ ॥ అభివాదయతో జ్యేష్ఠో నాశీర్వాదం బ్రవీతి
యః । తస్యాయుః క్షీయతే సద్య ఆశిషా యోజయేచ్చ తం ॥ ౭౦ ॥ హో భ
ద్రోనుపనీతం తు ప్రణతం శ్రోత్రియో గురుః । ఆయుష్మాన్భవ మేధావీ
త్యాశిషం సముదాహరేత్ ॥ ౭౧ ॥ వర్ణినం వా గృహస్థం వా ప్రణమ
న్తం త్రివార్షికమ్ । ఆయుష్మాన్భవ సౌమ్యేతి నామ శర్మ ప్లుతం వదేత్
కన్యకాం ప్రణతాం దృష్ట్వా ప్రసమ్యగ్భర్తృమతీ భవ । ఊఢాం నమంతీం ప్ర
వదేత్ భవ దీర్ఘసుమంగలా ॥ ౭౩ ॥ ప్రణతాం విధవాం బ్రూయాత్స
మ్యగ్జ్ఞానవతీ భవ । ఇత్యేవమాశిషో భేదా ఏతానుక్త్వా సుఖీ భవేత్ ॥ ౭౪ ॥
తస్మాన్నమంతీం త్వాం దృష్ట్వా హ్యహమాశిషమబ్రువం । సౌమంగల్యం

ముదమాప్స్యసి దీర్ఘాయుస్త్వే పతిర్భవితా ॥ ౨౫ ॥ త్వద్గోపాయాకిదిష్యామి
సత్యమేవవచో మమ । తులామాసే త్వయాస్నాతం కావేర్యాం మేకవత్స
రం ॥ ౨౬ ॥ దీర్ఘాయురాప్తవానేష తత్ఫలం నిశమానుషః । దత్వాయి
త్వాయమమాయాహం ప్రత్యానేష్యవతింవత్తే ॥ ౨౭ ॥ సుశీలా— ॥ ని
ష్కారణం కిమస్త్యత్ర ఉల్లసంకీర్తితమచ్యుతామ । విప్రేంద్రప్రణీవాదైనా
మిత్యప్రష్టసుశీలయా ॥ ౨౮ ॥ విప్రేంద్రః— ॥ పాపాన్నష్టాయుషం
భర్తారంత్వత్పతిం నేతుమాగతః । మరిష్యతి తదా తే భర్తా క్షణాదేవ న సంశ
యః ॥ ౨౯ ॥ ప్రతస్కరణమజ్ఞాత్వా నతేమాసఇహస్నుజః । రాత్రావేవ
యతామిష్టం సక్తత్వాదితివాహనమ్ ॥ ౩౦ ॥ ఇమౌపుత్రౌ మయాపో
ష్యౌ ఇవం కార్యం శుభం గృహం । భార్యా యం పక్షిణీయా మె కర్మకృత్వా
పినిందితం ॥ ౩౧ ॥ మయ్యస్థితే గృహే తూష్ణీమమేషాం కాగతిర్భవేత్ ।
సంసారపాశబంధేన భ్రామితస్సర్వతో దిశః ॥ ౩౨ ॥ సంచారక్షమతా
తేయస్సదాచారవివర్జితః । ఇంద్రియేషు విధన స్తేషు వ్యాధిగ్రస్తః ప్ర
రోదితి ॥ ౩౩ ॥ రుదంతం పుత్రపుత్రీభార్యారక్షేతివాదినమ్ । జడః
క్రోశతితూష్ణీం లమితి నిందంతి బాంధవాః ॥ ౩౪ ॥ తతః క్రోశతి మూఢా
త్మా నకృతం పారలౌకికం । అణుమాత్రం చ సుకృతం కుత్ర గంతవ్యమిత్య
హో ॥ ౩౫ ॥ అశనం నాస్తి గచ్ఛతి లోభాద్భిక్షుర్నిరాకృతః । ఇతః ప
రం చ కిం చిత్వా కర్తవ్యః పుణ్యసంచయః ॥ ౩౬ ॥ ఇత్యశక్తం తత్కారణో
బంధుత్యక్తం సుదుఃఖితం । యమో గృహ్ణాతి రంధ్రేచ్ఛుర్మార్జారో మూ
షికం యథా ॥ ౩౭ ॥ త్యక్త్వాతు మమతాం ధీరైః కర్తవ్యో ధర్మసం
గ్రహః । కావేరీస్నానదానేన త్వయా దత్తే సభామిని ॥ ౩౮ ॥ మద
నుగ్రహతో భద్రే చిరాయుష్య పితా పతిః । కష్టం గతయా మమాత్ర త్వం
ప్రత్యానేష్యతవప్రియం ॥ ౩౯ ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే షష్ఠోధ్యాయః

అగస్త్యః ॥ [illegible] ॥ ౧ ॥

[illegible] ॥ ౨ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౪ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౫ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౭ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౯ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౦ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౧౩ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

స్యతాద్విజమ్। ఏతస్మిన్సమయేకౌచిత్కుమారౌబ్రహ్మచారిణౌ॥౧౬
త్రిగత్యచసంవాదంశ్రుత్వాఽబ్రూతాంవచశ్శుభమ్। పూర్వోపకర్త్రు
రస్మాకంసర్వథాప్యుపకారకమ్॥ ౧౭ ॥అనేనయువయోర్దేయం కిం
చాస్యోపస్తుపుచ్యతామ్॥—॥ చర్మకారౌ॥ పాదరక్షాంగృహీత్వైష
ద్విప్యానౌపస్త్రిదత్రవాన్ ॥౧౮॥ తన్మూల్యంమాస్తిదానీంనౌయువా
భ్యాంచమదీయతామ్। ఇతిచర్మకృతౌవాక్యంశ్రుత్వాఽబ్రూతా
స్తనర్ణినౌ ॥౧౯॥ నదీయేతే పాదరక్షేయువయోస్త్వక్ప్రదీయతే।
విప్రోగచ్ఛతుథమార్గాత్త్వా విముక్తఋణబంధనాత్ ॥౨౦॥ దీయతాం
చిహితేత్యుక్త్వా నిక్షిప్య శ్రోత్రస్పృయోస్తుతౌ।తావత్ప్రదదతుశ్చర్మ
పర్ణినౌచర్మకారయోః ॥ ౨౧ ॥ తచ్చర్మతావగృహీతాం కృత్వా
తూలికయాసమమ్। త్వచంప్రీయాయవిప్రోతా విప్రగచ్ఛేతిజగ్మ
తుః ॥ ౨౨ ॥ తౌదృష్ట్వావిస్మితౌవిప్రోబభాషేపర్ణినౌవచః। కౌ
యువాంబ్రాహ్మణశ్రేష్ఠౌ కుత్రత్యౌకథమాగతౌ ॥ ౨౩ ॥ అవ్యా
జేనహివాత్సల్యాన్మయిస్నేహోనిపాతితః। దయాళ్వోర్యువయోఃకో
వా హ్యుపకారఃకృతఃపురా ॥ ౨౪ ॥ కదాసీత్సంగతిఃకస్మాద్భవతో
ర్మైతదుచ్యతామ్। సాధూనాంసమచిత్తానాం సర్వత్రకరుణాత్మనామ్
౨౫ ॥ పాపాఘూదర్శనాద్వ్యాంతిం యథాహిగతుడేక్షణాత్॥—॥
పర్ణినౌ॥ త్వయాసంవర్ధితౌపూర్వ మావామశ్వత్థభూరుహౌ ॥౨౬
ప్రత్యహంజలసేకేన రక్షితౌసేవితౌద్విజ। ప్రార్థయన్పాపనాశ
ఇచ్ఛ జలసేచనతత్పరః ॥ ౨౭ ॥ సప్తప్రదక్షిణాన్నిత్య మకరోస్సారి
వాసరే। తదిదానీమనుస్మృత్య భవద్రక్షణకారణాత్ ॥ ౨౮ ॥ వ్య
తరావస్వయంఛిత్వాత్వచంవిప్రోత్తమర్ణయోః। పత్రాణ్యపహృత్య
గ్నిహీనౌ దర్శయంతౌత్వదర్చనమ్ ॥ ౨౯ ॥ పునరాగమ్యనౌభూ
మౌ వృక్షరూపేత్వంనదీతటే। ఇత్యుక్త్వాంతర్దధాతేతౌ చిత్రగుప్తౌ
బ్రహ్మేష్టిజమ్ ॥ ౩౦ ॥ దృష్టఃపుణ్యప్రభావోయం మాహాత్మ్యం బ్రా

ధిమ్నృషయోః । త్వయాకృతానిపాపాని నష్టాన్యస్యప్రసేవనాత్ ॥౩౦॥
కావేరీస్నానపుణ్యేన [illegible] । [illegible]
గత్వా [illegible]
త్వాయుష్యవిద్ధిమే ॥ ౩౨ ॥ [illegible]
[illegible]ధాయ ।నారదః— [illegible]
౩౩ । [illegible] । [illegible]
వందిష్యం [illegible] ॥ ౩౪ ॥ [illegible]—॥ యమా
తోయమంసత్వం [illegible] । [illegible]
మావృష్టమాత్రేణభూసుర ॥ ౩౫ ॥ [illegible]
స్యత్రతేవయః । తథాశీర్వాదమాత్రేణ దీర్ఘాయుష్యంభవిష్యతి ॥
౩౬॥—॥నారదః॥ చిత్రగుప్తోవదన్నేవం తంనినాయయమాలయమ్ ।
అవాదీచ్చ స్తవంవిప్రోనీతస్సంయమినీపురీమ్ ॥ ౩౭ ॥ [illegible]
రాజం దూరాదేవదదర్శసః । ప్రస్యన్నవసనరత్నాంగం స్ఫురత్సిం
హాసనేస్థితమ్ ॥ ౩౮ ॥ భాసమానంకిరీటేన భానుభాసామహాప్రభమ్ ।
లసంతంకటిసూత్రేణకేయూరకటకాన్వితమ్ ॥ ౩౯ ॥ మణిమాణిక్య
రత్నాఢ్యం ముక్తాహారమనోహరమ్ । తప్తహాటకవర్ణాభ్యాం కుం
డలాభ్యాంలసచ్ఛ్రితిమ్ ॥ ౪౦ ॥ దుకూలవసనందేవం దివ్యరూపంద
యానిధిమ్ । యజ్ఞసూత్రోత్తరీయాభ్యాంలసద్వక్షస్థలోజ్జ్వలమ్ ॥౪౧॥
మృత్యుకాలాన్తకాద్యైశ్చ శౌన్యాకారైస్సమావృతమ్ । ధర్మాధర్మ
వినిశ్చేతృమునిభిఃపరివారితమ్ ॥ ౪౨ ॥ స్ఫురత్కాంచనహస్తాభ్యాం
దివ్యస్త్రీభ్యాం సమన్వితమ్ । కిఞ్చిచ్చలదురోహారంచామరాభ్యాం
సువీజితమ్ ॥ ౪౩ ॥ [illegible]
మావృతమ్ । మహారాజంయమంద్రష్ట్వాకిఞ్చిద్భీతో [illegible] ॥౪౪॥
పతిత్వాదండవద్భూమౌ [illegible] ॥—॥ [illegible]
ధర్మరాజ [illegible] ॥ ౪౫ ॥ ధర్మిష్ఠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సన్నికాశమయా

[illegible] నాథ్యలీలాయతే । [illegible]

[illegible] రాఘవకరాద్యష్ట్వా [illegible]

[illegible] ప్రత్యక్షద్ధా

[illegible] యానవేనమః ॥

[illegible] । మమవేశనమ

[illegible]

[illegible] యిందావీర్యమా [illegible]

[illegible] । కమలాకా

[illegible] ॥ ౫౨ ॥ కమలాభ్యాసగ్రావ్యాయకమ

లాభాసకల్పదే । [illegible] ॥ ౫౩ ॥

పాదినాంభోరూహాయ [illegible] । [illegible]

[illegible] నమః ॥ ౫౪ ॥ పాపిష్ఠనిరోధ్మమహారోగ్యదీర్ఘరో

గైకనవేనమః । [illegible] చండకాలదండాయదండినే ॥ ౫౫ ॥

[illegible] । కోదండకాల

[illegible] ॥ ౫౬ ॥ ధారిణేమారిజ్వాలోకాగ్రాస్త

[illegible] । [illegible] సర్వలోకానాం [illegible] కాధికారిణే

॥ ౫౭ ॥ దివ్యజ్ఞానప్రదానాయసమస్తాంగాయతేనమః । దివ్యరూపధమ

స్తుభ్యంసమస్తాశ్రితపోషిణే ॥ ౫౮ ॥ చతుర్వర్గప్రదాయసాధూనాంచతు

ర్దాస్యాయతేనమః । సమస్తలోకసంత్రాణాయసమస్తస్తోత్రరూపిణే ॥

౫౯ ॥ కాలాంబుదమహానీలమహామహిషవాహన । కల్పానలమహాకీ

ల జ్వాలలోచనతేనమః ॥ ౬౦ ॥ భయేష్వార్తాయసాపానా మభయా

యసుధర్మిణాం । దర్శనత్పుణ్యసంపూర్ణచంద్రాస్యాయసమో

నమః ॥ ౬౧ ॥ పరిపాయామ్భదని ఘోరాపక్షిపాయిత్రోధర్మిణే । గో

[illegible] ... త్వాయము ...
... [illegible] ... యాంబు
... [illegible] ... మూర్తయే
[illegible] ... యాత్రికే ...
[illegible]
[illegible] ... మిత్రాయ తేజోస్వ ...
[illegible] ... గోస్త్రనమో
[illegible] ... యినే । శివివి
[illegible] ... యైతేఘోరా ...
[illegible] ... సుపవిత్రైసితాంభ
[illegible] ... యశాస్త్రార్థవేదుషే ।
[illegible] ... ॥ యమాయ
[illegible] ... త్రైపస్వీయతాలాయ స
[illegible] ... ౧౯ ... యంబరాయముద్ధాన్యమ నీరా
యుపరదేహస్థితే । వృక్షగోచరాయ ... యపి సంస్థాయినే నమః ॥ ౨౦ ॥
ఘోరాయాఘోరరూపాయ ... తే నమః ॥—॥ నారదః ॥ బ్ర
హ్మశక్రాదిభిర్దిష్ట స్తోత్రైః ... క్షితః ॥ ౨౧ ॥ నమద్దేవం ముదాహాసే
నథమద్రాజం సనాతనః । ఇతి స్తుత్వా యమా యాథ ప్రణనామ పునః
పునః ॥ ౨౨ ॥ ఇతి విప్రస్తుతశ్శాన్తా పంచ ... స-వనః । ప్ర
జహార్ష స్వర్ణం విప్రైః ప్రజానాం పరిపాలకః ॥ ౨౩ ॥ దుందుభిస్వనస
ఘోషస్వనేనాఘోషయన్ క్షితిమ్ । అయమష్టావసానవ్యోతిష్యాశ్రీ
ర్వాదముదాహరత్ ॥ ౨౪ ॥ నిష్కృతంచిత్రగుప్తం ధర్మరాజో మ
హావతే । బభాషేబ్రహ్మశక్రాణాం ... ॥ ౨౫ ॥ ఈ
దృశస్య యమానస్య స్తుతిక్రతో దయానిధిః । ప్రాత్రైణా నైనసంతుష్టో
దీర్ఘమాయుర్దదామితే ॥ ౨౬ ॥ శివప్రియ ... ప్రసన్నభావసంపా ... బుద్ధిం

దమాకృథాః । ఇదంపాపహరంస్తోత్రంపుణ్యంమృత్యుహరంశుభమ్॥౭౭
గుహ్యాద్గుహ్యతమంస్తోత్రమిదమాయుష్కరంపరమ్ । అనేనస్తోత్రవర్యే
ణయోమాంస్తౌతిదినేదినే ॥ ౭౮ ॥ సర్వరోగవినిర్ముక్తోదీర్ఘమాయు
ష్యమశ్నుతే । కించవక్ష్యేరహస్యంతేపృథగ్భావోన్యార్థతేస్తుతేః॥౭౯
జన్మర్క్షేమఘనక్షత్రేయో౽నేనస్తౌతిమాంశివః । సస్యాన్నిరోగదీర్ఘా
యుస్తతులేనాపమృత్యవః ॥ ౮౦ ॥ ఇదంస్తోత్రంపఠేచ్ఛుద్ధశ్శ్రోవ
ణోద్వాద్విజో౽ద్విజః । ప్రాప్నుయాత్సకలాంయాంపిరింపుసర్వోభగసంప
దః ॥ ౮౧ ॥ బ్రహ్మశర్మా— ॥ కేనపుణ్యప్రభావేనదీర్ఘాయుష్యం మ
మాగతమ్ । కేనపాపఫలేనాద్యనష్టాన్యాయూంషిమేప్రభో ॥ ౮౨ ॥
త్వయాత్వవిదితంనాస్తిసర్వంవిస్తరతోనఘ— ॥యమః ॥ పూర్వజన్మని
రోగార్తంవిప్రంరిక్తంవిదేశగమ్ ॥ ౮౩ ॥ స్వగృహేప్రశ్రయందత్వా
త్వమగక్షస్సదౌషధైః । తేనపుణ్యమహిమ్నాద్యదీర్ఘాయుష్యంతవా
గతమ్ ॥ ౮౪ ॥ పరాన్నాదనదోషేణనిరగ్నిత్వాద్ధతాత్మనః । అభక్ష్య
భక్షణాచ్చైవత్వమల్పాయుర్ద్విజో౽భవః॥ ౮౫ ॥ తస్మాదాచారవాన్
భూయానాస్తిధర్మవతాంభయమ్ । నళఃపూర్వంమహారాజోమామే
తత్స్తవతస్స్మరన్ ॥ ౮౬ ॥ త్రైలోక్యవిజయంప్రాపదీర్ఘాయుర
భవచ్చసః । పాపాఃపాపగతింయాంతిసంతస్సద్గతిమాప్నుయుః ॥౮౭॥
అష్టవర్షాభవేత్కన్యానవవర్షాతురోహిణీ । దశవర్షాభవేద్గౌరీ
హ్యతఊర్ధ్వంరజస్వలా ॥ ౮౮ ॥ గౌరీందదన్నాకపృష్ఠేవైకుంఠేరో
హిణీప్రదః । కన్యాందదద్బ్రహ్మలోకేరౌరవేతురజస్వలామ్ ॥౮౯॥
యేగుగ్గులుప్రదావిప్రాయేదీపార్థంహరేర్ఘృతమ్ । యేతండులప్రదా
విష్ణోర్నైవేద్యార్థంద్విజన్మనే ॥ ౯౦ ॥ యేవైశ్వదేవికేవిప్రేతేన
రాస్స్వర్గమాప్నుయుః । తులాయాంకార్తికేమాఘేవైశాఖస్నానత
త్పరాః ॥ ౯౧ ॥ యేచాస్తికాఃపురాణేషుతేనరాస్స్వర్గగామినః
యేశాస్త్రజ్ఞానసత్కారంపౌరాణికమపిద్విజమ్ ॥ ౯౨ ॥ సత్కుర్వంతి

ధనైర్వస్త్రైశ్చ తైర్వరాస్సద్యోగామినః । భూపదీపాదిపాత్రాణాం యో
గ్యస్యదానముత్తమమ్ ॥ ౯౩ ॥ వస్త్రదానంచ విప్రేష్వత్రైవరాస్స్వ
ర్గభాజనః । శృణువిప్ర ప్రవక్ష్యామి పాపిష్ఠానాంగతింపరామ్ ॥ ౯౪ ॥
హసన్తిక్రియతేకపటంయదిచ్ఛన్తిసుఖాయతే । ప్రాతస్స్నానవిహీనా
యేహ్యవిశ్వాస్యన్నభోజినః ॥ ౯౫ ॥ నాస్తికాశ్చపురాణానాం యే
పరాన్నేవిహారిణః । యేఘంటానాదరశ్శ్రీస్నానమదీపావివర్జితాః ॥
౯౬ ॥ విష్ణుపూజాంప్రకుర్వంతి తేయాంతినరకాన్బహూన్ । ఏరండా
ర్కపలాశేషుస్పృష్టంతితులసీదళమ్ ॥ ౯౭ ॥ అస్నాత్వాభుంజతేయేచ
తేయాంతినరకాన్బహూన్ । నిషిద్ధాహేమవిప్రేంద్రకామబాణప్ర
పీడితాః ॥ ౯౮ ॥ స్త్రీసంగంకుర్వతేయేచ తేయాంతినరకాన్బహూన్ ।
అదత్త్వాగ్నికాన్నంయేభుంజతేస్త్రీప్రజైస్సహ ॥ ౯౯ ॥ భుంజ
తేహ్యేకపాత్రేయే తేయాంతినరకాన్బహూన్ । ఏతాదృశానిపాపాని
విప్రసంతిబహూనిచ ॥ ౧౦౦ ॥ శాస్త్రంవిచార్యకర్తవ్యమన్యథానర
కంవ్రజేత్ । విప్రగచ్ఛగృహంశీఘ్రంయుగతాస్తవబాంధవాః ॥౧౦౧॥
ఇత్యుక్త్వాచోదితోవిప్రోయమంనత్వావినీతవత్ । శీఘ్రంయాత్రైర్గృ
హంనీతస్సుప్తవత్ప్రత్యబుద్ధ్యత ॥ ౧౦౨ ॥ సుశీలాపిపతింద్రష్ట్వామృ
తంపునరిహాగతమ్ । ససర్జేప్రమదాగాఢం ప్రమోదాశ్రుపరిప్లు
తా ॥ ౧౦౩ ॥ ప్రణమ్యతంనిరీక్షంతీ ముహుస్స్నేహసమన్వితా । య
మలోకస్యవృత్తాంతమపృచ్ఛత్సకుతూహలా ॥ ౧౦౪ ॥ బ్రాహ్మణోపి
తయాపృష్టోబ్రహ్మశర్మాసుశీలయా । వైవస్వతపురీవృత్తం నిజవృత్తం
చసోబ్రవీత్ ॥ ౧౦౫ ॥ తచ్ఛ్రుత్వాయమవృత్తాంతమిత్థం పత్యాప్ర
భాషితమ్ । ఋణానుబంధమాశ్చర్యం విస్మితా ప్రశశంససా ॥ ౧౦౬ ॥
తదారభ్యస్వయంసాధ్వీభవ్యాభర్తృగృహేగతా । అశ్వత్థసేవనకరో
త్కావేర్యాంస్నానతత్పరా ॥ ౧౦౭ ॥ తులామాసమహాపర్వాంసుశీ
లాశుద్ధమానసా । పూర్వకర్మానుసారేణకాలధర్మముపాగతా ॥౧౦౮॥

సాక్షాత్పాపఘ్నీ తస్యాస్సోపానసంపద్గతా ఇమాం స్తుత్వా తదా దే
వస్స్వర్గలోకం జగామ హ ॥ ౬౫ ॥ ఇమం [illegible] మాహాత్మ్యం పా
వనం పరమాప్నుతేమ । యః పఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి నవమేష్వరదాం శితః"
ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ప్రశుకశిలోపాఖ్యా
నంనామ నవమోఽధ్యాయః ।

నారదః ॥ —॥ ప్రస్థానే ప్రాక్తనే [illegible] ప్రియయా (సా) స్త్రీయా బ్రహ్మ
[illegible]పదమ్ । కంచిత్కాలం గమయామాస [illegible] గృహమధ్యే జలే ॥ ౧ ॥
[illegible] రాత్రి గత్వా తత్రైవ గృహీత్వా చ ఘనం సంయమీ యమీ । మనుష్యపాపా పరి
త్రాణం కామ్యఫలం దాతుం ప్రవర్తితః ॥ ౨ ॥ స సర్వతత్త్వ(త్రా)పి రాజ
యజ్ఞ ప్ర(మ)ణితేభ్యః । ప్రవరేభ్యో [illegible] ప్రచురవిపులతః ॥
నామమాహాత్మ్యం తతః ప్రసృతః పురా [illegible] దవరాః । [illegible] పరిహారస్తో
త్రైలజ్జిత్వా త్వచరన్మహామ్ ॥ ౪ ॥ క్వచిత్తు ద్యుపేతం ఘనం క్వచిదుష్ణ
ష్ణభోజనః । క్వచిత్త్రి(స)రాత్రి శేషం వాయుమాచారవర్తనః ॥ ౫ ॥
స్నానహోమస్వాధ్యాయైః హోమాది ప్రలయస్థితః । పూర్వకర్మణామ
హాపాపబద్ధో వైవేనచోదితః ॥ ౬ ॥ [illegible] వంత్యం [illegible]
త్యాహారం సుఖం । వినష్టో [illegible] ॥ ౭ ॥
పవంపరిభ్రమన్ భూమౌ [illegible] । [illegible]
చిద్గేహమాప్తవాన్ గృహాదేశినః ॥ ౮ ॥ సగృహస్థో వైశ్వదేవాం కృ
త్వాతిథింవిలోకయన్ । [illegible] (పా)త్రం భోజనాయామస
వెత్తని ॥ ౯ ॥ సభుక్త్వా [illegible] ।
త్రైవమవ్యసిద్ధ [illegible] ॥ ౧౦ ॥ సగృహస్థో
పితంపితవ్య [illegible] శాస్త్రైర్మునిస్తుతమ్ । [illegible]
మాత్యదమ్ప్రదర్భాసతః ॥ ౧౧ ॥ ఇతి [illegible] గృహస్థస్సూనకర్మ
ణి । [illegible] త్వా దేవతార్చ్యామథాకరోత్ ॥ ౧౨ ॥ అ
జిన [illegible] నాథ బహూన్ । భుక్త్వా [illegible]

[illegible] ॥ ౧౩ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౧౪ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౧౫ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౧౬ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౧౭ ॥
నిత్యం రామసహస్రనామపఠనాత్ [illegible]
[illegible] కృతాచారవత్ । అత్రైవ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౧౮ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౧౯ ॥
ఏతస్మిన్ సమయే [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౦ ॥ మహాంధకారసందిగ్ధం పంథా
నం ప్రాప్య నిర్జనమ్ । సమాగతస్తు [illegible]
మత్ ॥ ౨౧ ॥ తత్ర ఘోరో మహాఘోరో [illegible] । సితాం
[illegible] ॥ ౨౨ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౩ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౪ ॥ [illegible] ।
[illegible] ॥ ౨౫ ॥ ఉత్త
రాం దిశమాజగ్ముస్సర్వే ప్రాణపరీప్సయా । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౬ ॥ [illegible]

దితః । సర్వాన్విహాయతం క్షిప్రం ప్రాద్రవత్పద్మగర్భకం॥ ౨౭ ॥ ఆ
యాంతం సూకరం దృష్ట్వా పునర్విప్రోఽత్యధావత । కవేరకన్యాతీరాంతం వి
ప్రోగాత్తదనుద్రుతః ॥ ౨౮ ॥ సూకరోఽపి మహావేగాత్సంహర్తుం విప్ర
ముద్యతః । పశ్చాద్దేవాన్వధావంత్సహ్యజాతీరమాప్తవాన్ ॥ ౩౦ ॥
మరుద్వృధాయాస్తత్రైకా జన్మవారిణివారిణి । కచభారం ధునోతి స్మ
చాపి స్నాత్వాఽరుణోదయే ॥ ౩౧ ॥ తద్వారికణసంస్పృష్టస్తద్రో
మా యదృచ్ఛయా । తత్క్షణాద్దేవశుద్ధాత్మా ధ్వస్తపాపనిబంధనః ॥ ౩౨ ॥
అశ్వత్థసేవనాత్పూర్వశివపూజాప్రభావతః । హిత్వా తు సౌకరీం యో
నిం దేవపద్ధిసిసంస్థితః ॥ ౩౩ ॥ స్రగ్గంధవస్త్రాభరణో దివ్యస్త్రీకుచమర్ది
తః । పశ్యతాం సర్వభూతానాం విమానస్థో విలోకితః ॥ ౩౪ ॥ స్నానా
ర్థమాగతాస్తత్ర సహ్యజాతటవాసినః । దివ్యం దుర్యోనితో ముక్తం వ్యో
మ్ని వీక్ష్య చ విస్మితాః ॥ ౩౫ ॥ నారదః — ॥ ముక్తసూకరజన్మానం పు
ఋషంతం విమానగం । పద్మగర్భో భయాన్ముక్తో వీక్ష్య వాచమువాచ హ ॥
కో భవాన్ దేవసంకాశస్తేజస్వీ దివ్యదేహవాన్ । కేన పాపేన సంప్రా
ప్తం సూకరత్వం జుగుప్సితం ॥ ౩౬ ॥ ఇదానీం చాపి యస్మాత్త్వం విము
క్తస్సూకరాకృతిః । కేన పుణ్యప్రభావేన ముక్తస్సూకరజన్మతః ॥ ౩౭ ॥
ఇత్యుక్తో విప్రవర్యేణ స దివ్యపురుషోఽవదత్ । కావేరజాప్రభావం చ దృ
ష్ట్వా విస్మితమానసః ॥ ౩౮ ॥ మునే సర్వం ప్రవక్ష్యామి యద్దారాత్మ్యం
పురాఽభవత్ । బహుధాన్య ఇతి గ్రామే బ్రహ్మశర్మేత్యహం ద్విజః ॥ ౪౦ ॥
నిత్యకర్మపరిభ్రష్టో దుర్భోజనగతోఽభవం । తత్పాపేన బహూన్ భు
క్త్వా నరకాన్ బహువార్షికాన్ ॥ ౪౧ ॥ యవనః పంచజన్మాని తథో
ష్ట్రోఽప్యభవం మునే । అద్య మే సౌకరీం యోనిం ప్రాప్తస్యాసీచ్ఛతం
సమాః ॥ ౪౨ ॥ శివపూజాప్రభావేన తవ సందర్శనం హ్యభూత్ । పు
రా మరుద్వృధాస్నానాదస్మిన్కాల ఇహాగతః ॥ ౪౩ ॥ ఏతద్దాస్యాస్తు
స్నాతాయా ఆర్ద్రకేశస్రవజ్జలైః । స్పృష్టోఽహం సహ్యజాతీరే వాయు

వేగాద్యద్వృద్ధ్యయా ॥ ౪౪ ॥ భవత్సంహరణవ్యాజాత్ప్రోత్సాహం సహ్య
జాతటం । కృతాఘోఽస్య భయాద్వాస్యా తులాయాం స్నానశీలయా ॥
భవతా నష్టపాపోఽహం యస్మై రూక్షరతాం గతా । భవద్దృష్టిసమాత్రేణ పాప
భోగో వినాశితః ॥ ౪౬ ॥ అనుజానీహి మాం విప్ర దయాశీల నమోఽస్తు తే
ఇతి స్తుత్వా స విప్రేంద్రం పరిక్రమ్య ప్రణమ్య చ ॥ ౪౭ ॥ ప్రశస్య దా
సీం బహుధా స్వర్గలోకమవాప్తవాన్ । విమానస్థో గతో తిష్ఠన్ ద్యోతి
తాస్తు దిశో దశ ॥ ౪౮ ॥ తత్రత్యా గణికా విప్రః కావేరీం ప్రశశంసిరే
తులామాసస్య మాహాత్మ్యం కావేర్యాః స్నానజం ఫలమ్ ॥ ౪౯ ॥ దృష్ట్వా
ధర్మిష్ఠాణాస్సర్వే సస్నుస్సహ్యోద్భవా జలే । స్నాత్వా ధవ స్థగస్థస్తు
ప్రాప్తస్సహ్యోద్భవా జలే ॥ ౫౦ ॥ మంత్రవద్విధిపూర్వం తు సంతర్ప్య
పితృదేవతాః । జజాప పరమం జప్యం గాయత్రీం వేదమాతరమ్ ॥ ౫౧ ॥
తం జపంతం మహాభాగం పరివార్య ద్విజాతయః । తులాకావేరిమాహాత్మ్య
శ్రవణేచ్ఛ ఉపాచిరే ॥ ౫౨ ॥ బ్రాహ్మణాః—॥ భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ సర్వ
శాస్త్రవిశారద । ఇహాస్మాసు కృపాదృష్టిం కురుష్వ కరుణానిధే ॥ ౫౩ ॥
మరుద్వృధా యా మాహాత్మ్యం పతస్నాని హోద్ధర । భవాదృశానాం సా
ధూనాం యో గో మోక్షాయ కల్పతే ॥ ౫౪ ॥ తస్మాత్ స్నానవిధిం బ్రూ
హి యథా పాపక్షయో భవేత్ । కిం దేయం కో విధిః కావా దేవతా నియమః
కథమ్ ॥ ౫౫ ॥ కేవలం గణికా కేశజలసిక్తస్సూకరః । ముక్త్వా మర్త్యో
నితస్స్వర్గం విమానారూఢతః ప్రవాన్ ॥ ౫౬ ॥ తస్మాద్విస్తార్య కావే
ర్యా మాహాత్మ్యం వక్తుమర్హసి । ఇతి తైః ప్రార్థితో విప్రైః పద్మగ
ర్భో మునీశ్వరః ॥ ౫౭ ॥ శృణ్వతాం సర్వపాపఘ్నం విచిత్రం సుమనో
హరామ్ । తులామహాత్మ్యతాం తావత్ప్రోక్తవాన్ జనసన్నిధౌ ॥ ౫౮ ॥
తచ్ఛ్రుత్వా నృపతే సర్వే తులాస్నానపరాస్సదా । భక్త్యా ప్రణమ్య
తం విప్రం ప్రశశంసుః కవేరజాం ॥ ౫౯ ॥ అగస్త్యః ॥ — ॥ స
త్కథాశ్రవణం న్యాశాం వై దేవానధికారిణామ్ । సర్వాశ్రమస్థితా

నాంపత్రీర్ణాం తైసువిశేషతః ॥ ౧౦ ॥ సర్వేషాం ప్రాణినాంచైవ దే
హాయ జ్ఞానసిద్ధిదః । శ్రుత్వాపి సత్కథా నిత్యం సర్వపాపప్రణా
శనీ ॥ ౧౧ ॥ నియతాత్మా ముహూర్తం తు తదర్ధం వాప్యహర్నిశ ।
శృణుయాచ్ఛ్రద్ధయా భక్త్యా గంగాతీర్థాప్తిరస్య వై ॥ ౧౨ ॥ సత్కథాశ్రీ
వణం నామకీర్తనం తు పాపేష్వపి । ప్రియమేవ మనుష్యాణాం సంసా
రవ్యాధిభేషజమ్ ॥ ౧౩ ॥ బాలో వా వృద్ధో వా దరిద్రశ్శ్రీయో
పి వా । పురాణజ్ఞస్య వా పంచ్యాంగప్రాప్యాప్త సుకృతాత్మభిః ॥ ౧౪ ॥
నిమిష్టం నకర్తవ్యం పురాణజ్ఞైకవాచన । మోహాత్తు పునరావృత్తిం కో
స్యస్తస్మాత్పరో గురుః । ఛినత్తి సహస్రాంభూత్వా మృత్వాఽపి సీదతాం
॥ ౧౫ ॥ వ్యాసాసనం సమారూఢో యః పౌరాణికో ద్విజః । అసమా
ప్తే పురాణస్య నమస్కుర్యాన్న కస్యచిత్ ॥ ౧౬ ॥ సమర్జనసమా
కీర్ణే న హూద్రుశ్చాపవదావృతే । దేశే న వ్యాకులే నైవ దేత్పుణ్యకథాం
సుధీః ॥ ౧౭ ॥ సద్రామే సుజనాకీర్ణే సత్క్షేత్రే దేవతాలయే । పుణ్యా
శ్రమసమీపే వా దేత్పుణ్యకథాం సుధీః ॥ ౧౮ ॥ శ్రద్ధాభక్తిసమాయుక్తా
నాన్యకార్యేషు లాలసాః । వాగ్యతాశ్శుచయో వ్యగ్రాః శ్రోతారః పు
ణ్యభాగినః ॥ ౧౯ ॥ యథా వేదేషు పుంసూక్తం యథా గీతా చ భారతే ।
మంత్రేషు త్రిపదా దేవీ మాసేష్వేకాదశీవ్రతమ్ ॥ ౨౦ ॥ స్నానేషు చ
తులాస్నానం కావేర్యాం రంగసన్నిధౌ । దేవాలయమహోద్యానా స్య
గ్రీష్మరాపరోఽతే మమః ॥ ౨౧ ॥ రాజ్యరక్షాం స్మృతిప్రోక్తాం తులాస్నా
నం తతోఽధికమ్ । ఏవం స్నాత్వా తులామాసే మాసాంతే భోజయేద్ద్వి
జాన్ ॥ ౨౨ ॥ ద్వాదశ్యాం పాయసాన్నేన సహస్రద్విజభోజనమ్ । మా
ఘేచరథసప్తమ్యాం వైశాఖపూర్ణిమాదినే ॥ ౨౩ ॥ అష్టోత్తరసహస్రం
వా శతమష్టోత్తరం తు వా । ఇత్థమావృశ్చికం స్నాత్వా శ్రుత్వా మాహాత్మ్య
ముత్తమమ్ ॥ ౨౪ ॥ యథా చతుష్పత్రద్వక్త్రా మాసాంతే పూజయేత్తథా
ద్వాదశ్యాం తు తులామాసే స్నాత్వా సహస్రభోజనే ॥ ౨౫ ॥ వర్ధ్యాన్

పితృత్రాణం లభతే సోయమహస్సుస్నానతః । సుజ్ఞానానాం విధావపి స్నాత్వ
స్తైస్తైస్తాపదం స్పృశేత్ ॥ ౭౬ ॥ శ్రుత్వా నానావిధానస్మృత్వా త్రాతా సహ్యాబ్జా
స్తైర్వ్రతమాయస్తైః । స్నాన్తి తే కథాం భక్త్యా నరపతియాసహాయినః ॥ ౭౭ ॥
కథాయాం వర్తమానాయాం యే గచ్ఛన్త్యన్యతో నరాః । భోగాన్
తే ప్రాప్నువంతి తే పాం తావద్రాజ్ఞే సంపదః ॥ ౭౮ ॥ సోష్ణీషమస్తకా యే
తు కథాం శృణ్వన్తి మానవాః । తే బలాకాః ప్రజాయంతే పాపినః పాపజా
ధమాః ॥ ౭౯ ॥ తాంబూలం భక్షయంతో యే శృణ్వంతి మానవాః కథాం । యే
చోచ్చాసనారూఢాస్తే స్యుః కాకాదయో నరాః ॥ ౮౦ ॥ యేచ నీచాసనా
రూఢాస్తే వైష్ణవ్యం వ్రజంతి హి । అన్యః స్త్రీవిన్యస్తం శృణ్వంతి వివస్త్ర
స్త్రాభవంతి తే ॥ ౮౧ ॥ తథా వయం నాస్త్యసంత్తోభసంత్యా జగదాహి
తే । సమాసస్థశ్శ్రుత్వా యోగురుతల్పగతో భవేత్ ॥ ౮౨ ॥ యే నిం
దంతి పురాణజ్ఞం కథాం వా పాపకారిణః । తే వై జన్మశతం మర్త్యాశ్శున
కాస్సంభవంతి తే ॥ ౮౩ ॥ కథాయాం వర్తమానాయాం యే వదంత్యన
దుత్తరం । తే గర్దభాః ప్రజాయంతే కృకలాసాస్తతః పరమ్ ॥ ౮౪ ॥
యే కదాపి న శృణ్వంతి పుణ్యా నరకారాః । తే భవంతి కథావిఘ్నం భ
వంతి గ్రామసూకరాః ॥ ౮౫ ॥ యే కథామనుమోదంతే కీర్త్యమానాం
నరోత్తమాః । అశృణ్వంతోఽపి తే యాంతి శాశ్వతం పరమం పదమ్ ॥ ౮౬
యే చాపి యాంతి చ కథాం తిష్ఠంతి బ్రాహ్మణాః పదే । అసనార్థం ప్రయచ్ఛం
తి పురాణప్రతమే నరాః ॥ ౮౭ ॥ కంబళాని పదానాం చ మఞ్చం ఫల
కమేవ చ । అస్మిల్లోకే చ మహాసౌఖ్యం బ్రహ్మలోకం ప్రయాంతి తే ॥ ౮౮
పురాణస్యార్థమేతే హస్తే నాసనం దానమ్ । భోగాన్ జ్ఞానసంప
న్నాస్తే భవంతి భవే భవే ॥ ౮౯ ॥ మహాపుణ్యధారా మాహాత్మ్యం యథా
విధి వదత్యసౌ । భవత్యే ప్రియవక్తా సద్గతిర్విప్రవరాత్మజః ॥ ౯౦
సంశాహానే పశ్చాత్ స్నాత్వా యః కపిలసుతా జలే । ప్రీత్యాశ్చైవ దేవాపి
విష్ణులోకే మహీయతే ॥ ౯౧ ॥ శ్రుత్వా పద్గ్లోకమేకం తు దివ్యం హరి

తథాపి । మహాపాపయుతో వా విముచ్యతే నాత్ర సంశయః ॥ ౯౨ ॥
దృష్టిం కావేరజాస్నానం సప్తజన్మాఘనాశనమ్ । కిం పునర్నియమేనై
వ కావేర్యాం స్నాతి యో నరః ॥ ౯౩ ॥ స సప్తకులముద్ధృత్య హ్యభయ
త్రిహరిం వ్రజేత్ । విత్తశాఠ్యమకుర్వంతో యథాశక్తి సనాదికైః ॥౯౪॥
తులామాహాత్మ్యవక్తారం పూజయిత్వా యథావిధి । కావేర్యాం స్నాన
తో దానాన్మాహాత్మ్యశ్రవణాదపి ॥ ౯౫ ॥ ముక్తపాపా దివం యాంతి
క్షితావిష్ణో రవాప్నుయుః । పుత్రార్థీ లభతే పుత్రం ధనార్థీ లభతే
ధనమ్ ॥ ౯౬ ॥ ఆయుష్కామీ తథాయుష్యం తులాకావేరిమజ్జనాత్ ।
తస్మాచ్ఛృణుధ్వం యూయం చ సర్వకామార్థయే ద్విజాః ॥ ౯౭ ॥ **
ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమహాత్మ్యే దశమోఽధ్యాయః

అగస్త్యః — ॥ పద్మగర్భే ద్విజవరస్సమీపస్థాన్ ద్విజాన్ ప్రతి ।
మరుద్వృధాయా మాహాత్మ్యం యథా చేతద్ధి వర్ణ్యతే ॥ ౧ ॥ నారదః ॥
ధర్మాన్ స్నానో మహాప్రాజ్ఞ శృణు మే వచనం హితమ్ । తులాం ప్రాప్తే ది
వానాథే కావేరీస్నానతత్పరాః ॥ ౨ ॥ సర్వపాపవినిర్ముక్తా యాంతి
వైకుంఠముత్తమమ్ । తులామాసే విశేషేణ స్నాత్వా కావేరిపాథసి ॥౩॥
తస్యాస్తీరే మహాపుణ్యే నానారససమన్వితమ్ । నానాశాకసమాయు
క్తం ఘృతక్షీరాదిసంయుతం ॥ ౪ ॥ శర్కరామధుసమ్పూర్ణం స్వా
దుపాయససంయుతం । షడ్యోద్భవాజలక్లిన్నం పక్వమన్నం దదాతి
యః ॥ ౫ ॥ శతవంశాన్ సముద్ధృత్య ఇష్టానాం మానవాశ్చ చ । భుక్త్వా
తు సకలాన్ భోగాన్ శివలోకే మహీయతే ॥ ౬ ॥ స్నాత్వా తులార్కే
విప్రాయ శ్రోత్రియాయ కుటుంబినే । దరిద్రాయ దదాతీహ సతాంబూ
లం సదక్షిణమ్ ॥ ౭ ॥ వస్త్రద్వయం సుపుణ్యోఽసౌ దేవైరపి సుపూజితః ।
శివలోకం సమాప్నోతి శతవంశసమన్వితః ॥ ౮ ॥ స్నాత్వా తులార్కే
కావేర్యాం శంకరస్యాలయే కుయః । దీపసమ్మార్జనాదీని కృత్వా శివప
దం వ్రజేత్ ॥ ౯ ॥ పుణ్యక్షేత్రే తులామాసే కావేర్యాః పుణ్యవారిణి ।

స్నాత్వామహాలింగస్యదర్శనాన్మోక్షమశ్నుతే ॥ ౧౦ ॥ స్నాత్వాతు
లార్కే కావేర్యాం శాకమూలఫలాదికం । తండులాఢకమాషాంశ్చ తా
మ్బూలంచతిలంమధు ॥ ౧౧ ॥ దధితక్రంఘృతంక్షీరం రజతస్వర్ణవ
స్త్రకం । యోదద్యాద్ద్విజవర్యాయదరిద్రాయదినేదినే ॥ ౧౨ ॥ సర్వ
దానఫలంతస్య సర్వయజ్ఞఫలంతథా । సర్వతీర్థఫలంచాపి లభ్యతేనా
త్రసంశయః ॥ ౧౩ ॥ బహునాత్రకిముక్తేనతులామాసేకవేరజాం । ప్ర
శంసంతిహిదేవాశ్చ స్నానాదేవహిమోక్షదాం ॥ ౧౪ ॥ కావేరిస్నాన
విముఖాయేవర్తంతేతులారవౌ । జీవచ్ఛవాశ్చతేవిప్రాస్తేషాంజన్మచ
నిష్ఫలమ్ ॥ ౧౫ ॥ నారదః — ॥ ఇత్యేతాన్ధర్మపుంజాంశ్చ పద్మగ
ర్భోమునీశ్వరః । తులాకావేరిమాహాత్మ్యంసమీపస్థానువాచహ ॥ ౧౬ ॥
ఏతస్మిన్నంతరేగ్రాహః క్రూరఃకశ్చిజ్జలేశయః । స్నాస్యంతం భూసు
రంకశ్చిజ్జిఘృక్షుఃపార్శ్వవర్త్యథాత్ ॥ ౧౭ ॥ మరుద్వృధాయామా
హాత్మ్యే తత్రపౌరాణికోదితే । శ్లోకమేకం ప్రశుశ్రావ పూర్వపుణ్య
స్యయోగతః ॥ ౧౮ ॥ ప్రాప్తేతుకాలేతులామాసేయస్స్నాయాత్సహ్యజా
జలే । సర్వకర్మవినిర్ముక్తోయాతివిష్ణోఃపరంపదం ॥ ౧౯ ॥ ఇత్యేతద్వ
చనంశ్రుత్వాసద్యస్సంక్షీణబంధనః । త్యక్త్వాగ్రాహత్వమత్యుగ్రం దేవ
వద్దివిసుస్థితః ॥ ౨౦ ॥ విమానస్థమిమందృష్ట్వా గంధస్రగ్భూషణాన్వి
తమ్ । ఉవాచవిస్మితోవిప్రః పద్మగర్భస్సధర్మజ ॥ ౨౧ ॥ పద్మగర్భః ॥
కస్త్వంవిమానమారూఢో వర్తసేప్సరసాంపతిః । దేవఃకిమూపదేవో
వా కుత్రవాసఃకుతోజనిః ॥ ౨౨ ॥ పద్మగర్భవచశ్శ్రుత్వాస దివ్యపు
రుషోవదత్ । అహంపాంచాలదేశేయోబ్రాహ్మణఃకంకగోత్రజః ॥ ౨౩
సూర్యబంధురితిఖ్యాతశ్శ్రుతిస్మృతివిచక్షణః । నిర్దయోనిష్ఠురఃకోపీశఠో
నాస్తికభాషణః ॥ ౨౪ ॥ ఉత్కలాఖ్యాగ్రహారేహంన్యవసంధనసంగ్ర
హీ । యాచకార్థనిరోద్ధాచపాపోబ్రాహ్మణకంటకః ॥ ౨౫ ॥ ధూర్త
తానాంచ దాసీనాం గాయకానామదాంధనం । తులాస్నానవిహీన

శ్చ నిశ్శక్తో విషపీడితః ॥ ౨౬ ॥ శౌచాచారపరిభ్రష్టశ్శిశ్నోదరపరా
యణః । యజ్ఞాన్నం యాచమానస్తు కశ్చిద్విప్రో ద్విజాలయమ్ ॥ ౨౭ ॥ ఆ
జగామ పరివ్రశ్చ నామ్నా కణ్వ ఇతి శ్రుతః । తస్యార్థేన యాజ్ఞాని హతా
మయా గ్రామైకలోభినా ॥ ౨౮ ॥ తేనపాపేన సర్పోఽయమ్ కరంగా గ
వంగతః । పశ్చాద్బ్రాహ్మణహస్తేన సంసర్గాన్మోహజలేవహన్ ॥ ౨౯ ॥ వి
ప్రం జిఘృక్షు శాహ్యత్ర పతన్ త్వన్ముఖాంబుజాత్ । నిర్గతః శ్లోకపాదస్తు
సుధారూపో మయా శ్రుతః ॥ ౩౦ ॥ శ్లోకశ్రవణమాత్రేణ నష్టస్సర్పా
స్థి కేవలమ్ । ఉత్తారితోఽస్మి సంస్కారాత్ త్వయా కారుణ్యమూర్తినా ॥౩౧
సంతస్సమదృశో లోకే నిర్హేతుకదయాపరాః । ఉత్తారయంతి సంసా
రాద్దృష్ట్వా చైవ పాపినః ॥ ౩౨ ॥ ధన్యోఽస్మ్యనుగృహీతోఽస్మి రక్షమాం
శరణాగతం । కేన పుణ్యేన మే బ్రహ్మన్ కేవలం పాపజన్మనః ॥ ౩౩ ॥ త
వసందర్శనసంజాతం మాహాత్మ్యశ్రవణం తథా । కౌతూహలేన పృచ్ఛామి
సందేహం ఛింధి తే నమః ॥ ౩౪ ॥ దివ్యపురుషవచశ్శ్రుత్వా విస్మితో
బ్రాహ్మణోత్తమః । ధ్యాత్వా సుమాహాత్మ్యం ధర్మాత్మా సమువాచ వచో
ద్ధవత్ ॥ ౩౫ ॥ పద్మగర్భః ॥ గ్రామాద్యాత్రాకరం పుణ్యం తవ వచ్మి పు
రాతనమ్ । స్నాత్వా మరుద్వృధాయాం తు సహ్యజా ప్రాప్య బ్రాహ్మణః పురా
॥ ౩౬ ॥ అశ్వత్థోత్తరసహ్యజాస్తోత్రం పౌరాణికముఖోద్గతం । వంగదే
శాధిప స్సత్రైవరావా ప్రాజాసమాగతః ॥ ౩౭ ॥ మృగయాసక్తధీర్విప్రా
ద్దదస్మా సత్పరాన్ । మరుద్వృధాయా మాహాత్మ్యం శ్రుత్వా పౌ
రాణికాద్ద్విజాత్ ॥ ౩౮ ॥ సహ్యజాయాం స్వయం స్నాత్వా విప్రై
ర్భూపస్సతస్తదా । త్వం చ తత్ర గతో దృష్ట్వా రాజానం దానతత్పరం ॥౩౯
సాహసవస్త్రస్య పిప్పర్థేనం స్నాత్వా సహ్యోద్భవాజలే । పంచసార్ధశత
షాం చ ద్విజాన్నత్వా సమాగతః ॥ ౪౦ ॥ యదృచ్ఛా సహ్యజాస్నానా
ద్విప్రసేవాప్రభావతః । తేన పుణ్యప్రభావేన సత్సంగతిరభూత్తవ ॥౪౧
కావేరీస్నానకశ్లోకస్సత్సంగత్యా త్వయా శ్రుతః । విప్రగ్రహణవ్యాజే

సన్తో నాశకాః సర్వే సదాఽకృతినః । ౪౨ । [illegible] పుత్ర
పుత్రాః ప్రద్యుమ్నకృత్ । కః ప్రవక్ష్యతి మహాత్మ్యం మహాత్మ్య ప్రోక్తం [illegible]
తే ॥ ౪౩ ॥ ధర్మ కీర్తిః [illegible] ॥
ఇతి దివ్యస్త్ర [illegible] తాన్ విప్రాన్ [illegible] ॥ ౪౪ ॥ [illegible]
ణమాహాత్మ్యం విమానస్థాయయావినః । ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం
పరిపృష్టవాన్ ॥ ౪౫ ॥ యదిదం ప్రాహ్య మాహాత్మ్యం [illegible]
ణం । సూర్యబద్ధోత్కోటకం [illegible]
యం శ్చ పతన్యాపి [illegible] ॥ తస్మాత్ [illegible]
తపోవిప్రాన్ సంతు భద్రాః శివో భృశం ॥ ౪౭ ॥ తులాగ జ్జతి [illegible] స్తులా
దానాచ్చ గర్జతి । తులాగజతి తీర్థాచ్చ తపసశ్చ మహాసురాః । బ్రహ్మా
వరైపదత్తే తైపుష్కరే చ వృషవాదకే ॥ ౪౮ ॥ అవిముక్తే ప్రయాగే చ గంగా
సాగరసంగమే । యత్ఫలం తత్ఫలం ప్రాప్తం తులాకావేరిమజ్జనాత్ ॥ ౪౯ ॥
యేషాం స్వర్గే చిరం వాఞ్ఛా భూమిలోకే [illegible] యత్ర [illegible]
వేర్యాం స్నాతవ్యం తౌలిమాసకే ॥ ౫౦ ॥ ఆయురారోగ్యసంపత్సు రూప
యౌవనయో స్తథా । యేషాం మనోరథస్తైస్తు స్నాతవ్యం తౌలిమాసకే
॥ ౫౧ ॥ భయం యేషాం హీనపక్షాద్వారి [illegible] । స్నాత
వ్యం తైస్తు కావేర్యాం తులాం ప్రాప్తే దివాకరే ॥ ౫౨ ॥ దేవదారిద్ర్య
దౌర్భాగ్యపంకప్రక్షాళనాయవై । తులాస్నానాచ్చ కావేర్యాం నా
స్త్యుపాయాంతరం నృణామ్ ॥ ౫౩ ॥ [illegible]
వనత్రయే । కవేరకన్యామాయాంతి తులాయాం [illegible] ॥ ౫౪ ॥
నారదః— ॥ [illegible] ।
వం చ తులామాసమాహాత్మ్యం ప్రోక్తవాన్మునిః ॥ ౫౫ ॥ [illegible]
ణాశ్చాన్యే జనాస్సర్వే మహీపతే । [illegible]
[illegible] కారిణః ॥ ౫౬ ॥ తస్మాత్త్వమపి రాజేంద్ర తులాస్నానం [illegible]
ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం పరిపృష్టవాన్ ॥ ౫౭ ॥ [illegible]

ఇత్యాగ్నేయపురాణేతులాకావేరీమాహాత్మ్యేఏకాదశోధ్యాయః

॥ నారదః ॥ కార్తికస్యతుమాహాత్మ్యంసావధానమనాశ్శృణు ।కిం తస్యమహిమాలోకేవర్ణ్యతేశతవత్సరైః ॥ ౧ ॥ సఏవభగవాన్బ్ర హ్మాతత్ప్రభావం స్తవేత్త్యసౌ । ధాత్రీచ్ఛాయాజలేకశ్చిత్కార్తికేడుం డుంభార్థితః ॥ ౨ ॥ స్వకోజన్మాన్తరజ్ఞానీతముత్తార్యదివంయయౌ ॥యుధి ష్ఠిరః—॥ మండూకో జ్ఞానహీనస్తుక్షుద్రజాతిర్జలాశ్రితః ॥ ౩ ॥ కార్తి కే జలసంబంధాద్ధాత్రీచ్ఛాయాం సమాశ్రితః । సతుర్లభ్యం త్రి దివంకథమాపసుకర్మణః ॥ ౪ ॥ భావహీనస్యసంసిద్ధిర్నస్యాదితిబు ధావిదుః । బహుశాస్త్రవిరోధేనబుద్ధిర్మోహాయితీవమే ॥ ౫ ॥ చిత్తశు ద్ధిర్యథామేస్యాత్తథాబ్రూహిమునేమమ । త్వదన్యఃకోవదేత్తత్వం శిష్యాయామాదృశాస్తికః ॥ ౬ ॥నారదః—॥భవానేవసుధీర్లోకే త త్వజ్ఞానవిశారదః । యస్మాచ్ఛ్రద్ధాలుఃపృచ్ఛసిత్వంతత్వజ్ఞానబుభుత్సయా॥ ౭ ॥ జన్మాంతరతపోయోగాత్పుణ్యతీర్థనిషేవణాత్ । సత్పాత్రద్రవ్య దానాచ్చ తత్వజ్ఞానేమతిర్భవేత్ ॥ ౮ ॥ సంగస్సర్వాత్మనా త్యాజ్య స్సచేత్త్యక్తుంనశక్యతే । సద్భిరేవసహాసీతసంతస్సంగస్యభేషజం ॥౯ ॥ భవాన్సత్పురుషోలోకే కృతార్థస్స్వర్గభాజనం । సుకృతైస్తవ తృప్తేవాహోయజ్ఞాతస్సాధుసంగతః ॥ ౧౦ ॥సత్సంగమేనభవతస్సత్క థాశ్రవణామతిః । సంసారామయశాంత్యర్థమపిసత్సంగఔషధం॥౧౧॥ సత్సంగభాగ్యపుణ్యేన భేకోడుండుభభక్షితః । కార్తికస్నానశుద్ధాత్మా చ త్రిదివం ప్రతిపేదివాన్ ॥ ౧౨ ॥పునర్భూమౌద్విజోభూత్వావైష్ణ వోవిష్ణుమాపచ । పురావిరాటదేశేభూదగ్రహారోతిధార్మికః॥౧౩॥ వాస్తుహోమఇతిఖ్యాతోవాస్తుహోమపవిత్రితః । వేదవిత్ప్రముఖైస్స ద్భిర్బ్రాహ్మణైర్వైష్ణవోత్తమైః ॥ ౧౪ ॥ శ్రుతిస్మృతిపరైశ్శాంతైస్స ర్వభూతదయాన్వితైః । శత్రుమిత్రసమైర్బ్రహ్మనిష్ఠైర్వేదాంతపార గైః ॥ ౧౫ ॥ జితేంద్రియైర్జితక్రోధైర్జితకామైర్మహాత్మభిః । ఇ

ఇతిహాసపురాణజ్ఞైస్సదాచారవిభూషణైః ॥ ౧౬ ॥ శివస్వరూపాఖ్యపరైర్వి
ష్ణుపురాణపఠనోత్సుకైః । పరిస్ఫూర్తారోమహర్షైస్త్రిస్స్నానపరైస్సతత
ప్పరైః ॥ ౧౭ ॥ తస్యాస్సమస్తాప్యహ్నస్సర్వే కావేరీసేవనోత్సుకాః ।
ఆబాలవృద్ధవనితా జేపుస్స్నాత్వా సరోజితా ॥ ౧౮ ॥ కావేరీస్నానమా
హాత్మ్యం పాత్రిభ్యాయాం సమాశ్రితాః । అన్యేద్యుస్స్వస్య దుష్కృత్యే ఉ
పాస్యస్యాత్మమాతరమ్ ॥ ౧౯ ॥ కేనచిత్తత్ర సమయే వాయసేన బుభు
క్షుణా । అదితాత్మసుప్రశాఖీ త్యానసమాద్విజాగ్రతః ॥ ౨౦ ॥ ఉ
త్ప్లుత్యోత్ప్లుత్య సహసా స్పృష్ట్వా పాదం ద్విజస్య చ । ముహూర్తేన దదుర్మా
రో వేగాత్సరసీజలమాప్తవాన్ ॥ ౨౧ ॥ తత్రస్థో దుందుభః కశ్చిత్తస్య
సుః పాదమగ్రహీత్ । దష్టో దుందుభదంష్ట్రేణ ముక్తోఽశ్వభృశమాతురః ॥
నిమజ్జన్నుత్ప్లుతంశ్చాపి గ్రస్తో సౌ భుజగాస్యగః । శ్రాంతస్సన్నంతరాత్మ
తుర్యం మందం మందమువాచహ ॥ ౨౩ ॥ కిమర్థం మాం బాధసేమాం త్వం
హీనజన్మకభుజంగమ । కష్టం త్వజ్జన్మవృత్తాంతమవిజ్ఞాయమహోత్కటః ॥
యస్తు స్వార్థపరో మూఢః పరిజ్ఞానే స్వజన్మనః । ఇతరం బాధతే సోఽధమం
కోఽస్య స్తస్మాచ్ఛ్వసన్మృతః ॥ ౨౪ ॥ సర్వప్రాణిమనస్సాక్షీ త్వాత్మా సాధు
వృత్తైర్జనార్దనాకృతేః । యదృచ్ఛాలాభపూర్ణస్య హింసాత్వే ద్విజనాశి
నీ ॥ ౨౫ ॥ శీతోష్ణసుఖదుఃఖాదౌ సమం శాంతమలంపటమ్ । యదృ
చ్ఛాలాభతుష్టం యో బాధతే స త్వధః పతేత్ ॥ ౨౬ ॥ త్వం సర్వప్రాణి
నాం మూఢః కేవలం పాపమాపప్లుత్ । నరకానవిచార్యైవ యద్విజాతిం మాం
బాధసేఽధమ ॥ ౨౭ ॥ అహం పురాతనే దేహే పుణ్యపాపవిమూఢధీః ।
ఈదృశస్యాస్యం కుజన్మాత్వం మామాహింసితుమర్హసి ॥ ౨౮ ॥ బలవా
నితియో మూఢో ధనవాన్నిపుణస్త్వితి । దురాత్మా యం నుదేత్సర్వం యా
మో దృష్ట్వా హసత్యముమ్ ॥ ౨౯ ॥ పుణ్యపాపపరిజ్ఞానం భవేన్మానుష
జన్మని । అధోనిపతనం పాపాదన్యజన్మసు సర్వదా ॥ ౩౦ ॥ దేహం దుః
ఖాలయం నింద్యం తచ్చ విణ్మూత్రపూరితమ్ । కృత్వా మోహమన్యేనిస్వం

ఽపిపశ్చాదసత్కృతః ॥ ౩౨ ॥ నజ్ఞాత్వా నమవిజ్ఞాయ కేవలం స్వోదరంభరిః
అసుఖారమహం పాపి స్వమాంసం పోష్యపాలనాత్ ॥ ౩౩ ॥ అహం జా
నామి తేనాహం జన్మవృత్తం పురాతనం । అన్యత్ప్రియాహి మాం ముక్త్వా లవ
శ్రేయో భవిష్యతి ॥ ౩౪ ॥ పరోపకారశీలోఽసి స్వభావాద్దయాపరః
సతాం తేన తపస్వీ స్యాత్ స్వయం పాపైర్విముక్తిభాక్ ॥ ౩౫ ॥ సర్వతీర్థావ
గాహేనాపి నాపి దానాదినా నవి । నిర్దయస్య హింసకస్య శ్చైతేలవలేన
కాలయః ॥౩౬॥ కేం పునస్త్వద్వివేకోఽయం పశ్చాత్ స్వాత్మాయ మాన్వితః । ఇ
తి మాం ప్రాక వచనం శ్రుత్వా సద్యఃసుమహాలి ॥ ౩౭ ॥ ఉన్ముచ్య వగాద్భ
కం తం పునఃపునరుదైక్షత । అవస్పృశ్య తతోఽన్యత్ర విస్మితోఽతిభయాన్వి
తః ॥ ౩౮ ॥ అనవద్వంగఖితో ఘోరం పమస్వేతిముహుర్ముహుః । పప్ర
చ్ఛ పునస్త్వమహాద్విష్ట మాంసపిండముఖః ॥ ౩౯ ॥ హింసాప్రకారం ప
రిత్యజ్య పశ్చాత్ తత్ప్రాదయాన్వితః । సజానేఽహం విమూఢాత్మా పుణ్యం వా
పాపమేవ వా ॥ ౪౦ ॥ హీనజన్మేతి వా సాధో కేవలం స్వోదరంభరిః । త
స్మాద్వదస్వ హే సాధో నమస్తే హ్యుపకారిణే ॥ ౪౧ ॥ త్వద్విజ్ఞానం విచిం
త్యాద్య విస్మయో జనితో మమ । భవాన్ జ్ఞానీతి పూర్వజ్ఞస్తవవృత్తాన్త
మీదృశమ్ ॥ ౪౨ ॥ కోఽహం యతస్త్వయా కిం జన్మాకస్య పుత్రస్సఖే వద । త్వం
పుణ్యకృత్సుసంవాదో హీనజన్మని తే స్థితిః ॥ ౪౩ ॥ నారదః— ॥ సఇ
త్థం భుజగేనోక్తం శ్రుత్వా వాక్యం తు దర్దురః । భయం త్యక్త్వా ప్రహ
ష్టైర్వై తద్వాక్యమాహ మహీపతే ॥ ౪౪ ॥ మండూకః— ॥ వచో విశ్వసనీ
యం తేన హా కైతవమాశ్రితః । మూర్ఖో వా పరహింసో వా న సంభాష్యః
కదాచన ॥ ౪౫ ॥ దుందుభః ॥ ఏవమేవ న సందేహో దుష్టవాక్యం న వి
శ్వసేత్ । విశ్వసేత్ కృష్ణసర్పం వా స్త్రియం మూర్ఖం న విశ్వసేత్ ॥ ౪౬ ॥
త్వత్సంగేన విశుద్ధాత్మా నాహమద్య తు తాదృశః । తస్మాద్విశ్వస్య వక్తవ్యం
మే సత్యేన తే సఖే ॥ ౪౭ ॥ త్వం భేకజన్మా కేనాద్య పుణ్యేన జ్ఞానవాన్
మహాన్ । కథమేతాదృశం జన్మ పూర్వజన్మని కో భవాన్ ॥ ౪౮ ॥ కేన పాపే

కష్టేన స్త్రీహరో ... నిత్యం ... ... వేదాస్త్ర
... । ... ... ॥
అహం తాపస్య ... ప్రతి ... పరస్త్రీ ... సదా ... స్త్రీ
శ్రోతస్మార్తవివర్జితః ॥ ౫౦ ॥ దురాచారః పరాన్నాదీ నిత్యం రాజ
సేవకః । పరనిన్దారతో నిత్యం దామ్భికో జనవిప్రియః ॥ ౫౧ ॥ అ
వన్యాసేవహోపి సర్వశాస్త్రవినిన్దకః । ఉపాధ్యాయస్య ... రహిత
ర్మాస్త్రాదికర్మణామ్ ॥ ౫౨ ॥ విప్రశ్రేష్ఠ ఇతి శాస్త్రే ... ... శాస్త్ర
ప్రశంసితః । కర్తాం త్రైవర్ణికానాం దత్తాం గృహీత్వాచ ౫౩
స్వల్పం దత్త్వాపదేశ్యస్తు లోకేభ్యో వ్యాఖ్యానాత్ ... ॥ ... ...
సర్వమితి విఘ్నకరస్సదా ॥ ౫౪ ॥ ... హీనో దురాచారః ప్రత్యక్షా
చాణ్డాలవనః । స్త్రీసంగమరతో నిత్యం ప్రాతస్స్నానవివర్జితః ॥ ౫౫ ॥
నిత్యం చతుర్విధాన్నాదీ హ్యతిథ్యాదివివర్జితః । పురాణాని ... ప్రా
తఃకాలే మరాదిషు ॥ ౫౬ ॥ నకర్తా పఞ్చయజ్ఞానాం స్వదేహాం తు పరి
పోషకః । యత్కించిద్ధనకౌ ... ధర్మకర్మణి తత్పరైః ॥ ౫౭ ॥ అ
హమేవ గృహీత్వా ... స్వల్పం వాపి నవస్త్రికం । అహం వాచాలకో విద్వాన్
సభాయాం బహుమానితః ॥ ౫౮ ॥ తృణీకృత్యాన్యహం సర్వాన్ విద్యా
గర్వేణ మోహితః । కదాచిన్మాఘమాసేతు ప్రయాగే సలిలే శుభే ॥ ౫౯ ॥
బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాశ్శూద్రాస్సున్దర్యస్తథా స్త్రియః । బాలా
వృద్ధా యువానశ్చ యతయో బ్రహ్మచారిణః ॥ ౬౦ ॥ కదాచిన్మాఘమా
హాత్మ్యం పఠితవ్యమితి పమామ । జ్ఞానవృద్ధా వయోవృద్ధాస్తం ప్రశంస్య
పునఃపునః ॥ ౬౧ ॥ తైః ప్రార్థితో ... తం మాఘమాహాత్మ్యం పావనా
శనం । పఠితాం తతం ... కృత్వా మాం సమపూజయన్ ॥ ౬౨ ॥
ధనధాన్యం బహువిధం ... రాశిర్ధనపుంస్సు ... । తత్సర్వంచ గృహీత్వా
హం ... లోభతః ॥ ౬౩ ॥ కించిన్నదత్తవాన్ ... సంగ్రహే । లోభిత్వాత్కృతం కర్మ ... తత్రాపి ॥ ౬౪ ॥ జన

స్యాగమనాత్పూర్వముపస్యిత్థాయవేగతః । శుక్లవస్త్రావృతో మానీతి
ష్ఠేయంజాపకోయథా ॥ ౬౫ ॥ సంసారేబహువింతామె జాయతేజప
కాలకే । నధ్యాయామిహరింధ్యేయంయోగింద్రైః పురుషోత్తమం॥౬౬
వైశ్వదేవోపినకృతఃకదాచిన్నార్చితోతిథిః । కదాచిన్నార్చితోవి
ష్ణుః కోమలైస్తులసీదళైః॥౬౭ ॥సదాపిశాత్రియద్వేషీనిందితాధర్మబో
ధకాన్ । మాఘస్నానసమాప్తౌతునచకించిదభోజయం । తద్వృహోతు
మయాభుక్తంమృష్టాన్నంచచతుర్విధం ॥ ౬౮ ॥ అత్యంతపుణ్యకాలేషు
నశాద్ధంలోభినాకృతం । దానంవా నకృతం స్వల్పమేకోవా భోజి
తోద్విజః ॥ ౬౯ ॥ సర్వేపిమాఘమాసాంతేమామభీష్టైరపూజయన్ ।
విప్రేణకేనచిద్దత్తం నవరత్నాంగుళీయకం ॥౭౦॥ కేనచిత్కోటిసూత్రం
చ కర్ణాభరణముత్తమం । దత్తందుకూలయుగళం కేనచిన్మాఘమజ్జినా॥
తథావస్త్రాణ్యనేకాని ప్రాప్తం నిష్కశతత్రయం । దత్తం దుకూలం
భార్యాయైమేపుత్రాయాప్యంగుళీయకం ॥ ౭౧ ॥ శ్వశ్వాశ్చ చెలయు
గళంస్యాలస్యాపిచమండలె । నవవస్త్రాణిపుత్రీణాంమయాదత్తాని దుం
దుభ ॥ ౭౨ ॥ కశ్చిద్దరిద్రశ్శీతార్తఏకంవస్త్రమయాచత । ద్రవ్యేంద
త్వాగృహీతవ్యమిత్యుక్తంచాటువాదినా ॥ ౭౪ ॥ ఏతస్మిన్ సమయేఽ
జీర్ణే కదన్నేత్పధరాత్రికె । తస్యేఽతిసారతోల్పాయుర్బంధువిశ్లే
షదుఃఖితః ॥ ౭౫ ॥ పుత్రోమామవదత్తత్రకిమర్థంరుదృతేత్వయా ।
బంధూన్నస్మరహేతాతకిమేభిస్తేప్రయోజనం ॥౭౬॥ ఏతేతేశత్రవస్స
ర్వేకేవలంధనభాగినః । విసృజస్నేహజంమోహం భార్యాద్యైఃకింకరి
ష్యసి॥ ౭౭ ॥ పరలోకస్యపాథేయం దానంకురుహరిప్రియం । పఠగీ
తాంశనైఃపుణ్యామేకంవాశ్లోకముచ్చర ॥ ౭౮ ॥ యథేష్టంకురుభోదా
నమస్మాన్నస్మరదుర్మతె । జీవతాచత్వయాపుణ్యంకించిన్నాకారిశో
భనం ॥ ౭౯ ॥ సంసారభ్రాంతితోహంతసత్కర్మాపిత్వయోజ్ఝితమ్ ।
ఏకోనభోజితోవిప్రశ్శ్రోత్రియోనాప్యసత్కృతః ॥౮౦॥ విద్వన్నాసీ

హరింభక్త్యాత్వంనాఽస్మరిష్యతవాంఙ్బలే! ప్రవ్యాజేనపఠియాంహస్తేఽపు
రాణపఠనంకృతం ॥ ౧౨ ॥ పరిజ్ఞాతాపిశాస్త్రార్థాంస్తేద్విజ్ఞేయాంసా
కరోఃపురా । సంసారపాశబద్ధత్వాత్తత్త్వంనజ్ఞాతవానసి॥ కస్త్వం
కోఽహంతు కుత్రత్యాః కిమర్థం బాంధవాస్తవాః । కిమర్థం స్నేహ
పాశేన నరకాన్యాసియంతితః॥౧౩॥ పురాకృతంపాపఫలంత్వయాపుత్ర
వంసురేశ్వరేణాప్యనుభోక్ష్యమేవహి। యత్త్వంవిమూఢఃపరలోకచింత
నే కాలోహిలోకేమృతికృన్మోబత ॥ ౧౪ ॥ నూనంహివైష్ణవీమాయా
సర్వేషాంహిదురత్యయా। భవానపివిమూఢాత్మాపుణ్యపాపవిచింతనే॥
మమభార్యాపితరుణీయాహేణాప్సరసాసమా । మామాహసాధ్వీదుఃఖా
ర్తాసర్వావయవసుందరీ ॥ ౧౬ ॥అగ్నౌనిష్కసహస్రంచదధతీపతిదేవ
తా । ఇదంద్రవ్యంగృహీత్వాత్వం యథేష్టంవిప్రసాత్కురు ॥ ౧౭ ॥
దరిద్రేభ్యోవైష్ణవేభ్యోధనందాపయముక్తయే । సమస్తపాపశాంత్యర్థం
గాందదస్వసదక్షిణాం ॥ ౧౮ ॥ వైకుంఠార్థంహరేఃప్రీత్యైసాలగ్రా
మంప్రదేహిచ । భూదానంకురువిప్రేభ్యోగృహంవాయద్యదిచ్ఛసి॥
శ్మశానసదృశంగేహంకిమర్థంత్వమపేక్షసే । వయంపాంథాశ్చపాంథ
స్త్వందైవాత్సమ్మిళితావయం ॥ ౨౦ ॥ ఋణానురూపసంబంధాద్ధర్మో
మిత్రంతవాధునా । భయంకరాయమభటా దుస్సహానరకాగ్నయః ॥
నానుభుక్తంతృణమపి త్వయైవేత్యుదితంపురా । సర్వంచవిస్మృతం కిం
వావ్యక్తాహినరకాలయాః ॥ ౨౩ ॥ అర్థాగృహేనివర్తంతే శ్మశానే
మిత్రబాంధవాః । సుకృతం దుష్కృతంచైవ గచ్ఛంతమనుగచ్ఛతః ॥
తస్మాత్సర్వాత్మనాభర్తఃకురుధర్మాన్యథాబలం । ఇహచింతాం త్యజ
స్వామిన్దుఃఖదాంనరకప్రదాం ॥ ౨౪ ॥ కేవలంశత్రవస్సర్వేపుత్ర
దారగృహాదయః । తుష్యంతిఫలదాతారంకుప్యంతిచవిపర్యయే ॥౨౫
ధర్మంచరేదసంసక్తః పుత్రదారాదేహపాటవే । అసక్తో యఃపతే
ద్వృక్షమారూఢాగ్రఫలేష్వివ ॥ ౨౬ ॥ యథాయథాస్త్రీపుత్రాదౌ

వాసక్తస్సన్ క్షుద్రపుష్పతిః । తథాతథాహిపాపస్య పత్రక్రిజంబూఫలాదిక
త్ ॥ ౯౭ ॥ గానాసక్తోయదానానాః పశ్యేత్ పుష్పస్య భోజకః । య
థాగార్హ్నిజనలేహ్యేహ్యేకతాభేదమూఢఃపతేత్ ॥ ౯౮ ॥ వ్యాసనిగ్ర
స్తాయథాఽపథ్యంఘమదోఽన్నిదధీఃక్షుధా । తథానశ్యేద్గృహాసక్తఃకృత్వా
కృత్యజడశ్చరన్ ॥ ౯౯ ॥ అనర్థందేహవ్యాపారంయోనరఃకర్తుమిచ్ఛ
తి । సనూమానిహతిష్ఠేత్కేలోత్పాటీపవానరః ॥ ౧౦౦ ॥ ఇత్యహం
బోధితోవాపిపుత్రాద్యైరర్థమనసంశితమ్ । జీవేయమితిదుర్బుద్ధిర్గుః
ఖాదమ్యాన్యపరంయమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ కథంజీవేత్కులశ్శ్రీమాన్ స్త్రీవా
భవ్యాకథంభవేత్ । చింతావిష్టఇతిస్నేహాత్ స్మరణంనాన్వచింతయమ్ ॥
౧౦౨॥ ఏతస్మిన్నంతరేక్రూరాశ్ఛిందిభిందీతివాదినః । భయంకరాయ
మభటాఃకాలమేఘసమప్రభాః ॥ ౧౦౩ ॥ తామ్రోర్ధ్వకేశభ్రుకుటీదం
ష్ట్రిణోవికటాస్యభిః । ముద్గరాసిగదాశూలపరశ్వధధనుర్ధరాః ॥
౧౦౪ ॥ పాశైర్లోహమయైర్వేగాద్దృఢంబద్ధ్వావహ్యధోముఖమ్ । జి
హ్వాంపాశేనకర్షంతఃప్రహరంతఃపదేపదే ॥ ౧౦౫ ॥ శునకైర్బాధ
యంతశ్చచూర్ణయంతశ్శిలోత్కరైః । తీక్ష్ణకంటకిక్రకచాస్యాద్రైర్భ
స్మంతోంగారముల్బణమ్ ॥ ౧౦౬ ॥ క్వచిచ్ఛర్కరిలమార్గేక్వచిత్సం
తప్తవాలుకే । క్వచిచ్ఛంకభిరాకీర్ణేక్వచిద్దంశకవృశ్చికైః ॥ ౧౦౭ ॥ న
యంతోభర్త్సయంతోమాంక్రోశంతంవ్యధయాకులమ్ । క్షుత్తృష్ణా
దాహ్యమానంచయాచంతంజలమోదనం ॥ ౧౦౮ ॥ న్యపాతయన్మహా
ఘోరేమహారౌరవసంజ్ఞికే । నరకేమలమగ్నేదకష్టాంధతమసావృ
తే ॥ ౧౦౯ ॥ అధోముఖోలమ్బమానఃపీడితస్సర్పవృశ్చికైః । హాహే
తిక్రోశమానోబ్దానన్యభావంతథార్బుదమ్ ॥ ౧౧౦ ॥ అంగారశయనం
పశ్చాన్నిరుచ్ఛ్వాసంతతఃపరమ్ । తతస్తప్తజలంఘోరంతతోహాలాహ
లావృతమ్ ॥ ౧౧౧ ॥ కాలసూత్రంమహాఘోరంకేవలంమలభోజనం ।
ధూమపానంమహాఘోరంహాహాకారమతఃపరమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ రేతఃపా

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] । ౧౧౬ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible] । [illegible]

[illegible]

[illegible] ౧౧౭ [illegible]

[illegible] । [illegible] ॥ ౧౧౮ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible] లోక [illegible]

[illegible] నతు [illegible] ॥ ౧౧౯ ॥ [illegible]

వాయు [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౦ । [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౧ ॥ [illegible] । [illegible]

[illegible] ౧౨౨ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౩ । [illegible]

[illegible] । [illegible] ॥ ౧౨౪

[illegible]

[illegible] । ౧౨౫ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible]

॥ ౧౨౬ [illegible] । [illegible]

[illegible] । ౧౨౭ ॥ [illegible]

స్నాయద్యః కృత్తికా[illegible]లేత్ । ఇహైవ సంపూజ్య [illegible]
ఒస్తను ॥ ౧౨౯ ॥ తులామేషస్థసంక్రాంతౌ ధాన్యజే నాభిషిక్తో జనాల్ । స్నా
మహాదేవం కార్తిక్యాం ధాత్రీమూలే శివాగ్రతః ॥ ౧౩౦ ॥ కృష్ణపక్షే చ
తస్యాం త్రియామాయాం [illegible]గతే । కృష్ణాంగ[illegible]వేత్యస్తైవ సత్రియం
కీర్తన[illegible] ॥ ౧౩౧ ॥ [illegible] విష్ణులోకం గమిష్యసి ।
[illegible]కార్తిక[illegible]తథా ॥ ౧౩౨ ॥ బహు
జన్మ[illegible] । ఇహైవ [illegible]మహా
[illegible] ॥ ౧౩౩ ॥ [illegible]భవేత్ । కా
ర్తికం కాలం [illegible]సమాగతం । కర్మణా మనసా వా
చా [illegible] । [illegible]దాచాలస్య వర్జ
నం ॥ ౧౩౪ ॥ బహు[illegible]పాపముచ్యతే । స్నా
త్వా [illegible]దేవదానవనిష్కృతిః ॥ ౧౩౫ ॥ తస్మాత్[illegible]
[illegible] । యత్ర [illegible]లోక
[illegible]భవేత్ ॥ ౧౩౬ ॥ అప్యేవ[illegible]
[illegible] ॥ ౧౩౭
[illegible] । ఉద్ధరంతి [illegible]ప్రా
[illegible] ॥ ౧౩౮ ॥—॥ నారదః ॥ [illegible]
[illegible] । దివ్యాంగనా దివ్యవి
మానసంస్థో దివ్యాంబరస్రగ్విభూషణాఢ్యః । దివ్యాంగనా[illegible]
[illegible]మహాపాతకేః ॥ ౧౩౯ ॥ ఏతత్తే సర్వమా
ఖ్యాతం కార్తికస్యతు వైభవం । కో వా కార్తికమాహాత్మ్యం బ్రూయా
ద్వర్షశతైరపి ॥ ౧౪౦ ॥ యది దైవాద్భవేత్ స్నానం కార్తికే
సహ్యజాజలే । తస్యాపి వైభవం వక్తుం నాహం శక్తః కదాచన ॥ ౧౪౧ ॥
కార్తికే సోమవారస్తు బహుపుణ్యఫలప్రదః । యస్య శ్రవణమాత్రేణ స
ర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧౪౨ ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible]

పూజాంసమాచరేత్ ॥ ౬ ॥ [illegible]

[illegible] । కార్తికపక్షే [illegible] । [illegible]

[illegible]

[illegible] । [illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible] ॥ ౧౦॥

[illegible] కార్తికే [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] । ౧౨ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible] ॥ ౧౩ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] ॥ ౧౪ ॥ [illegible] కార్తికే [illegible]

[illegible] ॥ ౧౫ ॥

ఉద్యాపనేన యత్పుణ్యం తద్దీపేన కార్తికే । ...
... వ విష్ణుప్రియో భవేత్ ॥ ౧౬ ॥ యో దీపదానం కురుతే విష్ణోః ...
... । సర్వపాపవినిర్ముక్తో ... త్రివారకం ॥ ౧౭ ॥
... సహస్రకం । యో భక్త్యా
... నాపి సహస్రకం ॥ ౧౮ ॥ కార్తికే ధ్వజదానేన సాపత్న్య
త్రయోదశ్యాం ప్రదోషకే । రతజ్ఞస్తు ... భవేత్ ॥
౧౯ ॥ యోఽఖండదీపం ... ప్రజ్వాలయేత్ సప్తరాత్రం । త్రిరాత్రం
సహస్రం ... సోమే తు కార్తికే । ౨౦ ॥ ... మాఘ
... పుత్రవాన్ । ... సంయమ ...
... ॥ ౨౧ ॥ ... స్త్రిగా
... । శివసాయుజ్యమాప్నోతి ... ॥ ౨౨ ॥
యో జ్ఞానవృక్షచ్ఛాయాయాం తత్ప్రత్యక్షం మర్చయేత్ । ... రో
... తత్వజ్ఞానమవాప్నుయాత్ ॥ ౨౩ ॥ యోఽశ్వత్థవృక్షమూలే
... కార్తికే । ధాత్రీమూలే ద్విజానష్టౌ భోజయేద్ధన
వాన్భవేత్ ॥ ౨౪ ॥ సహస్రవర్తిభిర్దీపైర్యః కుర్యాత్పూజనం హరేః
కార్తికే కృత్తికాయోగే స బ్రహ్మజ్ఞానవాన్ భవేత్ ॥ ౨౫ ॥ దీపా
రాధనకాలేషు ప్రణమేద్యశ్చ మాధవం । సర్వరోగవినిర్ముక్తః పుష్టిమా
న్పుణ్యవాన్భవేత్ ॥ ౨౬ ॥ మాఘే ప్రయాగే స్నానాత్ ... ఫలం
శతవత్సరం । తత్తు దీపోత్సవాద్విష్ణోర్లభ్యతే హరివాసరే ॥ ౨౭ ॥ ...
... సోమవారే యస్త్వనిలింగం ప్రజ్వాల్య ... । తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం న శక్నో
మి కదాచన ॥ ౨౮ ॥ ... స్పృష్ట్వా ... సయ
... । సప్తరోగజ్వరాదిభ్యో రోగేభ్యో ముచ్యతే క్షణాత్ ॥ ౨౯ ॥
ధూపదీపార్చనాహీనాం హరిపూజాం కరోతి యః । ...
... దివాంధత్వం ... ॥ ౩౦ ॥ ...
... । రాత్రౌ జాగరణం ... ॥ ౩౧ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ౩౯ ॥ [illegible] ॥ ౪౦ ॥ [illegible] సుబ్రహ్మణ్య [illegible] ॥ ౪౧ ॥ [illegible] ॥ ౪౨ ॥ [illegible] కల్యాణ [illegible] ॥ ౪౩ ॥ తిథి [illegible] ॥ ౪౪ ॥ [illegible] తస్మాన్మహారాజ [illegible] ॥ ౪౫ ॥ [illegible] ॥ ౪౬ ॥ [illegible] ॥ ౪౭ ॥ [illegible] ॥ ౪౮ ॥ [illegible]

గత్వా కృత్వా శివస్యాగ్రే నముక్తిభాక్ । అత్రైవోదాహరంతీమమితి
హాసం పురాతనమ్ ॥౪౮॥ శృణ్వతాం సర్వపాపఘ్నం శివపూజాఫలప్రదం
ఆసీద్గోదావరీతీరే బ్రాహ్మణో వినతాహ్వయః ॥ ౪౯ ॥ శ్రౌతస్మార్త
క్రియాదక్షశ్శ్రుతిస్మృతివిచక్షణః । సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞో ధనాఢ్య
పరస్పృహః ॥ ౫౦ ॥ బాంధవైశ్చ సమేతోఽపి నిత్యం పరస్వహారప్రియః ।
భక్ష్యభోజ్యాదిసర్వాంశ్చ [illegible] ॥ ౫౧ ॥ దురా
క్షధారీ తతః [illegible] । [illegible] పు
త్రపౌత్రగణావృతః ॥ ౫౨ ॥ వాచాలకో [illegible] ద్వేషయా
తివిస్మితః । న కదాచిత్కృతం తేన [illegible] ॥ ౫౩ ॥ శివో
హమితి సాధూనాం సమాజే ముక్త [illegible] । [illegible]
క్రోధనో నిష్ఠురః ఖలః ॥ ౫౪ ॥ [illegible]
శ్చ సాధుషు । ఏవం సంపాదయామాస ద్రవ్యం [illegible] ॥ ౫౫ ॥
అత్యాసక్తశ్చ పుత్రాదౌ నాస్తికో యజనోయత్నా । ఏవం సంవసతస్త
స్య వినతస్య దురాత్మనః ॥ ౫౬ ॥ అశీతివత్సరాయాతాశ్శిశ్నోదరపర
స్య చ । కదాచిదతిథిః ప్రాప్తస్తద్గృహం మధ్యగే రవౌ ॥ ౫౭ ॥ అమావా
స్యాదినే ప్రాంథః కృశాంగః [illegible] క్షుధా । అకృత్వా వినతశ్శ్రాద్ధం పితృ
ప్రీహృమాదినే ॥ ౫౮ ॥ పుత్రపౌత్రాదిభిర్భోక్తుం భార్యాబం
ధుభిరారభత్ । మందస్వరోఽతిథిస్సోఽపి వీక్ష్యాన్నమోఘయాన్వితః ॥
ప్రాంథో రోగీ క్షుధాక్రాంతో మర్త్యలోకస్థ ద్విజోత్తమ । ఓదనం దీయతాం
మహ్యం తవ స్యాదన్నం గళం ప్రసనమ్ ॥ ౬౦ ॥ ఇత్యుక్తః కోపనాత్మాసౌ క్రో
ధితోఽపి ప్రమత్తాంత్రిపిత్ । త్వం శ్రాద్ధే [illegible] మూఢ యాచసే కథమో
దనమ్ ॥ ౬౧ ॥ అతిథిః — ॥ ఆపన్నస్య [illegible] పూజ్యశ్చ గృహినా
తిథిః । భవాన్ [illegible] ॥ ౬౨ ॥ ఇ
త్యుక్తః [illegible] అతిథిం నిర్భర్త్స్య [illegible] మూఢధీః । అన్నార్థిన్ వాతవా
[illegible] నాస్తి [illegible] పృచ్ఛసి ॥ ౬౩ ॥ తండులం మూఢ [illegible] హడపా

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౧౭ ॥ కింకరేణ స్వయం కుర్యాత్ [illegible]
[illegible] ప్రాయశ్చిత్తం [illegible]
[illegible] ప్రవాసి
[illegible] ॥ ౧౮ ॥ [illegible] బహుపుత్ర
యమస్థూలాదేవమేవ [illegible] । ప్రాతఃస్నానాదిసర్వేషు [illegible]
[illegible] ॥ ౧౯ ॥ యదా పద్యంతి విప్రాస్తస్య [illegible] ॥ ప్రా
య స్నానం దేహస్యార్ధం యథా [illegible] ॥ ౨౦ ॥ అపాత్రం
[illegible] కృతం తథా । [illegible] కృతం [illegible] త్రి
[illegible] ॥ ౨౧ ॥ [illegible] కృతం తథా । అ
[illegible] ॥ ౨౨ ॥ కృతం చ యథా
[illegible] । [illegible] హీనం [illegible] ర్ధం తథా
[illegible] ॥ ౨౩ ॥ [illegible] యచ్చార్ధం క్రియతే
[illegible] । [illegible] ॥ ౨౪ ॥ తస్మాద్వి
[illegible] । [illegible] శేషోపి శాస్త్రమి
[illegible] ॥ ౨౫ ॥ [illegible] కృతం శాస్త్ర [illegible] యతః ।
[illegible] ॥ ౨౬ ॥ కలం
[illegible] యతః । [illegible] ర్థం కు
ర్యాదా [illegible] ॥ ౨౭ ॥ [illegible] స్నా
[illegible] । [illegible] కి [illegible]
[illegible] జితేంద్రియః । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౮ ॥ యథా [illegible]

విప్రాః పాపాపహం యథా । స్నానం యత్నాత్ ... యామాప్నుయాన్నరః
యా ॥ ౭౦ ॥ తాదృశైర్వ్రతైః ... తదా చేమినః ।
అతశ్శ్రద్ధాహీనత్వే యథా నా క్రియమాణం కృతం ॥ ౭౧ ॥ విశ్వాసాచ్చ
కృతం కర్మ తస్మాత్ప్రాణాన్తకామియాత్ । అర్థాన్త్ర్యాయాదిహ్యాస్నం
నాచేన్నరకమాప్నుయాత్ ॥ ౭౨ ॥ ఇత్యుక్త్వా ప్రపతితా స్తు నసు
నరయాదత ॥ వినతిః— ॥ ధర్మిష్ఠసంతుష్టం నాస్తికో నగ
చ్ఛసి ॥ ౭౩ ॥ నారదః— ॥ ఇత్యుక్త్వా ధిక్కృత శ్శాస్త్రం ... తిధిరన్య
గృహం గతః । వినశ్యాపి యథేష్టం తు సంతుష్టోఽభూజ్జారబంధుభిః ॥ ౭౪ ॥
తావత్కాలం గృహే స్థిత్వా పితరోస్య సుదుఃఖితాః । యథాగతం స్వజం
తిస్త్ర శాపం దత్వా సుదారుణమ్ ॥ ౭౫ ॥ అతిఘోరసమానేన సర్వో నష్టో
భవత్వయమ్ । ఇతి ధిక్కృత్య పితరో దేవైస్సహాభిసంయయుః ॥ ౭౬ ॥
మహాంధకారే తద్గేహే తదా త్రాసేవత సురాః । ఘనహస్త్యాలాసిపా
శాక్యాభీషయంతోఽతిభీషణాః ॥ ౭౭ ॥ ఆహృత్య కఘ్నిం సర్వస్వం గృ
హీత్వా నిర్గతా భయాత్ । చుక్రోశ తస్కరాన్ దృష్ట్వా తత్పుత్రోఽతి
భియోచ్చకైః ॥ ౭౮ ॥ తన్నిహత్య నిధాయాశు వహ్నిం గేహే ప్రయ
యుః । తత్ర నారీ విపద్గేహం దగ్ధం సపుత్రాదికమ్ ॥ ౭౯ ॥ అగ్ని
దాహాతురా ప్యేవమేవ చోరాః ప్రాణపరీప్సయా । వ్యాఘ్రం శృంఖలితం
కృత్వా గతా గృహ్యధనాదికమ్ ॥ ౮౦ ॥ విసతో నిర్గతో దైవాద్బహి
ర్గ్రామాత్రివిసర్గతః । దృష్ట్వా తదా గృహం దగ్ధం పుత్రాదాశు గృహాద్బ
హిః ॥ ౮౧ ॥ అతీవదుఃఖితో మూఢః పుత్రభార్యావియోగతః । మద
న్మైత్రైస్సలజ్జో ధస్తాతుం బంధుసమీపకే ॥ ౮౨ ॥ పంచయోజనమా
త్రేణ బ్రిష్ఠో స్వరమితి శ్రుతమ్ । శివాలయం సమాగమ్య నిశాయాం సోమ
వాసరే ॥ ౮౩ ॥ కార్తికే శ్రోత్రియాకారః క్షుధార్తోఽతివిహ్వ
లః । రుద్రాక్షధారీ ఫస్తాంగస్సోమవారప్రదృచ్ఛలాత్ ॥ ౮౪ ॥ సత్వా
రుద్రం మహాదేవం దేవదేవముమాపతిమ్ । స్తుత్వా చ వివిధైః స్తోత్రై ర్జగ

పశిల ఇవాభవత్ ॥ ౯౫ ॥ ఏతస్మిన్నన్తరే కశ్చిత్ శివపూజాపరా
యణాః । సోమవారవ్రతం కృత్వా జాగ్రతః సర్వరాత్రిషు ॥ ౯౬ ॥ క
థాంశ్చ శ్రుత్వా శివాగ్రే యామే యామే శివార్చకాః । వినష్టాంతరాం
ధకారాః భార్యాపుత్రాదికాంక్షకాః ॥ ౯౭ ॥ భక్త్యైవాలయం ప్రాప్య
మందం జాగర్తి ద్యావియోగతః । పాత్రార్థమేవ తత్రాస్తే కస్యం
స్యేఘటతే మమ ॥ ౯౮ ॥ ఇతి చింతాపరస్తస్మిన్ ప్రస్థగ్రామణితర్ప్య
రే । ఇనాదమేగతా స్నాతుం విప్రాః పూజాం సమాప్య చ ॥ ౯౯ ॥
వినతః ప్రణతివ్యాజాత్ పార్వత్యాస్సన్నిధిం గతః । కనకాభరణమేకం
తు గృహీత్వా త్వరితం పునః ॥ ౧౦౦ ॥ రశనాభరణం దివ్యం నిజగామ శ
నైశ్శనైః । స్తువంశ్చ పార్వతీనాథం బహిర్యాతః పరిక్రమన్ ॥ ౧౦౧ ॥
అథాంతరాగత్య తదా శివార్చకో గౌర్యాలయం తత్ర విభూషణం నయయౌ ।
శ్రీమద్భవాన్యా అనవేక్ష్య విహ్వలో భీతః ప్రమూఢాత్ పతితస్తతో బహిః
స్తేయీ పదృష్ట్వా గిరిశాత్సకంపయా స్తత్రావ దేవాలయమంజసాభితః ॥ ప్రో
ప్యార్థవానస్స పలంద భయస్సా పరిక్రమంతం చ గృహీతుమాశుతమ్ ॥ ౧౦౨ ॥
అథ ప్రదక్షిణస్యాంతే తృతీయస్య శివాగ్రతః । స్తేయినస్సన్నికృష్టస్య
మూర్ధానం శిలయాహనత్ ॥ ౧౦౩ ॥ విప్రోఽపి హస్తదండేన జఘాన
ర్చకమూర్ధని । తతశ్శివశివేత్యుచ్చై రుచ్చరన్ భిన్నమస్తకః ॥ ౧౦౪ ॥
వ్యసుః పపాత భూమ్యగ్రే స్తేయినః పూర్వమేవ సః । తతో దశపదం గత్వా
స్వర్ణస్తేయీ వ్యథాతురః ॥ ౧౦౫ ॥ మూర్ఛితో రుధిరోద్గారీ పపాత
చ మమార చ । తతో యమేన సందిష్టా మహాంతః పాశధారిణః ॥ ౧౦౬ ॥
ఊర్ధ్వకేశాస్సుదంష్ట్రోగ్రాః పాశైర్బద్ధ్వా తు తావుభౌ । క్రకచైర్దా
రయంతశ్చ చకర్షుస్తావధోముఖమ్ ॥ ౧౦౭ ॥ శివమాహాత్మ్యవాకారా
మ్నాల హస్తాశ్శివేరితాః । భర్త్సయంతో యమభటాన్ పాశాన్ ఛిత్త్వా చ
తావుభౌ ॥ ౧౦౮ ॥ ఆరోపయన్విమానాగ్ర్యం నిష్పాపౌ శివపూజనాత్ ॥
అథాత్యుద్ధత యమభటాస్సంయుద్ధాద్విపలాయనదా ॥ ౧౧౦ ॥ అజు

వచశ్చ్వవచః క్రుద్ధా గమ్భీరజలదస్వనాః । యమదూతాః ॥—॥ కథం యూయమిమౌ పాపౌ జన్మారభ్య చ దుర్నయౌ ॥ ౧౧౧ ॥ నరకార్హౌ చ లోకం స్వం పాశాన్ముక్త్వా చ గచ్ఛథ । అస్మద్రాజో హి ధర్మాత్మా మధ్యస్థశ్శాస్త్రతత్త్వవిత్ ॥ ౧౧౨ ॥ నిపాత్య పాపాన్ శుద్ధ్యర్థం నరకేషు ప్రపీడయేత్ । యో దేహం క్షణికం ప్రాప్య కుర్యాత్పాపం క్షితౌ నరః ॥ తత్తత్పాపవిశుద్ధ్యర్థం నరకాగ్నిషు పాతయ । ఇత్యాజ్ఞప్తో యమః పూర్వం సృష్ట్యాదౌ బ్రహ్మణా స్వయమ్ ॥ ౧౧౪ ॥ తన్మర్యాదా చ యుష్మాభిర్న వ్యతేహంత పార్షదాః । కథం ను లోకే ధర్మస్స్యాత్త్వ్యత్యర్యరిత్థం న సాధవః ॥ ౧౧౫ ॥ తేషాం నిశమ్య వచనం గమ్భీరం శివకింకరాః । ప్రహస్య ప్రోచురత్యుగ్రాన్ దూతాన్ గమ్భీరవాదినః ॥ ౧౧౬ ॥ అస్మేషు దేహినేషు యో ధర్మం బోధయేత్సుధీః । సోఽవమన్యేత తైరాశు సర్వైః శిక్షరప్రదో యథా ॥ ౧౧౭ ॥ తస్మాత్త్వం వయం బ్రూమో న యుష్మాకం చ రాజనః । సర్వం పృచ్ఛత సద్ధర్మం యమమేవాశు గచ్ఛత ॥ ౧౧౮

యమదూతాః ॥ ఏతౌ విసృజ్య గచ్ఛధ్వం నో చేద్గంతుం న శక్యతే । యథాబలం చరేద్ధర్మం దోషో నాస్తి తతః పరం ॥ ౧౧౯ ॥ ఇత్యుక్త్వా నిశితైశ్శూలైస్తోమరైః క్రకచైశ్శరైః । యామ్యాః ప్రజఘ్నుశ్శైవాంస్తాన్గజాన్గోకనయో యథా ॥ ౧౨౦ ॥ అథ క్రుద్ధా మహాత్మానో మహాదేవస్య పార్షదాః । ముసలాసిగదాశూలైరార్దయన్యమకింకరాన్ ॥ ౧౨౧ తతో యుద్ధమభూద్ఘోరం తుములం రోమహర్షణం । శివస్య పార్షదానాం చ దూతానాం శమనస్య చ ॥ ౧౨౨ ॥ అథార్దితా యమభటాశ్శివదూతైర్మహాత్మభిః । ప్రదుద్రువుర్యమపురీం నిందంతో ధర్మసంగ్రహం ॥ ౧౨౩ ॥ దుఃఖార్తా అతిరుష్టాశ్చ ధర్మరాజస్య సన్నిధౌ । సర్వం నివేదయామాసుశ్శివదూతైరనుష్ఠితమ్ ॥ ౧౨౪ ॥ తచ్ఛ్రుత్వా వచనం తేషాం ధర్మరాజోఽతివిస్మితః । చిత్రగుప్తేన చాలోచ్య దూతాన్స్తం దము వాచహ ॥ ౧౨౫ ॥ అపరాధః కృతోఽస్మాభిశ్శంకరాయ మహాత్మ

నే । యదజ్ఞానాత్కృతం కర్మ హ్యప్రాణినాం యన్న దుష్కరమ్ ॥ ౧౨౬ ॥ తత్తం
తస్యాం చ యుష్మాభిః మహాదాజ్ఞాపనిపాలకైః । యస్య స్వామిపాలనే
స్తుతిత్వం స్యాం స్యాదితి స్మృతిః ॥ ౧౨౭ ॥ ఇతి స్మృత్యాఽవసత్స్వామ్యం స్త
రాజస్యవినిశ్చితాః । పృష్టాస్తేనాప్రతిభావ్యం మహృష్యర్షిజ్ఞానసి
ద్ధుషః । ౧౨౮ ॥ — ॥ మాతాః ॥ కథం పాపస్య నిర్ణయం పాపా
మిహోచ్యతే । కిం పుణ్యమితి పప్రచ్ఛ త్వదాజ్ఞాసముఖాశ్చ తే ॥ ౧౨౯
యమః ॥ — ॥ దేహాంతే స్మరణం విష్ణోస్సర్వేషామాంచ నివృ
త్తిః । సాలగ్రామప్రదానం దానత్వాన్ప్రదక్షిణాయుతమ్ ॥ ౧౩౦ ॥ ప
రోపకారకర్తృత్వం సత్పాత్రానాలోభనజనమ్ । విష్ణుపూజాచరస్త్రీలా
శ్రవణం పుణ్యముచ్యతే ॥ ౧౩౧ ॥ నాస్తికత్వం చ నైష్ఠుర్యం సర్వభూతే
షు నిర్దయా । అతిస్నేహశ్చ పుత్రాదౌ పాపం భోగైకకారణమ్ ॥ ౧౩౨
యథాబలం చ సత్కర్మకర్తారశ్చ దయాళవః । సాలగ్రామప్రదాతారః
దేహాంతే వైష్ణవాశ్చ యే ॥ ౧౩౩ ॥ హరిం స్మరంతో దేహాంతే శివలింగప్ర
దాశ్చ యే । యే శ్రోత్రియోపకర్తారస్తే మత్పురగామినః ॥ ౧౩౪ ॥
కామ్యకర్మపరిత్యక్తా నిత్యనైమిత్తికాశ్రయాః । దయాలవో విష్ణుభ
క్తా నకదాచిత్ప్రియాంతి మామ్ ॥ ౧౩౫ ॥ బ్రహ్మఘ్నా వా సురాపా
వా స్తేయినో వా నాస్తికాశ్చ తే । దేహాంతే సంస్మరన్విష్ణుం సత్వరం సహరిం వ్ర
జేత్ ॥ ౧౩౬ ॥ శమ్భో గిరీశ హర శంకర పార్వతీశ శ్రీచంద్రశేఖర మహే
శ వృషధ్వజేతి । సంకీర్తయన్ ప్రజతి నో కదిమిం దువారే పాపాన్యపా
ష్యనిశి జాగరణం చ కృత్వా ॥ ౧౩౭ ॥ కార్తికస్య మహాదేవస్య ముఖో
ప్యర్చయిత్వా శివమ్ । రాత్రౌ జాగరణం కృత్వా నిష్పాపో యాతి శంక
రమ్ ॥ ౧౩౮ ॥ యే యే యత్పుణ్యకర్తారస్తే తత్ప్రాప్య సరూపతః । మ
మాజ్ఞామనవాప్యైవ వర్తంతే లోకసంగతే ॥ ౧౩౯ ॥ సర్వే శివవ్ర
త్యాసక్తా మహామాహేశ్వరపూజకాః । తేన పాపవినిర్ముక్తా స్త్రీత్వమప్రా
కరాలయమ్ ॥ ౧౪౦ ॥ విప్రా వినిస్తత్పాపి కార్తికే సోమవాసరే । ఉప
శినా నక్తో రాత్రౌ జాగరశ్చ సన్నిధౌ ॥ ౧౪౧ ॥ దాంభికే నప్రా

జయేత్పుష్కరకేతటేయన్నరుణోదయే । శివనాభంశిలాకారంనిష్కర్ద్వా
దశభిస్సహ ॥ ౧౪౨ ॥ ప్రాదాత్పురాణవక్త్రే చస్వపరిభావపరిసిద్ధ
యే । శివనాభప్రదానేనబ్రహ్మహత్యావినాశితా ॥ ౧౪౩ ॥ జాగరే
ణశివస్మృత్యాసోమవారేఽగమచ్ఛివం । కార్తికేసోమవారస్యమాహా
త్మ్యంజగతీతలే ॥ ౧౪౪ ॥ కోబ్రూయాచ్ఛృణుయాద్వాపిదృష్టాంతో
త్రైషణాసుతః । ఆజన్మపాపశీలోఽపిమృతికాలేహరిం స్మరేత్ ॥౧౪౫॥
సాలగ్రామంప్రదద్యాద్వాశుద్ధోవైకుంఠమశ్నుతే । ఏకమేవహికు
ర్యాద్వామహాపాతకసంచయమ్ ॥ ౧౪౬ ॥ కార్తికేదీపదానేన శు
ద్ధాత్మాశంకరంవ్రజేత్ । యత్ర కుత్రజలే స్నాత్వా కార్తికేహ్య
రుణోదయే ॥ ౧౪౭ ॥ యస్తుసోమేహ్యుపవసేత్సర్వపాపైః ప్రముచ్య
తే । తస్మాచ్ఛృణుధ్వం హేదూతాఃకార్తికేసోమవాసరే ॥ ఉపోష్య
పూజయేచ్ఛంభుంసయాతిమమాంతికమ్ । ఉపోష్యసోమవారేయః
పారణాయాంనభోజయేత్ ॥ ౧౪౯ ॥ యథాశక్తిద్విజాన్భక్త్యాతమా
నయతమేంతికమ్ । బుద్ధిశ్చనాస్తికోదంభీనిరగ్నిస్సాధునిందకః ॥౧౫౦
కుర్వంతువాఖిలాన్ధర్మాంస్తాన్సర్వాన్నాథ్వంమమాంతికమ్। యోవిష్ణుభక్తి
వ్యాజేనసభక్తిచ్ఛలేనవా ॥ ౧౫౧ ॥ ద్వేష్టివాశంకరంవిష్ణుంతంగృహీ
త్వంమమాంతికమ్ । ఇతిస్వయంధర్మరాజోబోధయన్కింకరాన్స్వ
కాన్ । అపరాధంక్షమస్వేతిదాసస్యేశంననామసః ॥ ౧౫౨ ॥ తస్మా
న్మహారాజమహాశైలాకమిచ్ఛేదుపోష్యైవసుధాంశువారే । ఊర్జే
సమభ్యర్చ్యశివంచరాత్రౌజాగ్రద్ద్విజాన్భోజయితాపరేద్యుః॥౧౫౩
బాలోవామర్త్యలోవృద్ధోభుంజీతనిశిసద్విజః । యత్కించిద్దక్షిణాందద
త్వాస్వర్గలోకేమహీయతే॥ ౧౫౪ ॥ తస్మాదుపోష్యనిషాటమోయా
పేయామేర్చయేచ్ఛివమ్ । నానారూపఫలాన్నాని నివేద్య ప్రణమే
చ్ఛివమ్ ॥ ౧౫౫ ॥

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే సోమవారవ్రతవర్ణ
నంనామ త్రయోదశోఽధ్యాయః.

నారదః — ॥ అథస్నానవిధింవక్ష్యే శృణుష్వైకమనా నృప । వి
ధిస్నానేనముక్తిస్స్యాన్నృపతే ఽఘనాశనమ్ ॥ ౧ ॥ తులాసంక్రాంతి
దినతః పూర్వస్మిన్దినసేవనే । ప్రాతస్స్నాత్వాజపంకృత్వాపవిత్రస్నానం
తీకరణోన్నృప ॥ ౨ ॥ దుష్టసంగతిదుర్భాషాదుష్టభుక్తిశ్చవర్జయేత్
భో...యిత్వాయథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేదితి ॥ ౩ ॥ తులాసం
క్రమమారభ్యస్నాస్యేఽహంసహ్యజాజలే । నిర్విఘ్నంమేవ్రతంభూయాద్యు
దనేనప్రియతాంహరిః ॥ ౪ ॥ ఏవంకృత్వాద్విజేభ్యోవ్రతంప్రార్థయిత్వా
హ్యనుగ్రహమ్ । దత్త్వాచదక్షిణాంతేభ్యోగమనాయసమాచరేత్ ॥
రాత్రౌకృతాగ్నిహోత్రస్స్యాదేకభుక్తోజితేంద్రియః । సుప్త్వోత్థాయ
పునఃప్రాతరాచమ్యాథహరింస్మరేత్ ॥ ౬ ॥ గ్రామాత్తునైరృతేభాగే
మలమూత్రేవిసర్జయేత్ । గ్రామాద్దూరతరంగత్వాతృణైరాచ్ఛాద్య
మేదినీమ్ ॥ ౭ ॥ శిరఃప్రావృత్యవస్త్రేణపిధాయాస్యంకరేణచ । న
మార్గేనోపరేవాప్సునదేవాగ్నిజలన్నిధౌ ॥ ౮ ॥ నకేదారేనపీఠా
చ నాగోష్ఠేనపథాంపథి । కుర్యాన్మూత్రపురీషేతు దక్షిణాభిముఖో
యతాత్మనః ॥ ౯ ॥ గృహీతశిశ్నశ్చోత్థాయ శౌచంకుర్యాద్యథావిధి ।
వల్మీకోపరిమృద్గ్రాహ్యాస్నానార్థంపథిమృత్తికాః ॥ ౧౦ ॥ గృహీ
యాన్మృద్యథాంవాపిజలేరత్నిప్రమాణకే । ఉదపాత్రేనపి.. గతిస్తథా
వాహకరేపశ ॥ ౧౧ ॥ ఉభయోర్హస్తపాదయోస్తు పాదయోస్తథ్యా
తికాః । ఏకాంలింగేత్రిరంధ్రేవస్త్రాణ్యత్రదశకీర్తితా ॥ ౧౨ ॥
మృదామలకమాత్రాస్తు సర్వశౌచంవిధీయతే । ఏతచ్ఛౌచంగృహస్థస్య
మేతశౌచస్థలమహర్నిశమ్ ॥ ౧౩ ॥ నోచేత్ప్రాయశ్చిత్తభాక్ద్విజస్స్వ
యంచాపిచిత్తాంవ్రజేత్ । ఇత్థంశౌచంగృహస్థానాంచతుర్థాంశవిదుర్బుధాః
ఞంభవేత్ ॥ ౧౪ ॥ త్రిగుణంచవనస్థస్యయతీనాంచచతుర్గుణంచస్త్రీ
శూద్రాణాంసముఖ్యాతాస్సర్వేషాంచామనస్తుచ ॥ ౧౫ ॥ కృత్వాశౌచంద్విజో
దశగండూషాన్కారయేన్మార్జనంతుపునఃకరేత్ । ప్రక్షాల్యపాదౌతదనుసర్వం

జతచామణిబంధకమ్ ॥ ౧౬ ॥ తతఆదాయహస్తేన ప్రాఙ్ముఖస్సలిలంపి
బేత్ । వేదత్రయమథోధ్యాత్వామాషదఘ్నజలంపిబేత్ ॥ ౧౭ ॥ గో
కర్ణవత్కరంకృత్వాగృహీత్వాదేవతీర్థతః । పిబేచ్చ బ్రహ్మతీర్థేన
రవింవీక్ష్యజలంశుచి ॥ ౧౮ ॥ పవిత్రంధారయన్విప్రశ్చాద్వాచమనమా
చరేత్ । బ్రహ్మగ్రంథిఃకర్ణకాలేభుక్తికాలేతువర్తులమ్ ॥ ౧౯ ॥
చతుర్దర్భైఃపవిత్రంతుబ్రాహ్మణస్యాన్యవర్ణకే । ఏకైకన్యూనముద్ది
ష్టం దంతకాష్ఠైశ్శుభైస్సమైః ॥ ౨౦ ॥ క్షీరవృక్షోద్భవైఃకుర్యాద్వదావ
కంటకవృక్షజైః । ప్రదక్షిణక్రమేణైవ మందం యత్నేనకారయేత్ ॥
ఐంద్రేశానముఖఃకుర్యాదితరత్రతునారకీ । నగండూషాదంతశుద్ధీ నదీ
దేవాలయాంతికే ॥ ౨౧ ॥ శుచిద్వాదశగండూషైర్నిషిద్ధదివసేషు
తు। పునరాచమ్యసంకల్ప్యతతస్స్నాయాద్యథావిధి ॥ ౨౨ ॥ వర్ష
మాసర్క్షవారాదీనుక్త్వాస్మృత్వాచమాధవమ్।నమస్కుర్యాన్నదీంపూ
ర్వం దేవాన్విప్రాన్గురూనపి ॥ ౨౩ ॥ కావేరీంచనమస్కృత్యప్రార్థ
యేద్వరమీప్సితమ్ । మరుద్వృధేమహాభాగేమహాపుణ్యేమనోహరే ॥
సర్వాభీష్టప్రదేదేవి స్నానస్యాంపుణ్యవర్ధని । సర్వపాపక్షయకరి
మమపాపంవినాశయ ॥ ౨౪ ॥ కవేరకన్యేకావేరి సముద్రమహిషిప్రి
యే । ప్రదేహిభుక్తిముక్తీత్వంసర్వతీర్థస్వరూపిణి ॥ ౨౬ ॥ సింధు
వర్యేదయాసింధోమాముద్ధరభవాంబుధేః । శ్రియందేహి సుతందేహి
శ్రియందేహిదదస్వగాః ॥ ౨౭ ॥ ఆయుష్యందేహిచారోగ్యమృణ
ముక్తంకురుష్వమామ్ । త్వయిస్నాస్యేద్యకావేరిసర్వపాపవిశుద్ధయే ॥
అర్ఘ్యంగృహాణమేదేవి యథోక్తఫలదాభవ । ఇత్యర్ఘ్యం సరితేద
ద్యాద్దండవత్ప్రణమేత్తతః ॥ ౨౯ ॥ ఇత్యభిష్టూయకావేరీం పుష్పైర
భ్యర్చ్యచాంభసి । జపన్నైవవారుణంసూక్తంతతస్స్నాయాద్ధరింస్మరన్
జప్త్వాచవిష్ణుగాయత్రీం మనుమష్టాక్షరంతువా । కావేర్యాంతు సకృ
త్స్నాత్వా బ్రహ్మహత్యాంవ్యపోహతి ॥ ౩౦ ॥పురోనతిశిఖాతోయైః

పిత్ర్యాద్యాంశ్చ ప్రీణయేత్తథా । స్నానేదేహస్య ప్రస్థాయం సకరాభ్యాం ప్రమార్జయేత్ ॥ ౩౨ ॥ సంతర్ప్య వరదాం తీర్థే పిత్రృదేవమునీన్ద్విజః । గత్వాస్థానం సముపస్పృశ్య దర్భాసనే స్థితః ॥ ౩౩ ॥ ఓంకారవ్యాహృతియుక్తాం గాయత్రీం శిరసా సహ । జలమాదాయ హస్తాభ్యాం తత ఊర్ధ్వం వినిక్షిపేత్ ॥ ౩౪ ॥ దశజన్మార్జితం పాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి । ఇత్థం సంధ్యాముపాస్యాథ శుద్ధే సంప్రోక్షితే జలైః ॥ ౩౫ ॥ దర్భాస్తృతే వశీ తిష్ఠన్ గాయత్రీజపమాచరేత్ । జకారో జన్మవిచ్ఛేదః పకారః పాపనాశనః ॥ ౩౬ ॥ తస్మాజ్జప ఇతి ప్రోక్తో జన్మపాపవినాశనః । గాయన్తం త్రాయతే యస్మాద్గాయత్రీత్యుచ్యతే బుధైః ॥ ౩౭ ॥ ధ్యాత్వార్కమండలే దేవీం హృదయే వా జపేద్బుధః । ఉపచారైః షోడశభిర్ధ్యానస్థైః పరిపూజయేత్ ॥ ౩౮ ॥ అష్టోంకారో గృహస్థస్య వర్ణినశ్చ తథేతరా । వానప్రస్థయతీనాం తు షడోంకారాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౩౯ ॥ ఉత్తానితాంగులీహస్త ఆస్యాం తే ప్రాతరిష్యతే । స్కంధస్పృశౌ కరౌ కృత్వా మధ్యాహ్నే జప ఇష్యతే ॥ ౪౦ ॥ నాభౌ కృత్వా కరౌ సాయమేవం జపవినిర్ణయః । నీరంధ్రాంగులికౌ కృత్వా కించిన్నమ్రాంగులీకరౌ ॥ ౪౧ ॥ జపం కుర్వీత రంధ్రే తు ప్రసరన్రక్షసో హరేత్ । ఉదయే ప్రాఙ్ముఖస్తిష్ఠన్ సంఖ్యయైవ జపేద్బుధః ॥ ౪౨ ॥ అసంఖ్యాతో పవిత్రశ్చ జపో నిష్ఫలతామియాత్ । పర్వభిర్గణయేత్సంఖ్యాం నాక్షమాలాదిభిర్ద్విజ ॥ గాయత్ర్యా వేదమూలత్వాద్వేదః పర్వసు గీయతే । ఆరభ్యానామికామధ్యపర్వప్రాదక్షిణక్రమాత్ ॥ ౪౪ ॥ తర్జనీమూలపర్యంతం సంఖ్యాయ త్రిపదాం జపేత్ । మధ్యపర్వద్వయం మేరుస్తం మేరుం నాతిలంఘయేత్ ॥ ౪౫ ॥ వ్యస్తపాదాం తు గాయత్రీం యో జపేత్స హరిప్రియః । జపేత్సమస్తపాదాం యస్స భవేద్బ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౪౬ ॥ హృదయేష్టదళం పద్మం కర్ణికామధ్యశోభితమ్ । తస్యోపరిష్టాద్రుచిరం నానారత్నవిభూషితమ్ ॥ ౪౭ ॥ విద్రుమస్ఫటికాకారశతస్తంభసమన్వితమ్ ।

సూర్యకోటి ప్రతీకాశం విమానంసువిరాజితమ్ ॥ ౪౮ . కల్పవృక్షసు
...పరిజాతకానుసుశోభితం ౹ ఏతద్విమానమధ్యస్థ స్వర్ణరత్న...
...ప్రతిష్ఠితే ॥ ౪౯ ॥ సింహాసనేసమాసీనం సూర్యకోటిసమ ప్రభం ౹ వి
ష్ణుంచతుర్భుజంలక్ష్మీ భూమిభ్యాముపశోభితం ॥ ౫౦ ॥ ధ్యాత్వైవంహి
హృదివాహార్ఘ్యమండలేమాతరంజపేత్ ౹ స్నానంవినాతుగాయత్రీం
జపే... గవర్జితః ॥ ౫౧ ॥ పశ్చాదిక్రోభవేత్సద్యః క్షయరోగీభవే
... ॥ ౫౨ ॥ తస్మాత్స్నాత్వాయథాశక్తిజపేదాభాస్కరోదయం
...నమస్కుర్యాద్వాభారూరంభవభంజనం ॥ ౫౩ ॥ అభివాదన
మాత్రేతుస్వగోత్రంనామశర్మణీ ౹ ఉక్త్వాభివాదయేత్సూర్యమహామ
...ఇతి ॥ ౫౪ ॥ దిక్పాలస్సుప్రాచ్యాద్యైః ప్రణవాదినమోంత
...కృతాంజలిస్సమస్కుర్యామాధ్యాహ్నేభస్యంజ్ఞికేదిశౌ ॥౫౫॥
...ప్రదక్షిణంచభూమించ దండవత్ప్రణమేద్ద్విజః ౹ అత్రాభివాదనం కృ
త్వాతతోధ్యాయేజ్జనార్దనం ॥ ౫౬ ॥ ఏకాహంజపహీనస్స్యాత్సం
ధ్యాహీనోదినత్రయం ౹ ద్వాదశాహమనగ్నిస్తుశూద్రఏవనసంశయః॥
వేదేషుపౌరుషంసూక్తం తథాగీతాచభారతే ౹ మంత్రేషుత్రిపదాదేవి
ప్రపంచేష్వేకాదశీవ్రతం ॥ ౫౭ ॥ స్నానేషుచతులాస్నానంకావేర్యాం
రంగసన్నిధౌ ౹ వంచోపాయామమున్నోస్తు పంచపాతకనాశనాః॥౫౮॥
సర్వతాంబ్రహ్మణాహ్యేతేకారుణ్యనకలౌనృణాం ౹ పితుగృహేత్వాత్రి
పదాం గృహ్ణీయాచ్చ గురోశ్శ్రుతిం ౹ శౌచాచారసమాయుక్తః ప
రంబ్రహ్మాధిగచ్ఛతి ॥ ౫౯ ॥ శరీరమాద్యంఖలుధర్మసాధనం వివాహఆ
ద్యంఖలుధర్మసాధనం ౹ త్రయ్యంతసారోమృతలోకసాధనం త
స్మాత్రయంకార్యమిదం విబుద్ధ్య ॥ ౬౦ ॥ సంధ్యయోర్దీపమాలాచ
మార్గశీర్షేసన్నయంహరిః ౹ యత్రపర్యుషితాంభోభిః పచ్యతేస్నాదికం
నృప ॥ ౬౧ ॥ అతిపక్వమపక్వాన్నం యత్రాన్నంకేశదూషితం ౹నా
శ్రయన్నంభిక్షణేషుత్రినాతిశీఘ్రప్రదీయతే ॥ ౬౨ ॥ హోమమధ్యమో

నవేదశ్చభార్యాభర్త్రాథవాఽపి చ । తత్ర స్నాత్వా సుస్నానాత్సన్తతి ప
పావదంతిహి ॥ ౧౪ ॥ శ్రోత్రియం శ్రోత్రియైర్వాపి యోగ్యైర్వా దానేన పూర్ణ
తుకం కజ్జేన । విధాతి కాయః కర్మణాపరాణాం పరో వదా దానేనప్రస్వే॥
భూభారస్సర్వధర్మదేహస్తు వరాఙ్గోఽదివ్యరూపకే । చరేణ ప్రోక్షితే
హోమం పర్యాప్తశక్తిస్స్వయం శుచిః ॥ ౧౫ ॥ ఋత్విగాద్యైశ్చ హ
స్వస్త్రియాః పుంసో ఽథవా గృహిణః । అసమర్థే తు దంపత్యోః కృతో హో
మస్తు నిష్ఫలః ॥ ౧౬ ॥ సమిత్ప్రాదేశికైర్ధ్మం స్యాద్ద్విగుణాఽపరికీర్తి
తః । అంగుష్ఠమాత్రికాస్నాన్యాస్స్యుర్త్వచః కీటవర్జితాః ॥ ౧౭ ॥ ఇధ్మీయా
స్సమిధస్సామ్యమేతాసాం హోమకర్మణి । తులసీకాష్ఠసజ్వాలేయాజ్య
హోతి హావిర్భుజి ॥ ౧౮ ॥ తస్య పాపాని నశ్యేయుర్వహ్నిహోత్రఫలం భవేత్ ।
పాలాశాశ్వత్థఖదిరాబిల్వాదౌదుంబరాః కుశాః ॥ ౧౯ ॥ అపామార్గా
శ్చ దూర్వాశ్చ సమిధోఽష్టవిధాస్స్మృతాః । సమిత్కంబకా త్యాజ్యా శ
మీం ఖాదిరమంతరా ॥ ౨౦ ॥ అగ్నిం ప్రజ్వాలయేద్విద్వాన్ధమన్యైర్వ్య
వనచేతరైః । ధమన్యభావే కాష్ఠాద్యైర్మధ్యే కృత్వాథ మేవ వా ॥ ౨౧ ॥
హోతవ్యమగ్నిజ్వాలాయాం సా జ్వాలా రసనా స్మృతా । సర్వకర్మసు
పూర్వస్యాం పితృకర్మసు దక్షిణా ॥ ౨౨ ॥ యత్రకాష్ఠం తు తత్ప్రాడః
నానాధూమావృతం స్థలమ్ । అల్పజ్వాలాభవే నేత్రం భస్మదేశస్తు శీర్ష
కమ్ ॥ ౨౩ ॥ అల్పజ్వాలాకాష్ఠభస్మధూమేన జుహుయాద్బుధః । వ్యా
ధిర్ధనక్షయో నిందా దారిద్ర్యం చ ఫలం క్రమాత్ ॥ ౨౪ ॥ ఆరంభే వా
ప్యవస్థానే హోతవ్యం చ సమిద్ద్వయం । దేవతర్పణహోమాచ బలికా
ర్యం చ భోజనమ్ ॥ ౨౫ ॥ మార్జనం దేవతార్చాం చ కుర్వీరన్ దేవతీర్థ
తః । యోఽనర్చిషి జుహోత్యగ్నావంగారే వాఽథ భస్మని ॥ ౨౬ ॥ సద్గా
గ్నిరామయావీ చ దరిద్రశ్చ స జాయతే । హవిర్ద్రవ్యేణ దశపర్వస్థం ము
ఖ్యం చోత్తానపాణినా ॥ ౨౭ ॥ హుత్వా హుతిం చ లభ్యం తు హోత్రా హో
మఫలం లభేత్ । సమిధాత్ర సమారూఢో ద్వికాలమహుతిస్తథా ॥ ౨౮ ॥

ధార్యమాణశ్చతూరాత్రమహుతాగ్నిస్తులౌకికః । ఉత్ప్రాదశ్చోత్తమ
స్నానతోఽగ్నీనగౌణశ్చాసంగవంభవేత్ ॥ ౭౯ ॥ సూర్యాస్తమయమారభ్య
ఆప్రదోషంతథోత్తమమ్ । ఆకాల్యాగ్నోమకాలస్స్యాదితి కేచిద్వదంతి
హి ॥ ౮౦ ॥ యోఘుక్త్యాతుద్విజపతుర్హోమంహిత్వాసమూఢధీః । త్రై
లోక్యపాపంభుక్తేసా విష్ణోఃస్యాత్సూకరః ॥ ౮౧ ॥ తస్మాత్సంత
గర ప్రాణఃపాపభీతోగ్నిమూంభవేత్ । షష్టిప్రస్థమితంధాన్యం త్రి
ప్రస్థ ప్రమితంఘృతమ్ ॥ ౮౨ ॥ ఔపాసనాగ్నౌసస్తైతు పక్వరేచవి
ధిర్భవేత్ । ఉభయాంచరౌరావేపమహాగ్నౌవన్హమస్తకే ॥ ౮౩ ॥హో
మ్రాణిస్నైసూతకాగ్నైనజుహుయాద్విధవానలే । ప్రోతస్సాన్నత్వాపజ
ప్త్వాసగాయత్రీంభాస్కరోదయే ॥ ౮౪ ॥ యోజుహోతి హవిర్వహ్నౌ
సపతఃప్రతిపాలకః । మంత్రతంత్రవిపర్యాసకాలన్యూనాతిరేకజాః ॥
హంతిదోషాంత్సమస్తాంశ్చ తులసీకాష్ఠపావకః । తులసీకాష్ఠవహ్నౌ
యఃపార్వణంహోమమాచరేత్ ॥ ౮౫ ॥ సహస్రవార్షికంశ్రాద్ధంగ
యాయాంతుకృతంభవేత్ । యోగృహేధూపయతితులసీకాష్ఠవహ్ని
నా ॥ ౮౬ ॥ తులసీకాష్ఠసంభూతదీపారాధనమాచరేత్ । యోహరేరే
కవారంవాసవైకుంఠమహీయతే ॥ ౮౭ ॥ ఏకంవాతులసీకాష్ఠందిత్వామ
ధ్యేస్థితంయది । తేనదగ్ధాపిపాపిష్ఠోవైకుంఠంసుచిరాప్నుయాత్ ॥౮౮
తులసీకాష్ఠవహ్నౌయఃపాకంకృత్వానివేదయేత్ । హరయేమార్గశీర్షే
తుముద్గాన్నమరుణోదయే ॥ ౯౦ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవక్తుం నాహం శ
క్నోమినేతరే । తులామాసేతుద్వాదశ్యాంతులసీకాష్ఠవహ్నినా ॥౯౧॥
నివేదనంతుపక్వస్య సహస్రద్విజభోజనమ్ । మాఘేచ రథసప్తమ్యాం
ద్వాదశ్యాంవానివేదనాత్ ॥ ౯౨ ॥ సహస్రవార్షికీపూజాదినేనై
కేనలభ్యతే । తులాకార్తికమాఘేష్వ వైశాఖేవహ్నిసేవనమ్ ॥౯౩॥
పంచైతేపుణ్యసంకల్పాఃపంచపాతకనాశనాః । ఏషుస్నాతుమశక్తశ్చే
త్తైలకేస్నానమాచరేత్ ॥ ౯౪ ॥ సర్వాశక్తోద్విజోయస్తు చండాలః

తులారాశిగతే సూర్యే [illegible] ప్రాతఃస్నాయీ [illegible]
కోటిజన్మసు । [illegible] కిల్బిషాత్ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] నమపాపవిముక్తస్య [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] హరి [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] తులసీ [illegible] । [illegible]
తత్ఫలమవాప్నోతి నాత్ర కార్యా విచారణా । [illegible]
రామాయణకథామృతమ్ । ౧౦౦ ॥ మాహాత్మ్యం [illegible]
మార్గే దివాకరః । యే పిబంతి సకృత్ [illegible] కావేర్యాం [illegible] ॥
సకృత్స్నాత్వా [illegible] । [illegible]
యే నిత్యం తేషాం మార్గే దివాకరః ॥ ౧౦౧ ॥ [illegible]
[illegible] శిలాజలః । యః [illegible] తస్య మార్గే దివాకరః ॥ ౧౦౨
దేవాలయమధ్యే [illegible] । [illegible]
[illegible] తస్య మార్గే దివాకరః ॥ ౧౦౩ ॥ యస్నాన్ [illegible]
యో యావదామరణాంతికం । తులామాసే [illegible] తస్య మార్గే
దివాకరః ॥ ౧౦౪ ॥ తదనక్త్వ మాహాత్మ్యం కావేర్యాస్సం [illegible]
[illegible] తస్య మార్గే దివాకరః ॥ ౧౦౫ ॥ తులామాసే
తు కావేర్యాం యస్స్నాత్వా [illegible] । [illegible]
స్య మార్గే దివాకరః ॥ ౧౦౬ ॥ తులామాసే [illegible]
భారతమ్ । రామాయణం వా సాయాహ్నే తస్య మార్గే దివాకరః ॥ ౧౦౭
[illegible] । [illegible] స్మరణమాత్రేణ ద
[illegible] ॥ ౧౦౮ ॥ మంత్రం చత్వారి [illegible]
ది [illegible] । ఏవం [illegible]
స్థితః ॥ ౧౦౯ ॥ [illegible]

స్వామిన్ఘోరంపాపంవినాశయ।౧౧౧॥త్వంహిశిక్షాకరోనిత్యందేవా
నాంహవ్యవాహన । అతోపనమస్కరోమిత్వాంత్వదాధారమిదంజగ
త్ ॥ ౧౧౨ ॥ ప్రతికాలకశత్రస్య గృహస్థస్యవిధిర్యథా । బ్రహ్మ
జ్ఞస్తథా నశ్యేదనివేద్యాన్నభోజనాత్ । తథాసాగ్నేః ప్రణశ్యంతి
బ్రాహ్మణస్యాఘసంచయాః॥ ౧౧౩॥జిహ్వాంకుక్షించశిశ్నంచనిగృహ్ణీయా
త్ప్రయోద్విజః । సౌమ్యాకృతింయమంపశ్యేదన్యథాఘోరరూపిణమ్ ॥
॥ ౧౧౪ ॥నూనంనరకభీతోయఃప్రాతస్స్నానంసమాచరేత్ । ద్వికాలం
వహ్నిపూజాంచసాధూనాముపకారకః ॥ ౧౧౫ ॥ అన్యకర్తవ్యాశక్తశ్చే
న్నిత్యజేదగ్న్యుపాసనమ్ । బ్రహ్మలోకంసయాతీతి వదంతిబ్రహ్మవా
దినః ॥ ౧౧౬ ॥ వైశ్వదేవమహాయజ్ఞాన్స్థాలీపాకద్వయంతథా । ఔ
పాసనాగ్నికుర్వాణోబ్రహ్మభూయాయకల్పతే ॥ ౧౧౭ ॥ పంచకో
టితపఃపుణ్యంకౌశికోమునిసత్తమః । అగతాయవసిష్ఠాయస్వాశ్రమేప్ర
దదౌపురా॥౧౧౮॥ వసిష్ఠస్స్వాశ్రమస్థాయవిశ్వామిత్రాయసాగ్నయే ।
సాయమాహుతిజంపుణ్యంప్రాదాత్తస్మైతతో౽ధికమ్॥౧౧౯ ॥****

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే
స్నానజపౌపాసనాదివిధినిరూపణంనామ చతుర్దశో౽ధ్యాయః

నారదః ॥—॥ అస్మిన్నర్థే ప్రవక్ష్యామిసంవాదంపాపనాశనమ్ ॥
ధర్మాలస్యచధర్మజ్ఞస్పితృగుప్తయమస్యచ ॥ ౧ ॥ ఆసీత్సంతాపనో
నామదయావాన్బ్రాహ్మణోత్తమః । సభార్యస్సర్వవిత్ప్రాజ్ఞస్సర్వశా
స్త్రవిశారదః ॥ ౨ ॥ సాలగ్రామార్చకోధీమాన్సాయంప్రాతర్హుతా
గ్నికః । అథ తస్యచకాలేన ద్వౌపుత్రౌసమజాయతాం ॥ ౩ ॥ చ
క్రేసంతాపనస్సాగ్నిర్నామధేయేచపుత్రయోః । ధర్మాలస్యేతరాని
ష్టస్తుజ్యేష్ఠోధర్మాధీరిత్యపి ॥ ౪ ॥ ధర్మాలోధర్మబుద్ధిశ్చ వేదవే
దాంతపారగౌ । తపస్వంతౌజితక్రోధౌబ్రహ్మచర్యపరాయణౌ ॥ ౫ ॥
ప్రాప్తకాలే౽థపిత్రా తౌకృతోద్వాహౌబభూవతుః। పుత్రౌవివా

హ్యవిధినద్విషిక్విప్రోవాచరోపితా ॥ ౬ ॥ పుత్రాంయపామజస్యాప్రై
భవరంపర్వథార్థవత్ । పాపాసనంగృహేయస్యపద్మపన్నైవైతాద్యస్యప
భ్యతి ॥ ౭ ॥ తస్మాదగ్నింప్రసంగాహ్యప్రైస్యపిష్టలంచాసనైఃసుతా । గాంతావ
సన్సుతావిత్తముక్త్వాకాలంవిలోకయన్ ॥ ౮ ॥ అవాతిష్ఠత్పురేరాజాలాశ
భార్యస్సహితాగ్నికః । ఆజగామాథవిప్రస్సవిమానంపుష్పకాన్వితః
విమానంతత్సమారుహ్యవిస్పష్టదంక్షేబలమ్ । యయాతిర్హ్మహాప్రాజ్ఞః
ధ్వీపుత్రస్నేహంవిస్పృజ్యచ ॥ ౧౦ ॥ తేనైవపుత్రాస్సహితాజగామవి
దశాలయం । ధర్మకీర్తిర్ధర్మపితా తస్యపత్నీకస్సమాహితః ॥ ౧౧
కృత్వాపితౄణాంక్రియామార్త్యాంయథాహార్ణసౌగ్నిమాసనాత్ ఆగ
తానతిథీన్పూజ్యానర్చయన్నాగ్నిమాత్రికమ్ ॥ ౧౨ ॥ వస్త్రమాన్వా
జేఘర్తైతపస్వీసాధ్వీమెుడవసత్ । ధర్మలస్తుసమస్తానిదానానికతాశ్రేగ
వత్ ॥ ౧౩ ॥ ఆగతానతిథీనన్యాన్భోజయామాససద్విజః । పితౄణా
మార్ధితందత్త్వాసత్వాతేస్తితిపాదయన్ ॥ ౧౪ ॥ దానందదౌ సహ
స్రేభ్యోగోసహస్రందినేదినే । పృథివ్యాంయానితీర్థానిగంగాద్యా
స్సరితశ్చయాః ॥ ౧౫ ॥ నిపెవితానిపుణ్యానిపుణ్యక్షేత్రాణ్యపాడిచ । దే
వతాయతనంచక్రేగోపురాణివిశేషతః ॥ ౧౬ ॥ తటాకోద్యానకారీచ
గోబ్రాహ్మణహితేరతః । సదాధ్యానపరోవిప్రోవేదాభ్యాసరతస్సదా ॥
౧౭ ॥ ఏవంధర్మేణయుక్తస్సధర్మలస్స్వకర్మోద్వయమ్ । ఏకదాధ్వ
తరిగతేతీర్థయాత్రాపరాయణే ॥ పితృవ్యదివసేప్రాప్తేపైతృకార్యకర్తు
ముద్యతః । మాతృగృహస్థితాంభార్యాముక్త్వాపాలేతినగాతీతిః ॥ ౧౮ ॥
అనాహూయపితృశ్రాద్దేస్సయమేపపాచరః । తద్విప్రాగ్నిఉక్తా
గ్నిశ్చబ్రాహ్మణాసవ్యోక్త్వా ॥ ౨౦ । హిత్వాత్తుపాత్యణంకర్తహీనా
గ్నిఃకేవలంపితౄణాం । వృత్తేభ్యోబ్రాహ్మణోభ్యస్తుసవేశాకల్పందదావస్త్ర
యమ్ ॥ ౨౧ ॥ స్వశాకల్పానితాన్యేవరాక్షసేభ్యోఽభవన్ తదా
ఆగతాః పితరశ్చాస్యహ్యాంతర్ధానగతాస్తదా ॥ ౨౨ ॥ అప్యోజ్యంక

స్యమస్మాభిరగ్నిహీనంతు రాక్షసం । ఇత్యుక్త్వా పితరః క్రుద్ధాశ్శప్తుంచారే
భిరే తదా ॥ ౨౩ ॥ నిస్సంతానోఽధనైర్హీనో జ్ఞానహీనోఽభవత్స్వయమ్।
ఇత్థం శప్త్వా పితృగణాః ప్రయయుర్నృపసత్తమ ॥ ౨౪ ॥ ధర్మర్ద్ధిరాగత
స్సాగ్నిస్సకళత్రో బహుప్రజః । ఏతస్మిన్నంతరే విద్వాన్ చిత్రగుప్త
స్తు లేఖకః ॥ ౨౫ ॥ సయామ్యపటమాదాయ హ్యపతచ్ఛమనాజ్ఞితః।
తదా ధర్మలధర్ద్ధ్యోః ప్రేషయామాస ధర్మరాట్ ॥ ౨౬ ॥ యానద్వ
యంచ భృత్యాన్ స్వాన్ తావానయత చేత్యశాత్ । చిత్రగుప్తడవాచై
నం యానాయోగ్యో నిరగ్నికః ॥ ౨౭ ॥ స్త్రీసూనుం స్వమాతృహంతారం
దృష్ట్వా చాహుతపావకమ్ । సూర్యానలోకనం కుర్యాత్ స్పృష్ట్వా స్నా
యాన్నదీజలే ॥ ౨౮ ॥ నద్రష్టవ్యో నసంభాష్యస్త్వావకైరపికింకరైః ।
చిత్రగుప్తవచశ్శ్రుత్వా ధర్మరాజోఽతికోపనః ॥ ౨౯ ॥ శ్వానౌ ద్వౌ
శ్యామశబలౌ వైవస్వతకులోద్భవౌ । అన్యాన్ దంష్ట్రాకరాళాస్యాన్
కృష్ణాంగానగ్నిలోచనాన్ ॥ ౩౦ ॥ తంనేతుంప్రేషయామాస యమో
వైవస్వతస్స్వయమ్ । జనకాస్సత్వరంగత్వా తంకింకరేజగృహుః కిల॥౩౧
ధర్మర్ద్ధయేతయోరేకం విమానం ప్రాహిణోద్యమః । దేహముత్సృజ్య ధ
ర్మర్ద్ధిర్విమానమధిరూఢవాన్ ॥ ౩౨ ॥ తావేకకాలేసంప్రాప్తౌ తదా
సంయమినీపురీమ్ । ఆయాంతం వీక్ష్య ధర్మర్ద్ధిముత్థాయాసన్యధర్మరాట్
॥౩౩ ॥ సాగ్నయే చదదౌ తస్మై స్వస్యనిజమాసనమ్ । తుష్టోఽస్మి దర్శ
నాత్తేద్య భజలోకాన్యథాప్రియాన్ ॥ ౩౪ ॥ ఇత్యేవముక్త్వా సాగ్నిం చ ధ
ర్మలం త్వగ్నిహీనకం । ఘోరాసిపత్రే క్రకచైర్దారయామాస ధర్మ
రాట్ ॥ ౩౫ ॥ దుఃఖితం భ్రాతరం దృష్ట్వాథ ధర్మర్ద్ధిర్యమమబ్రవీత్ । మ
మభ్రాతా మహాభాగ దానధర్మపరాయణః ॥ ౩౬ ॥ తీర్థయాత్రాపరో
దాంతస్సర్వదాతిథిపూజకః। తస్యేయమీదృశీ బాధా కిన్నిమిత్తం వదస్వ
మే ॥ ౩౭ ॥ యమః ॥ — ॥ ద్విజస్య సర్వగాత్రేషు బ్రహ్మావిష్ణుశివా
దయః । రోమకూపేషు మునయో వదనే హవ్యవాహనః ॥ ౩౮ ॥ తస్మాద

గ్నిముఖాన్విప్రాన్దేవాన్సమ్యక్సమర్చయేత్ । మన్త్రేణానేన మేధావీ నైవ
ధాతి తత్ఫలమశ్నుతే ॥ ౩౯ ॥ తస్మాదగ్నిముఖానన్నైః పూజయేత్సర్వత
మానవః । యస్తు మాం సర్వదా [illegible] తర్పయేన్నారకే ॥ ౪౦ ॥ అ
తిథీనాగతాన్పూర్వం సంపూజ్య ప్రహృష్టమానసః ।—। భక్ష్యైః ప్రీతైః సదామిత
స్తేషు సమ్మానముఞ్చేత్ప్రవాసతః । ౪౧ ॥ ఇతి వేదవచనం శ్రుత్వా
ప్రహృష్టా హి విప్రాన్ యమః । దానపానవిహీనే తు యద్దత్తం నిష్ఫలం భవే
త్ ॥ ౪౨ ॥ అన్నపానాదిదానేన సన్తోషం ప్రవిశన్తి వా । అన్నస్యాను
భోక్తారం తృప్తం పితృమాత్రం తు కేవలమ్ ॥ ౪౩ ॥ తస్మాత్పూర్వాహ్ణకాలం
పుణ్యం నాపాతి శ్రేష్ఠవర్ణానామ్ । తస్మాత్త్రాత్ప్రతిదిన్యం తస్మిన్పర్వకాలం
కావేర్యాఃక్షిపేత్ ॥ ౪౪ ॥—॥ మునయః । కథం వా ముక్తిప్రసన్నస్య దాత్రి
రవాప్తిం గమిష్యసి ॥—॥ యమః ॥ పత్థమద్భుతమిత్యేవం సంఖ్యా
యాం పరివర్తతే ॥ ౪౫ ॥ తావంతమగ్నిహీనాస్తే నిమజ్జంత్యేవ కావేర్యాం
పిబంత్యుచ్ఛిష్టసలిలమూర్ధ్వహస్తా అధోముఖాః ॥ ౪౬ ॥ విశిష్టబ్రా
హ్మణానిత్యం తేషాం తృప్తిర్భవేద్యథా । ఉచ్ఛిష్టసలిలం యస్మాద్భోజనాం
తే సమాచరేత్ ॥ ౪౭ ॥ మన్త్రః ॥ కావేరీపుణ్యసలిలే పవిత్రాశ్చ
ధనివాసినాం । అర్థినాముదకం దత్తమక్షయ్యముపతిష్ఠతు ॥ ౪౮ ॥ తస్మా
త్సర్వప్రయత్నేన బ్రాహ్మణోఽప్యగ్నిమాన్భవేత్ । ఏవం స్నాత్వా తులా
మాసే సమాప్తౌ భోజయేద్ద్విజాన్ ॥ ౪౯ ॥ అష్టోత్తరసహస్రం తు శత
మష్టోత్తరం తు వా । అష్టావింశద్వాన్నపదవా యథాశక్తి ప్రభోజయేత్ ॥ ౫౦
మయదఙ్ఘ్రధాయామాహాత్మ్యం పరిమాణం యథావిధి । ఇత్థమాపృశ్చి
కం స్నాత్వా సర్వాభీష్టమవాప్నుయాత్ ॥ ౫౧ ॥ తులావిశుద్ధద్వాద
శ్యాం పాయసైర్భోజయేద్ద్విజాన్ । ద్వాదశ్యాం పాయసం దత్వా కులకో
టిం సముద్ధరేత్ ॥ ౫౨ ॥ రంభాతామ్బూలవస్త్రాన్నస్వర్ణధాన్యతిలం
మధు । తైలం క్షీరం ఘృతం తక్రం ఫలార్థే దానమాచరేత్ ॥ ౫౩ ॥ ॥

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే సాగ్నికమహిమా
నిరూపణం నామ సప్తపఞ్చాశోఽధ్యాయః

నారదః—॥తవాపిరాజన్ప్రపితామహఃపురాదాంతఃప్రశాంతశ్చఖలు
శంతనుర్నృపః॥ స్నాత్వాతులామాసిమరుద్వృధాయాముదావహద్యో
జనగంధికన్యకాం ॥ ౧॥ యుధిష్ఠిరః ॥ పురాభీష్మపితాగంగాభార్యో
భూదితిశుశ్రుమ । కథంవిద్వన్తులామాసిస్నాత్వామేప్రపితామహః॥
ఉద్వాహ్యారేమెతాందూరగంధినీంకన్యకాంవద॥ ౨॥—॥నారదః ॥ చ
రన్ కదాచిన్మృగయారతోవనే కళిందజారోధసికాంచనప్రభామ్ । ఉ
ద్వాహ్యారేమేబహుదూరగంధినీంకన్యామసౌతేప్రపితామహన్నృపః॥
తద్గంధాకృష్టచేతాస్తుతాం కన్యాం వీక్ష్యసోఽబ్రవీత్ । వత్సే కిమర్థం
వససికస్త్వాధగపానకృత్ ॥ ౪ ॥ సాబాలికావాచమువాచపార్థివం
త్వహంత్వనాథాపితృవాక్యకారిణీ । సుతాస్మికైవర్తపతేస్తునావికా
తయోక్తమిత్థంవచనంనిశమ్యసః ॥ ౫ ॥ ఆలింగనాలంకరణేనబాలికే స్త
నాంకురాభ్యామమరంకురుష్వమామ్ । నాహంస్వతంత్రేతివచోఽబ్రవీ
చ్చసాగత్వానృపోదాశపతేరథాంతికం ॥ ౬ ॥ వేదీయతాం తేతనయే
తిపృష్టవాన్ కృత్వాంజలింప్రాహనృపంసహృష్టధీః । తేదీయతేమేతన
యానృపాసనంహ్యస్యాస్సుతస్యైవచదీయతేయది ॥ ౭ ॥ శ్రుత్వాస
తద్వాక్యమతీవనిందితంవిచింత్యవంశస్యచహీనతాంతథా। విసృజ్య గం
గాతనయంమమప్రియందౌహిత్రకోస్యార్హతికింనృపాసనం ॥ ౮ ॥
ఇత్థంస్మరన్ప్రాప్యపురంసశంతనుర్నభోజ్యభోగేనచరాజ్యపాలనే ।
ననిత్యకర్మణ్యపిసాధుపూజనేమనోఽకరోన్నష్టసంజ్వరార్దితః॥
ఏకదాసతుమధ్యాహ్నేహ్యాగతంధౌమ్యభూసురమ్ । నార్హయామాస
పూజార్హంసోఽపిజ్ఞాత్వాత్మతేజసా ॥ ౧౦ ॥ శంతనుంవీక్ష్యరాజానం బ
భాషేథస్త్వయిన్నివ। కిమర్థంనావదస్త్వంమామాగతంక్షితిపాలక॥౧౧
దృష్ట్వాపి తూష్ణీం జడవద్వర్తసేమామపూజయన్ । బోధితోఽపి తత
స్తేన కేవలంప్రణనామసః ॥ ౧౨ ॥ ధౌమ్యస్తుకృపయామూర్ధ్నిప్రోక్ష
యామాసచాంబుభిః । ప్రోక్షితస్తంనిరీక్ష్యాథవేగాదుత్థాయసాంజ

విః ॥ ౧౩ ॥ నిపత్య దండవద్భూమౌ విధినా తమపూజయత్ । కృతా
ర్థోఽస్మి మునే బ్రహ్మన్ తవ సందర్శనాదహం ॥ ౧౪ ॥ ఇత్యుక్తవంతం సద్ధర్మ
బోధనేచ్ఛురథాబ్రవీత్ । జ్ఞానదృష్ట్యా త్వహం జానే సర్వం త్వద్ధృద
యంగతమ్ ॥ ౧౫ ॥ త్వం దాశకన్యావిరహేణ దుఃఖితస్తత్సంప్రాప్త్యుపా
యం భవతో బ్రవీమ్యహమ్ । స్నాత్వా తులామాసి మరుద్వృధాజలేస్తు
త్వా పరం రంగేశమనంతశాయినమ్ ॥ ౧౬ ॥ స్తోత్రేణ చానేన సమాప్స్యసీ
ప్సితం హరేశ్చతుర్వింద్వశతాగ్ర్యనామభిః । మరుద్వృధాయాస్స
దృశీనచాపగానానామరత్నస్తవసన్నిభస్స్తవః ॥ ౧౭ ॥ కురుష్వ తద్ధా
చమనం నృప స్తవం తవోపదేక్ష్యే సకలేప్సితప్రదమ్ । తథైవ కృత్వోప
దిశేతి సోఽబ్రవీద్ధామ్న్యోపి రాజ్ఞే హ్యుపదిష్టవాన్ గురుః ॥ ౧౮ ॥—॥ అ
స్య శ్రీరంగరాజాష్టోత్తరశతనామరత్నస్తోత్రమహామంత్రస్య వేదవ్యా
సో భగవాన్ ఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః । భగవాన్ శ్రీమహావిష్ణుర్దేవ
తా । శ్రీరంగశాయీతి బీజం । శ్రీకాంత ఇతి శక్తిః । శ్రీప్రద ఇతి కీల
కమ్ । మమ సమస్తపాపనాశార్థే శ్రీరంగరాజప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జ
పే వినియోగః ॥ ధ్యాయః ॥ శ్రీరంగశాయీ శ్రీకాంతశ్శ్రీప్రదశ్శ్రిత
వత్సలః । అనంతో మాధవో జేతా జగన్నాథో జగద్గురుః ॥ ౧౯ ॥ సుర
వర్యస్సురారాధ్యస్సురరాజానుజః ప్రభుః । హరిర్హతారిర్విశ్వేశశ్శా
శ్వతశ్శంభురవ్యయః ॥ ౨౦ ॥ భక్తార్తిభంజనో వాగ్మీ వీరో విఖ్యాతకీర్తి
మాన్ । భాస్కరశ్శాస్త్రతత్త్వజ్ఞో దైత్యశాస్తాఽమరేశ్వరః ॥ ౨౧ ॥
నారాయణో నరహరిర్నీరజాక్షో నరప్రియః । బ్రహ్మణ్యో బ్రహ్మకృద్బ్ర
హ్మా బ్రహ్మాంగో బ్రహ్మపూజితః ॥ ౨౨ ॥ కృష్ణః కృతజ్ఞో గోవిందో హృ
షీకేశోఽఘనాశనః । విష్ణుర్జిష్ణుర్జితారాతిస్సజ్జనప్రియ ఈశ్వరః ॥
త్రివిక్రమస్త్రిలోకేశస్త్రయ్యర్థస్త్రిగుణాత్మకః । కాకుత్స్థః కమ
లాకాంతః కాళీయోరగమర్దనః ॥ ౨౪ ॥ కాలాంబుదశ్యామలాంగః
కేశవః క్లేశనాశనః । కేశిప్రభంజనః కాంతో నందసూనురరిందమః ॥ ౨౫ ॥

రుక్మిణీవల్లభశ్శౌరిర్బలభద్రోబలానుజః । దామోదరోహృషీకేశోవా
మనోమధుసూదనః ॥ ౨౬ ॥ప్రాతఃపుణ్యజనధ్వంసీపుణ్యశ్లోకశిఖామ
ణిః । ఆదిమూర్తిర్దయామూర్తిశ్శాంతమూర్తిరమూర్తిమాన్ ॥ ౨౭
పరంబ్రహ్మపరంధామపావనఃపవనోవిభుః । చంద్రశ్ఛందోమయోరా
మస్సంసారాంబుధితారకః ॥ ౨౮ ॥ ఆదితేయోచ్యుతోభానుశ్శంకర
శ్శివఊర్జితః । మహేశ్వరోమహాయోగీమహాశక్తిర్మహత్ప్రియః ॥ ౨౯
దుర్జనధ్వంసకోశేషః సజ్జనోపాస్తిసత్ఫలమ్ । పక్షీంద్రవాహనోక్షో
భ్యః క్షీరాబ్ధిశయనోవిధుః ॥ ౩౦ ॥ జనార్దనోజగద్ధేతుర్జితమన్మథ
విగ్రహః । చక్రపాణిశ్శంఖధారీశార్ఙ్గీఖడ్గీగదాధరః ॥ ౧౦౭ ॥ ౩౧ ॥
ఏవంవిష్ణోశ్శతంనామ్నామష్టోత్తరమిహేరితమ్ । స్తోత్రాణాముత్తమం
గుహ్యంనామరత్నస్తవాభిధమ్ ॥ ౩౨ ॥ సర్వదాసర్వరోగఘ్నంచింతి
తార్థఫలప్రదమ్ । త్వంతుశీఘ్రంమహారాజగచ్ఛరంగస్థలంశుభం ॥౩౩
స్నాత్వాతులార్కేకావేర్యాంమాహాత్మ్యశ్రవణంకురు । గవాశ్వవస్త్ర
ధాన్యాన్నభూమికన్యాప్రదోభవ ॥ ౩౪ ॥ ద్వాదశ్యాంపాయసాన్నే
న సహస్రందశభోజయ । నామరత్నస్తవాఖ్యేనవిష్ణోస్సాష్టశతేనచ ॥
స్తుత్వాశ్రీరంగనాథంత్వమభీష్టఫలమాప్నుహి ॥ నారదః— ॥ ధర్మం
సముపదిశ్యేత్థం ధౌమ్యస్స్వాశ్రమమావిశత్ ॥ ౩౬ ॥ రాజాచాల్పపరి
వారసహితశ్శంతనుస్తదా । రాజన్రాజ్యధురాంన్యస్యసామాత్యే జా
హ్నవీసుతే ॥ ౩౭ ॥ ప్రతస్థేవాద్యఘోషేణదిశోదశవినాదయన్ । స
హస్రంహస్తివర్యాణాంహయానామర్బుదత్రయమ్ ॥ ౩౮ ॥రథానాం
చసహస్రేద్వేపత్తీనాందశకోటయః । తమన్వయుర్మహాభాగమేకచ్ఛ
త్రంయుధిష్ఠిర ॥ ౩౯ ॥ యథావిధితతస్స్నాత్వా కావేర్యాంరంగస
న్నిధౌ । బహుస్వంవిప్రసాత్కృత్వారంగనాథంప్రణమ్యచ ॥ ౪౦ ॥
స్తుత్వాచస్తోత్రవర్యేణ కారయిత్వాచమండపమ్ । పునఃప్రతస్థేశుద్ధా
త్మాస్వపురాయససైనికః ॥ ౪౧ ॥ మాహిష్మతీపురోద్దేశే స్థాపయిత్వా

స్వసైనికాన్ । శ్రుత్వా మైవాఖ్యాస్మృతం దేవమరుధత్తైస్య పతినమ ॥ ౪౨ ॥
ద్వాత్రింశద్వర్షకాంక్షిణో హ్యేకో హ్యేకో నైకనగరాణాం । ...నా
స్త్రీణాం సంహృత్య సమరేభిముఖాన్ రిపూన్ ॥ ౪౩ ॥ ...హాస్యాస్త్ర
భావేన జయలక్ష్మీయుతో నృపః । సహస్త్రీనపురం ప్రాప్య స్వస్యనాదేవా
గంధినీమ్ ॥ ౪౪ ॥ స్మరన్ వాక్సుతా వేసస్నాఘాత ...యహా
జ్ఞైయశ్శ్రుత్వా వృత్తాంతః పితరం వీక్ష్య ...తమ ॥ ౪౫ ॥ ...
ప్రాప్యతం వ్యాహరదిదం వచః । మత్పితృదియతాం న్యాసక్త రాజ
లిపుర్వీత్ ॥ ౪౬ ॥ అహం జఘన్యజాతీయో ...తస్య ...
ఆసనం మత్పుత్రాసూనార్యాదిస్యాద్దీయతే సుతా ॥ ౪౭ ॥ ...
ప్రాహ నేచ్ఛామ్యేవన్నృపాసనమ్ । మత్పితృదీయతాం ...
దైవయోగతః ॥ ౪౮ ॥ త్వదాత్మజోభవేద్యస్యా ...క్షయం
వ్రజేత్ । తస్మాన్నదీయతే పుత్రీ త్వతి దాశో బ్రవీత్ తదా ॥ ౪౯ ॥ ...
తదస్యచక్త్రిమాన్ పితృభక్త ఉదారధీః । ...
ఘోషయముచ్చకైః ॥ ౫౦ ॥ అపుత్రస్యచ మేలోకః ...
భవేత్ । తచ్ఛ్రుత్వావచనం దేవా గాంభీకం రోమహర్షణమ్ ॥ ౫౧ ॥
భీష్మభీష్మేత్యభాషంత పుష్పవృష్టిమవర్షయన్ । తదాప్రభృతి భీష్మ ఇ
తం వదంత్యఖిలాజనాః ॥ ౫౨ ॥ రాజా యోజనగంధాం తామవ్యాహ్య
విధిపూర్వకమ్ । రేమే తయా చిరంకాలం యాదృష్ట్వా ముముహుస్సు
రాః ॥ ౫౩ ॥ పితృశిష్యాష్యయాపత్స్య సర్వేలోకాః ప్రస్నయాస్మా । స్వ
చ్ఛంద దేహవిన్యాసో భూయాన్మృత్యుభయం నతే । ఇతిదత్వా వరంరా
జా హాణినారమార్జయత్సుతమ్ ॥ ౫౪ ॥ అథయోజనగంధాపి ప్రాప్య శం
తనుమ్ । కాలతద్వాసు మువే పుత్రౌ చిత్రాంగం విచిత్రవీర్యకౌ ॥ ౫౫ ॥
నారదః— ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యస్మాత్త్వం పరిపృష్టవాన్ । స్నా
త్వా తులార్కే కావేర్యాం యః పతేచ్ఛృణుయాదపి ॥ ౫౬ ॥ పుత్రా
ర్థీ లభతే పుత్రం ధనార్థీ లభతే ధనం । ద్వాత్రింశద్బ్రహ్మోజసహస్రైసా...

నయజ్ఞవివర్జితః ॥ ౫౬ ॥చతుర్వింశతిలక్షాంకగాయత్రీజపమాచరేత్
అతఃపరంనజానామి ప్రాయశ్చిత్తవిధింనృప॥ ౫౭ ॥యఃకావేర్యాం
నకృత్వాస్నానయాత్తులాసంస్థేదివాకరే । హరిస్మృతిఫలంప్రాప్య హరి
భక్తోభవేద్ధ్రువమ్ ॥ ౫౮ ॥ మధ్యందినేదృఢాంగోయస్స్నానంత్యక్త్వావి
ధృయేద్ధరిం । వైశ్వదేవంచయఃకుర్యాత్సగుల్మవ్యాధిమాన్భవేత్ ॥౬౦
అశక్తఃపూజనేవిష్ణోర్బిభృయాత్తులసీదళం । ఆషాఢశుక్లద్వాదశ్యామ
భిషిచ్యసకృద్ధరిం । గోక్షీరేణతులస్యాపిపూజయేత్పురుషోత్తమం॥౬౧
నభస్యశుద్ధద్వాదశ్యాంగోక్షీరైరభిషించతి । ఏకయాయస్తులస్యావాద
రిద్రోధనదోభవేత్ ॥ ౬౨ ॥ అమాయాంచతథాకుర్యాద్గయాశ్రాద్ధం
కృతంభవేత్ । మదుత్థానేమచ్ఛయనేమదంగపరివర్తనే ॥ ౬౩ ॥ శా
కాహారంప్రకుర్వాణోహృదిశల్యంమమార్పయేత్ । అవాలుకాగతం
తోయంసర్వంపర్యుషితంస్మృతం ॥ ౬౪ ॥ పుష్పంపర్యుషితంవర్జ్యం
నవర్జ్యంతులసీదళం । ఆర్ద్రంతుతులసీపత్రంకోమలంప్రోక్తముత్తమం॥
ఖండినీపేషిణీచుల్లీ ఉదకుంభఉపస్కరః । పంచసూనాఘశాంత్యర్థంప
శ్చయజ్ఞాంత్సమాచరేత్ ॥ ౬౬ ॥ ఆహితాగ్నిస్సవైగృహ్యాగ్నౌతదభా
వేతులౌకికే । సవ్యంజనైర్హవిష్యైశ్చజుహుయాత్సఘృతౌదనైః॥౬౭॥
తదభావేంభసాదధ్నాపయసావాపిహావయేత్ । హస్తేనాస్నావహుతిం
కుర్యాజ్జలాదింస్తుస్రువేణహి ॥ ౬౮ ॥ సర్వాభావేజపేన్మంత్రం మౌన
కైనాపిహావయేత్। ఉత్తానీకృత్యహస్తంతుజుహుయాద్దేవతీర్థతః॥౬౯
స్వాహాకారస్సురాణాంస్యాత్స్వధాకారశ్చపైతృకః । హంతకారోమ
నుష్యాణామితివేదవిదోవిదుః ॥ ౭౦ ॥ అన్నమామలకాకారం న్యసే
ద్భూమౌకరాగ్రతః । యథోపజోషంవ్యాహృత్యాపరిషేచనమాచరే
త్ ॥ ౭౧ ॥ ఆద్యత్రయంచప్రత్యేకంద్వయమేకంతతఃపరం । తతశ్చ
తుర్ణామేకంతుత్రయంప్రత్యేకమేకశః ॥ ౭౨ ॥ అథోదశానామే
కంతుపరిషేచనమిష్యతే ।ꠂ భూమౌతుప్రాఙ్ముఖోమౌనీ కుక్కుటాండ

ప్రమాణకం ॥ ౨౩ ॥ ద్విజో ఘాతబలిం చైవ ప్రక్షిపేచ్చ విధానతః ।
కాలద్వయే దివారాత్రౌ బలికర్మ సమాచరేత్ ॥ ౨౪ ॥ అసావ్య కేశపా
దేశే వా యస్సర్వబలిం హరేత్ । రిక్తాభిఘాత్రయం దద్యాదుపపన్నో
యథాబలం ॥ ౨౫ ॥ అఘృతం కీటకేశాదిదుష్టం భుక్త్వా పతేన్నరః । స్త్రీ
పుత్రపౌత్రోహ్యశుచా బాలేన సహ భార్యయా ॥ ౨౬ ॥ హస్తదత్తం చా
న్యశేషం స్త్రీశూద్రశ్రాద్ధశేషితమ్ । అనుష్ఠానం చ యో భుక్త్వా ద్విజ
శ్చాంద్రాయణం చరేత్ ॥ ౨౭ ॥ నారీ ప్రథమగర్భాన్నమశౌచాద్ద్వి
జాన్నకమ్ । అస్నాతనారీపక్వాన్నం నగ్నైర్నాన్నం పటాన్నకం ॥ ౨౮ ॥
విధవాన్నం చ శూద్రాన్నం శ్వమాంససదృశం భవేత్ । వామహస్తేన య
దన్నం తు యదన్నం పతితైస్సహ ॥ ౨౯ ॥ సంధ్యయోరుభయోర్భుక్తం
శ్వమాంససదృశం భవేత్ । భైక్షమన్నం గృహస్థస్య వర్ణినాం చ భైక్ష
మేవ చ ॥ ౩౦ ॥ ఆత్మార్థే పక్వమన్నం చ శ్వమాంససదృశం భవేత్ । వ
టార్కాశ్వత్థపత్రేషు నీచానీతేషు చౌర్యతః ॥ ౩౧ ॥ కదలీగర్భపత్రే
చాప్యయసకాంస్యార్థపాత్రకే । న్యూనే వింశత్పలేభ్యశ్చ తథైవోర్ధ్వతపా
త్రకే ॥ ౩౨ ॥ శూద్రచండాలనికటే శ్వమాంససదృశం భవేత్ । చం
డాలాదిరవం శ్రుత్వా సద్యశ్చాంద్రాయణం చరేత్ ॥ ౩౩ ॥ అన్నం వి
లంఘయేత్సవ్యం పార్శ్వమారభ్య సేచయేత్ । సాంగ్రామజలం పీత్వా
మృతోపస్తరణం త్వితి ॥ ౩౪ ॥ కాష్ఠమానీస్పృష్టపాత్రః కుర్యాత్ప్రా
ణాగ్నిహోత్రకం । హస్తాద్గలేతూదకే శ్మేయాత్పిష్టాక ధాత్రిప్రమాణతః ॥
స్పృష్టాన్నాహుతిర్యస్తు సద్యశ్చండాలతాం వ్రజేత్ ॥ ౩౫ ॥ సక్షా
రలవణైర్యుక్తం హుతేనైదమభిఘారితం । పంచప్రాణాహుతిర్గంతైర్గ్నక
దావిమపస్పృశేత్ ॥ ౩౬ ॥ తులామాసే తు కార్తిక్యాం యో భుక్త్వా
బ్రహ్మపత్రకే । అశ్వమేధఫలం ప్రాప్య వ్రతసాఫల్యమశ్నుతే ॥ ౩౭ ॥ ఆ
స్యే చార్ధం కరే చార్ధం యో భుక్తే కబళం నరః । శ్వాంతాశిత్వస్య తె
లోకే శ్వాంతాశిజనకో భవేత్ ॥ ౩౮ ॥ అయఃపాత్రస్థితం తోయం స

ప్రమేభానువాసరే । ధాత్రీఫలంతిలంచాపి రాత్రౌదధిదివాపయః । రాత్రే
రేణమధితంతక్రంసురయాసమముచ్యతే । సర్వే పంతు సురాతుల్యం
రాత్రికాలేర్వనాపది ॥ ౯౦ ॥ అష్టమ్యాంనాళికేరంచ ద్వాదశ్యాంతు
పటోలికా । బృహతీవద్వితీయాయాంకూష్మాండం ప్రతిపద్యపి ॥౯౧॥
అళర్కంచైనపంచమ్యాంసురాపానసమీరితం । ధర్మాంయుక్తా యా
నారీ పానంచ సద్యాయసాధ్రుతే ॥ ౯౨ ॥ భుక్త్వా ... రాజేంద్ర స
ద్యశ్చాండాలతాంవ్రజేత్ । యదన్నంనార్పితంవిష్ణోః స... సురయా
సమమ్ ॥ ౯౩ ॥ నిత్యనైమిత్తికశ్రిష్టాః కేవలంయస్తుకామ్యకృత్ । బ్ర
హ్మహత్యాసపిఞ్ఞేయ ... ॥ ౯౪ ॥ ... సమాప్య
యఃకాలేనాశ్చయే... ధికమ్ । యః... భుక్తే
తస్యరౌరవః ॥ ౯౫ ॥ కించిన్న్యూనం ... భుక్త్వా ... దివా
... । ... ॥ ౯౬ ॥ పురా
తన... కృష్ణ నిమ్బ
దళైర్యుతం ॥ ౯౭ ॥ తక్రం ... సర్వదా ... మశ్నుతే ।
అతఃశుక్ల... జయిత్వైవ ... ధాతురాసపి ॥ ౯౮ ॥ స్వయంభుక్త్వా
ద్వారావత్యాం ... స్యేతిమనుం జపేత్ । ఆహారపరిణామార్థమగస్త్యం
కుమ్భకర్ణకం ॥౯౯॥ బకంచబడబాగ్నించస్మరేద్భీమంచపఞ్చమం ।
వాతాపిర్భక్షితో యేనయేనపీతో మహోదధిః ॥ ౧౦౦ ॥ యన్మయాఖాది
తంసర్వం ... ॥ ౧౦౧ ॥ ఏవంభుక్త్వాహరేః పాదతులసీం
... । అన్నదోషాపహా ... తేతులసీమదళ ॥౧౦౨॥
... పురాణం ... సంహితం । శైవంవా ...
... ॥ ౧౦౩ ॥ శివఏవహరిస్సాక్షాద్ధరిరేవ శి
... ॥ ౧౦౪॥
... । ... కల్ప
... ॥ ౧౦౫ ॥ ... కృత్వాతునైవేద్యంనమ

స్నాత్వా ప్రోక్తవద్భక్త్యా । తత్ర కావేరీస్నానస్య మాహాత్మ్యమనసూయయా ॥
శృణ్వన్తస్తావత్సంతోషాత్ సర్వాస్సర్వపాపహారిణః । తస్మాన్మాసస్య మాసాన్త
స్నానకాలే తులాయా తథా ॥ ౧౦౮ ॥ సత్యవ్రతా వానప్రస్థా యే నాపి
యోగీ యతిర్నతి । తత్రాప్యేవం మహోదయం యత్ర ప్రతిశ్రుతం స్వర్గ ॥
కావేరీతీరే శిలాసంగే తీర్థే పిండదం గయాస్థలే । రంగధామ్ని ప్రవిశ్య
శ్రీరంగం తు క్రమేణ తథా ॥ ౧౦౯ ॥ సర్వతీర్థేషు యుత్స్నాతో యత్ర ఫలం
సంత్రిపాలభ్యతే । కావేర్యాంతు తులామాసే స్నాత్వా తీర్థే ఫలం ।
కావేర్యాం స్నానపుణ్యస్య రామాయణకథాశ్రుతిః । సప్త వర్ష
విప్రరాణా మన్త్రసత్యాః ॥ ౧౧౧ ॥ రామాయణస్య శ్లోకస్య శిలాయాం
స్థానే సోపానేన । విశేషేణ యదా రామచరితం శ్రూయతే మునిః ॥౧౧౨॥
దేవర్షిపితరో నృత్యంతి సంతుష్టా యుగ్మం సంవర్ధితాః । స్వర్గే స్థితా పితరస్త్ర
ప్తాః కృతార్థాస్సనయం బత ॥ ౧౧౩ ॥ మద్వ్యాఖ్యాన రామచరితం పఠేత్
స్వర్గవిముక్తయే । అనన్యో వాప్య నారాయణ పరాయణో మానవః ॥౧౧౪
శ్లోకం రామాయణస్యాపి శ్రుత్వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే । హరిః వినా సద్వ
శక్తిః పురాణకథనేన తత్ ॥ ౧౧౫ ॥ అతో సౌ నానాపమ స్తస్యాః పరిహాసే తి
ధర్మవిత్ । అత్రైవ శ్రీదామోదరం తీర్థమితిహాసః పురాతనం ॥ ౧౧౬ ॥
శృణ్వతాం సర్వపాపఘ్నం సర్వమంగళదాయకం । మాహిష్మతీపురే ప్రాస్తే
శైవ్యాగ్రహారో మహానభూత్ ॥ ౧౧౭ ॥ సుధార్మికస్సనిషణ్ణః తపసా
న్యాలయో భువి । అగ్నిభూమిరితి ఖ్యాతో విద్వజ్జనవిభూషితః ॥ ౧౧౮
సహస్రసంఖ్యైర్విప్రైః వైదికైస్సదాచారైస్సమాశ్రితః । తస్మిన్నాసీద్ద్విజ
జనకో వేదవేదాన్తపారగః ॥ ౧౧౯ ॥ శివశర్మేతి విఖ్యాతో ఘనాకృత
పరో భవత్ । శ్రావయామాస విదుషశ్శ్రీరామచరితం మహత్ ॥౧౨౦॥
నిత్యం దివ్యం తు తేషాం శ్రుత్వా పూర్వమేవ సమాహితాః । ప్రతికాండసమా
ప్తౌ చ నిష్కాదశ్వత్థ శతం శతం॥ ౧౨౧ ॥ ప్రథమారభ్య సమాప్తేదశ్వ
త్థం నిష్కసహస్రకం । ఏవం సమ్యక్ శ్రావయామాసుర్బ్రాహ్మణా నవ్యతస్సరం॥

ప్రత్యహంస్వర్ణపుష్పైశ్చదశభిస్సురసైఃఫలైః । రంభాదినాళికేరా
ద్యైర్ధూపదీపాక్షతాదిభిః ॥ ౧౨౩ ॥ శష్కుల్యపూపాతిరసమోదకా
ద్యైస్సపానకైః । నైవేద్యైర్బహుభిర్దత్వాపుస్తకేరామమచ్యుతం॥
ఉపచారైష్షోడశభిస్సమభ్యర్చ్య సమాహితాః। రామాయణమశృణ్వం
తే వ్యర్థవాక్యవివర్జితాః ॥ ౧౨౪ ॥ అభిషేకోత్సవేపుణ్యే శ్రీరా
మస్యమహాత్మనః । వస్త్రైర్నిష్కసహస్రైశ్చభూషణాద్యైస్సమర్చ్య
యే ॥ ౧౨౫ ॥ సాముదాయికనిష్కాద్యైస్తృప్తఃపౌరాణికోఽస్త్వి
తి । శ్రోతారోనపృథక్పూజామకుర్వంల్లోభబుద్ధయః ॥ ౧౨౬ ॥ పు
రాణవక్తాతాన్విప్రా నప్పృచ్ఛత్క్షుభితేంద్రియః । కింమేనదక్షిణాదత్తాభ
వద్భిశ్శ్రోతృభిఃకథామ్ ॥ ౧౨౭॥ తచ్ఛ్రుత్వావచనంతస్యప్రాహు
రస్మాభిరగ్రజ । యేనకేనాప్యుపాయేన భవతఃపూజనంకృతం ॥ ౧౨౯
యథాశక్త్యగ్రహారస్థైరాశాపరిహృతాత్తవ । త్రిసహస్రంతునిష్కాణాం
ప్రాప్తంవిప్రేంద్రకింపునః ॥ ౧౩౦ ॥ అత్యాశాత్మవినాశాయ ధర్మశా
స్త్రేచనిందితా। అర్థలుబ్ధోవికర్మీస్యాదర్థలుబ్ధోపమృత్యుమాన్॥
అర్థలుబ్ధోదరిద్రస్స్యాదర్థలుబ్ధోహ్యధఃపతేత్ । ఇతివాక్యంసావ
మానం శ్రుత్వాపౌరాణికోఽధమః ॥ ౧౩౧ ॥ భవంతఏవలుబ్ధాస్స్యుర్యు
ష్మాభిర్దూషితోఽస్మ్యహమ్ । ఇతిధిక్కృత్యతాంత్సర్వాన్నిరగాత్తత్క్ష
ణాదసౌ ॥ ౧౩౩ ॥ అసౌదురాగ్రహీయాతుఃకిమస్మాభిర్నపూజితః । ఇ
త్యనాహూయితంవిప్రం ప్రతిగేహమభుంజత ॥ ౧౩౪ ॥ సచపౌరాణి
కోదుష్టఃఆమధ్యాహ్నంబహిర్వసన్ । క్షుధాతురశ్చపక్కోఽపాత్సకుటు
మ్బోవినిర్గతః ॥ ౧౩౫ ॥ తద్దూషణాదనేనస్వేనాశితబ్రహ్మవర్చసః ।
కించిత్కాలాంతరేరిక్తాశ్చోరక్షామాదిపీడితాః ॥ ౧౩౬॥ అల్పాయుషో
ఽనపత్యాశ్చ సంబభూవుర్భృశార్దితాః । శ్రీరామగాథాశ్రవణప్ర
భావాద్దుష్కృతైర్విహీనానరకోద్భవైశ్చ । పౌరాణికస్యాప్యవమానపాపా
త్తైవైబకీయేబకదైత్యభక్షాః ॥ ౧౩౭ ॥ రాజా — ॥ రామాయణస్య

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ [illegible] — [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౩౦ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] పితృభ్యో [illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౪ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౫ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౭ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౨౯ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ నారదః — ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible] ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౩౧ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౧౫౬ ॥ అ
[illegible]
[illegible] విష్ణుమూర్తి
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] మ
[illegible] ॥ ౧౬౦ ॥ [illegible] సిద్ధిమ్ । నార
[illegible] ॥ ౧౬౧ ॥ ఉవాచ బ్రహ్మాసక్
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౧౬౩ ॥ తానద్య
[illegible]
[illegible] ॥ ౧౬౪ ॥ [illegible]

[illegible] ధ్యాయః

[illegible] క్రిష్ణప్రద్యుమ్నచరణౌ । కే
[illegible] ॥ ౧ ॥ అస్మాకం కృపయా
[illegible] మునిపుంగవ
[illegible] ॥ ౨ ॥ [illegible] భక్తిం ప్ర
[illegible] ॥ ౩ ॥ వశిష

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ [illegible] ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౩౫ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౩౬ ॥ [illegible] ॥ ౩౭ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౩౮ ॥ [illegible]

[illegible] స్త్రీసంగమాద్యజేత్ । [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౬౦ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౬౭ ॥ [illegible]

[illegible] భావయేత్ ॥ ౬౮ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౬౯ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౭౦ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౭౧ ॥ [illegible]

[illegible] ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౨౧ ॥
[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౨౩ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౨౪ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౫ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౬ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౨౭ ॥
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౮ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౨౯ ॥
[illegible] । [illegible] పంచదశోధ్యాయః

[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౧ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౨ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౩ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౪ ॥ [illegible] । [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౭ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౮ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౯ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౦ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౧ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౨ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౩ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౪ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౫ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౬ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౭ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౮ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౯ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౨౦ ॥ [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ద్భుతే । నిర్గత్య మాసం [illegible] యాతి పుణ్యం [illegible] ॥ ౨౬ ॥
సర్వతీర్థేషు [illegible] । స్నాత్వా సహస్ర [illegible]
తీర్థే రంగనాథస్య సన్నిధౌ । ౨౭ । [illegible] తులామాసే [illegible]
హి మాసత్రిః । [illegible] ॥ ౨౮ ॥
[illegible] రంగసన్నిధౌ స్నా
త్వా కావేర్యాం తులామాసకే । ౨౯ । [illegible]
[illegible] నారాయణస్స్వయం ॥
[illegible] అనేకకల్పసంచిత
స్నానం సహస్ర [illegible] జలే ౩౧ । తులామాసే తు కావేర్యాం స్నానమా
త్రే రంగసన్నిధౌ । [illegible]
యమ్ ॥ ౩౨ ॥ [illegible]
[illegible] । ౩౩ । ఇతి [illegible] తు
లామాసే మాహాత్మ్యం [illegible] కావేర్యాం స్నా
నం [illegible] । ౩౪ । [illegible]
కసన్నిధౌ । [illegible] ౩౫ ।
[illegible]
[illegible] । ౩౬ । [illegible]

[illegible] ॥ [illegible] ।
[illegible] ॥ ౩౯ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౩౯ ॥ [illegible] ।
[illegible] ॥ ౪౦ ॥ [illegible] ।
గావస్సుఖ [illegible] ॥ ౪౧ ॥ అర్జునః— ॥ ఏతత్స
ర్వం ధనం బ్రహ్మన్ కుత్రైతే వినియుజ్యతే । కథం వా వృద్ధిరేతస్య నిస్సంగ
స్యైవ విముచ్యతే ॥ ౪౨ ॥ ద్విజః— ॥ దేవద్విజార్థే గుర్వర్థే యద్ద్ర
వ్యం ప్రతిపాద్యతే । తత్సర్వం దైవయోగేన స్వయమేవాభివర్ధతే ॥ ౪౩
ధర్మ ఏవ పరం ద్రవ్యం ధర్మ ఏవ పరస్సుహృత్ । ధర్మ ఏవ పరో బం
ధుర్ధర్మం ధనముచ్యతే ॥ ౪౪ ॥ లోభార్వాణా స్త్రీవాదశ్చ [illegible]
[illegible] । దురాచారశ్చ [illegible] లోభశ్చ తేస్మృతాః ॥ ౪౫ ॥
ఉత్పాటనం [illegible] అవిచారయన్ । విప్రా ధర్మ ఏవ
[illegible] ॥ ౪౬ ॥ న్యాయార్జితం ధనం సర్వం
[illegible]
[illegible] ॥ ౪౭ ॥ [illegible] ॥
[illegible] ॥ ౪౮ ॥ [illegible]
[illegible] ।
[illegible] ॥ ౪౯ ॥ [illegible] ।
[illegible] ॥ ౫౦ ॥ ఏతేషాం [illegible]
[illegible] ।
[illegible] ॥ ౫౧ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౫౨ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
సావిత్ర్యాః [illegible] ...ద్ర... [illegible]
[illegible] ...త్రిజ్ఞాం పరిపా
లయే। [illegible] ॥ ఇతి యు
క్తా... [illegible] ...స్త్రైర్యా
త్రాకృతార్థ్యమః ॥ ౭౨ ॥ సన్యస్యాయుధజాలాని ప్రణిపత్య... [illegible]
స్నహ। ప్రధాన... [illegible] ...దనః ॥ ౭౩ ॥ త
త్రిస్నాత్వా... [illegible] ...వ్యాసాశ్ర
మం బ్రహ్మ స్వదృష్ట్వా బదరీం... [illegible] ॥ ౭౪ ॥ వ్యాసం... [illegible] ...సమస్కృత్య
సహస్రాదిత్యసన్నిభమ్। స దృష్ట్వా... [illegible] ...వ్యాసో మ
హామునిః ॥ ౭౫ ॥ ఆతిథ్యం విధివచ్చక్రే స్వాగతం పరిపృష్టవాన్। వ్యా
సం ప్రాహ కిరీటీ చ కృతార్థేనాంతరాత్మనా ॥ ౭౬ ॥ ధన్యోఽస్మ్యను
గృహీతోఽస్మి త్వామద్రాక్షం మహామునే। అహం సంప్రార్థయే
యోగీశ సద్ధ్యసమాగతః ॥ ౭౭ ॥ కృపాం కురు మయి బ్రహ్మన్నఖిలా
ఘాపహారకాత్। [illegible] ॥ ౭౮ ॥ ...
దేవసుతాం... [illegible] ...సాలినే। ... స్మరస్యైషా
వ్యాపకాయాం హి వర్తతే ॥ ౭౯ ॥ ... [illegible] ...
భూతాగ్రజో హరేః। ... [illegible] ...
తామ్ ॥ ౮౦ ॥ ... [illegible] ...లోకైకసుందరీ। ...
రక్షస్య... [illegible] ...మహామునే ॥ ౮౧ ॥ ఇతి శ్రుత్వార్జున
ప్రోక్తం వాక్యం వాక్యవిశారదః। ... [illegible] ...
నం మునిః ॥ ౮౨ ॥

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే అష్టాదశోఽధ్యాయః

[illegible]

దాస్యే ॥ ౬ ॥ [illegible] లిపద్భాగ్యవయాన్యాసస్తాలిం [illegible]
నః । కావేరీచ మహాపుణ్యా దృశ్యకే [illegible] గస్నిన్ ॥ ౭ ॥ [illegible]
తులామాసే కావేర్యాం [illegible] గస్నిన్ । త్రింశద్గవాం [illegible]
తస్మిన్దానవిదమ్ ॥ ౮ ॥ మాసమాత్రస్నానఫలం గంగాయాం [illegible]
లాః । స్నానం మాఘమాసే కావేర్యాం [illegible] ॥ ౯ ॥ బ్ర
హ్మహత్యాదిపాపానాం [illegible] త్రింశ [illegible]
వర్యాం [illegible] కేమాసస్థితే ॥ ౧౦ ॥ తాలాయాస్నాన కావేర్యాం
త్రిదినం [illegible] గస్నిన్ [illegible] సర్వపాపైః ప్రముచ్య
తే ॥ ౧౧ ॥ యస్నానం [illegible] స్నానఫలం కస్య [illegible] । ఇదం
స్తోత్రం జపే [illegible] ॥ ౧౨ ॥ కింపున [illegible]
తు కృష్ణపక్షే [illegible] । ఇదం జపేన్నిత్యం గౌర్యాం [illegible] మాసేథ
సిద్ధిభవేత్ ॥ ౧౩ ॥ [illegible] స్నానఫలం గాహన ।
సలభేత్ [illegible] ॥ ౧౪ ॥ ఇదం స్తో
త్రం [illegible] మాసః కేశవస్యాగ్రతో జపేత్ । యం యం కామయతే కామం
తంతమాప్నోత్యసంశయః ॥ ౧౫ ॥ [illegible]
[illegible] ధనాజ్ఞయమ్ । [illegible] కల్యాణం [illegible] జాజలే ౧౬

శ్రీరంగశాయినం కావేరీం మస్నానమిదం జన । పునస్తు తులాకే స్నా
హి కావేర్యాం సుస్నాతుమే ॥ ౧౮ ॥ మహాప్రతీతా తులాకేమాసే కావే
ర్యాం పితృదైవతే । ... [illegible] ...
విద్యార్థినాం ధనార్థినాం వాక్ ... [illegible] ... స్నానం
కావేర్యాం దైవక్షేత్రే ... ॥ ౧౯ ॥ మాయూరే ...
... స్నానసహ్యజాజలే । ఉపవిష్టో ... పురో
... ॥ ౨౦ ॥ మోదీపుంగవాహ్యదైవ ... ॥ ౨ ... ॥
... మహీయతే ॥ ౨౧ ॥ మాయూరే ...
... యమ్ । అలజిత్యార్థ్యహ దేవస్త్ర ... హ
రిమవశ్నుతే ॥ ౨౨ ॥ గచ్ఛ జేత్వం సహ్యజాస్నానకారి శ్రీరంగేశ
స్యాలయం ... । అద్యాపి ... వర్షాణ్యపి ... ఘో
రాణ్యుద్ధమాలంకురుష్వ ॥ ౨౩ ॥ పార్థ ధర్మరహస్యం త్వం శృణు పా
ప్యపరంపురం । ద్విపాజనేక పూర్వార్ధైః కావేర్యాం తటశోభితే ॥ ౨౪ ॥
శివక్షేత్రం మహాపుణ్యం మాయూరమితి వర్తతే । తత్ర తులా కురుస్నా
నః కావేర్యాం ... ॥ ౨౫ ॥ సుభద్రా ... సత్యపవిత్వం లప్స్య
సే ... । యస్తు తులా మాయూరే కావేర్యాం శివస
న్నిధౌ ॥ ౨౬ ॥ ... స్నాత్వా తే । భూమా మో
క్షకర ... ॥ ౨౭ ॥ శ్రీరంగే వా మాయూరే
స్నానం ... । విశ్వామిత్రో ముని ... క్షత్రియో విప్ర
... ॥ ౨౮ ॥ ... స్నాన మాయూరే స్నానపు
ణ్యతః । ... కావేర్యాం స్నానతత్త్వయః ॥ ౨౯ ॥
తస్య పుణ్యఫలం ... హరిస్స్వయమ్ । సాక్షాత్స్వయమేవ భగవాన్
... హరిః ॥ ౩౦ ॥ శ్రీరంగే సహ్యజాస్నానాన్మోక్షం
చ లభతే ధ్రువమ్ । త్వం గచ్ఛ శీఘ్రం శ్రీరంగం తులామాసే ప్రవర్తతే ॥
అగస్త్యః— ॥ ఇత్యుపాయం సమాకర్ణ్య సుభద్రో ... త్మజో

[illegible] ॥ ౩౧ ॥ తతః క్రమాగ
[illegible] త్రి [illegible]
[illegible] ॥ ౩౩ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౩౪ ॥ తస్య
[illegible] । అథ స్నాత్వా [illegible]
[illegible] ॥ ౩౫ ॥ త్రిదశైః [illegible]
[illegible] తద్వినే [illegible] పుణ్యమహ
[illegible] ౩౬ [illegible]
తదిచ్ఛన్ [illegible] ॥ ౩౭ ॥ స స్నాత్వా
త్రిమహాపుణ్యే కావేరీనాథసంగమే । యత్ర [illegible]
వేర్యాః స్ఫటికాంపతేః ॥ ౩౮ ॥ [illegible] ఘనంత
దా । తత్ర శ్వేతపనం నామ [illegible] ॥ ౩౯ ॥ యత్ర
[illegible] గోత్సవా । [illegible] దేవి
స్నానతత్పరాః ॥ ౪౦ ॥ తత్ర స్నాత్వా [illegible] ఘనం దత్త్వా ద్విజన్మ
నాం । [illegible] ॥ ౪౧ ॥ తత్ర
స్యాదేవదేవేశం సర్వాభీష్టప్రదం ప్రభుం । [illegible] రంగమగమద్య
త్రికసన్నిహితో హరిః ॥ ౪౨ ॥ [illegible] మాహాత్మ్యం [illegible] త్వా హా
[illegible] కృతా [illegible] కావేర్యాం స్నానమాచరేత్ ॥
అన్యే [illegible] । [illegible] స్నా
స్నాత్వా కావేర్యామయమమోదయే ॥ ౪౪ ॥ [illegible] రంగమాహాత్మ్యం
కావేర్యాశ్చైవ వైభవం । [illegible] స్నాత్వా ప్రాత
ర్విశేషతః ॥ ౪౫ ॥ [illegible] దత్త్వా విప్రేభ్యో [illegible]
రాత్ । [illegible] ॥ ౪౬ ॥ [illegible]
[illegible] । కృత్వా [illegible]
వి చంద్రప్రభ [illegible] ॥ ౪౭ ॥ తతః స్నాత్వా [illegible]

దేవతాః । ఏష్వయుక్తాన్యథాన్యశ్చ [illegible] గత్వా [illegible]
పుష్కరిణీం ద్రష్టుం [illegible] కార్ణికే స్నానమస్య [illegible]
దిష్టం [illegible] ॥ ౯ ॥ [illegible]
మండపాంత్సమకాయత్ । [illegible] త్రైలోక్య [illegible] శేష
శాయినం ॥ ౫౦ ॥ ప్రణమ్య [illegible] సహస్రశః ।
ధర్మార్థ [illegible] ॥ ౫౧ ॥ [illegible]
త్వా [illegible] సహస్రాయురవాప్నుయాత్ । [illegible]
తాన్ స్నాత్వా [illegible] ॥ ౫౨ ॥ [illegible] గత్వా [illegible]
రంగశాయినమ్ । గత్వా సత్యగిరిం పుణ్యం నత్వా సత్యగిరీశ్వరమ్ ॥ ౫౩ ॥
సత్యపుష్కరిణీతీర్థే బ్రహ్మహత్యావినాశనే । స్నాత్వా నిత్యక్రియాం
కృత్వా దానం కృత్వా వ్రజేత్ క్షితిః ॥ ౫౪ ॥ గత్వా గోష్ఠీపురం ప్రాగ్వద్
ధ్యాత్వా మహాహరేః ప్రియమ్ । యత్ర ప్రాప్య సురాస్సర్వే హిరణ్యేన ప్ర
పీడితాః । తదగమ్యస్థలం జ్ఞాత్వా గోష్ఠీభూతాస్సుఖం గతాః ॥ ౫౫ ॥ స్నా
త్వా చ తీర్థేఽమృతపుష్కరిణ్యాం శ్రీపుండరీకాక్షపదప్రదాయామ్ ।
ఇష్ట్వా పితౄంశ్చ ద్విజపుంగవేభ్యో దత్వా ధనం భూరి నృసింహమీశమ్ ॥
ప్రహ్లాదదాసం పరిపాలయంతం సనాతనైస్సర్వ [illegible] పీడితం సః ॥ ౫౬ ॥ త
తో జగామ తీర్థాత్ నృసింహాద్రిం హరేః ప్రియం । [illegible] పున ద్యా
[illegible] సతి జాహ్నవీ ॥ ౫౭ ॥ అహో ద్రవ్యం చతుర్లక్షం విప్రే
భ్యస్సన్నిధపూర్వకమ్ । పాండ్యస్య దాన [illegible] భగవన్ముత్తపుకమ్య
తా ॥ ౫౮ ॥ శ్రీరంగాంత ప్రేషితా గంగా సాక్షాత్ప్రవహతి స్వయమ్ । తీ
ర్థే నూపురనద్యాఖ్యే స్నాత్వా దానం చకార సః ॥ ౫౯ ॥ సా నూపుర
నదీ నామ గంగా వహతి వైష్ణవీ । తత్ర [illegible] దత్వా ధనం
బహు ॥ ౬౦ ॥ ప్రణమ్య వృషభాద్రీశం తతోఽగాద్ [illegible] హానంపురమ్ । త
త్ర స్నాత్వా బ్రహ్మతీర్థే బ్రహ్మహత్యావినాశనే ॥ ౬౧ ॥ మేఘశ్యామం
హరిం ధ్యాయన్ నత్వా [illegible] । యత్ర [illegible] పరం బ్రహ్మా [illegible]

[illegible] ౬౦ [illegible]
[illegible]
[illegible] ౬౩ [illegible]
[illegible] ౬౪ [illegible]
[illegible] ౬౫ [illegible]
[illegible] ౬౬ [illegible]
[illegible]
లాభ్యపాకృతిం । స్నాత్వా కృతాహ్నికో [illegible]
నం ॥ ౬౭ ॥ [illegible] లింగం [illegible] స్థాపితం పురా । స్నా
నం తత్ర కరోత్ [illegible] మహాపాతకనాశనే ॥ ౬౮ ॥ [illegible]
మాహాత్మ్యం ప్రత్యహం [illegible]
వ [illegible] ॥ ౭౦ ॥ [illegible]
[illegible]
స్త్రియమ్ ॥ ౭౧ ॥ [illegible]
తత్రైవ [illegible] ॥ ౭౨ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౭౩ ॥ [illegible]
[illegible] ॥
దత్త్వా [illegible]
[illegible] ॥ ౭౪ ॥ తత్ర స్నాత్వా [illegible]
[illegible] ౭౫
[illegible]
[illegible] ॥ ౭౬ ॥ [illegible]

త్వాక్కః సమిచ్ఛసే । శ్రోత్రియాయ పరిణ్యాయ వా హృష్టా మం సదదా ॥
స్తనః ప్రఘాసమగమ త్రిత్రిస్నాత్వా ప్రియాదేవ్యజాన్ । తానాపశ్యన్
పతిం పార్థో ద్వారకాం పురమేయివాన్ ॥ ౭౯ ॥ సుభద్రాహ్వాపహాన
ప్సుశ్చ్యాదథ విలాపకలోఽర్జునః । ఏకాన్తే కతృబిద్ధే కేష్టిస్వార్థం సమధి
స్త్రయత్ ॥ ౮౦ ॥ కథం సుభద్రామద్వాహృత్యాహ్యాముం త్రైలోక్యసు
స్తరిమ । కృతార్థోఽహం భవిష్యామి యథా ఉమాల్యాం స గౌతమః ॥ ౮౧
నారీరత్నం సుభద్రామాం స్మృతయా ల్లోకమేవ వా । ఇతి చింతాకులః
పార్థః కామమోహవశంగతః ॥ ౮౨ ॥ విరహజ్వరసంతాపాన్మాధ్య
గచ్ఛత్తదా సుధయ । పురస్తస్యాదిదం పార్థః ప్రత్యుత్పన్నమతిస్సు
ధీః ॥ ౮౩ ॥ సిద్ధాన్నసుకుస్సు భూనా మాదన్నానాం పరాగతిః । భర్తా
తిరుభంజనశ్శ్రీమాన్ కృష్ణపరగతిర్మమ ॥ ౮౪ ॥ మోయం దేవో ద్వా
రవత్యాం సమాస్తే శ్రీమానసంతోయమువంశనాథః । భక్తార్తిహంతా భ
గవాన్ దయాళుస్స ఏవ దేవశ్శరణం మమాస్తు ॥ ౮౫ ॥ ఇత్యస్మరద్వాసు
దేవం కిరీటీ మహానుభావం జగతాం శరణ్యం । రథాధిరూఢో నిగమాంత
రూఢస్సచావిరాసీత్ప్రణతార్తిహంతా ॥ ౮౬ ॥

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః

అగస్త్యః— ॥ అథాగతం హరిం వీక్ష్య కృష్ణం దారుకసారథిమ్ ।
నత్వానందాశ్రుభిః పార్థో హ్యభ్యషించత్పదాంబుజమ్ ॥ ౧ ॥ అపి
బిన్నవనేత్రాభ్యాం బాహుభ్యాం పరిషస్వజే । గోవిందో గాఢవత్సమి
వ విహాన్నాజిహ్వాయా దరాత్ ॥ ౨ ॥ తం ప్రణమ్య మహాదేవం కృ
ష్ణం కృష్ణః కృతాంజలిః । ఉవాచ ప్రహసన్ మందం శరణాగతవత్సలం ॥
పరిపాలయ మాం కృష్ణ శరణ్య శరణాగతమ్ । శ్రీభగవాన్ —— ॥ మహా
మనోరథేనాద్య భవతా చింతితోఽధునా ॥ ౪ ॥ తథాపి భవతో భక్త్యా
ప్రసన్నోఽహం ప్రసాధయే । సన్న్యాసిరూపమాశ్రిత్య ద్వారకాం త్వం
ప్రవ్రజ ॥ ౫ ॥ చాతుర్మాస్యచ్ఛలేనాద్య సర్వం సమ్పద్యతే తవ । అ

[illegible] — । సర్వేశ్వరయోగ్యస్య [illegible] నారదాయ [illegible] ॥ ౭ ॥
తపాదన [illegible] — ॥ నవే
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
కప్ ॥ ౮ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
మనసా [illegible] । [illegible]
త్ ॥ ౧౦ ॥ మాంచ స్మృతి [illegible]
స్థానమిత్యుక్తం విదక్తస్తు ప్రజేత్ప్రభో ॥ ౧౧ ॥ సన [illegible]
ణకర్త్యాగేవ తదధః । యావత్కాలం తు గాయతి తావత్కాలం నమో
త్యతే ॥ ౧౨ ॥ విరక్తో యో వసే [illegible]
స్సన్న్యస్య సర్వకర్మాణి నిరాహారో [illegible] ॥ ౧౩ ॥ [illegible]
తివేషో [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౧౪ ॥ అత్ర సన్నిధి [illegible]
ప్రజ [illegible] ॥ ౧౫ ॥ [illegible]
[illegible] కృష్ణో భగవాన్ [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౧౬ ॥ అథా [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ ౧౭ ॥
[illegible] । [illegible]
[illegible] భోజనమాశ్రయేత్ ॥ ౧౮ ॥ [illegible]
సహాలాయుధాః । ఉత్పన్నాం [illegible] ॥ ౧౯ ॥
సంభ్రమేణ [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౨౦ ॥ [illegible]
[illegible] । భగవన్ యోగినాం శ్రేష్ఠ [illegible] ॥ ౨౧ ॥
అహం [illegible] ముని । [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౨౬ ॥ కృష్ణః — ॥ కిమనేనవిచారేణయ
ద్విజానాం [illegible] । యోగినః [illegible] మస్త్రిం ప్రయోజనమ్ ॥
యాదవాః— ॥ అద్యప్రస్థితిపక్షేస్య [illegible] । యతిర్వై
స్వగృహేభుక్త్వా [illegible] ద్విజాః ॥ తస్యాగంతి [illegible] దేవ
యోలోకాస్సహోన్వరాః ॥ ౨౭ ॥ శ్రీకృష్ణః— ॥ ఏవమేవవచనందేహ
స్సవస్త్రే నిష్కృహాంగతే । పూర్వమామంత్రితం విప్రం ర్యాన్నహిభోజయితా
యది ॥ ౨౮ ॥ ఏకోపిభిక్షామసంప్రాప్య యతిఃపార్థ్వే నిమంత్రితః । స్వ
భృత్యం ప్రయచ్ఛేదింద్రప్రస్థం దారాన్సహితంన్ధనమ్ ॥ ౨౯ ॥ అతస్సర్వేయాంస
మాగచ్ఛేద్యతిరన్యద్గృహాంగురో ॥ భక్తైస్సహభోజయిష్యామో నోచేది
ష్టం సమశ్నుతామ్ ॥ ౩౦ ॥ ఉగ్రసేనః— ॥ చాతుర్మాస్యవ్రతస్యా
ద్యసమయోఽయంసమాగతః । పార్థేనకోఽయమతిఃకృష్ణగృహమానీయ
తాంయతిః ॥ ౩౧ ॥ బలభద్రః— ॥ అద్యకస్మాన్మహానాతిర్ధర్మాధర్మవి
నిశ్చయమ్ । చాతుర్మాస్యవ్రతేసాధ్యప్రస్థేనం కథంగురో ౩౨
ఇత్యుక్త్వా బలభద్రోవాసుదేవః ప్రాంజలయోఽబ్రువన్ । యతే
స్సమీపమాసాద్యశ్రద్ధాభక్తిసమన్వితాః ॥౩౨॥ చాతుర్మాస్యవిధింవా
రోఽస్యభవతాస్మత్పురేహనా ॥అథాస్మిల్యాచనేనానేత్రామానిమస్త్యంజహా
సనః ॥ ౩౩ ॥ అత్రైనమానీయపురాంతికేమఠేనమర్త్యయామాసురతీవ
యాదవాః । భిక్షాంగృహీత్వా ప్రతిగేహమర్జునోభుక్త్వామఠే కేవల
మాసమాసహాలే ॥ ౩౪ ॥ ఏవంస్థితస్యపార్థస్యపంచషాదివసాగతాః ।
బలభద్రోఽయమార్యాప్రాహసర్వేషాంచాపశృణ్వతామ్ ॥ ౩౫ ॥ స్నా
నాలోయమాగచ్ఛత్వద్యాస్యవ్రతంతథా । గత్వాగతంకథంయోగీకుట
జేఽయంజగద్గురుః ॥ ౩౬ ॥ తస్మాదస్మద్గృహేవాసః కల్పనీయోయతే

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

త్రిజటా— । [illegible]

[illegible]

[illegible]

యః ।। [illegible] త్రిజటా— [illegible]

యమ్ । యత్రైనాం [illegible] ।। ౪౨ ।। ఏ

షాం దేవో విశేషేణ త్వత్ప్రసాదోపనిష్యతే । [illegible]

భావస్త్వత్కులోద్వహః ।। ౪౩ ।। [illegible]

యో భవేత్ । [illegible] ।। ౪౪ ।। త్రి

కృష్ణః— ।। యతిస్సత్వాత్మ [illegible] । కిం

రాజస్య [illegible] ।। ౪౫ ।। [illegible]

స్త్రోకిం పునా రాజమందిరే । దాసోస్మి యస్య [illegible]

త్రాసనాః ।। ౪౬ ।। సోఽభవిష్యత్ [illegible] । ఈ

వ్యాపృత్య [illegible] ।। ౪౭ ।। [illegible]

భూమ [illegible] । [illegible]

మేఽతి [illegible] ।। ౪౮ ।। [illegible]

నిః । [illegible] కన్యాం [illegible] ।। ౪౯ ।। కి

[illegible]

రేభే కామో [illegible] ।। ౫౦ ।। [illegible]

[illegible] । [illegible]

ని ।। ౫౧ ।। ప్రసాదా [illegible] । త్రి

జటా— । పూర్వోక్తానాం [illegible] ।।

సాక్షాద్భగవతస్సాక్షాద్వ్యయస్య ... దివి ... యతే మయా ॥ శ్రీకృష్ణః — ॥
భగవద్యతిశిష్యస్స ... పురాపదిగ్విజయం ... ॥ ౫౩ ॥ ఇతి ... నేహం
కించిదత్ర భవిష్యతి । అథ రామానుజస్స్వైర్మహద్భాగ్య ... ॥
నసు దేవగృహోద్యానే యతిమానినమస్మృతాః ॥ శ్రీసూతః — ॥ అథ
కాలాంతరే రామానుజో ... ॥ ౫౫ ॥ ... సుభ
ద్రాం చ ప్రియయే కృష్ణ ... । ... కన్యానాం
తపసః ఫలం ॥ ౫౬ ॥ సుభద్రా ప్రియసత్యాం యామసుపతి ప్రాప్తమే య
తేః । అన్యో విశ్వసనీయః కిమస్మిన్నంతఃపురే భవేత్ ॥ ౫౭ ॥ శ్రీకృ
ష్ణః — ॥ యద్యేష్టః క్రియతామాస్య భవద్భిర్లోకపూజితైః । సత్యాన్య
గ్రసేనముఖ్యేషు కథం సిద్ధ్యేన్మతం మమ ॥ ౫౮ ॥ శ్రీరామః — ॥ ఇ
త్థం వర్ణ్యనకర్తవ్యం త్వదధీనం యశో హి నః । యతేస్స్వరూపమజ్ఞాత్వా
పావిత్వాత్స్వప్రపీచ ॥ ౫౯ ॥ యతీంద్రోఽయం మహాయోగీ సదా బ్ర
హ్మావిషోత్సవః । యతిస్సంభావ్యతాం సాధు యతస్సర్వం భవిష్యతి ॥ ౬౦ ॥
వృథా నమాపణం కార్యం యతినిందాకులక్షయం । ఇత్యుక్త్వా స్వకరా
జ్ఞైవ కృష్ణహస్తం ప్రగృహ్య సః ॥ ౬౧ ॥ ఉగ్రసేనాదిభిస్సార్ధం ... కంచా
గమద్యతేః । ఏకదా గమనం దృష్ట్వా సాధో ... ధ్యానమాస్థితః ॥ ౬౨ ॥
పద్మాసనం సమాస్థాయ నిశ్చలో ... । కృష్ణః కృతాంజలిర్న
త్వా మందం యతిమువాచ హ ॥ ౬౩ ॥ భవంతః కృతకృత్యా హి పరమా
త్మైకభావనాః । సమ్యగ్దృష్టం పరం బ్రహ్మ కిం బ్రహ్మణాభిభాషణే ॥ ౬౪
నానారూపవిభాగేన పరం బ్రహ్మావతిష్ఠతే । నతేన ... తం
ధ్యానేన ... ॥ ౬౫ ॥ ఇత్యుక్తోఽప్యభవన్మౌనీ సోఽధో
... కృష్ణోఽబ్రవీత్తదా రామం వచనం స్వార్థసాధనం ॥
అహో ధ్యానమహో ... మహోధ్యానం మహాత్మనః । కింప్రయోజనమ
స్మాభిర్నిరపేక్షస్య యోగినః ॥ ౬౬ ॥ ధ్యానారూఢ ఇవాభాతి వశీ యో
గీన సంశయః । తథాప్యేనం ప్రధానోఽహం యతేరంతఃపురాశ్రయాత్ ॥

[illegible] బ్రా [illegible] । [illegible] జ్ఞాత్వా
[illegible] సుభద్రాం
[illegible] ॥ ౭౧ ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౭౨ ॥ [illegible]
[illegible] తస్థౌ [illegible] । సుభద్రా — ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౭౩ ॥ [illegible]
గతః పార్థో దృష్ట్వా [illegible] । ఇతి [illegible]
బ్రవనామ్బుజః ॥ ౭౪ ॥ భవ్యం రూపం సుభద్రాయాస్తస్మిన్ రక్ష్య [illegible]
తః । సుభద్రా — ॥ అథవా యోగివర్యత్వం సర్వపావనసంజ్ఞితః ॥ ౭౫ ॥
తథైవ రాజసే మేద్య తత్త్వం బ్రూహి వచో మునే । అర్జునః — ॥ స
ఏవాహం మహాభాగ పార్థ ఇత్యభిపస్ఫురః ॥ ౭౬ ॥ యతిరూపం సమా
స్థాయ త్వత్సమాగమకాంక్షయా । ఇత్యాకర్ణ్య ముహుస్తస్య శ్రుత్వా పూర్ణ
మం ద్రసిధ్ధానసా ॥ ౭౭ ॥ పులకాంకితసర్వాంగీ తస్థౌ మందస్మితాననా
ఉభౌ వివనసంస్నిగ్ధౌ సౌహార్దం లికుచస్తనీ ॥ ౭౮ ॥ అతీవ స్మరబాణా
ర్తా సంతప్తా కామవహ్నినా । పత్నీ నిగ్రహణాద్వ్యక్తం కిము పాయమపా
క్షసే ॥ ౭౯ ॥ సుమోహనాయ రామాయా వ్యామోహ్య తని న్స్పృతాః యు
క్తితరేణ జానం ఇతి పాపాయా విచింత్యతామ్ ॥ ౮౦ ॥ మదన్యైనన్యజాహం
త్వాం భవా నేసపతిర్మమ । అన్యం న కామయే జాతు కిముతాంగా వ్యమే
వచ ॥ ౮౧ ॥ అర్జునః — ॥ ఇతి తస్యా వచః శ్రుత్వా ప్రత్యువాచ ధ్యాత
బోకనాత్ । త్వమిచ్ఛ హైమవసం ప్రాప్తా సుభద్రే లోకసుందరి ॥ ౮౨ ॥
మాత్వవ్యథా మతింకుర్యాస్త్వం వినా న చ మే రతిః । తమేవ శోకం గచ్ఛ
కృష్ణమార్తార్తినాశనమ్ ॥ ౮౩ ॥ ఇత్యుక్త్వా సత్వరం హృష్టా గత్వా మాతు
రథాంతికమ । కించిత్సాలజ్జితా [illegible] భిప్రాయమపుచ్ఛత ॥ తత్ర

అజ్ఞానస్యాస్య సంధిత్రాయా దేహాస్త్రాన్యమనాశయత్ । మాత్రా పత్రే
గాన్యేన తేజసాంధ్యం మహాన్లస్యాద్బాధితమ్ ॥ ౮౫ ॥ అజ్ఞానేనాన్నకం
దృష్ట్వా యదావేశం పితా జ్ఞానమ్ । ఏన్నితాద ప్రద్యుమ్నానస్యానన్యయా
స్వప్నయోఃవరాత్ ॥ ౮౬ ॥ కృష్ణ మేకాంతజహాయాయ ఖ్యాప్యత్రాన్యమ
బ్రవీత్ । తదాదామాస్త్ర్సన్నస్య క్రిత్వా ప్రహానమ్యందదమ స్వరః ॥ ౮౭ ॥ ఉ
వాచ మాతరం నాస్యం మోహయమన్నసమాసనమ్ । ఇత్యేతం మఘటాంద
న్యే మధువ్రియామనోపఘమ్ ॥ ౮౮ ॥ ఏష్యుంతమ్యంతి చార్యావ్యా
నకిష్యము నశాతి మే । అథాపి సాధయేనన్యం నిన్యతాస్యాత్స్వసాతునః॥
మేరకేనాపి మేమాతస్త్వద్వాక్యకరణంతపః । ఇత్యుక్త్వా భగినీంచా
హ భగవాన్ భక్తవత్సలః ॥ ౯౦ ॥ అప్యేవమస్య నలేభిస్యాన్నిర్వృతిం
సాధయేఽఖిలాం । మాం ప్రపన్నో జనః కశ్చిన్న భూయో ప్రాప్తి శోచి
తుమ్ ॥ ౯౧ ॥ ఇతి కృష్ణస్సమాభాష్య తీర్థయాత్రా ప్రసంగతః । స
ముద్రతీరమగమద్రామాద్యైర్యదుభిస్సహ ॥ ౯౨ ॥ తత్రస్నాత్వా పు
ణ్యతీర్థే సముపోష్య శుచివ్రతాః । తత్రైవ మహోరాత్రం శాంతా
శ్చశయితాస్తదా ॥ ౯౩ ॥ నిద్రాసక్తేషు సర్వేషు స్వమాయామోహితే
ష్వపి । అథరాత్రౌ సముద్రాయ మోహయిత్వాఽఖిలాన్ యదూన్ ॥
ఏకఏవ రథారూఢో ద్వారకాం పునరాగతః । అథాగతం హరిం దృష్ట్వా
సంతుష్టః ప్రాహ సుందనః ॥ ౯౪ ॥ నన్వాచ పితరం చంద్రం శచీం సత్తి
ముఖీమపి । స త్రిపర్ణయస్య నేత్రాస్త్యేన దేవేంద్రశ్చ శచీయుతః ॥ ౯౫ ॥
ఆగచ్ఛన్ సన్నిధౌ శౌరేః సాధోస్తత్సవివీక్షణః । తత్ర గతాన్ ము
నీన్ దృష్ట్వా నామశిరసా ముదా ॥ ౯౬ ॥ ప్రణమంతం తమింద్రాదిపా
ర్థాఖ్యముస్థాప్య హర్షితః । ఆశిషం చ ప్రియం జ్ఞానస్సస్నేహం పరిష
స్వజే ॥ ౯౭ ॥ కృష్ణస్యపదపద్మాంభోజేకరితేనాప్రపచ్ఛసా । సంస్పృ
శ్యకల్మషభూర్ద్విజైస్త్వం పుష్పైస్సమార్చయత్ ॥ ౯౮ ॥ తతస్సత్త్వ
ముఖీన్ కృష్ణశ్శిరసా సంప్రణమ్య చ । మధుపర్కాదికం చక్రే స్వాగతం

పాప్యపృష్టత ౧౦ । తస్యమేకాపంచ్చ మహాన్ప్రయం పక్ష్యప్రాం
గతాః ॥ ఋషయః— ॥ భగవానేమవంవాన్స్యగాపవే లోకేవిశ్రావ
సమ ౨౧ । ...భ్రిస్తుమప సౌవాన్నిగణాం ప్రక్స్య...ం త్రి
లిప్తత్వామహాభాగాహానకగ్రపమహారా ॥ ౨౨ ॥ భగన్న...
భోజయమకసంకెనపంచిత । అవక్తైస్య స్యగాలాభ్యలగ్నంవందమధాగ్ర
రం ॥ ౧౨౩ పార్థస్స్యగావకసంకపదకాం యామాస కేశవః । అస్తో
...భూమాపత్తైమిస్తైస్య ద్రష్ట్యసమామాస ... ॥ ౧౨౪ ॥ కస్తు...
న్తైపుత్రైశ్చకౌ కస్తూరీసమమాదిభిః । అనంతభిరదేవః...నక్షత్రైరా
భరణైస్తైస్తైః । ౧౨౫ । ...సుభద్రాంతామమభూ
షయత్ । అలంకృత్యకనకన్యాం సాక్షాల్లక్ష్మీమివస్థితామ ॥ ౧౨౬ ॥ సు
నాసాంసుదతీంశ్యామాం స్వర్ణతాటంకశోభితామ । మకాలసూత్ర
సంవీతామంగనాభిరలంకృతాం ॥ ౧౨౭ ॥ సుస్మితాం...సుస్నాతాం సు
భద్రాంతాంమనోహరామ్ । ...స్థాపయామాసదే
వకీ ॥ ౧౨౮ ॥ జహావాగ్నిమహాతేజాః పార్థస్స్వపత్నిసన్నిధౌ । కృ
ష్ణస్యానుమతేహ్యష్టౌ వసుదేవో మహామనాః ॥ ౧౨౯ ॥ సంస్థాప్యా
కేనిజాంకన్యాం ...లజ్జాన్వితాంశుభామ్ । మంత్రపూతేనవిధినా ప్రా
దాత్పార్థాయధీమతే ॥ ౧౩౦ ॥ అస్మిన్మహోత్సవేపుణ్యే సర్వలోక
సుఖావహే । దేవదుందుభయోనేదుర్ననృతుశ్చాప్సరోగణాః ॥ ౧౩౧ ॥
త్రిరగ్నించపరిక్రమ్యలాజహోమపురస్సరం । సంగృహ్యపాండవః పా
ణింసుభద్రాయాస్స్వపాణినా ॥ ౧౩౨ ॥ దక్షిణాంఘ్రించదారాస్యా అ
శ్మాధిష్ఠానమంగళమ్ । తౌదమ్పతీముదాయుక్తౌపశ్యంతౌచపరస్పరం ॥
శుభమాదాక్షతారోపమన్యధాతాంసభాంతరే । సభూవరౌ మహా
భాగౌ కృష్ణపాదామ్బుజద్వయమ్ ॥ ౧౩౪ ॥ ప్రణేమతుర్మహాత్మానౌ
సభాయామగ్నిసన్నిధౌ । ప్రకాశయంతౌవపుషాతాంసభాం తౌవిరే
జతుః ॥ ౧౩౫ ॥ అథస పత్నియాస్సార్ధంప్రయయాశ్వరథముత్తమాం ।

క్షిప్రమేవ ప్రయాతి త్వమస్మిన్ స్నానసత్రే ॥ ౧౧౬ ॥ కోటిజన్మ
కృతం పాపం తత్తత్ క్షణాన్నశ్యతి శ్రాద్ధాయముహూర్తే యః । పరిషన్మధ్య
ఏ హరిహరబ్రహ్మాదిభిః ప్రయుజ్యతే ॥ ౧౧౭ ॥ త్రిదినం యదితత్తీర్థ
స్నానం సత్పుత్రాః ప్రపిబన్తి । కృష్ణోపి రాత్రౌ దేవాశ్చ సుభద్రా విప్రాః
కామదా స్మృతాః ॥ ౧౧౮ ॥ స్నానం కృత్వా విష్ణుభక్త్యా పాండవాయ మహామ
తే । తా పూజయిత్వా స్నానం తు సిద్ధ్యుపకరే ॥ ౧౧౯ ॥ పశ్చి
మ ప్రవాహాన్నాపి సుభద్రాం ప్రాప్య నివృతః । సుధామిం
ద్రసత్సత్రతయా దేవసమన్వితం ॥ ౧౨౦ ॥ అగస్త్యః — ॥ ఇ
దం సుభద్రాసాక్షాత్ పుణ్యమాయుష్యవర్ధనం । యః పఠేచ్ఛృణు
యాద్వాపి సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧౨౧ ॥ యశ్శృణోతి భృగో
ర్వారేనకన్యాం విపదే సంస్థాం । యశ్చవపుణ్యమాఖ్యానం పుత్రపౌ
త్రప్రదం శుభం ॥ ౧౨౨ ॥ పుణ్యకాలే విశేషేణ శృణోతి చ సమాహితః
విష్ణువత్ప్రముదితః ప్రాప్య విష్ణులోకం చ విందతి ॥ ౧౨౩ ॥ సర్వతీర్థేషు
యత్పుణ్యం సర్వయజ్ఞేషు యత్ఫలం । తత్ఫలం సమవాప్నోతి శ్రుత్వా పు
ణ్యకథామిమాం ॥ ౧౨౪ ॥ యఇమాం శృణుయాచ్ఛ్రాద్ధం సన్నిధౌ చ హ
రేర్దినే । బ్రాహ్మణాన్ ధర్మాత్మకః పుత్రవత్సనో భవేత్ ॥ ౧౨౫ ॥ పూ
ర్వం వాల్మీకినా ప్రోక్తా పుణ్యకథామిమాం । ఉపమేఽపునశ్శ్రీ
మాన్ పార్వతీ పరమేశ్వరః ॥ ౧౨౬ ॥ రుద్రనేత్రాగ్నినా దగ్ధో రతిశ్చ
దేహరి ముఖతా । శివాజ్ఞయా కథామేతాం శ్రుత్వా పతిమతిహ్యభూత్ ॥
నానయా సదృశీ పుణ్యా కథా శాస్త్రే ప్రవర్తితా । సకృచ్ఛ్రుత్వా కథా
మేతాం సర్వసిద్ధిమవాప్నుయాత్ ॥ ౧౨౭ ॥

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే
సుభద్రావివాహవర్ణనం నామ వింశోఽధ్యాయః

అగస్త్యః — ॥ అథ ప్రభాతే తత్ర రథోత్థసంజయో రథం సమారోప్య
సుస్నాతాం చ తు । భార్యాం సుభద్రాం భగినీం హరేర్భద్రాం విధాయ ప్ర

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧౦ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౧ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౨ ॥ [illegible]

[illegible]

బలశత్రుప్రకోపనః [illegible]

[illegible] ॥ ౧౪ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] పురాత్ । [illegible]

[illegible]

వాత్ । ఆగచ్ఛాదాయహో కృష్ణ వహత్సైన్యమిదం శనైః ॥ ౧౮ ॥ ఇ
త్యుక్త్వాఽనీహతిక్రుద్ధః ప్రతస్థే బలిభిర్భృతః । ఇత్యుక్తోఽథహరిః ప్రాహ
పురోయాయినమగ్రజమ్ ॥ ౧౯ ॥ ఆర్యలోకత్రయేఽస్మాకం నవిద్యంతేహి
శత్రవః । మహేంద్రాద్యాహివాపురం శక్తాలోదనేసనిరీక్షితుమ్ ॥ ౨౦ ॥ భే
రీతాడనమద్యార్యనశత్రువిషయం భవేత్ । అత్యాహితమివాభాతి యత్కిం
శ్చిత్తస్యవిస్ఫురే ॥ ౨౧ ॥ అస్మదంతఃపురేయోగీనర్తతే చ యతీశ్వ
రః । యత్కించిత్త్రస్యవామన్యే యత్కించిత్త్రైసవాక్కృతమ్ ॥ ౨౨ ॥ ఏ
క ఏవ వసత్యస్మద్గృహే నాన్యోఽవలోకితః । అస్మత్స్వసాఽథబాలా ఈ
ర్ష్యాపిషం కురుతేయతేః ॥ ౨౩ ॥ నిమిత్తం దృశ్యతే కించిత్పురస్తాదశుభా
స్పదమ్ । అనంతరం మహచ్ఛ్రేయో భవేదేవ న సంశయః ॥ ౨౪ ॥ అహ
మేవ పురోగత్వా తత్కాలోచితమాచరే । వర్తమానేచ మయ్యార్య త్వ
చ్ఛిష్యే సర్వసాధకే ॥ ౨౫ ॥ భవాదృశానాం గమనం కథం యుద్ధే భవి
ష్యతి । యది స్యాద్యతి హోతా వా యత్కించిదశుభం గృహే ॥ ౨౬ ॥
తం నిహన్మి న సందేహః స్నుహార్యః పాతకీ యతిః । ఇత్యుక్తవంతం తం శౌరిం
ప్రాహ వాక్యం బలీ హలీ ॥ ౨౭ ॥ పూర్వమారభ్య తే కృష్ణ యత్రావేవజితే
ద్విషో । మహద్వైరమభూద్ధాంత మన్యథా నాన్యథా యతో ॥ ౨౮ ॥ అ
ల్ప ప్రయోజనే తాతనభేరీతాడనం భవేత్ । పురే కలహ ఏవస్యాదాశ్రం
తం రిపుభిర్ధ్రువమ్ ॥ ౨౯ ॥ ఇత్యుక్త్వా సైన్యకం సర్వం ద్వితీయమివసా
గరమ్ । ఆదాయ ద్వారకాం వేగాద్బహన్ని పరిపూర్ణయా ॥ ౩౦ ॥ ఇ
తి సంవదతాం తేషాం సన్నద్ధానాం పరస్పరమ్ । పార్థాంకం శరమాదా
య కశ్చిత్పురుషలగతః ॥ ౩౧ ॥ బలభద్రాదయస్సర్వే తమపృచ్ఛన్ భ
యాకులాః । తం దృష్ట్వా పురుషం దీనం తీక్ష్ణం నామాంకితం శరమ్ ॥ ౩౨ ॥
కస్యాయం నిశితో బాణః కుతః పార్థస్సమాగతః । అస్మాకం పాండవానాం
చ బంధూనాం కలహః కథమ్ ॥ ౩౩ ॥ దూతః— ॥ నాన్యే కేచిత్పురీం
ప్రాప్తా నతత్కించిద్భయం భవేత్ । యతిస్సుభద్రామాదాయ రథస్థో నిర్గ

తేనపురాత్ ౩౬ । ప్రక్షిప్తేన మహాశక్త్యా మహాకాళీ తేజసామయిం
ఇంద్రాగ్ని [illegible] ॥ ౩౬ ॥ [illegible]
తేనచ ప్రక్షిప్తే [illegible] । [illegible]
ప్రేషితో [illegible] ॥ ౩౭ ॥ [illegible]
తతః స్వదేహయంత్ర [illegible] । ౩౮ ।
తతః కోపాగ్నినా [illegible] । [illegible]
రం కృష్ణస్య [illegible] । ౩౯ ఇత్యుక్త్వా [illegible]
రిహారితమ్ । సమ్యక్ [illegible] ౩౯ ।
దేశకాలావరోధేన ప్రాప్తమేవ మయాధునా । తత్తత్ప్రాప్తస్య [illegible] కా
స్యాదత్ర ప్రతిక్రియా ॥ ౪౦ ॥ యస్మాదభిజ్ఞా [illegible] నయ
సాజనా । నశక్యం బాలబుద్ధిత్వాద్వ [illegible] మమ ॥ ౪౧ ॥ యో
గినాస్తత్ర [illegible] । [illegible]
జ్ఞాసాధ్యో [illegible] ॥ ౪౨ ॥ [illegible]
త్రనే । తత్రాప్యం [illegible] ॥ ౪౩ ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
తికాలోహం [illegible] ॥ ౪౪ ॥ [illegible]
హ్యతే । గతేజలే సేతుబంధః [illegible] ౪౫ । [illegible]
వివాదే [illegible] పాండవానామహం [illegible] । [illegible]
ష్యామి చ పాండవాన్ ॥ ౪౬ ॥ ఏక [illegible] మహా
జనః । ఏకో వంశే [illegible] ॥ ౪౭ ॥ అర్జునే
నహతాస్సర్వే పాండవా [illegible] । ఇత్యుక్త్వా క్రోధతామ్రాక్షః
కృష్ణో యోగీశ్వరేశ్వరః ॥ ౪౮ ॥ ఉత్థాయ సారథిం ప్రాహ రథస్సంయు
జ్యతామితి । రామః కృష్ణవచశ్శ్రుత్వా బలదేవో మహాబలః ॥ ౪౯ ॥
కృష్ణం ప్రతి సహాసవక్త్రః క్రోధాద్వచనమబ్రవీత్ । ఏకస్మిన్నర్జునే
[illegible] యాతి [illegible] ॥ ౫౦ ॥ [illegible]

[illegible] పాదిభిః । శతపత్ర [illegible] ॥ ౫౨ ॥ [illegible] ప్రత్యేకం [illegible] । [illegible] పాదమ [illegible] ॥ ౫౩ ॥ [illegible] యుక్తికి । యుగాం [illegible] ॥ ౫౪ ॥ ఏకన [illegible] సారిణం [illegible] ప్రథమ ॥ ౫౫ ॥ [illegible] యు [illegible] । [illegible] ॥ ౫౬ ॥ [illegible] కించిద్ధ్యాయితః కృతాంజలిః । [illegible] ॥ ౫౭ ॥ కిమపాశ్చర్య [illegible] భవాన్ లౌకిక సంగ్రహం [illegible] ప్రసన్నవాన్ ॥ ౫౮ ॥ పూర్వమేవ [illegible] భావి కార్యానురూపకం । [illegible] ఫలితం బలి ॥ ౫౯ ॥ సర్వైర్విచార్య గంతవ్యము గ్రసేనాదిభిః ప్రభో । [illegible] యది ॥ ౬౦ ॥ అనాకర్ణ్య [illegible] సమ్మతం । యథాస్య తైవఫలితం తస్మైవాద్య [illegible] ॥ ౬౧ ॥ [illegible] నిందితః కలౌ । [illegible] ॥ ౬౨ ॥ సర్వజ్ఞేన త్వయా [illegible] । ఇదానీం [illegible] భావ్యకం [illegible] ॥ ౬౩ ॥ [illegible] మాసీభూతమ హాయతిం । [illegible] తదా ॥ ౬౪ ॥ [illegible] । తదానీమేవ సుమహా [illegible] ॥ ౬౫ ॥ కించ [illegible] సర్వలోక విగర్హితం [illegible] ॥ ౬౬ ॥ య [illegible] । [illegible] ॥ ౬౭ ॥ [illegible] దేవే [illegible] । [illegible] ॥ ౬౮

[illegible]

ఉవాచ్యతివాపినః । యత్రవేదాః పరాత్పరః హస్త్యతేజః [illegible]
నః ॥ 23 ॥ కిమ్బ్రువేస్యాత్సమగ్రాస్తోక మప్రోసాదవిం:త్యకామ్ । పఠితో
నాసుభద్రోతియన్త్యాం ద్వ్యం గర్వాయతేజనః ॥ 24 ॥ పఠితో నాస్వసాస్తో
కంఠోత్తవత్యాగ్రిహ్రిలోచనా । రక్ష్యే ప్రియసేవ్యాదస్తోకం పరమాహా
స్యతేజసః ॥ 25 ॥ నైవాప్యవిధినాహ్యుత్త్వా [illegible] విధినా [illegible]
పాక్షణం ప్రాప్తసః సేమ ప్రత్యుత్పాదితమ్ ॥ 26 ॥ [illegible]
యాన్త్యైస్సన్యాపన్యాతానసహివ్రతే । తపస్యామోదవన్సనోదశా [illegible]
పద్యైవహస్తవహామ్ ॥ 28 ॥ అథ స్తుతిః— ॥ ఇతియుధిష్ఠిరః [illegible]
కృష్ణశర్త్రిత్వాపృష్టస్యహోవాసమ్ । మంత్రాహత్వోయుధ్యా [illegible]
కృష్ణమన్యకత ॥ సాధియాత్రమిదంవాక్యం ప్రాహమాహారమ్
వేదవేదైవకనామసన్తతి [illegible] దాజానాలిహ్యానపా । [illegible]
సత్యమితిభాతివసంచయః ॥ 27 ॥ [illegible]
దృశ్యతోభవా । సర్వాప్తత్తావజాన్యే [illegible]
త్రికృష్ణః— । కథమాలోకమిమాంబ్రూ [illegible]
[illegible]

త్వాంఘాతివన్యచ్ఛక్త్యాకిమర్థంవత్సకుప్యసి ॥ ౭౩ ॥ ఇత్యేవపరంమా కింకా
ర్యంమయాకృత్వాత్వమంగీకర్తుంభవేత్ । యథాలోకాపవాదోనో నభవేత్త్ర
ద్వదస్వతాత ॥ ౭౪ ॥ శ్రీకృష్ణః— ॥ మానీభూతైద్వయమయాన్వ్యస
ప్త్వాధ్మాత్రైర్మహాసభాత్ । కిమద్యక్రైభవత్యత్రవా భవతాంయద్విరోచ
తే ॥ నోచేద్యదిష్టంమత్పుత్రస్తచ్ఛ్రుత్వా క్రియతాంతథా ॥ ౭౫ ॥
రామః— ॥ తచ్ఛ్రుత్వావచనంతస్య హరిప్రాహమహాత్మనః । భవా
నేవపరిజ్ఞాతాత్వద్యుక్తిర్లోకపూజితా ॥ ౭౬ ॥ శ్రీకృష్ణః— ॥ భవ
ద్భిరేవశాస్త్రజ్ఞైస్సంవిచార్యోచ్యతాంగురో । అథవామన్మతంవచ్మిశ్రూ
యతాంయదిసమ్మతమ్ ॥ ౭౭ ॥ యేనకేనాప్యుపాయేనపిత్రోఃకార్యం
నచాప్రియమ్ । అథవాస్వయమేవాత్రపార్థఃప్రీత్యాసమాప్నుయాత్ ॥
సోపిబంధురయంశ్రేయాన్గాంధర్వోబాహుజన్మనామ్ । కోపవాదో
త్రకోదోషఃకస్యప్రీతిరిహాగ్రిహా ॥ ౭౯ ॥ ఆర్యాస్మత్సంతతావేవ దే
వయానీతుభార్గవీ । యయాతింసర్వధర్మజ్ఞమవృణోదితివిశ్రుతం॥౮౦॥
శకుంతలామహాప్రాజ్ఞాదుష్యంతేనమహాత్మనా । గాంధర్వేణవివాహే
న స్వధర్మేణోరరీకృతా ॥ ౮౧ ॥ తస్యరాజ్ఞోమహాప్రాజ్ఞోభరతోనా
మధార్మికః । సంజజ్ఞేపాండవాస్తేనభారతాఇతివిశ్రుతాః ॥ ౮౨ ॥ శం
తనుశ్చమహారాజోజాహ్నవీంలోకపావనీమ్ । ఉపయేమే స్వయంప్రీ
త్యాతస్యజజ్ఞేసుతస్తతః ॥ భీష్మాఖ్యోవైష్ణవశ్రేష్ఠోవర్తతేద్యాపి సశ్రు
తమ్ ॥ ౮౩ ॥ బహునాకిమిహోక్తేనదృష్టాంతోత్రాహమేవకిమ్ । అ
వమత్యనపిత్రాదీన్రుక్మిణీంమాంకిమావృణోత్ ॥ ౮౪ ॥ అనేనసాధు
మార్గేణసస్వసాస్మాకంచపాండవమ్ । అంగీచకారసాప్యేనాం తస్మైవా
క్తంమయాధునా ॥ ౮౫ ॥ వయమేవతతస్సర్వేగత్వేంద్రప్రస్థమంజ
సా । కల్యాణాభినయంకృత్వా లౌకికంస్యామనిర్వృతాః ॥ ౮౬ ॥ ఏ
వంకృతంచేత్సంతోషఃపిత్రోరస్మత్స్వసుస్తథా । లోకశ్చసాధుమన్యే
త శ్రేయోస్మాకంభవేన్మహత్ ॥ ౮౭ ॥
ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ఏకవింశోధ్యాయః

[illegible]

[illegible] । ౫ । [illegible]

[illegible] హ్రానిశృయక్ష్ములదర్శితాః ॥ ౬ ॥ [illegible] రంబరి ప్రస్తం హరించిహా
రిహామోవమమ్ । రాజాద్వారం [illegible] ప్రాప [illegible] స్వలంకృతాం ॥
అథభర్తాత్మజః కృష్ణః కృష్ణ [illegible] బలాన్వితమ్ । ప్రత్యుద్యయౌ మహామనా
శంఖభేరీనిస్వానైర్నిస్వనైః ॥ ౭ ॥ తతో [illegible] రామకృష్ణానన్త
హర్షితా । వవందే [illegible] మాయామాసుషన్ప్రితా ॥ ౮ ॥
భీమాద్యాః [illegible] బలభద్రం వవందిరే । కృష్ణోభివాదయామాస
భీమం మాద్రీసుతౌ చతమ్ ॥ ౯ ॥ అర్జునేన పరిష్వక్తః [illegible] నం
దనమ్ । రాజా [illegible] గతం కృష్ణ [illegible] రామకృష్ణౌ ముదాన్వితః ॥ ౧౦ ॥
ప్రవివేశపురీంతాభ్యాం నానాలంకారశోభితామ్ । తత్ర రామః [illegible]
వింధం [illegible] ॥ ౧౧ ॥ [illegible]
వనాద్యైరప్యపూజయత్ । తతో రామశ్చ కృష్ణశ్చ [illegible]
తాం ॥ ౧౨ ॥ తతస్సుభద్రా [illegible] గతా । నమ
స్కృత్య [illegible] రామకృష్ణౌ [illegible] ॥ ౧౩ ॥ [illegible]
[illegible] ప్రసన్నా [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౧౪ ॥ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible] మన్వంతే

[illegible] పాదాం విరా

[illegible] మహార్ణయా ॥ ౧౯ ॥ [illegible] భగోస్వర్ణస

ష్వయః । [illegible] పరిపంచనః ॥ ౨౦ ॥ శ

[illegible] । [illegible] సనేతుస్థా

[illegible] । [illegible] సయుక్తా

[illegible] నాం ॥ ౨౧ ॥ [illegible] యామాసతుర్ముదా ।

శ్రీనివాసరథా [illegible] ॥ ౨౨ ॥ దశకోటిసువర్ణా

నాం కలశానాంచ యుగశః । భూషణాని చ ముఖ్యాని కోటినిష్కాణ్యే

వాని చ ॥ ౨౩ ॥ [illegible] పట్టాంబరాణి చ । స

హస్ర [illegible] ॥ ౨౪ ॥ రత్నానాం [illegible]

[illegible] । సహస్రాణి చ [illegible] గజానామయు

తం తథా ॥ ౨౫ ॥ పత్తీనాం పదపత్రానామరిమ్భం కోటిమేవచ । దాసీ

నాం నిష్కకంఠీనాం శ్యామానాం త్రిసహస్రకమ్ ॥ ౨౬ ॥ హారమేకమ

నర్ఘాణాం [illegible] । బుక్కరాజేనకస్తూరీ [illegible] ప

త్రాణి [illegible] ॥ ౨౭ ॥ [illegible]

యమః । [illegible] ॥ ౨౮ ॥

పంచాశత్ [illegible] । ద్వాత్రింశ

త్కోటి [illegible] ॥ ౩౦ ॥ నాసికాభరణం ది

వ్యం కోటి [illegible] । కస్తూరీ [illegible] నానాదివ్య

[illegible] । పిత్రా [illegible] ॥ ౪౮ ॥ [illegible] యదిసాక్షి
[illegible] । [illegible] ॥ ౪౯ ॥ వక్షస్య
[illegible] । మానుషస్య సహస్రిత్వం
[illegible] ॥ ౫౦ ॥ మాం [illegible] మాస్వరా
స్యాదితి వాచవ । పతిదేవ స్త్రియా బంధుః పతిదేవ స్త్రియా ధనమ్॥౫౧
పతిదేవ స్త్రియా స్స్వర్గః పతిదేవ మహత్తపః । గురుస్సర్వావదశ్శివ వ్యక్తిః పిత్రో
సిద్ధాంతిస్సుతిః ॥ ౫౨ ॥ పతిసన్నాప రానారీ విజ్ఞాత్రేనరకపతేత్ ।
స్త్రియపవకరౌ మృగ్యర్థిన ఖాత్రా కల్పితో గృహే ॥ ౫౩ ॥ నారీసా
మాన్యమేతత్తుక్వపిత్రాస్సీవస్యకల్పతే । పురాసీతాపిసామిత్రింబహూ
త్స్యాసుఖవనస్సుతి ॥ ౫౪ ॥ సమ్యావద్యసుఃఖంభర్తుర్ప్స స్వయం ప్రాపచ
సంకటమ్ । నిదర్శయంతీనారీణాంసుశ్శీలంపావమానసమ్ ॥ ౫౫ ॥లో
కమాతాకరో దేవంలోకరక్షార్థమాగతా । స్త్రైణేజితేంద్రియో లో
కేపాపీస్యాదతిదుఃఖితః ॥ ౫౬ ॥ ఇతిప్రవర్ణ్యయన్నామః ప్రాలపత్రావ
కృతో యథా । తస్మాత్సర్వాప్త నాథ దేవ్రమాకృథాభర్తురప్రియమ్ ॥౫౭॥
భూపయంతికులంపితోర్శ్నేయఃపరమవాప్స్యసి । ఇత్యుక్త్వా మూ
ర్ధ్న్యఘ్రాయసాంత్వయిత్వాత్రిలోచనామ్ । అపుంత్యోపాండ
వాంత్సర్వాన్ ప్రతస్థేసహలీహరిః ॥ ౫౮ ॥ తతఃకృష్ణంన్నృపోదృష్ట్వా
ప్రతిష్ఠాసుంయుధిష్ఠిరః । దుర్యోధనకృతాన్ క్లేశాన్ స్మరన్ సాశ్రురభా
షత॥ ౫౯ ॥ యుధిష్ఠిరః— ॥ మత్తోభాగ్యవిహీనో స్తిమాతులరమో
హధూతలే । యన్మయంబాల్యమారభ్య క్లేశాననుభవామహో ॥ ౬౦ ॥
పిత్రా విశ్లేషితాబాల్యేపితృవ్యేణాప్యుపేక్షితాః । పురాన్నిర్వాసితా
స్సర్వేవారణావతపత్తనే ॥ ౬౧ ॥లాక్షాగృహేసతెహంతుంవంచితాశ్చ
పురోచనాత్ । ఏకచక్రాఖ్యనగరే పునర్భైక్షైకజీవనాః ॥ ౬౨ ॥కృ
ష్ణావివాహమాకర్ణ్యధృతరాష్ట్రేణపత్తనే । ఆహూయబాంధవాగ్రే

[illegible]

[illegible] వతే ॥ ౨౦ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౧ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౨ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౩ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౪ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౫ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౬ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౭ ॥ అగస్త్యః ॥

[illegible]

[illegible] లోకసంపదే । [illegible]

[illegible] ॥ ౧౩ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౧ ॥ ఇత్యేతస్యైవ [illegible] ఉక్తం [illegible]

హృదయముత్తమం । [illegible]

[illegible] ॥ ౧౪ ॥ [illegible] । [illegible]

[illegible] ॥ ౧౫ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౨౧ ॥ [illegible] ॥ ౨౨ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౨౩ ॥ [illegible]

[illegible]

పుత్రైర్వా సకలాన్భోగాన్ప్రాప్య (తా)ఽభినందితాః । మమ సాయు
జ్యమాయాంతి భవాన్నాత్రసంశయః ॥ ౧౦౯ ॥ యస్తు స్నాతి తులామా
సే పతితోఽపి సకృన్నృప । సర్వపాపవినిర్ముక్తో బ్రహ్మలోకే మహీయ
తే ॥ ౧౧౦ ॥ యో నైమిశే నయష్టెత్రి త్రివేణ్యాం పుష్కరే । తులా
పురుషదానాని సర్వాద్యర్ఘోదయే శుభమ్ ॥ ౧౧౧ ॥ తస్మాదప్యధికస్నా
యం యస్స్నాయాత్సహ్యజాజలే । తులాయాం సహ్యజాయాం సకృత్ప్ర
ద్యాత్తిలోదకమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ పితరస్తస్యసంతృప్తా బ్రహ్మలోకం ప్రయా
న్తి వై । వర్ణభ్రష్టోఽపి పాపార్తః పరాన్నాదినిరీక్షకః ॥ ౧౧౩ ॥ సదా
చారపరిభ్రష్టో మాతాపితృవినాశకః । సద్య ఏవ విశుద్ధస్స్యాత్కావేరీ
స్నానమాత్రతః ॥ ౧౧౪ ॥ జన్మాంతరతపోయోగాత్కావేరీస్నానమాచ
రేత్ ।యోఽన్నదానం సదా కుర్యాత్సర్వభూతదయాన్వితః । సవిష్ణులో
కమవాప్నోతి పునరావృత్తివర్జితమ్ ॥ ౧౧౫ ॥ తులామాసే తు కావే
ర్యాం యో నిత్యం స్నానమాచరేత్ । సార్ధత్రికోటితీర్థేషు స్నాత
స్స్యాత్స తు భూపతే ॥ ౧౧౬ ॥ తులామాసే తు కావేర్యాం స్నాత్వా ప్రా
తర్జలే శుభే । అన్నం వదద్గ్రాసమాత్రం సార్వభౌమో భవేన్నరః ॥ ౧౧౭
యో దద్యాద్వైశ్వదేవార్థం తండులం బ్రహ్మజన్మనామ్ ॥ నతస్య లో
కాః క్షీయంతే యావదాచంద్రతారకమ్ ॥ ౧౧౮ ॥ శాకం తిలం చ
తాంబూలం గవ్యం వా మాహిషం ఘృతమ్ । చందనం వస్త్రమిత్యే
షాం దానం శస్తం తులారవౌ ॥ ౧౧౯ ॥ తస్మాత్సర్వాత్మనా రా
జన్కావేరీస్నానమాచర ॥ ముక్తిదాసరితస్సైవ శ్వేయపవాస్య
చ । తులాకావేరిమాహాత్మ్యశ్రవణాన్మోక్షమాప్స్యసి ॥ ౧౨౦ ॥
అగస్త్యః— ॥ ఇత్యుక్త్వా పాండవాన్కృష్ణస్తులామాసస్య వైభవమ్ ।
శీఘ్రం జగామ సుకృష్ణో ద్వారకాం ప్రాహ ధర్మజమ్ ॥ ౧౨౧ ॥
అత్రాగతస్య మే పార్థ మహాన్కాలో వ్యవర్తత । శోచంతి చా
త్ర సేనాద్యా మమాగమనకాంక్షిణః ॥ ౧౨౨ ॥ యదా యదా స్మరిష్యంతి

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible]
అనుజగ్ముర్హరిం [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ — [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
లోకే [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ — [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]

స్తేదివాకరే ॥ ౧౩౭ ॥ విష్ణ్వాజ్ఞయాసమాయాంతిస్నానార్థంసహ్య
జాంభసి । తస్మాత్త్వంభూభృతాంశ్రేష్ఠదానంకురుమయోదితమ్ ॥ ౧౩౮ ॥
దానేనహిభవేత్స్వర్గోదానేనహిభవేత్సుఖమ్ । సత్పాత్రదానహీ
నస్తుస్వమాంసంప్రేత్యఖాదతి ॥ ౧౩౯ ॥ తస్మాత్స్నాత్వాతులామాసే
ప్రత్యహందానమాచర । పునఃపూర్వమకృత్వాతుప్రత్యహంలేచపునర్నృ
ప ॥ ౧౪౦ ॥ ద్విజానాంపరమాన్నేనసహస్రంభోజయాధిప । తన్మాహా
త్మ్యప్రవక్తారంసంపూజయధనాదిభిః ॥ ౧౪౧ ॥ రాజయానంసమారో
ప్యబహుమానపురస్సరమ్ । మహతావాద్యఘోషేణహ్యలంకృత్యపు
రంగృహమ్ ॥ ౧౪౨ ॥ గ్రామంప్రదక్షిణీకృత్యప్రాపయిత్వా స్వవేశ్మ
చ । సర్వస్వేనాపిరాజేంద్రసంపూజ్యాభీష్టమాప్నుహి ॥ ౧౪౩ ॥ *
ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ద్వావింశోఽధ్యాయః

వాల్మీకిః— ॥ ఇతిధర్మాన్శుభాన్ శ్రుత్వాపావనాన్కుంభజోది
తాన్ । హరిశ్చం (ద్రః(ద్రో)) ప్రహృష్టాత్మాపునఃపప్రచ్ఛసాదరమ్ ॥
హరిశ్చంద్రః— ॥ భగవన్యోగినాంశ్రేష్ఠకుంభయోనేమహామతే । కృ
తకృత్యోఽహమేవాద్య త్వత్పాదాంభోజసేవనాత్ ॥ ౨ ॥ నమస్తేయో
గివర్యాయనమస్తుభ్యంత్రికాలినే । నమస్తేమునివర్యాయనమస్తే
దీనబంధవే ॥ ౩ ॥ సర్వేధర్మాశ్శ్రుతాఃపుణ్యాభుక్తిముక్తిఫలప్రదాః ।
విశేషేణసమశ్రౌషంకావేర్యాదివ్యవైభవమ్ ॥ ౪ ॥ సత్యంప్రసన్నో
భగవాన్ముకుందోమమేహవిష్ణుస్సనకాదివంద్యః । నోచేన్మమస్యాది
తిసాధుసంగోముక్తిప్రదోయజ్ఞజపోపలభ్యః ॥ ౫ ॥ కావేరీవైభవంశ్రు
త్వా నతృప్తిర్జాయతేమమ । అతఃపునస్త్వాంపృచ్ఛామి తద్భవాన్
క్షంతుమర్హసి ॥ ౬ ॥ కావేరీసహ్యసంభూతాలోపాముద్రేతిసాకథం ।
కదాదక్షిణగంగేతివిశ్రుతాలోకపావనీ ॥ ౭ ॥ కథంసహ్యాద్రిసంభూ
తాగంగాధిక్యంకథంపునః । ఏతత్సర్వంసువిస్తీర్యబ్రూహిమేమునిపుం
గవ ॥ ౮ ॥ ఏవంరాజ్ఞాసమ్పృష్టోహ్యగస్త్యమూర్త్యంశసంభవః । మన్దం

వాస్యమేతస్య వాచహ ॥ ౨౫ ॥ భద్రేఽస్య యోగినో దేవికన్యా త్వం గ
స్త్యస్య తు ప్రియా । నదీభూత్వాథ కావేరీ మోక్షమార్గైకసాధనీ ॥ ౨౬ ॥
సత్యలోకే మయా పుణ్యాల్లోకాన్ సర్వాన్ పావయిష్యసి । లోపాముద్రా
న్యయా చాపి త్వమేకాంశేన శోభనే ॥ ౨౭ ॥ భవ భార్యా హ్యగస్త్య
స్య యోగీంద్రస్య మహాత్మనః । ఇత్యుక్త్వాంతర్దధే బ్రహ్మా హంసారూఢో
మహాయశాః ॥ ౨౮ ॥ గతే బ్రహ్మణి సా కన్యా విష్ణోర్భగవతో హరేః । క
మహామాయాకృతిః కన్యా కవేరస్య మునేరభూత్ ॥ ౨౯ ॥ తామాదాయ వ
రారోహాంకం కన్యాం ఫుల్లలోచనామ్ । జహర్ష భార్యయా సార్ధం సా
క్షాన్మోక్షం గతో యథా ॥ ౩౦ ॥ కర్మీభూత్వా గృహే కంచిత్కాలం వి
శ్రాంతిమాగతః । దృష్ట్వా కర్మ చ దుష్పారం నైరాశ్యం పరమం గతః । క
దాచిత్ప్రాహ కన్యాం స్వాం కవేరః కనకాకృతిమ్ ॥ ౩౧ ॥ —కవేరః ॥
పితృత్వం తే మయా ప్రాప్తం ముక్తపావాహమీశ్వరి । కావేరీతి సరిద్రూపా
మత్ప్రసిద్ధా భవిష్యసి ॥ ౩౨ ॥ త్వద్దర్శనేన సంజాతా చిత్తశుద్ధిర్మమా
ధునా । అతో మోక్షే హ్యలం కర్మ దుష్పారం మోక్షవిఘ్నకృత్ ॥ ౩౩ ॥ చి
త్తశుద్ధిప్రదే దాన్యత్త్వామన్విత్యాచరేత్సుధీః । తతః ప్రకృత్యా శుద్ధాత్మా
సంవరేద్వ్రత్ప్రకృత్యాదిత్ ॥ ౩౪ ॥ ఇతి శ్రుత్వా పితుర్వాక్యం కవేరస్య మ
హాత్మనః । దేవీ భగవతీ విష్ణోర్మాయా పితరమబ్రవీత్ ॥ ౩౫ ॥ సత్యమే
వ మహాభాగ యద్బ్రవీషి మాం ప్రతి । మత్సన్నిధానమాత్రేణ చిత్త
శుద్ధిరభూచ్చ తే ॥ ౩౬ ॥ కర్మస్థితా హి ముక్తిస్తే సత్యమేవ బ్రవీమి తే ।
త్వత్పుత్రీత్వేన తే కీర్తిం సర్వలోకైకపావనీమ్ ॥ ౩౭ ॥ ప్రకాశయంతీ స
తతం సింధురూపా భవామ్యహమ్ । పితౄనుద్దిశ్య యః కీర్తిం విస్తారయ
తి భూతలే ॥ ౩౮ ॥ బ్రహ్మాయాస్యంతి పితర స్తత్పుత్రశ్చ వ్రజేద్ధరిం । ఇ
తి బ్రువంతీం కావేరీం సప్రశస్య పునః పునః ॥ ౩౯ ॥ కృతార్థోఽస్మీతి హృ
ష్టాత్మా సన్న్యస్య వ్యచరన్మహీమ్ । సర్వత్ర సమదృగ్యోగీ సమలోష్టాశ్మకా
ఞ్చనః ॥ ౪౦ ॥ బహిరంతశ్చ సర్వత్ర సమం పశ్యన్ జనార్దనమ్ । సర్వ

త్రిసంధ్యస్నాని వాయుమిర్వర్తన్ [illegible] నవాన్ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
దంబాన్ [illegible]
[illegible] ॥ ౪౭ ॥
అథాపస్త్రీకోహరి [illegible]
వేదిః [illegible]
స్త్రీభర్త్రా తతపసా స్వేవ సేవతే । అభీష్టమశ్రుహా [illegible] యత్నేష్టు ప్రియ
తాం నరః ॥ ౪౭ ॥ —కావేరి ॥ నదీమాత్వద్భగచ్ఛ యం లోకపావ
నహేతునా । ఇతి వేనిశ్చితా బుద్ధిరస్మత్క్షేత్రాన్న మా మిహ ॥ ౪౮ ॥ నా
స్తికాశ్చకృతఘ్నాశ్చ దురాచారానిగ్నయ । ఏతాభ్యశ్చ వసావా
అసంభాష్యా అమీమయి ॥ ౪౯ ॥ మయాహ్యస్త్రసంధానమాత్రేణ [illegible]
దస్థాహరేన రాః । విధియత్నం మహావిష్ణోర్ముదిస్సంభక్తిసత్ఫలం ॥ ౫౦ ॥
—త్రిః [illegible] । [illegible] నరో లోకం [illegible] పుణ్యైస్తతా మపి ॥ ప
తాద్భశైవ కాంతం [illegible] ॥ ౫౧ ॥ కిమహా యో స్త్రియ
త్రైమధ్యే [illegible] మహాత్మ్యం [illegible]
మనోరథం ॥ ౫౨ ॥ [illegible] పావనాశనే ।
దివ్యామలకమూర్తే [illegible] మహా ॥ ౫౩ ॥ అభిషిక్త్వతి
శంఖేన విరజాపుణ్యవాహ్నా । [illegible] సహస్ర సు
పూరితా ॥ ౫౪ ॥ భవదక్షిణ [illegible] । వాక్షిణా
త్యాయథా సర్వేష్యముష్య [illegible] ॥ ౫౫ ॥ స్వర్గ [illegible]
ష్య [illegible] తథాపుణ్యాభవిష్యసి । అద్యప్రభృతి [illegible]
దద్మితే ॥ ౫౬ ॥ మహానదీనాం మాన్యత్వం తత్సాన్నిధ్యం [illegible] ।
దత్తా [illegible] క్షేత్రపుణ్య [illegible] ॥ ౫౭ ॥ శిరస్థానేన

సిష్యామిభానయన్నత్ప్రదాశ్రియః । కించ కావేరి తే భూయః ప్రియ
చ్ఛామి మహాసరమ్ ॥ ౪౮ ॥ మమపాదోద్భవా గంగా నదీనాం ప్రవరా
స్మృతా । తథా త్వం చ భవిష్యామి తస్యాస్త్వమధికా భవ ॥ ౪౯ ॥
త్వం పుణ్యా సర్వతీర్థానామధికైవ న సంశయః । శ్రీస్థానే తవోత్సంగే
నిత్యం మత్పాదసేవనాత్ ॥ ౫౦ ॥ గంగాదిసర్వతీర్థేషు నిత్యస్నానం
చతుర్యుగమ్ । సహ్యామలకతీర్థస్య కలాం నార్హతి షోడశీమ్ ॥ ౫౧ ॥
తపః కుర్వంతి యే ఘోరం నైమిశే తు చతుర్యుగమ్ । విందంతి తత్త్వయి
స్నానాత్సహ్యామలకసన్నిధౌ ॥ ౫౨ ॥ సహ్యామలకతీర్థం చ శంఖతీ
ర్థమితి ద్విధా । తవ తీర్థస్య కల్యాణి నామధేయం భవిష్యతి ॥ ౫౩ ॥
అగస్త్యమునిరత్రాప్య త్వాం తపస్యంతీం మదంశజః । ఆరోప్య కుండికాతీర్థే
సహ్యాద్రిం ప్రాపయిష్యతి ॥ ౫౪ ॥ లోపాముద్రాఖ్యయా త్వం చ త
స్య భార్యా భవిష్యసి । ఇత్యుక్త్వాంతర్దధే విష్ణుర్విశ్వమూర్తిర్జగన్మ
యః ॥ ౫౫ ॥ కావేరీ చ పునర్విష్ణోర్ధ్యాయంతీ పదపంకజమ్ । సాక్షా
ద్భగవతో మాయా తేపే సా పరమం తపః ॥ ౫౬ ॥ ఏతస్మిన్నంతరేఽగ
స్త్యో వనే నిర్విణ్ణమానసః । సంసారం దుస్తరం మత్వా తపస్తేపే సుదా
రుణం ॥ ౫౭ ॥ తత్రాగస్త్యమునిం ప్రాహ సర్వలోకపితామహః । కృ
తాంజలిపుటైశ్శ్రీమాన్స్తూయమానస్సురర్షిభిః ॥ ౫౮ ॥ — బ్ర
హ్మా ॥ సర్వోద్వేగకరం బ్రహ్మన్ కిమర్థం క్రియతే తపః । త్వయా కృతం
మయా జ్ఞాతం మద్వాక్యం శ్రూయతాం మునే ॥ ౫౯ ॥ నిత్యాదికర్మ
ణాం మత్వా హేతుత్వం సంస్మృతేః కిల । మోక్షమేవ మనస్యేతస్మాత్తుర్యా
శ్రమే మతిః ॥ ౬౦ ॥ కర్మణైవ హి విజ్ఞానం సంసృతిశ్చ వినశ్యతి । కామ్య
కర్మవిహీనశ్చేత్కర్మసన్న్యాసవత్పతేత్ ॥ ౬౧ ॥ సన్న్యాసాత్యగ్రసం
చారః కించిదూనే న పతత్యధః । బ్రహ్మార్పితం కృతం కర్మ వికలం చాపి మో
క్షదమ్ ॥ ౬౨ ॥ మధ్యాహ్నే యోఽపి నిష్కామశ్శ్రాంతం భోజయతేఽ
తిథిం । గంగాదిసర్వతీర్థైర్వా కిం తస్య వ్రతకోటిభిః ॥ ౬౩ ॥ విరక్త

[illegible]

[illegible]

పాపతిక్రితా ॥ ౫౩ । కింవక్ష్యామి తేవక్ష్యే [illegible] । [illegible]

[illegible] । ౫౭ మమకన్యా [illegible]

నాపేతి [illegible] । [illegible] ॥

విధినాథాంశముద్భాస్య తస్మై [illegible] । [illegible]

బింబస్యస్య సర్వలోకవినోదినః ॥ ౫౬ [illegible]

గచ్ఛనగోత్తమం । కావేర్యం [illegible] ౫౭

[illegible] యుతాః । [illegible]

లోకపావనం [illegible] ॥ ౫౮ । [illegible]

మునీంద్రైః [illegible] । [illegible] ॥

నియస్యసూర్యసంచారం వర్ధమానంనగోత్తమం। వింధ్యంభూమిసమం
కృత్వా సాంత్వపూర్వంపయాచ్ఛయా ॥ ౯౦ ॥ మమాగమనపర్యంత
మేవంవర్తస్వభూధర। ఔద్ధత్యంముంచభద్రంతేబహుశ్రేయో యదీ
చ్ఛసి ॥ ౯౧ ॥ ఇత్యుక్త్వాతంప్రశస్యాథకావేరీదర్శనోత్సుకః। సం
చరన్నపి నైతత్రమార్గమాణశ్చసహ్యజాం ॥ ౯౨ ॥ ఉత్తరే హిమవ
త్పార్శ్వేకావేరీంతపసిస్థితాం । దృష్ట్వారూపవతీంహృష్టః పరిప్ర
చ్ఛతాంశనైః ॥ ౯౩ ॥ భద్రేకావేరకల్యాణిమామీక్షస్వసుచక్షుషా।
క్షంతాపయసిబాల్యేత్వంకిమర్థంకోమలంవపుః ॥ ౯౪ ॥సర్వంమనో
గతంతేద్య జానామిజగదంబికే । ధ్యానారూఢాసికావేరి రూపయౌ
వనశాలినీ ॥ ౯౫ ॥ఇతిశ్రుత్వామునేర్వాక్యంపురోగస్త్యందదర్శసా।
ఉత్థాయసంభ్రమాద్దేవీ స్వాగతేనాభిపూజ్యతమ్ ॥ అర్ఘ్యపాద్యాది
సత్కారైఃపూజయామాసతంమునిం ॥ ౯౬ ॥************
ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే త్రయోవింశోధ్యాయః

ధౌమ్యః ॥ —॥పునరాహసతాందేవీంస్మితపూర్వంకృతాంజలిం।
ఇందీవరాక్షీంబింబోష్ఠీంనీలకుంచితమూర్ధజాం ॥ ౧ ॥—అగస్త్యః॥
నిదేశాద్బ్రహ్మణోదేవిహ్యాగతోస్మితవాంతికం। తవాప్సితంప్రబ్రూ
హ్యుమికించమేపూరయేప్సితం ॥ ౨ ॥ —కావేరీ ॥ సత్యమేవముని
శ్రేష్ఠతవవాక్యంమనోహరం। పూరయిష్యసిమేభీష్టంత్వంచదేవమన
స్థితం ॥ ౩ ॥ —ధౌమ్యః ॥ ఇత్యుక్త్వాసావరంవవ్రేకావేరీకుంభసంభ
వం। అహంబ్రహ్మసుతావిష్ణోర్మాయాలోకవిమోహినీ ॥ ౪ ॥ లోపా
ముద్రేతివిఖ్యాతాలోకానుగ్రహకామ్యయా । కావేరీతిసరిద్రూపా
భజేయందక్షిణాందిశం ॥ ౫ ॥ చతుర్దశసులోకేషు యానితీర్థానికుంభ
జ । మయిసర్వాణితాన్యద్యసమాగచ్ఛంతుసర్వదా ॥ ౬ ॥ సర్వతీర్థే
షుయత్పుణ్యంసర్వయజ్ఞేషుయత్ఫలం। సర్వవ్రతేషుయత్పుణ్యంతదస్తు
స్నానతోమయి ॥ ౭ ॥మజ్జలేస్నానమాత్రేణయత్రాస్యురనఘానరాః।

[illegible]

[illegible]

[illegible] కుండికామూంమహోక్షవి । గంగా[illegible]

[illegible] ౧౮ ॥ [illegible]

గా । యావత్ప్రి[illegible]

[illegible]

[illegible] ౧౬ । [illegible]

[illegible] ౧౭ । [illegible]

[illegible] । అయమేవ [illegible]

మేవామ్య [illegible] ౧౯ । [illegible]

[illegible] ౨౦ । [illegible]

[illegible] ౨౧ । [illegible]

[illegible] ౨౨ । [illegible]

[illegible] ౨౩ । [illegible]

[illegible]

లోపాముద్రేతి సా సతీ ॥ ౨౪ ॥ సా తత్కమణ్డలుజలే ప్రవివేశ పుణ్యా పుణ్యా
కవేరతనయేతి సరిద్వరేతి । తస్యాం పురోఽథ మునివర్యవరస్య లోపాముద్రాం
శతో మదనమోహదమంజువేషా ॥ ౨౫ ॥ మందస్మితా మంగళరూపవే
షా మునీన్ద్రపాదాబ్జయుగం ననామ । దృష్ట్వా స తాం హృష్టతనుర్మునీం
ద్ర ఉద్వాహకార్యేఽస్మరదబ్జయోనిమ్ ॥ ౨౬ ॥ ఆరుహ్య హంసం భగ
వాన్ పితామహస్తత్రా జగామాథ సురర్షిసంఘైః । శ్రియా చ సాకం
గరుడాసనో హరిర్వృషేన్ద్రమారుహ్య హరశ్చ సోమః ॥ ౨౭ ॥ సో
ఽభూత్సమాజస్సురనాయకానాం తేషాం విచిత్రో జగదుత్సవాయ । తథా
కవేరోద్భవకుంభయోన్యోస్స ఉత్సవోఽభూత్సకలోత్సవాయ ॥ ౨౮ ॥
మూర్ధ్నా ననామాబ్జజవిష్ణుశంకరశ్రీపాదపద్మాన్వినతో మునీశ్వరః ।
తం మూర్ధ్న్యవఘ్రాయ ముదాపి దేవతే ప్రాయుంజతాశీర్వచనం శు
చిస్మితాః ॥ ౨౯ ॥ లోపాముద్రా లోకమాతా వవందే లక్ష్మీం దక్షస్యాత్మ
జాం భారతీం చ । ఆలింగ్యైనాం మూర్ధ్న్యవఘ్రాయ తాశ్చ స్యాస్త్వం
భద్రే భర్తృయుక్తేత్యవోచన్ ॥ ౩౦ ॥ తతస్సుతాం స్వాం భువనస్య మా
తరం సా భారతీ దివ్యవిభూషణాదిభిః । దివ్యాంబరైః కుంకుమచందనాది
భిస్తాం భూషయిత్వా మునిపార్శ్వమానయత్ ॥ ౩౧ ॥ బృహస్పతిర్బ్ర
హ్మహరీశసన్నిధౌ సప్తర్షిమధ్యేఽఖిలతాపసాగ్రతః । వైవాహికం
గృహ్యవిధానతో విధిం నిర్వర్తయామాస చ కుంభజన్మనః ॥ ౩౨ ॥ చ
తుర్భుజస్యానుమతేశ్చతుర్ముఖో మునీన్ద్రవర్యాయ సకుంభయోనయే ॥
దేవః స్వకన్యాం జలదానపూర్వకం దదౌ ద్విజేభ్యశ్చ ముదా ధనం బహు
వధూసహాయః కలశోద్భవో ముని స్సభాం పరీయాయ మునీన్ద్రభూషి
తామ్ । భృగ్వాదిముఖ్యా మునయోఽచ్యుతాగ్రతశ్చ శీర్భిరగ్ర్యాభిరభూ
షయన్మునిమ్ ॥ ౩౪ ॥ వినేదుర్వై మంగళతూర్యనిస్వనా జగుశ్చ గంధర్వ
వరా నభస్యథ । ముదా ననర్తుః కుశలాప్సరస్త్రియో మందారపుష్పాణి
సురా వవర్షిరే ॥ ౩౫ ॥ అథైష పత్నీసహితో ముదాన్వితస్సభాం

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వందమానాః ప్రసమీక్ష్య [illegible]

[illegible] త్రయీ [illegible] ప్ర [illegible]

భద్రే దేవి [illegible] లోక [illegible]

[illegible] ప్రియ [illegible] ॥

[illegible] త్రి [illegible]

[illegible] ॥ ౫౦ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] త్రి [illegible] ప్ర [illegible]

[illegible]

ప్రాప్స్యేవరపూర్వకాన్యద్విపంతిభక్త్యాన్నరకాలయాన్నృభిః ॥౪౮॥ లో
పాముద్రాభారతీప్రోక్తవర్ణానిత్థం శ్రుత్వా సస్మితం లోకమాతా । స
ర్వేషాం రత్నమాతరబ్ధిత్వయోర్క్వా సర్వజ్ఞాహం శిక్షితాచాస్మి భూయః ॥
శ్రావ్యం పుణ్యైశ్చ స్నాంచ తైరేషధర్మాలబ్ధోభూన్నైమిత్తమాకాహిలోకే
అత్రస్నానేన శ్రేయస్మాఖిలం మే శ్రుత్వేత్థం తత్సజ్జనానాం స్వాంతనందయః ॥౪౯॥
—— వ్యాసః ॥ తతస్సా తానందమువాచ పుభజో విషణ్ణచేతా విషయే హ్మా ని
... ముః । విభో హ్యభావంతవశాసనాద్గృహీకథంతరెయింభవదుస్తరా
మ్నృథిం ॥ ౫౦ ॥ నిశమ్య వాక్యం విధిరస్య విస్మితో విహస్య కించిన్నృషి
శ్యసైషవమ్ । సంవాదితస్తస్య కృపావలోకనాత్ప్రశస్య తం ప్రాహ
ముం పితామహః ॥ ౫౧ ॥ వాత్యావిరక్తస్సుకృతీ భవాన్మునే సమస్తథ
ర్మాన్ప్రతి సుస్థితాస్తవ । ఇతి బ్రువన్ రామమనుం దయాన్వితో విముక్తయే
స్మై సముపాదిశద్విధిః ॥౫౨॥ వ్యాచఖ్యౌ చ పునస్తస్మై రామభక్తాయ
యోగినే । యంత్రమంత్రస్వరూపం చ షడక్షరజపే విధిమ్ ॥౫౩॥ మంత్రం
ప్రాప్య మహాయోగీ శుభం చ షడక్షరమ్ । బల్యామతిబలాం చైవ రఘు
నాథ... ॥ ౫౪ ॥ తతో దేవీ సుసంతుష్టా లోపాముద్రాం హరి
ప్రియామ్ । నమస్యంతీమువాచేదం మందస్మేరముఖాం విధిః ॥౫౫॥ ——
... ॥ త్వజ్జలే స్నాస్యతాం ముక్తి ... పశోభనే । ... తీరే
వసతాం లక్ష్మీ ... తామ్ ॥ ౫౬ ॥ భగవానపి విశ్వాత్మా
లోపాముద్రాం ... । ... మిపక్ష్మంతీం సవీరాం ప్ర
వాహినీమ్ । నిజమాయాం ... లోకానుగ్రహకారిణీమ్ ॥౫౭॥
—— విష్ణుః ॥ త్రిరాత్రం ... పరం వ రాత్రం తు యామునే । స
ద్యః ... మామకే ॥ ౫౮ ॥ ...
... లోపాముద్రాం సముద్యతామ్ । ప్రణమంతీం సముత్థాప్య సస్వహ
స్తాభ్యాం హరిరబ్రవీత్ ॥ ౫౯ ॥ —— ఈశ్వరః ॥ త్వన్మూలమారభ్య క
... పాథః ... పుణ్యతీరే । వసామి నిత్యం వసతాం జ

నానామానాగరంవాంఛితమస్థివానన ॥ ౨౦ ॥ ఇత్యేవ దేవా [illegible]
తాంవిధిమాత్స్యేదుర్వారాంతేషు [illegible] ॥ అగస్త్యమహా [illegible]
వరస్యవక్త్రం [illegible] ॥ ౨౧ ॥ [illegible]
మాభ్యాస్య [illegible] ॥ [illegible]
ర్వహా [illegible] మిత్యుక్త్వ తే ॥ ౨౨ ॥ [illegible]
మహీంపతే ॥ వశ్యన్ [illegible] ॥ [illegible]
ర్వతితే [illegible] ॥ [illegible]
స్మైతి [illegible] స్వామినామ్ ॥ ౨౩ ॥ [illegible]
యాయోషిచ్ఛ [illegible] ॥ [illegible]
ప్రాప్యసత్ఫలమ్ ॥ ౨౪ ॥ [illegible]

ఇతిశ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే [illegible]
వివాహోత్సవవర్ణనంనామ [illegible] శోఽధ్యాయః

ధౌమ్యః— ॥ గతేషు దేవదేవేషు [illegible] ॥ [illegible]
వత్ప్రస్థితా [illegible] ॥ ౧ ॥ [illegible]
హత్వా [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౨ ॥ — [illegible]
సమమంత [illegible] ॥ ౩ ॥
అనస్థా [illegible]
మోషాం [illegible]
తి ॥ ౪ ॥ [illegible]
తద్ధాస్యా [illegible] ॥ ౫ ॥ — [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ౬ ॥ — [illegible]
[illegible] ॥
ప్రవహామియ [illegible]

మయిస్నేహాన్మునీశ్వరాః ॥ ౮ ॥ సంసారవారిధేర్ఘోరాదుద్ధృత్యై స్నా
నపానతః । యుష్మానహం ప్రాపయిష్యే వైకుంఠం తం సనాతనం ॥ ౯ ॥
యే కేచిత్ప్రాణినస్సర్వే మత్తీరస్థా జడా అపి । యాం త్వేవ దుర్లభాం
ముక్తిం కిముత శ్రోత్రియా జనాః ॥ ౧౦ ॥ అహం భగవతో మాయా హరే
ర్విశ్వాత్మనో ద్విజాః । పితామహస్య కన్యా చ కవేరేశ్చాపి తా సుతా ॥
ఏవం తు లోకరక్షార్థం మహామేవ సముద్యతా । స్రవామి దక్షిణాశాయాం
కావేరీతి విధీరితా ॥ ౧౨ ॥ లోపాముద్రాఖ్యయాగస్త్య మునేర్భా
ర్యా భవామి చ । నదీరూపేణ గంతుం మే సహ్యశైలకోటిషు ॥ ౧౩ ॥
తస్మాదనేన భర్త్రాద్య ప్రార్థ్యేహం బ్రహ్మభూధరమ్ । తత్సానుని నదీ
భూత్వా దక్షిణాశాస్వలంకృతిః ॥ ౧౪ ॥ తత్రత్యాన్ పావయంతీ చ స్నా
నపానాదివర్తనైః । శ్రీరంగరాజపాదాబ్జస్పృష్ట్వా యాస్యామి సాగరం ॥
తదాసాద్య చ మత్తీరం వస్తవ్యం ద్విజసత్తమాః । అహం వస్తారయిష్యా
మి దుస్తరాద్భవవారిధేః ॥ ౧౬ ॥ ఏకాదశ్యాం వ్యతీపాతే స్నానమాత్రే
ణ మజ్జతే । నరాణామపనేష్యామి ఋణత్రయవిశృంఖలామ్ ॥ ౧౭ ॥
మాఘైత్తయూయం విప్రేంద్రా గమిష్యథ మత్తటం । వైకుంఠం ప్రా
పయిష్యామి కేవలం స్నానమాత్రతః ॥ ౧౮ ॥ స్నానమాత్రేణ మత్తీర్థే
మహాపాపీ దివం వ్రజేత్ । కిం పునశ్శ్రద్ధయా స్నాత్వా మాహాత్మ్యశ్రవ
ణాన్నరః ॥ ౧౯ ॥ మజ్జతే స్నానసక్తాం పుంసాం ముక్తిరపి శృణ్వతాం ।
కింతీర్థైః కిము వేదైశ్చ కిం తపోభిః కిమధ్వరైః ॥ ౨౦ ॥ — ధౌమ్యః ॥
ఇత్యుక్త్వా తాన్ సాంత్వయిత్వా లోపాముద్రా హరేర్యశః । భర్తురంతిక
మాగచ్ఛచ్ఛుశ్రూషార్థం సువిస్మితా ॥ ౨౧ ॥ అగస్త్యోపి మహాతేజా
స్తాముద్వాహ్య విధేస్సుతాం । శమయిష్యన్ వింధ్యశైలం ప్రతస్థే దక్షి
ణాం దిశం ॥ ౨౨ ॥ నిరుద్ధసూర్యసంచారం వర్ధమానం నగోత్తమం ।
వింధ్యం భూమిసమం కృత్వా సాంత్వపూర్వం తు యాచ్ఞయా ॥ ౨౩ ॥ మ
దాగమనపర్యంతమేవం వర్తస్వ భూధర । సత్యం మాముంచ భద్రం తే యే

నిశ్శ్రేయసప్రదాయినః ॥ ౨౮ ॥ ఇత్యుక్త్వా [illegible] శిష్యాన్ [illegible]
[illegible] ॥ ౨౯ ॥
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ౨౮ ॥ [illegible]
మతు [illegible] ॥ [illegible]
ఇత్యుక్త్వా బ్రహ్మణః పుత్రం [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] బ్రహ్మసూనవే ॥ ౨౯ ॥ శిష్యా [illegible]
మవధానేన పుత్రకాః ॥ ఇమాం [illegible] దేవీం [illegible]
తాం ॥ కృత్వా స్నానమహం శీఘ్రమాగమిష్యామి సత్వర ॥ ౩౦ ॥ ఇతి
శిష్యాంస్సమాదిశ్య యోగీంద్ర [illegible] ॥ స్నాతుం [illegible]
తో మే [illegible] ॥ ౩౧ ॥ గతవతి తస్మిన్ శ్రీ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ ౩౨ ॥ [illegible]
[illegible] నిగళమిష్యామి [illegible] పూర్వకం ॥ బహుకాల [illegible]
[illegible] ॥ ౩౩ ॥ నిగళమ్మ బ్రహ్మ [illegible]
మువాచ [illegible] ॥ అత్ర ప్రాప్తా [illegible] నిగళమం ॥
ప్రతిజ్ఞాయ [illegible] ॥ ఇతి ధ్యాత్వా మ
హా [illegible] ॥ ౩౪ ॥ తతస్మిన్నంతరే బ్రహ్మ
హంసారూఢః [illegible] ॥ [illegible]
దిశం ॥ ౩౫ ॥ శతకోటిసమాయుక్తం ప్ర [illegible]
[illegible] ॥ ౩౬ ॥ నానాధాతు
సమాయుక్తం నానారత్నైర్విభూషితం ॥ నానా [illegible] సంయుక్తం నానా
మృగగణైర్యుతం ॥ ౩౭ ॥ దృష్ట్వా [illegible] మహ [illegible]
[illegible] ॥ పరిపూతం [illegible] ॥ ౩౮ ॥ తమాస్తా

ద్వ్యమహాక్షేత్రే స్నాత్వా చ కనకాజలే । జజాప పరమం మంత్రం షడక్షర
మధోబ్జజః ॥ ౪౦ ॥ దివ్యగన్ధవహం స్తత్ర వవౌ గన్ధవహం స్తదా । సను
గన్ధం సమాఘ్రాయ సద్వ్యతస్సమలోకత ॥ ౪౧ ॥ తత్ర ధాత్రీద్రుమశ్శ్రీ
మాన్ దివ్యపత్రఫలోజ్జ్వలః । దృష్టమాత్రేణ పాపఘ్నో దదృశే పుర
తో విధేః ॥ ౪౨ ॥ నాలికేరఫలాపేక్షై రత్రైతేజోమయైర్గిరా! దివ్యమా
మలకం దృష్ట్వా హృష్టస్స్రష్టా విసిష్మయే ॥ ౪౩ ॥ తత ఉత్థాయ హర్షే
ణ స స్రష్టా విస్మితమానసః । సమీపముపసృత్యాథ నిధ్యాతుముపచక్ర
మే ॥ ౪౪ ॥ తతశ్చాన్తర్దధే తత్ర తరురామలకో మహాన్ । పునశ్చ వి
స్మయావిష్టః కిమేతదితి విస్మయన్ । హృదంబుజే తతో ధ్యాయన్ విష్ణుమే
వ పురస్కృతం ॥ ౪౫ ॥ ఉపరిష్టాచ్చతుర్బాహుం శంఖచక్రగదాధరం ।
కిరీటినముదారాంగం వనమాలోపశోభితం ॥ ౪౬ ॥ అధస్తాచ్ఛంఖచ
క్రాబ్జలక్షణం చ పదాంబుజం । తతో బ్రహ్మా మహాతేజా దృష్ట్వా తం పృథు
వీశ్వరం ॥ ౪౭ ॥ వినయావనతో భూత్వా ననామ స్వర్ణదండవత్ । బ
ద్ధాంజలిపుటో స్తౌషీద్వృక్షం విష్ణుమయం విధిః ॥ ౪౮ ॥ అథోదభూ
ద్వాగశరీరిణీ శుభా బ్రహ్మన్ సప్తవాయి మధోక్షజో హరిః । ఏనం సమ
భ్యర్చ్య విధివద్భక్త్యా పురా బ్రహ్మన్ హరిం ప్రాపురనేకకోటయః ॥ ౪౯
త్వం చాపి ధాత్రీతరుమీశ్వరాకృతిం సమర్చ్య బ్రహ్మపదప్రసిద్ధయే ।
ఉక్త్వేతి వాణీ విరరామ వైష్ణవీ బ్రహ్మాపి దివ్యామలకం ననామ సః ॥ ౫౦ ॥
వైహాయసీం గిరం శ్రుత్వా దృష్ట్వామలకవైభవం । పులకాంకితసర్వాం
గో హృష్టః కమలసంభవః ॥ ౫౧ ॥ దివ్యపుష్పాణ్యథాహృత్య తులసీకుసు
మాన్యపి । చన్దనాని చ దివ్యాని మాల్యాని సురభీణి చ ॥ ౫౨ ॥ స్వకుం
డికాస్థితైస్తీర్థైర్విరజాయాస్సమాహృతైః । శంఖమాపూర్య పుష్పై
ర్దివ్యైరభ్యర్చ్య త్రిపదాకృతిం ॥ ౫౩ ॥ ధ్యాయన్ హృదంబుజే విష్ణుం
భ్రామయిత్వాచ్యుతోపరి । పూజావసానే శేషం స్వం సంప్రోక్ష్య చ
కమంబునా ॥ ౫౪ ॥ అర్చయిత్వా పదాంభోజం విష్ణోరామలకాత్మనః ।

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
మనసా [illegible] సాధకః ॥ [illegible] ॥
స్వలాభ [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥ [illegible] ॥
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]

[illegible] తృ[illegible]న్యాయమ్ ॥
[illegible] ॥ ౭౧ ॥ [illegible] సన్త్రా [illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ౭౨ ॥ ఇతియత్రత్వనభోనాడిం
[illegible] । [illegible] పిబో
బ్రవీత్ ॥ ౭౩ ॥ [illegible] । వి
ష్ణుత్రి [illegible] ॥ ౭౪ ॥ తాంత్రైవిద్యా
[illegible] । జ్ఞాత్వాలేపామభిప్రాయంజహావక
[illegible] ॥ ౭౫ ॥ [illegible] జలనీవలః । సర్వ
[illegible] ॥ ౭౬ ॥ వాతిస్మ పవనో వే
గాద్యాజ్ఞయా బ్రహ్మణస్తదా । ఇంద్రేణచోదితా మేఘా స్తదా సించ వి
శారదే ॥ ౭౭ ॥ [illegible] స్వల్పంతుముముచుర్జలమ్ । త
స్మిన్నవసరేయుక్తా [illegible] కోటిభిః ॥ ౭౮ ॥ జ్ఞాత్వానుకూలంసం
ప్రాప్తం కాలంపరమశోభనమ్ । స్మృత్వాచాగస్త్యసంకేతంవాయు
వేగవిఘట్టితాత్ ॥ ౭౯ ॥ జగతాముపకారాయనిర్యయాకరకాముఖా
త్ । భగవత్పాదసలిలపుణ్యతీర్థసమాశ్రితా ॥ ౮౦ ॥ సంతుష్టా పావ
నీభూతాపావయంత్యఖిలంజగత్ । సర్వదృశ్యా ప్రసుప్తావఘేనబుద్ధ్యా
దపూరితా ॥ ౮౧ ॥ స్నాత్వాగస్త్యోపివేగేనమునిర్నేమందమారుతే ।
తత్రాగత్యసమాలోక్య కుండికాంపతితాంభువి ॥ ౮౨ ॥ సమ్భ్ర
మాత్సర్వతఃపశ్యన్ కిమేతదితివిస్మితః । ఇత స్తతఃపరిధావంశ్చ నిజగా
మాశ్రమాద్బహిః ॥ ౮౩ ॥ మధ్యేదీనముఖాన్ శిష్యాన్ వెపమానాన్
కృతాంజలీన్ । ఉవాచదీనయావాచాకించిత్క్రుద్ధోమునీశ్వరః ॥ ౮౪॥
కుత్రకాశక్వగతాదేవి కావేరీకుండికాస్థితా । హిత్వాయుష్మద్వశాందే
వీం యుష్మాభిఃక్వగతంబత ॥ ౮౫ ॥ ఇత్యుక్తామునినా భీతాశ్శిష్యాః
ప్రాంజలయోబ్రువన్ । వయంనపాద్రితావృక్షం భగవన్నాశ్రితాస్త
దా ॥ ౮౬ ॥ తావదేవాశునిర్యాతా కావేరీకరకాముఖాత్ । మధ్యే
మార్గంసమాక్రమ్యహ్యస్మాభిస్సంత్విత్తాబహు ॥ ౮౭ ॥ ప్రణిపత్య

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible]

[illegible]

మోహితః । [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

దేవానామపి మోహినీమ్ । సంతుష్టః ప్రాహ యోగీంద్రో యద్యస్తి కృపయా స్మదా ॥ ౧౧ ॥ —అగస్త్యః ॥ మామనాదృత్య కల్యాణి కిమర్థం త్వం నిస్సృతాసి హి । కథం నిస్త్రప కావేరి నిర్గమే మమ సన్నిధౌ ॥ ౧౨ ॥ కావేరీ— ॥ త్వదాజ్ఞామేవ యోగీంద్ర పురస్కృత్యాత్ర భూతలే । ఇష్టమేవేతి తే మత్వా నిర్గతాస్మి హ నాన్యథా ॥ ౧౩ ॥ సహ్యాద్రౌ నిర్గమస్వేతి బ్రహ్మణా తత్త్వయోదితమ్ । హరిణాపి తథా జ్ఞాత్వా లోకానుగ్రహకామ్యయా ॥ ౧౪ ॥ స్మృత్వా వచస్సంకేతం నిస్సృతా బ్రహ్మభూధరాత్ । సర్వం జానాసి సర్వజ్ఞ త్వమేవాత్ర తు పౌర్వికమ్ ॥ ౧౫ ॥ పుణ్యే దేశే చ కాలే చ నిర్గతేత్యగవాదితా । పరబ్రహ్మస్వరూపస్య విష్ణోర్భగవతో హరేః ॥ ౧౬ ॥ సర్వతీర్థమయం తీర్థం ప్రాప్య పాదాబ్జనిస్సృతమ్ । మత్తపఃఫలరూపేణ స్రోతోరూపేణ నిర్గతమ్ ॥ ౧౭ ॥ విశేషాత్పుణ్యకాలేస్మిన్ తులావిషువసంజ్ఞితే । సహస్రాబ్దోదయసమం మదనుగ్రహకారణాత్ ॥ ౧౮ ॥ ఏతత్సర్వం విచార్యైవ బ్రహ్మాఖ్యం చాప్యగోత్తమమ్ । జ్ఞాత్వా తత్తీర్థసహితా నిర్గతా కుండికాముఖాత్ ॥ ౧౯ ॥ స్మరంతశ్చ పిబంతశ్చ దర్శయంతశ్చ మజ్జలమ్ । కీర్తయంతశ్చ మాహాత్మ్యం మత్తీర్థే స్నానకారిణః ॥ ౨౦ ॥ శృణ్వంతి శ్రావయంతశ్చ మమ మాహాత్మ్యముత్తమమ్ । అతిపాపప్రసక్తా వా ఉపపాతకినోపి వా ॥ ౨౧ ॥ సర్వే భవంతు ముక్తాశ్చ ప్రయాంతు చ హరేః పదమ్ । ఇతి మత్వా మహాయోగిన్ పుణ్యకాలమిమం స్థలమ్ ॥ ౨౨ ॥ విష్ణోరాజ్ఞాం పురస్కృత్య తదంఘ్రిజలపావితా । సర్వలోకోపకారాయ సర్వపాపప్రణాశినీ ॥ ౨౩ అయత్నాత్సర్వదుఃఖఘ్నీ సంసారోత్తారకారిణీ । అహం దక్షిణగంగేతి విశ్రుతా వేదమూర్ధని ॥ ౨౪ ॥ నిర్గతాస్మి సరిద్రూపా తన్మే త్వం క్షంతుమర్హసి । కావేర్యాః కలినాశిన్యా ఇతి శ్రుత్వా శుభం వచః ॥ ౨౫ ॥ మందస్మితః ప్రహృష్టాత్మా ప్రాహ సహ్యోద్భవాం మునిః ॥ —అగస్త్యః ॥ సాధు భద్రే శ్రుతం సర్వం సర్వం జానామి పౌర్వికమ్ । త్వయి స్నేహాచ్చ చాప

[illegible]

సిద్ధిరిత్యపి । [illegible] ॥ [illegible]

[illegible] దేవతిసర్వ [illegible] । [illegible]

వానఘే ॥ ౧౦ ॥ [illegible]

[illegible] ॥ ౧౧ ॥ [illegible]

[illegible] । [illegible]

[illegible]

త్వాతత్ప్రహేయుఃపితౄణాంజలైః । అకల్పంతృప్తిమాపన్నాఃపితరస్సహ
గణభాగినః ॥ ౪౩ ॥ సహ్యామలకతీర్థేతుశ్రాద్ధంకుర్యాత్త్రయోదశ । అ
ధోదయేపితౄణాంయగయాశ్రాద్ధఫలంభవేత్ ॥ ౪౪ ॥ ఋణత్రయవి
నిర్ముక్తశ్శ్రాద్ధకర్తాచతత్క్షణాత్ । భుక్త్వేహసకలాన్భోగానంతేవిష్ణు
పదంవ్రజేత్ ॥ ౪౫ ॥ అత్రైవవిరజాస్నానంత్వయిస్నానంభవేద్ధ్రువం ।
జీవన్ముక్తాభవిష్యంతిస్నాత్వాతేసలిలేనరాః ॥ ౪౬ ॥ మహారహస్యంకిం
చాత్రశ్రుణుష్వావహితంశుభే । బ్రవీమిదివ్యదృష్ట్యాద్య సర్వశాస్త్రే
షునిశ్చితమ్ ॥ ౪౭ ॥ మహాపాతకినాంపాపంమోచయంత్యాఃక్షణేనహి ।
గంగాదికామహానద్యస్తీర్థానిచమహాంతిచ ॥ ౪౮ ॥ మలీకృతాశ్చతత్పాపై
రశక్తాస్తద్విమోచనే । శోచంత్యశ్శరణందేవం యయులోకపితామ
హం ॥ ౪౯ ॥ తాసాంవిశుద్ధయేబ్రహ్మాసభాయాంమునిభిస్సహ । సమ్య
క్త్వవిచార్యశాస్త్రేషువేదేషుచవచోబ్రవీత్ ॥ ౫౦ ॥ స్నాస్యంతుసహ్య
జాత్రిగ్రకావేర్యాంతౌలిసంక్రమే । శ్రీరంగసన్నిధౌవాపిజంబూ
నాథస్యపార్శ్వకే ॥ ౫౧ ॥ యత్రకుత్రాపివాక్షేత్రేసర్వపాపనుత్త
నే । హరిణాపితథాప్రోక్తంమత్స్యపుత్రంవిధాస్యతా ॥ ౫౨ ॥ ద
త్త్వాత్రైమాసికంపాపసత్రే[illegible]దేహభృత్ । స్నాత్వా[illegible]బ్రహ్మ
[illegible]పాప[illegible] ॥ ౫౩ ॥ [illegible]లో
కపావని । కృతిస్త్వత్సహితాకావేరిసద్భక్తాధికాతథా ॥ ౫౪ ॥ విభూ
త్యైవా[illegible]మహా[illegible]హాయచ । మయాచైవాద్యసజ్ఞా
తా [illegible] ॥ ౫౫ ॥ — వాల్మీకిః ॥ ఇతిశ్రుత్వాము
నేర్వాక్యం[illegible] । పరిక్రమ్యమునింనత్వా[illegible]కాం
[illegible] ॥ ౫౬ ॥ [illegible]లోకదుఃఖార్తమంజసా ।
కావేరీసరితాం[illegible] ॥ ౫౭ ॥ తటంగసంఘుద్ఘుం
[illegible] । [illegible]మాగత
[illegible]కరీ ॥ ౫౮ ॥ [illegible]సంకాశా । కన్య

[illegible]

[illegible]

వ్యాఖ్య— [illegible]

[illegible]

శ్చైః కావేరీం తుష్టువుస్సురాః ॥ ౪ ॥ బ్రహ్మావిష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ సురసం
ఘైరభిష్టుతాః । తత్రాగమాః పురాణాశ్చ కావేరీదర్శనోత్సుకాః ॥
జగౌ కీర్తించ కావేర్యాస్సర్వం సమ్యాభ్యయవైజగత్ ॥ — దేవాః ॥ అ
హో విచిత్రరూపేయం కావేరీ దృశ్యతేఽధునా । అహో మహాన్ప్రవాహో
స్యా అవాఙ్మనసగోచరః ॥ ౬ ॥ అస్యాః ప్రభావం కో వేత్తి వేదాంతేషూ
పబృంహితమ్ । స ఏవాత్ర మహాన్దేవస్సర్వజ్ఞో భగవాన్హరిః ॥ ౭ ॥
వయం ధన్యతమాస్సర్వే సర్వథైవ న సంశయః । తర్పయిష్యంతి కావేర్యా
స్తీర్థేనానేన నో ద్విజాః ॥ ౮ ॥ అస్మానుద్దిశ్య కావేర్యాస్సర్వే చాపి జ
లాప్లుతాః । యజ్ఞాదీన్కుర్వతే సంతః పాలితా రాజభిస్సదా ॥ ౯ ॥ ఇ
త్యన్యోన్యం సురాస్సర్వే హర్షాదూచుస్సగద్గదమ్ । ప్రీతాశ్చ పితర
స్సర్వే హర్షగద్గదయా గిరా ॥ ౧౦ ॥ ఊచుః పరస్పరం రాజంత్సమాలిం
గ్య చ బాహుభిః । వయమేవ కృతార్థాస్స్మో భజామస్తృప్తిమక్షయామ్ ॥
మద్వంశజాస్తు సత్పుత్రా దద్యుర్యస్యాం తిలోదకం । అహో అత్యద్భు
తాకారా కావేరీ తీర్థకోటిభిః ॥ ౧౨ ॥ దృశ్యతే లోకరక్షార్థం బ్రహ్మ
ణా బ్రహ్మనిర్మితా । యాని తీర్థాని పుణ్యాని పుణ్యాస్సర్వాశ్చ నిమ్న
గాః ॥ ౧౩ ॥ కావేర్యాః బ్రహ్మరూపాయాః కలాం నార్హంతి షోడశీం ।
ఏతజ్జలేన పక్వాన్నాత్ఫలాచ్ఛాకతోఽపి వా ॥ ౧౪ ॥ గయాశ్రాద్ధా
యుతఫలం భవత్యేవ హి నో ధ్రువం । అహో నస్సంతతిస్సమ్యగుపర్యుప
రివర్ధతాం ॥ ౧౫ ॥ అస్యాం స్నాయాత్సకృత్పుత్రో యస్స ముక్తః ఋణత్ర
యాత్ ॥ — ఋషయః ॥ కావేరీ కలినాశినీ శ్రుతిమయీ బ్రహ్మా హా
హాఖ్యాతైః పుణ్యైస్తీర్థగణాయుతైరధిగతా సందృశ్యతే నిర్మలా । ఏతత్తీ
ర్థపవిత్రితాశ్చ సకలా లోకా భవిష్యంత్యహో సంతుష్టా యమయాత
నాదివిముఖాస్స్ఫీతాశ్చ సర్వే శ్వభైః ॥ ౧౭ ॥ వయం చ దేవాః పితరః కృ
తార్థా అబ్రహ్మకల్పం సుఖితా భవామః । స్నాత్వా య ఏతస్యాస్సలిలే తి
ష్ఠన్యే కుర్వంతి సత్కర్మ సుతృప్తయే నః ॥ ౧౮ ॥ ఇతి పితృసురసంఘై

స్సంస్తుతా సహ్యకాంతా సకలసుమనసాం శ్రీకపూరాభిరామా । సకల
సుకృతఫలదా తత్ర విశ్వాస్తస్య గర్తానుకూల కాధ్యాత్ బుద్ధ్యా కాకార
తీర్థా ॥ ౧౯ ॥ నైకసంసారపాపానలదంగసంతాపాపక్షయే గజనపద్ప
ఘనా । కవేరకన్యా సరిదాంబు వేగా కస్తూరికాం గో ప్రవాలకైరవాఢ్యా ॥
ఘనా వ్యైక భూషా భువనసవమాతా ఘనా వ్యైక పుణ్యా సుకదివ్య దేహా ।
లోకైకరక్షామణి దివ్యతోయా త్రిమూర్తి మూర్తి స్త్రిగుణాన్వితా ॥ ౨౦ ॥
సకలభువనసుస్థైర్య దక్షిణాశా విభూత్యై విభవాదిహారపూజ్యా దివ్యశక్తిశ్చ
విష్ణోః । జయజయజయవాక్య సాంజలిస్తూయమానా శతమఖముఖదే
వైరనుర్వంప్రస్తూయమానా ॥ ౨౧ ॥ లోకైకరక్షార్థమభిప్రవృత్తాం
పుత్రీం కవేరస్య నదీం సమీక్ష్య । పరం హరోఽస్యై ప్రదదౌ ప్రహృష్టో
నృణామయత్నాదతిపావనాయ ॥ ౨౨ ॥ యత్ప్రోక్తం సుపుణ్యం సకలా
జనేమ స్నానేన చార్ధోదయపుణ్యకాలే । తత్పుణ్య...
గా శ్వేతాభిధానే విపినే సదాపి ॥ ౨౩ ॥ పితామహశ్చ భగవాన్ సం
తుష్టశ్చతురాననః । పరం ప్రాదాత్ మహాలక్ష్మీ కావేర్యై స్వకీర్తిసిద్ధయే ॥
త్వత్తీరవాసినో విప్రా వికర్మస్థా స్ప్వన్నాస్తికాః । త్వత్కూలే స్నానమాత్రేణ
విష్ణువాయాంతు మత్పదం ॥ ౨౪ ॥ అథ ప్రాహ మహాలక్ష్మీః కావేరీం
కమలేక్షణః । అనుగ్రహాయ లోకానాం భగవాన్ పురుషోత్తమః ॥ ౨౫ ॥
వరం వరయ భద్రం తే వరదోఽహమిహాగతః । యదిష్టం పృచ్ఛ్యతాం వత్సే యద్
త్రైమనసి వర్తతే ॥ ౨౬ ॥ — కావేరీ ॥ అతిపాప మహాత్మానో మా న
వా భూసు రాదయః । వేదబాహ్య దురాచారా సమవిప్రవినాశినః ॥
ఏకాదశ్యాం ప్రభాతేషు సకృత్ స్నానోజ్జలేమమ । మోక్షగమ్యం భవ
ల్లోకం పునరావృత్తివర్జితమ్ ॥ వైకుంఠం యాంతు దేవేశ మమ ఇత్యే వరో
దీయతాం ॥ ౩౦ ॥ — శ్రీభగవాన్ ॥ తథైవాస్తు మహాభాగే ప్రోక్తో హి
కవేరజే । వరమన్యం ప్రదాస్యామి మత్తో వాసకలేప్సితా ॥ ౩౧ ॥ తుల
త్రికత్రితులామాసే భవతీ ధ్రువపావనే । ప్రాతః స్నానం ప్రకుర్వంతి

శ్రుత్వా చ తవ వైభవమ్ ॥ ౩౨ ॥ ధర్మవక్తారమర్చంతి పురాణజ్ఞం సతాం
మతమ్ । గంధపుష్పాక్షతైర్దివ్యైర్నరాచారాశ్చ యే నరాః ॥ ౩౩ ॥
పాషండాః పతితాశ్చాపి కితవా నాస్తికాస్తథా । తే సర్వేపి త్వభిస్నా-
తం మత్కటాక్షేణ పావితాః ॥ ౩౪ ॥ భుక్త్వేహ సకలాన్ భోగాన్ పు-
త్రపౌత్రాభినందితాః । మమ సాయుజ్యమాయాంతు మోక్షలక్ష్మీం న సం-
శయః ॥ ౩౫ ॥ —వాల్మీకిః ॥ ఇతి లబ్ధవరాం దేవీం బ్రహ్మవిష్ణుశివార్చి-
తామ్ । సుజ్యోతికాం చ కనకాం కావేరీం దివ్యనిమ్నగామ్ ॥ ౩౬ ॥ అభ్య-
ర్చయంత్యౌ పద్మాద్యైః స్తువంత్యౌ తే సుహర్షితే । సుజ్యోతికాం చ కన-
కాం పాపఘ్న్యౌ స్మృతిమాత్రతః ॥ ౩౭ ॥ స్నాత్వాగతే న యథాన్యాయం ప్ర-
తిపూజ్య కవేరజా । రరాజ భృశసంతుష్టా చైత్రే సూర్యప్రభా యథా ॥ ౩౮
యః స్నాతి సంగమే తాసాం పతితోపి సకృన్నరః । సర్వపాపవినిర్ముక్తో
బ్రహ్మలోకే మహీయతే ॥ ౩౯ ॥ తులాపురుషదానాని కుర్యాదర్ధోదయే
శతమ్ । యో నైమిశే త్రివేణ్యాం తు సకృత్స్నాయాత్సంగమే ॥ ౪౦ ॥
యోఽర్చయేత్తులసీపత్రైర్వాసుదేవం శతం సమాః । సహస్రనామభిర్ది-
వ్యైస్స్నాయాత్తాసాం స సంగమే ॥ ౪౧ ॥ కృపయా వాసుదేవస్య య-
స్య సంసారమోచనం । తస్య తత్సంగమే స్నానం జన్మాంతరతపః ఫలం ॥ ౪౨
యస్తు తత్సంగమే స్నాత్వా సకృద్దద్యాత్తిలోదకం । పితరస్తస్య సంతృ-
ప్తా బ్రహ్మలోకం వ్రజంతి చ ॥ ౪౩ ॥ వర్ణభ్రష్టోపి పాషండః పరాన్నా-
దీ నిరగ్నికః । సదాచారపరిభ్రష్టః పితృమాతృవిదూషకః ॥ ౪౪ ॥ స్మృ-
త్వా త్రివేణీం యస్స్నాతి వాపీకూపజలాదికే । సద్య ఏవ విశుద్ధస్స్యాత్త-
త్ర స్నాయాత్తు కిం పునః ॥ ౪౫ ॥ యోన్నదానం సదా కుర్యాత్సర్వభూ-
తదయాన్వితః । జన్మాంతరతపోయోగాత్త్రివేణ్యాం స్నానమాచరేత్
సుజ్యోతికేతి కనకేతి కవేరజేతి హేమావతీత్యపి సకృత్కపిలేతి వాపి । స్నా-
యాజ్జపన్ననుదినం శ్రుతిగోపితం యస్స్నాతో భవేత్స కరమాసి సరామ
స్నేతా ॥ ౪౬ ॥ సుజ్యోతికా స్వర్ణముఖీ సంయుక్తా సహ్యకన్యకా । హే-

యేవత్యామహానద్యాయస్త్వాకపిలయాతథా ॥ ౪౮ ॥ తత్రతత్రార్చితాదేవైర్మునిభిర్విప్రైనతత్పరైః । అజగామమహావేగాత్సాగరంసరితాంపతిం ॥ ౪౯ ॥ కావేర్యాహేమవత్యాశ్చపుణ్యాయస్నానేతిసంగమే । తస్యపుణ్యఫలంవక్తుంశక్తఃపహరిస్స్వయమ ॥ ౫౦ ॥ కింతస్యవైదికైఃకింతీర్థైఃకింవ్రతైఃకింమఘాదిభిః । హేమవత్యాశ్చకావేర్యాస్సంగమేస్నానకృద్యది ॥ ౫౧ ॥ గృహ్ణంతిపితరఃపిండాన్గయాయాందివిసంస్థితాః । కావేరీకపిలాసంగేప్రత్యక్షాఃపితృదేవతాః ॥ ౫౨ ॥కావేరీకపిలాసంగేయోమాఘస్నానమాచరేత్ । సాఘకోటితీర్థేషుస్నాతోభవతిభూపతే ॥ ౫౩ ॥ కావేరీహేమవత్యోశ్చసంగమేస్నానకార్తికే । నరకస్థాస్తుపితరస్సర్వేముక్తాభయవంశజాః॥ ౫౪ ॥యోహేమవత్యాఃకావేర్యాస్సంగమేయస్యకస్యచిత్ । దానంసమాచరేద్దాత్యన్నంసార్వభౌమోభవేద్ధ్రువమ్ ॥ ౫౫ ॥ కావేరీకపిలాసంగంసంస్మరన్నన్యవారిషు । స్నాయాత్సతత్స్నానఫలంప్రాప్యపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౫౬ ॥ కేవారేవాపురుక్షేత్రేశతజన్మసుయోన్నరః । కపిలాసహ్యజాయోగసలిలేస్నానముత్తమం ॥ ౫౭ ॥ కావేరీకపిలాయోగేయశ్శ్రాద్ధంసకృదాచరేత్ । పితౄణాంతత్క్షణాత్తస్యగయాశ్రాద్ధాయుతంభవేత్॥ ౫౮ ॥దుర్లభఃకపిలాస్నానందుర్లభంహరికీర్తనం దుర్లభావిష్ణుపూజాచదుర్లభావైష్ణవాఃకలౌ ॥ ౫౯ ॥ దుర్లభాభగవద్భక్తిర్దుర్లభానరాధమాహరేః। దుర్లభంరామచరితందుర్లభంతులసీదళం ॥ ౬౦ ॥ దుర్లభంజాహ్నవీస్నానందుర్లభైకాదశీవ్రతా । దుర్లభాపితృశుశ్రూషాదుర్లభాసన్మతిఃకలౌ॥ ౬౧ ॥దుర్లభంసహ్యజాస్నానంతులామాసేవిశేషతః । దుర్లభంరంగనాథస్యదర్శనంచకలౌయుగే॥ దుర్లభంచపుణ్యపద్మన్యాప్ప్రులిరేతృణం । దుర్లభోధర్మసద్భావస్సదాచారశ్చదుర్లభః ॥ ౬౩ ॥ దుర్లభాతులసీపూజాతత్త్వజ్ఞానంచదుర్లభం । దయావసర్వభూతేషుదుర్లభాచసమామతిః॥ ౬౪ ॥ దుర్లభస్నా

ధసంగశ్చదుర్లభం సేతుదర్శనం । దుర్లభం కార్తికస్నానం మాఘస్నా
నంచదుర్లభం ॥ ౬౫ ॥ ఏతత్సర్వం లభేత్స్నాత్వా కావేరీకపిలాప్లవాత్ ।
స్నాయాద్వా మానసే తీర్థే కుర్యాద్వా సేతుదర్శనం ॥ ౬౬ ॥ కావే
రీసోమవత్యోశ్చసంగమే వా స్నానమాచరేత్ । రామాయణం వా శృణు
యాత్కుర్యాద్వా పితృపూజనం ॥ కావేరీకపిలాయోగే స్నాయాద్వా
నాన్యథా గతిః ॥ ౬౭ ॥ కావేరీ విరజా సాక్షాద్వైకుంఠం రంగమందిరం
సోమవత్యమృతాబ్ధిస్స్యాత్కపిలా శుద్ధవారిధిః ॥ ౬౮ ॥ ఏతేషాం పు
ణ్యతీర్థానాం కింతీర్థం సదృశం భవేత్ । యద్యస్తి సదృశం తీర్థం జానా
త్యేవ స ఈశ్వరః ॥ ౬౯ ॥ తీరద్వయే తు కావేర్యాశ్శివలింగాని కోటి
శః । విష్ణుక్షేత్రాణి తీర్థాని సర్వత్ర చ మునీశ్వరాః ॥ ౭౦ ॥ ఆసహ్యా
ద్రేస్సముద్రాంతం కావేర్యాస్తు తటద్వయే । వసంతి యోగినో నిత్యం
బ్రహ్మజ్ఞానాయ తాపసాః ॥ ౭౧ ॥ కావేరీతీరగా విప్రాస్సర్వ ఏవ ము
నీశ్వరాః । పశ్వాద్యాః పుణ్యభూపాలాశ్చండాలాః పుణ్యభూరుహాః ॥
కీటాద్యాశ్శునకాద్యాశ్చ కావేర్యాం యే వసంతి చ । తే సర్వే యవనాః
పూర్వం పశ్చాత్తప్తాస్తథాభవన్ ॥ ౭౩ ॥ వర్తతే ప్రాణిమాత్రం వా యది
త్కించిత్స్పృశ్యజాతకే । కావేరీవాయునాపూతం విశుద్ధం స్వర్గమా
ప్నుయాత్ ॥ ౭౪ ॥ కావేర్యాం స్నాతి యో మూఢశ్శ్రీకంఠేశ్వరసన్ని
ధౌ । బ్రహ్మఘ్నో వా సురాపో వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౭౫ ॥
యో మ్రియేత మహాపాపీ శ్రీరంగేశ్వరసన్నిధౌ । సద్య ఏవ విశుద్ధాత్మా వై
ష్ణవం పదమశ్నుతే ॥ ౭౬ ॥ నిస్వో వసేద్యః కావేర్యాం శ్రీరంగేశ్వరస
న్నిధౌ । సప్తజన్మ ధనాఢ్యస్స్యాద్వేదవేదాంతపారగః ॥ ౭౭ ॥ కా
వేరీకపిలాసంగే శ్రీకంఠేశ్వరసన్నిధౌ । శ్రాద్ధకృన్మాఘసప్తమ్యాం కుల
కోటిం సముద్ధరేత్ ॥ ౭౮ ॥ దీయతే కాచమాత్రం వా శ్రీరంగేశస్య స
న్నిధౌ । తులాపురుషదానస్య త్రిరావృత్తిఫలం భవేత్ ॥ ౭౯ ॥ అన్య
త్ర స్నాతి కావేర్యాం శ్రీరంగం సంస్మరన్హృది । లభేత్స్నానఫలం సో

పి సహ్యామలకసన్నిభా ॥ ౨౦ ॥ శ్రీరంగే యస్తు సంక్రాంతౌ విప్రాన్ భో
జయేదిందువాసరే । పుత్రపౌత్రధనాఢ్యస్సన్ సర్వదా శ్యాన్నజన్మ
సు ॥ ౨౧ ॥ విధూయాపి విధిహీనోపి శౌచాచారవివర్జితః । శ్రీరంగేతి
సకృజ్జప్త్వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౨౨ ॥ యస్త్వంతకాలేపి పాపా
త్మా శ్రీరంగం సంస్మరేత్సదా । తస్య కర్ణే జపేదంతే తారకబ్రహ్మశంక
రః ॥ ౨౩ ॥ శ్రీరంగేతి సకృజ్జప్త్వా కావేర్యాం స్నాతి పాపధీః । సర్వ
పాపవినిర్ముక్తస్సన్ లోకే మహీయతే ॥ ౨౪ ॥ కావేరివార్ధిసంగే తు య
స్య స్నానం న సంభవేత్ । తత్సంగస్నానపుణ్యం స్యాత్సంవత్సరైకకీర్తనా
త్ ॥ ౨౫ ॥ సంవత్సరం గంగాయాం యో మర్త్యస్స్నానకాలే జపేత్కృతే । శ
తజన్మసు యో బ్రహ్మ చ సంవత్సరదృశో భవేత్ ॥ ౨౬ ॥ స్వనామ్నా స్థాపి
తం లింగం సంవర్తమునినా నృప । తల్లింగస్మరణాత్సద్యో మర్త్యః పాపి విశు
ద్ధ్యతి ॥ ౨౭ ॥ శృణు ప్రభావం కావేర్యాస్సంక్షేపాద్వర్ణ్యతేఽధునా ।
కావేరీవైభవం వక్తుం నాలం వర్షశతైరపి ॥ ౨౮ ॥ తటద్వయే చ కావేర్యా
ముక్త్యర్థం మునిపుంగవాః । స్థాపయామాసురేవం హి శివలింగాని కో
టిశః ॥ ౨౯ ॥ యాని లింగాని కావేర్యా దివ్యాని చ తటద్వయే । శ్రీరం
గే సహ్యజాస్నానాత్తత్సేవాఫలం భవేత్ ॥ ౩౦ ॥ పుణ్యానామపి తీ
ర్థానాం క్షేత్రాణామప్యసంభవే । శ్రీరంగసన్నిధౌ స్నాయాత్కా
వేర్యాం పాపకృత్తమః ॥ ౩౧ ॥ యస్తులామాసి కావేర్యాం శ్రీరంగే
స్నానమాచరేత్ । స సాక్షాద్విరజాతీర్థే స్నాతపవనసంశయః ॥ ౩౨
యస్స్నాత్వా సహ్యజాతీర్థే శ్రీరంగక్షేత్రకేఽథవా । గ్రాసమాత్రం ద్వి
జేభ్యో దద్యాద్ధనాఢ్యశ్శతజన్మసు ॥ ౩౩ ॥ శ్రీరంగే స్నాతి యో మాఘే కా
ర్తికే సహ్యజాజలే । తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం న శక్తః పరమేశ్వరః స్వయమ్ ॥ ౩౪
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిశ్చ ధనధాన్యసమృద్ధిమాప్నుయాన్మహీపతే । శ్రీరంగే స
హ్యజాస్నానాయాస సంపత్ప్రాప్తిమవాప్నుయాత్ ॥ ౩౫ ॥ యస్స్నా
త్వా సహ్యజాతీర్థే శ్రీరంగే తౌలిసంక్రమే । తర్పయేద్వా పితౄన్ భ

ర్భ్యాతి తైః కృష్ణైస్తు నిర్ధనః ॥ ౯౬ ॥ శృణు పుణ్యఫలం తస్య మాహాత్మ్యమ
పి పార్థివ । కులకోటిం సముద్ధృత్య మాతృతః పితృతస్తథా ॥ ౯౭ ॥ భు
క్త్వేహ సకలాన్ భోగాన్ స్థిత్వా మన్వంతరం దివి । జాయతే చక్రవర్తీ న
హా పుత్రపౌత్రాభిసంవృతః ॥ ౯౮ ॥ యస్తులాసంక్రమే విద్వాన్
శ్రీరంగే శ్రాద్ధమాచరేత్ । పితరో దివి మోదంతే హ్యక్షయాం తృప్తిమా
గతాః ॥ ౯౯ ॥ పితౄణామతితృప్తానామాశిషా వాంశతః కులం । శ్రీ
యదూర్జితమేవ స్యాత్పుత్రపౌత్రాభినందితం ॥ ౧౦౦ ॥ కురుక్షే
త్రే గయాయాంచ పుణ్యం శ్రాద్ధశతైనయత్ । శ్రీరంగే తాలికే తత్స్యా
త్పితౄణాం తిలతర్పణాత్ ॥ ౧౦౧ ॥ ఏవం ప్రకారా కావేరీ శివవిష్ణుస్థ
నోజ్జ్వలా । పావయంత్యఖిలాన్ లోకాన్ ప్రయాతి పతిమంబుధిం ॥
ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే సప్తవింశోఽధ్యాయః

అథ సంచోదితో వాయుర్వరుణేన మహాత్మనా । ప్రత్యుజ్జగామ కా
వేరీమప్సరోభిస్సమంతతః ॥ ౧ ॥ దేవదుందుభిఘోషశ్చ స్వస్తివా
చో ద్విజన్మనాం । సాధువాదస్సురాణాంచ శుశ్రువే దశదిక్ష్వపి ॥ ౨ ॥
నమస్త ఇతి శబ్దశ్చ కృతార్థోఽస్మీతి చ ధ్వనిః । సర్వలోకాశ్చ తుష్టాస్స్వ
స్తి శబ్దో మహానభూత్ ॥ ౩ ॥ సనకాద్యాశ్చ యోగీంద్రాశ్శక్రాద్యా
శ్చ సురాస్తథా । అభిజగ్ముశ్చ కావేరీం కృతార్థేనాంతరాత్మనా ॥ ౪ ॥
తతశ్చైతవనే శ్రీమాన్ దివ్యో వైవాహికోత్సవః । సంబభూవ సముద్ర
స్య పావనః పరమాద్భుతః ॥ ౫ ॥ బ్రహ్మా శర్వశ్చ భగవాన్ చక్రపాణిర్జగ
త్పతిః । తత్రాగమన్ సురైస్సార్ధం ప్రశశంసుర్మహోత్సవం ॥ ౬ ॥ త
తో బ్రహ్మా మహాతేజాః పురస్కృత్య మహేశ్వరం । కారయిత్వా యథా
న్యాయం సర్వం వైవాహికం శుభం ॥ ౭ ॥ కావేరీం ప్రదదౌ కన్యాం సా
గరాయ మహాత్మనే । పురే స్వర్గోపమే తత్ర నానాసౌధోపశోభితే ॥
జగతాం మంగళార్థాయ సోఽభవత్సుమహోత్సవః ॥ ౮ ॥ దివి మంగళతూ
ర్యాణి సస్వనాన్ననృతుశ్చాప్సరసాం గణాస్సురాః । వవృషుః కుసుమాని చా

రత్నాజగురుశ్చైవచ్ఛత్రకదేవజాయకాః ॥ ౯ ॥ ఇత్థం ప్రవృత్తే తు మహోత్సవే
తదా కవేర [illegible] । [illegible] పృహామె
ధినాం [illegible] త్ ॥ ౧౦ ॥ పాణి
గ్రహణార్థం [illegible] ణాం
రత్నానివివిధానిచ ॥ అలంకృత్య [illegible] మహామున
మునాః ॥ ౧౧ ॥ ఏవముద్వాహ్య కావేరీం సర్వలోకనమస్కృతాం । ర
త్నసింహాసనారూఢౌ రేజతుస్తౌ రసాధిప ॥ ౧౨ ॥ తాం [illegible] సరిత్తాం శ్రే
ష్ఠాం సమభ్యర్చ్య సురేశ్వరాః । తాముద్దిశ్య మహాదేవి [illegible] స్వాదరం ప్ర
చక్రిరే ॥ ౧౩ ॥ తతో వరం ప్రదాదేకం కావేర్యై భగవాన్ భవః । అత్ర
స్నానే నృణాం దేవి సప్తాబ్ధిస్నానజం ఫలం ॥ యత్రైవ పితృప్రీత్యై స్నానే
తిరశ్చామపి తద్భవేత్ ॥ ౧౪ ॥ దదౌ తిస్త్ర వరం బ్రహ్మా కావేర్యై ప్రీతమాన
సః । స్నాత్వా తులార్కే యే మర్త్యాః కీర్తయిష్యన్తి వైభవం । తేషాం భో
గశ్చ మోక్షశ్చ సంభూయాన్మదనుగ్రహాత్ ॥ ౧౫ ॥ తతశ్శ్రీమాన్ హ
రిః ప్రాదాద్వరం ప్రీతో హ్యనుత్తమం । మత్కథాశ్రవణేన స్యాద్దశ
షేణ యత్ఫలం । సకృత్తత్ర స్నానమాత్రాత్తత్ఫలం స్యాన్న సంశయః ॥
॥ ౧౬ ॥ ఇందత్త్వావరం దేవ్యై లోకరక్షార్థమీశ్వరాః ॥ దేవర్షిభిస్తు సం
తాః ప్రీతాస్స్వం స్వం ధామ ప్రపేదిరే ॥ ౧౭ ॥ కావేరీ చ తతో లోకాన్
పావయంతీ స్వవారిణా । ప్రీతాబ్ధినా చ సంగమ్య ముముదే చ భృశం సుఖం
యస్స్నాయాత్సహ్యజాంభోధిసంగమే తౌలి కేరవౌ । తస్య పుణ్యఫలం
వక్తుం శక్త ఏవ జనార్దనః ॥ ౨౦ ॥ సముద్రసహ్యజాసంగే యస్స్నాత్వా
తర్పయేత్పితౄన్ । పితౄణాం ప్రీతయే సహ్యమలకశ్రాద్ధం ప్రదద్భవేత్ ॥
యః కుర్యాత్పంచపాపాని శతవర్షం దినే దినే । సోఽపి స్నాత్వా సంగమే హి
ముచ్యతే సర్వకిల్బిషైః ॥ ౨౧ ॥ సూర్యగ్రహే తు యస్స్నాయాత్తా
వేర్యమ్బుధిసంగమే । తేన షోడశదానాని నైమిశే చరితాని వై ॥ ౨౨ ॥
యః పుత్రార్థీ ధనార్థీ చ కన్యార్థీ యశస్యతత్పరః । స సక్త్వా తత్ర

గమేస్నాత్వాసర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ ॥ ౨౪ ॥ స్నాత్వాసం
గముఖేయస్తుసమేచ్ఛేత్తపసేవ్యం । సర్వాభీష్టందదాతీశస్తస్యకిం
నామదుర్లభమ్ ॥ ౨౫ ॥ సకృత్సంగముఖేస్నానాచ్చబ్రహ్మజ్ఞానంచసం
భవేత్ । బ్రహ్మజ్ఞానేనముక్తిస్స్యాత్కిమన్యైస్తీర్థకోటిభిః ॥ ౨౬
స్నాత్వాసంగముఖేదద్యాత్తాళచంవాపిరవిగ్రహే । శతజన్మసు వి
ప్రాగ్ర్యోధనాఢ్యోవేదపారగః ॥ ౨౭ ॥ కావేర్యుత్పత్తికల్యాణవైభ
వంశ్శృణుయాన్నరః । తత్కులంధనధాన్యాద్యైర్వర్ధతేశతవార్షికం ॥ ౨౮
సముద్రసహ్యజాసంగవైభవంయశ్శృణోతివై । ససర్వపాపనిర్ముక్తస్స్వ
ర్గలోకేమహీయతే ॥ ౨౯ ॥ శ్రీరంగేవాబ్ధిసంగేవా మాయూరేవాపి
పాపకృత్ । తులార్కేస్నానతశ్శుద్ధోబ్రహ్మలోకేమహీయతే ॥ ౩౦ ॥
దశాశ్వమేధాన్యఃకుర్యాత్కురుక్షేత్రేనృపోత్తమ । మాయూరేస
లభేత్స్నానం కావేర్యాం తౌలిభాస్కరే ॥ ౩౧ ॥ మధ్యార్జునేతు
సంకల్ప్యయస్స్నాయాత్సహ్యజాజలే । బ్రహ్మహావాగురుద్రోహీసర్వ
పాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౩౨ ॥ సర్వాశక్తోపిమూఢాత్మా కావేర్యుత్పత్తి
వైభవమ్ । ఏకాదశ్యాంసకృచ్ఛ్రుత్వాతత్తత్స్నానఫలంలభేత్ ॥ ౩౩
కిమత్రబహునోక్తేనకావేరిస్మృతిమాత్రతః । సర్వపాపానినశ్యేయు
స్తమస్సూర్యోదయేయథా ॥ ౩౪ ॥ యఃప్రభాతేతుకావేరీంసముత్థా
యప్రోచ్చరేత్ । తులార్కేసహ్యజాస్నానాద్యత్ఫలం తత్ఫలం లభే
త్ ॥ ౩౫ ॥ సంతువాకోటితీర్థానిదివ్యపుణ్యస్థలాన్యపి । రంగస్నా
నస్యకావేర్యాంకలాంనార్హంతిషోడశీమ్ ॥ ౩౬ ॥ చంద్రకాంతాపి కు
టిలాత్రీరంగస్నానమాత్రతః । సర్వపాపవిశుద్ధాసా బ్రహ్మలోకం జ
గామహ । సర్వేషామపిమూఢానామిదమేవనిదర్శనమ్ ॥ ౩౭ ॥ —
హరిశ్చంద్రః ॥ భగవన్మునిశార్దూలచంద్రకాంతాపిపుంశ్చలీ । భు
క్త్వాకల్పంమహాఘోరాన్నరకాన్బహుదుఃఖదాన్ । దేహాంతరేతు
కావేర్యాంస్వర్గస్థాస్నానమాత్రతః ॥ ౩౮ ॥ సహ్యజావైభవే ప్రో

జ్ఞ దృష్టాంతో ఽయం కథం భవేత్ । ఏతద్విస్తరతస్సర్వం బ్రూహి మే మునిపుంగవ ॥ ౩౯ ॥ — అగస్త్యః । శృణువక్ష్యే నృపశార్దూల హరిశ్చంద్ర మహామతే । అయమేవ హి దృష్టాంతః కావేరీవైభవం ప్రతి ॥ ౪౦ ॥ పురా తే విధవా యా స్త్రీ సకలాచారవర్జితా । జ్ఞానవైరాగ్యహీనా చ దయాపక్షవివర్జితా ॥ ౪౧ ॥ కులాచారం పరిత్యజ్య పత్యురప్రియకారిణీ । పరిత్యక్తా గురూణాం చ స్వబంధుజనవల్లభా ॥ ౪౨ ॥ ఏతాశ్శుబుద్ధయో నస్త్యః పతికర్మవినిందకాః । స్నాత్వాపి న స్వాతిధర్మం జ్ఞానేభ్యస్సంతిక వాచన ॥ ౪౩ ॥ స తత్కల్పం మహాఘోరం నరకానేకవింశతిమ్ । అనుభూయ క్రమేణైవ సంతప్తా నరకాగ్నిభిః ॥ ౪౪ ॥ పాపైర్భూత్వా పునర్భూమౌ స్వామిసాభ్యవమః క్షతాః । తామోమాః కృమికంఠాస్స్యుర్యత్ర కల్పశతత్రయం ॥ ౪౫ ॥ కీటయోనిషు జాయంతే యా నవత్యః క్రిమిజాతయః । నకదాచన ముంచంతి నరకానేకవింశతిమ్ ॥ ౪౬ ॥ ఏతాదృశాని పాపాని సర్వేషాం భూపసత్తమ । వినా వసహ్యజాతీయం ప్రాయశ్చిత్తం న విద్యతే ॥ ౪౭ ॥ పంచక్రోశాంతరాతు ధరస్త్రీ భర్తుర్నిత్యం పాతకే రతా । శమోహం కుర్వతీ భర్తుస్తోభా పాపకం దేవజామ్ ॥ ౪౮ ॥ క్రోశం గేపుణ్యే కావేరీజలసంస్పర్శమాత్రతః । కావేరీవైభవశ్లోకశ్రవణేనచ నిర్మలా ॥ ౪౯ ॥ యా దృష్టిసహ్యజాతీరే పతిసోమటలాభవేత్ । శతవర్షం తు కావేర్యాం స్నాత్వా పాపినశ్యతి ॥ ౫౦ ॥ యాతనాద్యస్యమానాచ భక్షితా మక్షికాదిభిః । కల్పే కల్పే చ నరకాన్ సుమహత్యా సుదారుణాన్ ॥ ౫౧ ॥ కర్మణా మనసా వాచా జ్ఞానప్రాప్త్యంతుకించన । పాపం న కుర్యాత్కావేర్యాం యదిచ్ఛేచ్ఛ్రేయ ఆత్మనః । అక్షయ్యం సహ్యజాతీరే పుణ్యం వా పాపమేవ వా ॥ ౫౨ ॥ అన్యస్థలే కృతపాపానాం కావేర్యాం నిష్కృతిర్భవేత్ । కావేరీతీరపాపానాం న క్వాపి నిష్కృతిః ॥ ౫౩ ॥ తస్మాన్న సంస్మరేత్పాపిజ్ఞః పాపం సహ్యాద్రిజాతటే । పుణ్యమేవ సదా కుర్యాత్ప్రత్యహం సత్యం వదామ్యహమ్ ॥ ౫౪ ॥ రాజన్ దుర్

నమాత్రేణ కావేర్యాః పాపసంచయః । క్షణేన నాశమాయాతి తమస్సూ
ర్యోదయే యథా । కృతే తు స్నానపానాదౌ కావేర్యాం కిము వర్ణ్య
తే ॥ ౫౫ ॥ స్మరణాద్దర్శనాత్పానాత్కీర్తనాత్స్పర్శనాదపి । సద్యో
హరతి కావేరీ పాపమామరణాంతికమ్ ॥ ౫౬ ॥ స్నానం దానం చ కావే
ర్యాం శ్రౌతం పితృతర్పణమ్ । తపస్యత్రాంకురు క్షేత్రే శతకల్పం తు సంభ
వేత్ ॥ ౫౭ ॥ కావేరీవార్ధియోగే యశ్శ్రీరంగే స్నాతి తౌలికే । తస్య
పుణ్యఫలం వక్తుం శక్త ఏవ హరిస్స్వయమ్ ॥ ౫౮ ॥ యత్రకుత్రాపి కా
వేర్యాం యస్స్నాయాద్ధరివాసరే । కిమస్య వర్ణ్యతే పుణ్యం స సాక్షా
త్కేశవస్మృతః ॥ ౫౯ ॥ పఠతః పుణ్య కావేర్యా మాహాత్మ్యం శృణ్వత
శ్చ వా । స ప్రజన్మార్జితం పాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి ॥ ౬౦ ॥ కావేరీది
వ్యకల్యాణం యః పఠేచ్ఛృణుయాదపి । నామంగళం న దారిద్ర్యం తస్య
వంశే కదాచన ॥ ౬౧ ॥ కావేరీవైభవం శ్రుత్వా యోఽర్చయేద్ధర్మవాచ
కమ్ । తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం శక్త ఏవాచ్యుతః ప్రభుః ॥ ౬౨ ॥ తులా
సంక్రమమారభ్య యస్స్నాయాత్సహ్యజాజలే । తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం
నాహం శక్తో న చాచ్యుతః । ప్రభావం శృణుయాద్విద్వాన్యదీచ్ఛేచ్ఛ్రే
య ఆత్మనః ॥ ౬౩ ॥ భక్త్యా పౌరాణికం గంధైరర్చయిత్వాక్షతా
దిభిః । కావేరీపుణ్యమాహాత్మ్యం శ్రోతవ్యమనసూయయా ॥ ౬౪ ॥
యోఽవమన్యేత మాహాత్మ్యాలాభాత్పౌరాణికం నరః । అరణ్యే నిర్జలే
ఘోరే భవతి బ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౬౫ ॥ కావేరీదివ్యమాహాత్మ్యం సహస్ర
వదనైస్స్వయమ్ । ఉక్త్వా కల్పశతం శేషో విరమేదితి మే మతిః ॥ ౬౬ ॥
తస్మాత్స ఏవ భగవాననంతో ధర్మవాచకః । ఇతి బుద్ధ్యార్చయేత్తం వై నష
లత్వన్యథా వ్రతమ్ ॥ ౬౭ ॥ రాజసూయాశ్వమేధౌ చ తపో ధర్మవ్రతాద
యః । కావేరీకీర్తిపాఠస్య కలాం నార్హంతి షోడశీమ్ ॥ ౬౮ ॥ పుణ్యా
ద్ధి సహ్యజాస్నానాన్ముక్తిరేవ న సంశయః । సుదూరతీర్థయాత్రాయాం
ప్రసిద్ధిః కేవలం భవేత్ ॥ ౬౯ ॥ కావేరీమహిమా లేశాత్సూచితో త్రిమ

యాతేవ । నత్వావపుర్లభశ్చ ప్రీతా రాజన్ కల్పాయుతైష్వపి ॥ ౨౦ ॥
బహూనిన్న సుమనఃఫలైర్మానుర్గామ్యోహ్యపాతేష్వయన । శ్రుణోతిచ
త్రింకావేర్యాస్తతేచాప్యనంహారేక ॥ ౨౧ ॥ ఇతిధర్మాత్మజిశ్శ్రీమాన్
రాజాధ్యాపుసునిరితమ్ । మాహాత్మ్యంపుణ్యకావేర్యాస్తత్రాప్యహ
ష్టాక్ష్ట్రిదాచనః ॥ ౨౨ ॥ తతోకేయూరకటకకటిసూత్రాంగులీయ
కైః । అభ్యర్చ్యప్రీతహృత్సాక్షాన్నృపోమహారాంబరాదిభిః ॥ ౨౩ ॥ ది
వికాయాంసమారోప్యపాదయోర్నిపత్యాదరాత్ । విష్ణుపాదమహా
భాయిష్యాయినివిజయన్ ॥ ౨౪ ॥ [illegible] మహారోప్యపురం
దేశింసామునిమ్ । పురరా[illegible] హృష్టాత్మా ఛత్రచామరసంజైస్సహ ॥
నానాకోర్త్యైదిక్షుతుంస్త్రోతుంభక్త్యాత్మరాజస్తోచః ॥ ఇతిసంపూజితస్తే
నధౌమ్యోస్సర్వసుతేనసః ॥ ౨౬ ॥ మోచుంమంగళంతస్మై స్ప్రియుక్తపశ్చి
జాతంనృపమ్ । కథంచిత్తమనుజ్ఞాప్యజగామతపసేవనమ్ ॥ ౨౭ ॥ —
అగస్త్యః ॥ ఇదంతేవర్ణితం రాజన్ యన్మాంత్వం పరిపృష్టవాన్ । కా
వేరీదివ్యమాహాత్మ్యంసర్వపాపహరంనృణామ్ ॥ ౨౮ ॥ ఏతావదేవవ
క్తవ్యం కావేరీమహిమాశుభః । సాంగోయంస్ఫుటీభాక్షాంతరణం స
ర్వసంపదామ్ ॥ ౨౯ ॥ యఇమఫలఫర్మశ్రేయసాంమూలసారం సక
లమునిస్థార్ధైర్వేదైస్సంపదానస్వమానమ్ । పఠతిజలజనేత్రస్యాగ్రతో
విప్రగోష్ఠ్యాంభువివిపులభోగైఃపూజ్యతేస్వర్గలోకే ॥ ౩౦ ॥ య
ఇదంపుణ్యమాఖ్యానం పరమాయుష్యవర్ధనమ్ । పఠేద్వాశ్రుణుయా
న్మర్త్యస్సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౩౧ ॥ ***************

ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే అష్టావింశోఽధ్యాయః

అగస్త్యః ॥ — తులామాసేచకావేర్యాంస్నాత్వా శ్రీరంగసం
న్నిధౌ । విహాయమానపాపాచ్చసద్యశ్శుద్ధోభవిష్యసి ॥ ౧ ॥ తతో
యజన్ హరిందేవం హయమేధేనమాధవమ్ । ఇహసర్వసమృద్ధించబ్ర
హ్మలోకమవాప్స్యసి ॥ ౨ ॥ విప్రావమానదోషేణపురేంద్రోపినష్ట

మంగళః । స్నాత్వా తులారే కావేర్యాం త్రైలోక్యశ్రియమాప్త
వాన్ ॥ ౩ ॥ సర్వకర్మాణ్యవద్యానిప్రాయశ్చిత్తైతుపాపినామ్ । ఇద
మేకంతుకావేరిస్నానంనిర్దోషముచ్యతే॥ ౪ ॥స్థూలానిచైవసూక్ష్మాణి
శుష్కాణ్యార్ద్రాణిబుద్ధితః । నిర్వర్తితానిపాపానివాఙ్మనఃకాయజా
నిచ ॥ ౫ ॥ యథాకదాపికావేర్యాంస్నానాద్రంగేఽరుణోదయే ।స
ద్య ఏవవినశ్యంతితూలపిండా ఇవాగ్నినా ॥ ౬ ॥ అన్యతీర్థేషుమాహా
త్మ్యశ్రుత్యాస్నానంఫలప్రదమ్। తాంవినాపితుకావేర్యాస్స్నానంపు
ణ్యఫలప్రదమ్ । కావేరీమహిమాసేఽస్నమేవనసంశయః ॥ ౭ ॥ త
స్మాన్మహారాజభవాన్కృతార్థో యజ్ఞప్రసంగాదిహసత్సభాయామ్ ।
స్నానం సులబ్ధం బహుపూర్వపుణ్యైశ్శ్రీరంగసహ్యాద్రిసుతాసుతో
యే ॥ ౮ ॥త్వంచశీఘ్రంమహారాజగచ్ఛవాసింమరుద్వృధామ్। స్నా
త్వాతత్రైవవిప్రాణాందత్వాచవిపులంధనమ్ ॥ ౯ ॥ పునశ్చచంద్రప
ద్మిన్యాం స్నాత్వారంగేశవైభవమ్ । శ్రుత్వాచవిధివద్దానం దత్వా న
త్వాచభూసురాన్ ॥ ౧౦ ॥ ప్రణమ్యరంగనాథంచ సర్వాభీష్టప్రదం
హరిమ్ । స్తుత్వాచవివిధైస్తోత్రైస్సంప్రార్థ్యచమనోరథాన్ ॥౧౧
తత్రోషిత్వాత్రిరాత్రంచకావేరీవైభవంపఠన్ । అత్రేష్ట్వాహయమేధే
న కేశవంభక్తవత్సలమ్ ॥ ౧౨ ॥ విఖ్యాప్యచక్రవర్తిత్వంజిత్వాచ సక
లాన్రిపూన్ । పుణ్యశ్లోక ఇతిఖ్యాతస్సతాంమధ్యేద్విజన్మనాం ॥౧౩॥
భుంజానస్సకలాన్భోగాన్పుత్రపౌత్రాదిభిఃపురే । ధర్మేణ పాల
యన్రాజ్యంకృతకృత్యోభవిష్యసి ॥ ౧౪ ॥ — దాల్భ్యః ॥ ఇత్యగ
స్త్యోదితాన్సర్వాన్సర్వపాపప్రణాశనాన్ । నిశమ్యశిరసాభక్త్యా న
నామనృపతిర్మునిమ్ ॥ ౧౫ ॥ పూజయామాసధర్మాత్మా దివ్యపుష్పాక్ష
తాదిభిః । దివ్యైరాభరణైర్వస్త్రైర్దివ్యగంధానులేపనైః ॥ ౧౬ ॥ ఉ
త్థాయోత్థాయధర్మాత్మాప్రణమ్యచముహుర్ముహుః । కృతాంజలిరువాచై
నం కృతార్థేనాంతరాత్మనా ॥ ౧౭ ॥ —హరిశ్చంద్రః ॥ అహోమే

సకృతార్థోఽస్మి పావితోఽస్మి మహామునే । యచ్ఛ్రావితోఽస్మి సద్ధర్మాన
త్రాగత్యస్య యస్త్వయా ॥ ౧౮ ॥ అద్య మే సఫలం జన్మ సఫలం వ్రతమ
ద్య మే । అద్య మే పితరస్తృప్తా అద్య మే సఫలం కులమ్ ॥ ౧౯ ॥ ప్రా
జన్మస్వపి మయా పూర్వకృతాశ్చ మహత్తపాః । సేవితాని చ తీర్థాని దానా
ని సుకృతాని చ ॥ ౨౦ ॥ సత్సంగో మే స్వతీర్థాభయాత్రాఫలాత్ప్రా
ప్తః । కేవలం భక్తియోగేన సులభో భగవాన్ హరిః ॥ ౨౧ ॥ నేష్టా
పూర్తాదిభిర్ధర్మైః స్వర్గప్రాప్తిర్భవాప్తప్రాప్తో మయా । అహో కావే
రీకన్యాయా మాహాత్మ్యం శ్రుతిమద్భుతమ్ ॥ ౨౨ ॥ సదా సత్సంగతిః కా
ర్యా విద్వద్భిః పాపభీరుభిః । సత్సంగేన భవాంభోధిస్సులభః క్షిప్రమంజ
సా । న తపోదానయోగైశ్చ స్వధర్మాచరణేన చ ॥ ౨౩ ॥ పరమాపద్గతో
వాపి కుర్యాత్సత్సంగతిం బుధః । సత్సంగేన వినాఽస్త్యన్యో భవాబ్ధేర్మహౌ
షధం మహత్ ॥ ౨౪ ॥ న హ్యమ్మయాని తీర్థాని న దేవా మృచ్ఛిలామ
యాః । తే పునంత్యురుకాలేన దర్శనాదేవ సాధవః ॥ ౨౫ ॥ సంసారిప్రా
కృతజనాన్ వహం బ్రహ్మమూర్తిః పత్రో భవాన్ । పురా సంచితసద్ధర్మై
స్సత్సంగతిరభూన్మమ ॥ ౨౬ ॥ సర్వాత్మనా కృతార్థోఽహం ముక్తిర్తీర్ణో
ఽస్మి భవాంబుధిమ్ । అశ్రౌషం యదహం దివ్యం కావేర్యాశ్చరితం హరేః॥
అత్రైవ సర్వయజ్ఞాశ్చ సర్వధర్మాశ్చ నైగమాః । అత్రైవ సర్వతీర్థాని-
శ్రుతా దివ్యా హరేః కథా ॥ ౨౭ ॥ యథా ప్రీణాతి గోవిందః కావేరీస్నా
నదానతః । న తథా శ్రవణేనాపి న తథా ధర్మసంగ్రహైః ॥ ౨౮ ॥ ఇ
త్యశ్రౌషీద్వనశ్రీమాన్ హరిశ్చంద్రో మునీశ్వరమ్ । అయుతైః స్వర్ణ
పుష్పైశ్చ ధూపదీపైరపూజయత్ ॥ 3౦ ॥ పూజయిత్వా యథాన్యాయ
మాశీర్భిరభినందితః । ప్రణమ్య చ మునీన్ సర్వాననుజ్ఞాతో మునీశ్వరైః॥
రథాధిరూఢో రథస్థైః సైన్యైర్మహతావృతః । వాద్యఘోషేణ మహతా
దిశో దశ వినాదయన్ ॥ ప్రీతస్తే రంగనాథస్య సందర్శనకుతూహలాత్ ॥
స్థితాన్ జనపదాన్ హృష్టాన్ ధర్మిష్ఠజనసంవృతాన్ । పశ్యన్ నానావి

ధాన్ సర్వాంశ్చాతుర్వర్ణ్యైర్విభూషితాన్ ॥ ౩౩ ॥ తత్రతత్రద్విజశ్రే
ష్ఠైస్సావశ్రీమోటతధర్మభిః । పూర్ణకుంభఫలోపేతైః ప్రహృష్టైరా
భినందితః ॥ ౩౪ ॥ మరుద్వృధాంమహాభాగాం సర్వతీర్థమనోహ
రామ్ । స్వచ్ఛవాలుకశోభాఢ్యాంహంససారససేవితామ్ ॥ ౩౫ ॥ కు
ముదోత్పలకహ్లారకమలైరుపశోభితామ్ । పురుషార్థప్రదాంపుణ్యాం
పుణ్యక్షేత్రపవిత్రితామ్ ॥ ౩౬ ॥ మునీనామాశ్రమైఃపుణ్యైర్నిరంతర
సుశోభితామ్ । అప్సరోగణసంబాధాందేవర్షిగణశోభితామ్ ॥౩౭॥
నానావృక్షగణోపేతాంనానాతీర్థోజ్జ్వలాంశుభాం। రంగనాథపదా
మ్భోజపవిత్రీకృతపాథసమ్ ॥ ౩౮ ॥ దివ్యామ్రవణసంఛన్నాంనారికే
ళవనోజ్జ్వలామ్ । మహోత్సవజనోపేతాంమహాపూగోపశోభితాం ॥
మహారాజస్సమాసాద్యసర్వలోకనమస్కృతామ్ । తత్రస్నాత్వామహా
తీర్థే మహాపాతకనాశనే ॥ ౪౦ ॥ పీత్వాపుణ్యజలంస్వచ్ఛంసంతర్ప్య
పితృదేవతాః । దేవర్షిపితృదేవానామనృణస్స్నానదానతః ॥ ౪౧॥
కృత్వాగస్త్యాదితంతత్ర సర్వంనిరవశేషతః । శ్రీరంగశాయినంవిష్ణుం
ప్రణమ్యపురుషోత్తమం ॥ ౪౨ ॥ దత్వాన్నవాసస్స్వర్ణాదిద్విజానాం
పూర్ణమానసః। గోపురాణివిచిత్రాణినానాప్రాకారమండపాన్॥
కారయిత్వామహీపాలఃప్రసన్నేంద్రియమానసః । పూజయిత్వాయథా
న్యాయంతత్రత్యాన్బ్రాహ్మణోత్తమాన్ ॥ ౪౪ ॥ నమస్కృత్య మహా
తేజాఆశీర్భిరభినందితః।దివ్యైశ్వర్యమిదంద్రుష్ట్వాభృశంవిస్మితమానసః॥
పునరాయాన్మహాపుణ్యంకురుక్షేత్రంమునీశ్వరాన్ । వవందేతం మునీం
ద్రాశ్చదివ్యాశీర్భిరయోజయన్ ॥ ౪౬ ॥ తతఃకృతార్థంరాజేంద్రం
వాజిమేధంమహాక్రతుం। అకారయన్మహారాజంశౌనకాదిమునీశ్వరాః॥
సపత్నీకేకృతశ్రీకేదీక్షితేస్మిన్క్షితీశ్వరే । తత్రప్రావర్తతశ్రీమాన్హ
యమేధోథవైష్ణవః ॥ ౪౭ ॥ యథాకాంచ్యాంవిరించస్య ప్రయాగే
చవిముక్తిదే । తథారాజ్ఞాభిసంజజ్ఞేఽభూతపూర్వస్తుతాదృశః ॥౪౮॥

కారయన్మహారాజంయాజకాఃకుంభజాదయః । హయమేధం మహా
యజ్ఞం యథేంద్రంవృత్రనాశనే ॥ ౫౦ ॥ ఏవంకృత్వాశ్వమహాయజ్ఞంయ
థాశాస్త్రంమహీపతిః । దదౌచఋత్విగాదిభ్యోయథాన్యాయంతు ద
క్షిణాః ॥ ౫౧ ॥ కృత్వాచావభృథస్నానంపత్న్యాయుక్తోవిశాంపతిః । కృ
త్వాబహువిధందానంరాజేంద్రఇవాబభౌ ॥ ౫౨ ॥ తతఃకృతార్థో
భృగుకుంభజాదీన్ప్రణమ్యభక్త్యాసహబంధుమహీశః । దివ్యాభిరాశీర్భి
రతిప్రహృష్టోముదంసలేభేపరమాంమహాత్మా ॥ ౫౩ ॥ పునఃపునస్స్నాన్విన
యాభిభూషితఃప్రదక్షిణీకృత్యమునీన్ప్రణమ్యసః । సమ్యాప్యరత్నా
భరణాంబరాదిభిర్ద్విజాన్ప్రసన్నాన్బహుమానపూర్వకం ॥ ౫౪ ॥ ఆ
నందబాష్పపరిపూరితనేత్రయుగ్మోఽపిశ్లేషకాంతరమతిర్నృపతిర్మునీనాం
నిస్సాణశంఖపటహాదికవాద్యఘోషైస్సంపూరయన్ దశదిశస్సబలఃప్రత
స్థే ॥ ౫౫ ॥ సకలనృపతిపూజ్యస్సార్వభౌమోమహాత్మా రథగజతురగా
ద్యైర్భూమిమాచ్ఛాదయన్సర్వాం । కటకమకుటహారైర్భూషితఃపూజ్య
మానః పథిజనపదసంఘైర్మంగళాచారహస్తైః । ధ్వజరథసుపతాకా
తోరణైర్భాసమానాంపురమమరసుపూజ్యాంప్రాపసాకేతనామ్నీం ॥
ఇత్యాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే ఏకోనత్రింశోధ్యాయః

దాల్భ్యః— ॥ యఇదంపుణ్యకావేర్యాఃపాణిగ్రహణమంగళం ।
శృణుయాత్పరయాభక్త్యాసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౧ ॥ కావేర్యాదేవ
హాకల్యాణంయశ్శృణోతిభృగోర్దినే । పుత్రపౌత్రాదిసంపన్నోభ
వేత్సర్వసమృద్ధిమాన్ ॥ ౨ ॥ భక్త్యాశృణోతియానారీపత్యురారోగ్య
కాంక్షిణీ । కావేర్యాఉత్సవంశ్రుత్వాసర్వాభీష్టంసమశ్నుతే ॥ ౩ ॥
అంధాశ్చపంగవోరుగ్ణాదరిద్రాశ్చాతిపాపినః । కావేర్యుత్పత్తికల్యా
ణం శ్రుత్వాశుద్ధాభవంత్యహో ॥ ౪ ॥ అతిపాపాశ్చపతితా వినాదాం
ద్రావిడాదికం । ఏతదధ్యాయపఠనాన్ముచ్యంతేసర్వకిల్బిషైః ॥ ౫ ॥
వినావేదంవినాదానంవినాయజ్ఞంవినాతపః । కావేరీవైభవం శ్రుత్వా

పూజ్యం తేన సతతం సురైః ॥ ౬ ॥ కావేర్యాశ్చ త్రికల్యాణం తులామాసే శృణోతి యః । పుత్రాదిసంపదస్తస్య వర్ధంతే మంగళాని వై ॥ ౭॥ యస్స్నాత్వా సహ్యజాతోయే తులార్కే సహ్యజోత్సవం । శృణోతి పరయా భక్త్యా స సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ యం యం కామయతే కామం తం తమాప్నోత్యసంశయః ॥ ౮ ॥ తులార్కే పుణ్యకావేరీ స్పృష్టా దృష్టా చ కీర్తితా । శ్రుతా స్మృతా వా పాపానాం పాపాని నాశయేత్ ॥౯॥ యా నారీ గర్భిణీ రాజన్ శ్రుత్వా సహ్యోద్భవోత్సవం । కీర్తిమంతం సుతం శిష్టం లభతే నాత్ర సంశయః ॥ ౧౦ ॥ —దాల్భ్యః ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యత్పృష్టోఽహమిహ త్వయా । జన్మాంతరతపఃపుణ్యైః శ్రుతస్తే సహ్యజోత్సవః ॥ ౧౧ ॥ త్వమేవ సుకృతీ రాజన్ వినా తీర్థాదిసేవనం । భుక్తిముక్తికరస్తే ప్రేకావేరీకీర్తికీర్తనాత్ ॥ ౧౨ ॥ ద్వయమేవ మనుష్యాణాం భుక్తిముక్త్యేకసాధనం । శ్రవణం విష్ణులీలాయాః కావేరీవైభవస్య చ ॥ ౧౩ ॥ నాస్త్యన్యత్త్రిషు లోకేషు సర్వదుఃఖవినాశనం । కేశవస్యాపి కావేర్యాశ్చరిత్రశ్రవణం వినా ॥ ౧౪ ॥ యది వాంఛసి వైకుంఠం సంపదశ్చాన్యమలంఘ్యాః ! కావేరీం నృప కల్యాణీం హరిం వాపి స్మరానిశం ॥ ౧౫ ॥ రాజన్నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవాన్యత్కలౌ తపః । అచ్యుతానంతగోవిందకావేరీతి స్మృతిం వినా ॥ ౧౬ ॥ కావేరీ చ మహాభాగా భగవాన్ హరిరచ్యుతః । శృణ్వతాం నిజమాహాత్మ్యం సర్వాభీష్టం ప్రయచ్ఛతి ॥ ౧౭ ॥—సూతః॥ ఇతి దాల్భ్యమహాయోగీ సద్ధర్మాన్ ధర్మవర్మణే । ఉపదిశ్య దయామూర్తిస్తతో గంతుం ప్రచక్రమే ॥ ౧౮ ॥ ధర్మవర్మాపి రాజేంద్రః కృతార్థేనాంతరాత్మనా । శ్రుత్వా చ వైభవం విష్ణోః కావేర్యాశ్చ ప్రలోచనః ॥ ౧౯ ॥ తోషయామాస రత్నాద్యైర్దివ్యై రాభరణైర్ముదా । అర్చయిత్వా యథాన్యాయం గంధపుష్పాక్షతాదిభిః । పునః పునర్నమస్కృత్య దాల్భ్యపాదాంబుజద్వయం ॥ ౨౦॥ కృతాంజలిర్మహాతేజాః రాజా భాగవతాగ్రణీః । వినయేన పునః ప్రాహ

మునింవిశ్లేషకాతరః ॥ ౨౧ ॥ —ధర్మవర్మా । అద్య మే సఫలం జన్మ
సఫలం చ కులం మమ । అద్య మే పితరస్తృప్తా అద్య మే ముదితాస్సురాః॥
యన్మద్గృహం సమాగత్య స్వయమేవ మహామునే । సంసారోత్తార
కాన్ధర్మాన్ వ్యక్తవాంస్త్వముపావిశః ॥ ౨౩ ॥ అహంధన్యస్సపుత్త్రో
స్త్రప్తాన్నృశాంసమ్మతస్సుతాన్ । యదశ్రౌషం [illegible]
తపావనీః ॥ ౨౪ ॥ త్వన్ముఖాంభోజసంభూతాం ధర్మ[illegible]ముక్తిఫలప్రదాం।
నతృప్తిర్జాయతే బ్రహ్మన్ పిబతో మే కథాసుధాం ॥ ౨౫ ॥ తులాకావే
వర్ణయ మాహాత్మ్యం కావేర్యాః కలినాశనమ్ । యచ్ఛ్రుత్వాఽహం గ
మిష్యామి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ ॥ ౨౬ ॥ ఇతి సంప్రార్థితో రా
జా శ్రీమాన్ ధర్మభృతాం వరః । పాదారవిందం రాజేంద్రో యోగీంద్ర
స్యాభ్యవందత ॥ ౨౭ ॥ నమంతం తం సముత్థాప్య పాణినా శాంతమానసః।
మందస్మితో మహాయోగీ రాజానం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౨౮ ॥ —దా
ల్భ్యః ॥ రాజన్ ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠో భవాన్నేవ జగత్త్రయే । తవైవాస్య
వతోఽప్యద్య మానసం సత్కథోత్సుకమ్ ॥ ౨౯ ॥ త్వయ్యేవ భగవాన్ వి
ష్ణుస్స్వయమేవాకరోత్కృపామ్ । యజ్జాతా నైష్ఠికీ బుద్ధిః కథాయాం
మాధవస్య భో ॥ ౩౦ ॥ యస్య సంసారచక్రేఽస్మిన్ భ్రమణం స్యాత్పునః
పునః । హరేరనుగ్రహాభావాద్భ్యాసజ్జతి తన్మనః ॥ ౩౧ ॥ దారి
ద్ర్యవ్యాజతః కేచిద్దౌర్భాగ్యవ్యాజతః పరే । దూరీకృతాః కేశవేన నిమజ్జం
తి భవార్ణవే ॥ ౩౨ ॥ ద్రవ్యవాన్వ్యాధిరోగీ వా సత్సంగసుముఖో భవే
త్ । స్వేచ్ఛయా కరుణావిష్టో హ్యస్మిన్నస్తి విముక్తిదా ॥ ౩౩ ॥ సత్వం
భాగవతశ్రేష్ఠశ్శ్రేష్ఠస్సర్వమహీభృతామ్ । కృతకృత్యోఽసి రాజేంద్ర
క్షేమం తేనాస్తి చాపరమ్ ॥ ౩౪ ॥ శృణు మద్వచనం రాజన్ మా చ శోకే
మనః కృథాః । పునరాగమ్య తే పుణ్యాం కథయామి కథాం హరేః ॥ ౩౫
అర్ధోదయో మహాపుణ్యః పంచపాతకనాశనః । ఆయాతి స్నానదానాద్యైః
పాపేభీష్టఫలప్రదః ॥ ౩౬ ॥ —ధర్మవర్మా ॥ అర్ధోదయస్య మాహా

త్మ్యంలక్షణంచమహామునే । కథయస్వమహాయోగిన్దాసోహంతవసు
వ్రతః ॥ ౩౭ ॥ —దాల్భ్యః ॥ అర్ధోదయస్యమాహాత్మ్యం కోవావర్ణ
యితుంక్షమః । బ్రహ్మాపివర్ణయంచ్ఛ్రీమాన్నాకల్పంపరమేశ్వరం ॥
పాతార్కశ్రవణైర్యుక్తాయామావాస్యమాపౌషమాఘయోః । అసావర్ధోద
యోదోగః కోటిసూర్యగ్రహాధికః ॥ ౩౯ ॥ పాతస్యాంతఃపూర్వభా
గస్త్వమాయాశ్చనిశామధ్యంభాస్కరస్యోదయేచేత్ । పౌషేమాసే
ర్వాసరేఽర్ధోదయస్స్యాత్కించిన్న్యూనేతంమహాపూర్వమాహుః ॥
అసావర్ధోదయోగ్రాహ్యోంకోటియజ్ఞఫలప్రదః । సర్వతీర్థఫలోపేత
స్తాదృశోహిమహోదయః ॥ ౪౧ ॥ మహానద్యాదితీర్థేషుపంచపాతక
వానపి । తూష్ణీంస్నాత్వాపిరాజేంద్రసర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥౪౨
పతితోవాపిపాషండఃపిశునోనాస్తికఃఖలః । నద్యామర్ధోదయే స్నా
త్వాసద్యోముచ్యేతపాతకైః ॥ ౪౩ ॥ స్నానంతులార్కే కావేర్యాం
ప్రయాగేమాఘమజ్జనమ్ । సేతావర్ధోదయేస్నానంకోటిజన్మతపఃఫలం ॥
రామసేతౌసకృత్స్నాత్వాప్యన్యకాలేనరాధమః । సద్యః పూతోవ్ర
జేత్స్వర్గంపుణ్యకాలేతుకింపునః ॥ ౪౫ ॥ రామచంద్రకృతారేఖాధ
నుషాలవణాంబుధౌ । తద్దర్శనాద్బ్రహ్మహాపి స్నానజంఫలమ్ ॥
సేతుయాత్రాంకరోమీతియత్రకుత్రాపిసంచరన్ । మధ్యేమృతో
దివంగచ్ఛేచ్ఛుద్ధఃపాపోపిమానవః ॥ ౪౭ ॥యఃప్రభాతేస్మరేన్నిత్యం
సేతుంశ్రీరామకల్పితమ్ । సేతుస్నానఫలంప్రాప్యశుద్ధోయాతిసురా
లయమ్ ॥ ౪౮ ॥ మద్భాగమనమీక్షంతేసేతుస్నానాయతాపసాః । సే
తుందృష్ట్వాపునఃప్రాప్తః కథయామితవేప్సితమ్ ॥ ౪౯ ॥ శ్రవణంరా
మలీలాయాః కావేరీసేతుదర్శనమ్ । వాజపేయాశ్వమేధాదీన్యజద్భిర్ల
భ్యతేనృభిః ॥ ౫౦ ॥ రామసేతుంసకృద్దృష్ట్వాశ్రుత్వా రామాభిషేచ
నం । బ్రహ్మహాపిదివంగచ్ఛేత్కింపునశ్శుద్ధమానసః॥౫౧॥ స్నాత్వాఽ
మాయాంధనుష్కోట్యాంకావేర్యాంహరివాసరే । కులకోటిం సము

ధృత్వా విష్ణుసాయుజ్యమాప్నుయాత్ ॥ ౫౨ ॥ ఇత్యుక్త్వమాన్ బహూన్
ధర్మానుపదిశ్య మహామునిః । కృతాంజలిం మహారాజమభినంద్య పునః
పునః ॥ ౫౩ ॥ దివ్యాశీర్భిరమోఘాభిర్వర్ధయిత్వా జయాశిషా । వి
ప్రానామంత్ర్య తత్రత్యాన్ రాజానంపనఘంచన ॥ శిష్యైః పరివృతో
యోగీ తపోవనమవాపసః ॥ ౫౪ ॥ — సూతః ॥ కావేర్యాశ్చ మహామా
హాత్మ్యాన్ సూచితోత్రమయా ద్విజాః । సహస్రాంశేన సంక్షేపాత్సర్వ
పాపప్రణాశనః ॥ కశ్చిచ్చసంస్మృత్య ధర్మిణా పరిత్రైభవోత్సవః ॥ ౫౫ ॥
యే త్వేతద్దివ్యమాహాత్మ్యం కావేర్యాశ్శృణుయుర్నరాః । ధర్మసంస్థాన
మర్చంతి వ్రతాంతే దక్షిణాదిభిః ॥ ౫౬ ॥ విచిత్రశాస్త్రమహావాసాః ప్ర
శాంతం ధర్మవర్ధకం । భుక్త్వేహ సకలాన్ భోగాన్ విష్ణులోకం ప్ర
యాంతి తే ॥ ౫౭ ॥ — ఋషయః ॥ సూత సూత మహాప్రాజ్ఞ జీవ జీ
వ శతం సమాః । అహో విచిత్రం కావేర్యా మాహాత్మ్యం శ్రుతిగోపితం ॥
శ్రావితాస్స్మ మహాభాగ భవాద్భిస్తారితా వయం ॥ ౫౮ ॥ పావితాశ్చ వ
యం శ్రీమత్కావేరీపుణ్యవైభవాత్ । కృతార్థాశ్చ మహాభాగ తపో
నః కిమతః పరం ॥ ౫౯ ॥ ఇతి ప్రసన్నాన్ సనకాదిముఖాన్ శౌనకాద్యా
మునయో ముముక్షవః । హరేశ్చరిత్రశ్రవణోత్సవోత్సుకా గంధాక్షతా
ద్యైః పునరప్యపూజయన్ ॥ ౬౦ ॥ ****************

ఇతి శ్రీమదాగ్నేయపురాణే తులాకావేరీమాహాత్మ్యే
అగస్త్యహరిశ్చంద్రసంవాదే కావేరీకల్యాణకథనే
సముద్రసంగమమహిమాద్యనువర్ణనం నామ త్రింశోఽధ్యాయః
శ్రీతులాకావేరీమాహాత్మ్యం సంపూర్ణం
హరిః ఓం తత్సత్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

శ్రీరస్తు

అథ స్కాందపురాణోక్తతులామాసవ్రతోద్యాపనవిధిః

ఉద్యాపనం యథోవక్ష్యే తులామాసస్య సత్తమ । యచ్ఛ్రుత్వా సర్వ
పాపేభ్యో ముచ్యతే నాత్ర సంశయః ॥ ౧ ॥ తులాకావేరిమాహాత్మ్యం
నిత్యం శ్రుత్వా ద్విజోత్తమః । దినే దినే హరిం శాంతస్నానపూర్వం సమ
ర్చయేత్ ॥ ౨ ॥ కావేరీం విధివత్స్నాత్వా స్తోత్రపాఠైశ్చ వైదికైః ।
సంప్రాప్య సర్వం సంకల్ప్య స్తోత్రం కృత్వా నమేద్బుధః ॥ 3 ॥ అర్చ
యిత్వా తు విధివన్నానాపుష్పైశ్చ పాటలైః । పంకజైర్భృంగరాజైశ్చ
బిల్వపత్రైశ్చ కేతకైః ॥ ౪ ॥ జంబూపత్రైశ్చూతపత్రైస్తులసీమం
జరీభరైః । కరవీరైర్నాగదళైర్దూర్వాంకురైర్మనోహరైః ॥ ౫ ॥
మల్లికామాలతీజాతికుసుమైశ్చ సుగంధిభిః । కోవిదారైశ్చ కుసుమైః
పారిజాతసుపుష్పకైః ॥ ౬ ॥ రక్తోత్పలైర్నీలోత్పలైర్ద్రోణపు
ష్పైశ్చ పాటలైః । చారుభూషణవస్త్రైశ్చ దీపైర్ధూపైశ్చ వాసితైః॥
దివ్యైర్గంధైశ్చ హరిద్రైః కుంకుమైరుపశోభితైః । ఉపచారైః షోడశభి
రర్ఘ్యపాద్యాదిభిర్యజేత్ ॥ ౮ ॥ తతస్స్వగృహమాగత్య గోమయే
నోపలిప్య చ । నానావితానైశ్చిత్రైశ్చ పుష్పైశ్చ కదళైర్యుతం ॥౯॥
పుష్పచూతవితానైశ్చ శోభితం కారయేద్గృహం । ఘృతదీపైశ్చ భద్రి
వైస్ససుకాస్త్రైరయుతైరపి ॥ ౧౦ ॥ గృహమధ్యే మండపం చాప్యలంకృ
త్య సుపుష్పకైః । తత్రైవ మధ్యే షట్కోణం చతురశ్రం చ శోభనే ॥౧౧
ధాన్యైశ్చ తండులైస్సూక్ష్మైస్సితైర్గ్రామైస్సముత్థితైః । ప్రత్యేకం భార
మాత్రైశ్చ తదర్ధైర్వా తదర్ధకైః ॥ ౧౨ ॥ ఉపర్యుపరి విస్తీర్య ద్వా
త్రింశద్దళసంయుతమ్ । కమలం విలిఖేద్విద్వాంస్తన్మధ్యే కలశం న్యసేత్ ॥
తద్బహిశ్చ చతుర్దిక్షు తద్బహిశ్చాష్టదిక్షు చ । అన్యాంశ్చ తీర్థకల
శాన్ ప్రాగాది స్థాపయేత్క్రమాత్ ॥ ౧౪ ॥ చూతపల్లవకూర్చా

థ్యాన్ ప్రత్యేకం పూర్వస్థితాన్ । స్థాపయిత్వా కలశాన్ సర్వాన్ చా
ర్ఘ్యమంత్రైర్విత్తమః ॥ ౧౫ ॥ తన్మధ్యే సహ్యజాం యాం ప్రార్థయిత్వా వ
మంత్రవిత్ । కావేరీంచ సమావాహ్య గంధపుష్పైశ్చ పూజయేత్ ॥ ౧౬
గంగాం చ యమునాం బ్రహ్మకలశే చతుష్వపి । సరస్వతీం వృద్ధగం
గాం ప్రాగాదిష్వర్చయేద్బుధః ॥ ౧౭ ॥ ప్రాదక్షిణ్యక్రమేణైవ చ
పింగకలశాష్టకే । తుంగభద్రాం నదీం వేణీం గండకీం బాహుదామపి ॥
నర్మదాం సింధుసరితం తామ్రపర్ణీం నదీవరామ్ । కృష్ణవేణీం యథాపూ
ర్వమర్చయిత్వాతు దేశికః ॥ ౧౯ ॥ పుణ్యతీర్థాని చాన్యాని ధ్యాత్వా
ప్రాగాదిదిక్క్రమాత్ । నాళికేరైరలంకృత్య కుంభాంశ్చైవ సమ
ర్చయేత్ ॥ ౨౦ ॥ కుంభరత్నైశ్చ వస్త్రైర్గంధైరక్షతైః కుంకుమైరపి । క
దళీఫలతాంబూలైర్ధూపైర్దీపైర్నివేదనైః ॥ ౨౧ ॥ ఆవాహ్య తత్ర
తన్మంత్రైస్సత్తీర్థాధిదేవతాః । తన్మధ్యే ప్రతిమాంచైవ కుర్యా
త్కావేరిరూపిణీం ॥ ౨౨ ॥ శివం శివాం చ సూర్యం వా లక్ష్మీనారాయ
ణం పరం । భూమిం దుర్గాం భారతీం వా విఘ్నేశం స్కందమేవ వా ॥ ౨౩
విష్వక్సేనం సూత్రవతీం గరుడం చ యథాక్రమం । సముద్రరూపామిం
ద్రాణీం రామకృష్ణస్వరూపిణీం ॥ ౨౪ ॥ గాయత్రీం వాపి సావిత్రీం వా
గ్దేవీ ప్రతిమాం చ వా । త్రిపుర ప్రతిమామేవ హ్యన్నపూర్ణాస్వరూ
పిణీం ॥ ౨౫ ॥ భువనేశ్వరీం పరాం బాలాం పరమానందరూపిణీం । లో
పాముద్రాం మహాభాగాం అగస్త్యమహితాం శుభాం ॥ ౨౬ ॥ కృష్ణం
జాంబవతీం చాపి సత్యభామాం చ రుక్మిణీం । సీతాం చ లోకవిఖ్యాతాం
యాం యాం లోకే ప్రసిద్ధికాం ॥ ౨౭ ॥ హైమం మధ్యే రుద్రవిన్యస్త వరదాభ
యహస్తకాం । ప్రతిమాం కారయేత్తాంతు సర్వలక్షణసంయుతాం ॥
సౌవర్ణీం రాజతీర్వాపి ప్రతిమాః కారయేద్బుధః । వస్త్రపీఠేతు సంస్థా
ప్యాహ్యావాహనపుష్పకైః ॥ ౨౯ ॥ [illegible] పూజయేద్విద్వాన్ గం
ధపుష్పాక్షతాదిభిః । తథా షోడశ [illegible] ప్రతిమామిమవపూజయేత్ ॥

అభ్యంగపూర్వకైః పుష్పైర్వస్త్రైరాభరణైశ్శుభైః । దేవ్యాశ్చ నామ
భిర్వాపి కన్యామంత్రైర్మనోరమైః ॥ ౩౧ ॥ షడక్షరైర్వా కావేర్యా
స్తథా లక్ష్మీషడక్షరైః । గంధపుష్పాక్షతఫలైః నద్యాం కన్యాస్సమర్చ
యేత్ ॥ ౩౨ ॥ అర్చయిత్వా పునర్నత్వా ప్రార్థయేచ్చ పునః పునః ।
నైవేద్యం చ తథా కుర్యాన్నానావిధఫలైరపి ॥ ౩౩ ॥ త్రయస్త్రింశత్కో
టిసంఖ్యా దేవతాస్తీర్థదేవతాః । సర్వా ఆవాహ్య విధివన్నైవేద్యం
చ తథార్పయేత్ ॥ ౩౪ ॥ త్రయస్త్రింశదపూపాన్వా శతం వా కారయే
త్తథా । తావతో మోదకాన్వాపి సగుడాన్ తిలపిండకాన్ ॥ ౩౫ ॥ తా
వతీర్లడ్డుకా వాపి చ ధాన్యాని చ తండులాన్ । పాయసం చ ఘృతం సూ
పం తథా పృథుకతండులాన్ ॥ ౩౬ ॥ త్రయస్త్రింశద్దినానాం చ త్రయ
స్త్రింశన్నివేదనం । తావన్మాత్రాన్ బ్రాహ్మణాంశ్చ కన్యకాశ్చ స్త్రి
యోఽపి చ ॥ ౩౭ ॥ మిథునాని ద్వాదశ వా షట్చత్వారి ద్వయం చ వా । భో
జయేద్విధివత్పశ్చాత్తథా హోమం సమాచరేత్ ॥ ౩౮ ॥ హోమద్రవ్యా
ణి లాజాశ్చ తండులాశ్చ ఘృతాక్షతాః । దధిక్షీరం గుడం తద్వన్నవనీతం ప
యో మధు ॥ ౩౯ ॥ హవిస్తిలాస్సమిత్పుష్పం కుశం వా శర్కరాధకీ ।
ఏవమన్యైస్సమిద్భాగైర్నామ్నా హునేదష్టోత్తరం శతం ॥ ౪౦ ॥ రాజా శతగు
ణం నిత్యమథ నష్టయథోదితం । వైశ్యోఽపి జుహుయాద్ధోమం స్వీయవి
త్తానుసారతః ॥ ౪౧ ॥ శూద్రస్తు కారయేద్ధోమం విప్రహస్తాద్యథావి
ధి । లక్షం లక్షపతిర్దద్యాన్నిర్ధనస్తు వరాటికాం ॥ ౪౨ ॥ ఏవం సమ్యా
జ్యతత్రైవ యథారుచి యథావిధి । యథావిత్తం యథాశక్తి యథాశ్రద్ధం
యథామనః ॥ ౪౩ ॥ ఇతి వ్రతం తులామాసే సాంగం సగుణకం చరన్ । త
ద్బ్రహ్మణః పదం గచ్ఛేన్నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౪౪ ॥ ఇత్యేవం వి
ధివత్కృత్వా ప్రతిమాం గురవేఽర్పయేత్ । విత్తశాఠ్యమకుర్వాణో దశ
దానాని తత్ర వై ॥ ౪౫ ॥ కుర్యాద్విద్వానతిప్రీత్యా యథావిత్తం తథైవ
చ । వస్త్రం తిలమథాజ్యం చ తైలం క్షీరం మధుకర్మాత్ ॥ ౪౬ ॥ కూ

ఖాండకుంకుమంగంధకస్తూరీస్సహలింగకం। హరిద్రాదిద్రావణాం
పూర్ణకుంకమలకంకణౌ। ఏతేషాంత్రితయంచాపివిశేషేణసమాచరేత్॥
దద్యాద్గురుస్స్వహస్తేనస్త్రీణాంమంగళసూత్రకం। పౌరాణికాయ
చైవదద్యాద్వస్త్రతాంబూలదక్షిణాదికం॥ ౯ ॥ సర్వాంయథాక్రమంకుర్యాద్య
థావిధినివేదయేత్। ఏవంహివిధివత్కృత్వా తతఉద్యాపనంచరేత్॥
తీర్థానాంచైవసర్వేషాంస్థితానాంసహ్యజాజలే। మాసాంతే గచ్ఛ
తాంతేషాంతాంబూలానినివేదయేత్॥ ౧౦ ॥ తత్రైవాభీప్సితంప్రా
ర్థ్యనమస్కారంసమాచరేత్। నమోనమస్తేకావేరిసహ్యశైలసుతే
శుభే॥ ౧౧ ॥ కాళిందీసఖిసర్వేశిసర్వమంగళదాయికే। పూర్వకర్మ
వ్యపోహ్యాశుమమపాపంవ్యపోహయ॥ ౧౨ ॥మమశత్రూన్నిహత్యా
శు మమదుఃఖంనివారయ। దారిద్ర్యంనాశయక్షిప్రంవ్యపోహ్య మ
మకిల్బిషం॥ ౧౩ ॥ మమాపమృత్యుదోషంచజన్మదోషంమమాశుభం।
సర్వాన్దోషాన్వ్యపోహ్యాశురక్షరక్షహరిప్రియే॥ ౧౪ ॥ వత్సరేవత్స
రే ప్యేవం మమజన్మనిజన్మని। తవతీర్థేమహాపుణ్యేశ్రద్ధాందేహికవే
రజే॥ ౧౫ ॥ అత్రైవపుత్రైఃపౌత్రైశ్చనప్తృభిర్బాంధవైరపి। తీర్థ
స్నానందదస్వాద్యసర్వతీర్థైశ్చసంయుతా॥ ౧౬ ॥ నమోనమస్తేకా
వేరినమస్తేలోకపూజితే। నమస్తేపుణ్యసలిలేనమస్తేసహ్యకన్యకే॥౧౭
నమస్తేపావనజలేనమస్తేకలినాశిని। నమస్తేసర్వదయితేనమస్తే తీర్థ
పుంగవే॥ ౧౮ ॥ నమస్తేభక్తసుఖదేనమస్తేకరుణానిధే। నమస్తేభ
క్తిసులభేనమస్తేశివపూజితే॥ ౧౯ ॥ నమస్తేవిష్ణుమహితే నమస్తేవిష్ణు
పూజితే। నమస్తేస్తునమస్తేస్తునమస్తేస్తునమోనమః॥ ౨౦ ॥ రక్షరక్ష
మహాదేవిరక్షరక్షసరిద్వరే। రక్షరక్షపయోధీశేరక్షరక్షభయాపహే॥
ఇత్యేవంప్రార్థితాదేవీసర్వందత్వావరంపునః। కటాక్షవీక్షణైనైవద
యమానామహానదీ॥ ౨౧ ॥ సర్వాన్తీర్థాన్సమాహూయసర్వాన్
దేవాన్వరప్రదాన్। బ్రహ్మాణంవిష్ణుమీశానమింద్రాద్యాన్దేవసా

వికాన్ ॥ ౬౩ ॥ విశ్వదేవాదిదేవాంశ్చవసూన్ సోమంచమాతృకాన్ ।
విద్యాధరాంశ్చగంధర్వాన్ కిన్నరోరగరాక్షసాన్ ॥ ౬౪ ॥ సిద్ధాన్
సాధ్యాన్ పితౄంశ్చైవతత్రయస్త్రింశత్కోటీశ్వరాన్ । ఏకాదశచ రు
ద్రాంశ్చ ఆదిత్యాన్ ద్వాదశాపిచ ॥ ౬౫ ॥ సర్వేషాం పూజనం కృత్వా
తాంబూలైర్దివ్యచందనైః । ఉపహారైస్తథోదకభక్ష్యైర్నైరాజనాది
కైః ॥ ౬౬ ॥ సరసైః ప్రియవాక్యైశ్చ స్తుత్వా సర్వాన్ విసృజ్యవై ।
సర్వతీర్థస్వరూపాణాం సర్వేషాం కారణాత్మనామ్ ॥ ౬౭ ॥ సర్వమో
క్షాదికం దత్వా కావేరీ సహ్యకన్యకా । ఉవాచ ప్రియయా వాణ్యా సర్వ
పుణ్యప్రదానదీ ॥ ౬౮ ॥ తీర్థాస్సర్వే మహాభాగా విష్ణోరాజ్ఞాపుర
స్సరాః । భవంత ఈశ్వరాకారాస్సర్వలోకైకపావనాః ॥ ౬౯ ॥ స
ర్వేవై విరజాపుణ్యాస్సర్వకల్యాణదాయకాః । లోకకారణకర్తారో
లోకసంవృద్ధిసాధకాః ॥ ౭౦ ॥ సర్వలోకసమాః పూజ్యాస్సర్వలో
కైకచారిణః । సర్వరూపాస్సర్వకలాస్సర్వశాస్త్రమనోహరాః ॥ ౭౧ ॥
భక్తాభీష్టప్రదాస్సర్వే సర్వే కారుణ్యమూర్తయః । సర్వే ముక్తిప్రదా
శ్శాంతాస్సర్వే చైతన్యవిగ్రహాః ॥ ౭౨ ॥ భవత్యశ్చ సదాచారా నద్య
స్సర్వోత్తమోత్తమాః । సర్వాభక్తార్తిహారిణ్యస్సర్వాశ్శోభనశోభ
నాః ॥ ౭౩ ॥ నివసంతస్తులామాసే మయి సర్వే ప్రియంకరాః । తులా
స్నానరతానాంతు కైవల్యపదదాయకాః ॥ ౭౪ ॥ మహాపాపయుతానాం
తు మహాదోషోత్థజన్మనామ్ । వినాశ్య సర్వపాపాని సర్వమంగళదాయ
కాః ॥ ౭౫ ॥ తులాస్నానరతానాంచాప్యాశీర్వచనమిచ్ఛతాం । తులామా
సవ్రతస్థానాం కుర్వంత్వాశిషమద్యవై ॥ ౭౬ ॥ మహితానాం ద్విజాతీ
నాం క్షత్రియాణాం విశామపి । శూద్రాణామంత్యజాతీనాం స్త్రీణాంచై
వవిశేషతః ॥ ౭౭ ॥ తాంతాం భక్తికృతాం పూజాం స్వల్పాం వా యదివా బ
హుం । ప్రగృహ్య సర్వే ముదితాః మెకుర్వంతుమహ శిషం ॥ ౭౮ ॥ తే
షాం తేషాం మహాతీర్థానాం భక్తిం గృహ్ణంతు తోషితాః । మాసాదౌ మాస

మధ్యేవా మాసాంతేవాజితేశ్వరాః । ఏకవారంద్వివారంవాత్రివారం వాచతుర్థవా ॥ ౪౯ ॥ పంచవారంషడ్వారం సప్తవారమథాపి వా । నవవారంవాష్టవారం దశవారంచవాపునః ॥ ౫౦ ॥ స్నానంవా దానమాత్రంవా కుర్యాన్నైవేద్యమేవవా । యుష్మానుద్దిశ్య హోమం వాజపంవానియమంచవా ॥ ౫౧ ॥ తులామాసపురాణస్య శ్రవణంవా స్త్రిమేదినే । యోవాకవామహాభాగాయావా కావా స్త్రియోపివా ॥ ౫౨ సర్వేషామణుమాత్రేణదృష్టామూయంవరప్రదాః । కించిన్నైవేద్య మాత్రేణహ్యనంతాంతృప్తిమాగతాః ॥ ౫౩ ॥ దహధ్వం సర్వపాపౌ ఘానపవర్గేనిరామయే । ఆశీర్వాదంవదధ్వంవైరక్షధ్వంకరుణాదృశా॥ తాంబూలంచందనంవాపి తండులాంతిలమిశ్రితాన్ । గుడంవానాళి కేరంవాదర్వారుకమపూపకమ్॥౫౪॥ పత్రంవాపుష్పమేకంవాయథా శక్తియథాయథమ్ । యథాఫలంయథావిత్తం యథాబుద్ధియథాగుణమ్॥ దత్తంసర్వంస్వల్పమపిమహానైవేద్యవత్తదా । సంతోషాత్ప్రతిగృహ్ణం తుశుద్ధామృతమిదంజలమ్ ॥ ౫౫ ॥ ఇదంనైవేద్యమమృతంయుష్మాకం గచ్ఛతాంపథి । యథాభాగంమహాభాగాస్సర్వేగృహ్ణంతుతీర్థగాః ॥ ఏవముద్యాపనంయేతుభక్త్యాకుర్యుర్నరోత్తమాః । భుక్తిముక్తికరస్తే హి తేషాంయుష్మదనుగ్రహాత్ ॥ ౫౯ ॥ ఇత్యేవంసహ్యపుత్ర్యావై పూ జితాఃప్రతిమానితాః । తదానీం సర్వసంపూజ్యాస్తథాస్త్వితితథాస్త్వి తి ॥ ౬౦ ॥ నమస్కృత్యయయుస్సర్వే తీర్థదేవాః పురాతనాః। స ర్వేవిమానాన్యారుహ్యమానాంతేస్వందిశంప్రతి ॥ ౬౧ ॥ భేరీమృదం గఘోషైశ్చవేదశాస్త్రపురాణకైః । కాహళైర్నాగవాద్యైశ్చ పణ వైర్మద్దుతాళకైః ॥ ౬౨ ॥ నానాస్తోత్రైస్స్వస్త్యయనైస్తథాపుణ్యా హవాచనైః । సంయుతాఃప్రయయుస్తూర్ణంసర్వభూషణభూషితాః॥ ఊర్ధ్వంకేచిదధఃకేచిన్మధ్యంకేచిద్దిశామపి । పౌరస్త్యాదాక్షిణాత్యా శ్చపాశ్చాత్యాఔత్తరాహకాః ॥ ౬౪ ॥ పార్వతాముపయస్సిద్ధాఃపూ

జితాఃప్రతివార్షికాః । గచ్ఛంత్యాయాంతి గచ్ఛంతి వర్షేవర్షే
పునఃపునః ॥ ౯౫ ॥ అద్యైవాంతేనరో భక్త్యా నారీవా భాగ్యసంయు
తా । పఠిత్వా విప్రాయయతిరంచిత్వా పమాత్రాద్విముచ్యతే ॥ ౯౬ ॥
ఇదంపవిత్రం పాపఘ్నంపుణ్యంవేదైస్సమ్మితమ్ । యఃపఠేచ్ఛృణు
యాద్వాపి సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౯౭ ॥ స్కందోపిభగవాన్
దేవస్స్వామినామకపర్వతే ॥ శ్రావయిత్వామహాశార్దీన్ తులాకావే
రివైభవమ్ । ప్రణవార్థం పునర్వక్తు మారేభేభద్విజోత్తమాః ॥ ౯౮
తేనసర్వేఋషిముఖ్యాశ్చ రుద్రేంద్రప్రముఖాస్సురాః । మహాపూజాం
ప్రసర్వంతోనమస్కారంప్రచక్రిరే ॥ ౯౯ ॥ ప్రహర్షమతులంప్రా
ప్య రోమకంటకితాఃపరే । ప్రణవార్థంపునశ్శ్రుత్వామాసతేద్యాపి
వైస్థిరాః ॥ ౧౦౦ ॥ ఇత్యేవంమునయశ్శ్రుత్వాతులాకావేరివైభవమ్ ।
వక్తారంపూజయామాసుస్సర్వేముదితమానసాః ॥ ౧౦౧ ॥ చందనైర్వ
స్త్రతాంబూలైస్స్రగ్భిర్మంగళపూర్వకైః । పుష్పైఃఫలైస్సుపుష్పఫ
లైరాశీర్భిర్దేవంతి ప్రియైః ॥ ౧౦౨ ॥ — ॥ సూతః ॥ వక్తారం వ
రమంధ్యాత్వాహరిమేవాగతంస్వయమ్ । అలంకృత్యసుమాలాభిః కౌ
శేయైఃకుండలాదిభిః ॥ ౧౦౩ ॥ ధనంధాన్యంతండులాంశ్చ వస్త్రాణ్యాభ
రణానిచ । విత్తశాఠ్యమకుర్వాణోదత్వాముచ్యేతబంధనాత్ ॥ ౧౦౪ ॥
నిత్యంపురాణవక్తృత్వాచ్ఛ్రవణాత్పూజనాదపి । తస్మైకించిద్దానతశ్చసద్యః
పాపాత్ప్రముచ్యతే ॥ ౧౦౫ ॥ భక్త్యాపురాణవక్తారంపూజయేద్యుదిన
నేదినే । తస్మిన్ప్రీతేజగత్ప్రీతిమాప్నోత్యేవనసంశయః ॥ ౧౦౬ ॥ తు
లామాహాత్మ్యవక్తారంతులాంతేమునిపుంగవాః । ఆందోళికాంతురంగం
వాగజంవారథమేవవా ॥ ౧౦౭ ॥ ఆరోప్యశిబికాంవాపి స్వస్తివాచన
పూర్వకమ్ । గ్రామప్రదక్షిణంకృత్వానానావాదిత్రనిస్వనైః ॥ ౧౦౮ ॥
గృహంప్రవేశ్యసద్భక్త్యాపూజయేద్విధిపూర్వకమ్ । సద్యాజాయాశ్చ
తుష్ట్యర్థం కన్యాదానంసమాచరేత్ ॥ ౧౦౯ ॥ధేనుంవాగజమశ్వం

సౌభాగ్యమహోత్సవప్రసాదకమ్ । తస్మై పురాణసంక్షేపైర్వ్యాసాద్యైర్దిష్టకం వం
ముదా ॥ ౧౧౦ ॥ తదాశేషం సమాదద్యాత్తస్మై భాగ్యఫలప్రదేఽనిశమ్ । ఏ
వం సమాపనం కుర్యాత్స్నాతా ప్రీత్యేకహేతవే ॥ ౧౧౧ ॥ ఇదం పవిత్రం
పాపఘ్నం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిదమ్ । ఆయురారోగ్యదం పుణ్యం ప్రీ
తానాముత్తమోత్తమమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ సద్యః పుష్టికరం సమ్యక్తులాస్నానం
నృణాం మహత్ । సర్వపాపక్షయకరం సర్వసౌభాగ్యవర్ధనమ్ ॥౧౧౩॥
ఏతత్పుత్రప్రదం ధ్యాయం విష్ణుప్రీతిప్రదాయకమ్ । మాతాపితృకులానాం
చాప్యపవర్గఫలప్రదమ్ ॥౧౧౪॥ యశ్శృణోతి నరస్తస్య పునర్జన్మ న వి
ద్యతే। తులామాసస్య మాహాత్మ్యం సర్వదారిద్ర్యనాశనం ॥౧౧౫॥ సర్వ
వ్యాధిప్రశమనం సర్వదుస్స్వప్ననాశనమ్। అస్య శ్రవణమాత్రేణ బ్రహ్మ
లోకే మహీయతే ॥౧౧౬॥ శృణోత్యధ్యాయమేకం యశ్శ్లోకమేకం పదం
చ వా । తస్య పుణ్యఫలం వక్తుం నాలం లోకాశ్చతుర్దశ ॥౧౧౭॥ తులాకావే
రీమాహాత్మ్యం పవిత్రం పాపనాశనమ్ । సుహ్యద్గుహ్యతమం ప్రోక్తం రహ
స్యాతిరహస్యకమ్ ॥౧౧౮॥ అనంతఫలదం హ్యేతదనంతతపసః ఫలమ్ । అ
నంతమహిమం హ్యేతత్సర్వసౌభాగ్యదాయకం ॥౧౧౯॥ అష్టాదశపురాణా
నాం కర్తుస్సత్యవతీసుతాత్ । వ్యాసాచ్ఛ్రుతం పురా యత్తు తదేవ ప్రో
క్తమద్య వః ॥౧౨౦॥ శ్రద్ధయా శృణ్వతాం నృణామఘనాశనప్రదం ।
ఆయురారోగ్యఫలదం సర్వసౌభాగ్యవృద్ధిదమ్ ॥౧౨౧॥ దివ్యజ్ఞానప్రదం
స్త్రీణాం సౌమంగల్యప్రదాయకం । వాచామగోచరం హ్యేతదద్భుతం
దివ్యవైభవమ్ ॥ ౧౨౨ ॥ శ్రీకరం పుష్టిదం శుద్ధం సర్వమంగళదాయకం ।
తులాకావేరిమాహాత్మ్యముక్తం పూర్ణం చ మయానఘాః ॥౧౨౩॥ అతిరహస్య
తమం శుభదం నృణాం పరమపావనం సంతతసిద్ధిదమ్। హరమహేంద్రసు
రాదృతమంజసా సులభమేవ హి సత్యసుతాత్స్మృతమ్ ॥ ౧౨౪ ॥ ***

ఇతి శ్రీస్కాందపురాణే ఉత్తరఖండే స్కందమహేశ్వరసంవాదే
తులాకావేరీస్నానప్రశంసాధ్యాపనం నామ ఏకత్రింశోధ్యాయః

తులాకావేరీమాహాత్మ్యశుద్ధాశుద్ధపత్రికా

పుట	పఙ్క్తి	అశుద్ధ	శుద్ధ	పుట	పఙ్క్తి	అశుద్ధ	శుద్ధ
౨	౨౨	త్వాద్య	త్వాత్రి	౩౨	౧౬	తుతుకా	తులాకా
౫	౧౯	తత్సంఖ్యా	తత్సంఖ్య	౩౬	౧౯	మహాత్మ్య	మాహాత్మ్య
౬	౪	విషుమా	మాఘమా	౩౮	౨౦	కుద్ధా	క్రుద్ధాః
	౨౩	తవేర	కవేర	౩౭	౩	భత్యాంఙ్	భత్యాంఙ్
౭	౧	పర్యుపాస్త్రి	వహ్న్యుపాస్తి		౯	శిశ్రూష	శుశ్రూష
	౪	వహీంత్రా	వహింత్రా		౨౨	హాస్మూర్ధి	హారస్మూర్ధి
	౨౩	వ్యాఃకీర్తనా	వ్యాంమరణా	౫౦	౧౮	ద్యాంతిం	ద్యాంతి
౯	౩	భోగదః	భోగదాః	౫౭	౯	స్రిగ్దంధ	స్రిగ్గంధ
౧౦	౧౪	మాచర	మాచరేత్	౭౫	౨౫	షడ్చరేత్	షట్చరేత్
౧౨	౧౩	నిలయాం	ప్రశ్రయం	౯౧	౧౩	రయన్మా	రమేన్మా
౧౩	౨	దిరిద్రా	దరిద్రా	౯౨	౨౦	కొమాఙ్	కోధీమాఙ్
౧౪	౪	శ్రితం	శృతం	౧౧౦	౧౧	నస్త్రి	నస్త్రీ
	౬	ద్రివ్యంగు	ందవ్యాగ్గు	౧౧౧	౨౨	బహ్మాఙ్	బ్రిహ్మాఙ్
౧౬	౧	స్త్రిణాం	స్త్రీణాం	౧౩౩	౮	సర్వఇ	సర్వఇ
౨౨	౧౫	వజితాః	వర్జితాః	౧౫౮	౨౫	మాలోక	మాలోక్య
౨౩	౧౭	కాపణ	కారేణ	౧౪౯	౨౫	ంసానే	రస్థానే
౨౬	౧	వషం	వయం	౨౫౧	౧౯	తితిితా	కీర్తితా
	౨	స్త్రిధన	స్త్రీధన	౧౮౬	౮	వాష్టికం	వార్షికం
౩౦	౧౮	పాపా	పాపాః	౧౭౧	౧	త్రద్ధర్మ	సద్ధర్మ
౩౧	౧౪	జహ్ను	జహు				